

2020 je blízko

Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje

pro období 2014 - 2020

Místní akční skupina NAD ORLICÍ, o.p.s.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
byla zpracována s podporou z Operačního programu Technická pomoc
(projekt CZ.1.08/3.2.00/14.00192 – Podpora SCLLD)

**OPERAČNÍ
PROGRAM
TECHNICKÁ
POMOC**

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Obsah

A.	Základní informace	5
1.	Základní údaje o MAS	6
1.1.	Identifikace MAS NAD ORLICÍ	6
1.2.	Poslání a cíle MAS NAD ORLICÍ	7
1.3.	Partnerství MAS	8
1.4.	Historie MAS	10
1.5.	Základní údaje o území MAS NAD ORLICÍ	11
B.	Analytická část	12
2.	Vyhodnocení kvantitativních a kvalitativních charakteristik území	12
2.1.	Obce v území a jejich základní charakteristika	12
2.2.	Sídelní struktura území	16
2.3.	Hustota osídlení v území	17
2.4.	Druhy pozemků	18
2.5.	Obyvatelstvo	22
2.6.	Infrastruktura a vybavenost	31
2.7.	Řízení obcí	48
2.8.	Školství, vzdělávání	63
2.9.	Zdravotnictví	71
2.10.	Sociální služby	73
2.11.	Kultura	76
2.12.	Spolkový život	79
2.13.	Podnikání, výroba, zaměstnanost	81
2.14.	Cestovní ruch	85
2.15.	Příroda a krajina	90
3.	Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů v území	95
3.1.	Hodnocení a potřeby území z pohledu účastníků veřejných setkání	95
3.2.	Hodnocení a potřeby území z pohledu obcí	103
4.	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	107
4.1.	Územní plánování a rozvojová území	107
4.2.	Potenciál z hlediska lidských zdrojů	109
4.3.	Potenciál dle oblastí	111
4.4.	Potenciál z hlediska materiálních a nemateriálních zdrojů	111
4.5.	Rozvojové limity	112
5.	SWOT	113
5.1.	SWOT analýza celková	113

5.2.	SWOT analýzy vybraných oblastí rozvoje	114
6.	Analýza problémů a potřeb	117
C.	Strategická část.....	121
7.	Vize	121
7.1.	Vize rozvoje regionu	121
7.2.	Klíčové oblasti rozvoje	122
8.	Strategické a specifické cíle	124
8.1.	Strategické cíle.....	124
7.2.	Specifické cíle a opatření	125
9.	Popis integračních a inovativních rysů strategie a hierarchie cílů	152
8.1.	Inovační charakter strategie	152
8.2.	Integrační charakter strategie	153
8.3.	Hierarchie cílů.....	154
10.	Vazba na strategické dokumenty	155
9.1.	Posouzení souladu a vazeb Strategie MAS NAD ORLICÍ s dalšími strategickými dokumenty	155
9.2.	Přehled dalších strategií na národní úrovni.....	157
9.3.	Přehled dalších strategií na krajské úrovni	158
9.4.	Přehled regionálních strategií realizovaných v území MAS NAD ORLICÍ	158
9.5.	Přehled místních strategických a jiných koncepčních dokumentů.....	158
11.	Akční plán	160
10.1.	Provázanost Strategie s akčním plánem.....	160
10.2.	Přehled jednotlivých Fichí a alokací.....	162
10.3.	Program rozvoje venkova	164
10.4.	Integrovaný regionální operační program.....	175
10.5.	Operační program Zaměstnanost.....	185
12.	Vazba na horizontální témata	196
D.	Implementační část	197
13.	Popis řízení a realizace strategie	197
12.1.	Orgány MAS a její zdroje	197
12.2.	Odpovědnosti orgánů MAS ve vztahu k realizaci SCLLD.....	203
12.3.	Administrativní postupy MAS.....	206
14.	Klíčové projekty MAS.....	210
15.	Komunikační strategie	211
16.	Animace	212
17.	Spolupráce	213
17.	Popis opatření pro řízení a sledování strategie	214

17.1. Monitoring.....	214
17.2. Evaluace.....	216
17.3. Zajištění auditní stopy, archivace	217
E. Přílohy.....	219
18. Přílohy.....	219
19. Seznam použitých zkratk	220
20. Soupis obrázků, grafů a tabulek použitých v textu.....	222
20.1. Obrázky.....	222
20.2. Grafy	223
20.3. Tabulky.....	225

A. Základní informace

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) Místní akční skupiny NAD ORLICÍ je střednědobou strategií, která vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území na základě reálných potřeb regionu a komunitně vedeného plánování místního rozvoje.

Strategie vznikla ze dvou základních potřeb:

jednak bylo nutné vytvořit dokument, na jehož základě se bude moci Místní akční skupina NAD ORLICÍ (její členové a další subjekty působící v území) ucházet o zdroje z veřejných prostředků v souladu s rozpočtovým rámcem Evropské unie v programovém období 2014-2020,

jednak bylo žádoucí vytvořit v území dokument, který bude – v souladu s principy metody LEADER – základním sjednocujícím prvkem oblastí, sektorů a odvětví. V procesu vývoje se také potvrdilo, že Integrovaná strategie území je díky podílu veřejnosti na jejím vzniku důležitým dokumentem převyšujícím rámce volebních období a partikulární zájmy v území působících subjektů.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) Místní akční skupiny NAD ORLICÍ byla valnou hromadou projednána a schválena dne 10. 2. 2016. Na základě připomínek ŘO byla Strategie CLLD upravena ke dni 15.11.2016.

1. Základní údaje o MAS

1.1. Identifikace MAS NAD ORLICÍ

Tabulka č. 1: Identifikace MAS NAD ORLICÍ

Identifikace	MAS
Název společnosti	NAD ORLICÍ, o.p.s.
Sídlo společnosti	Kostecké Horky 57, 517 41 Kostecké Horky
Identifikační číslo	27513823
Právní forma	Obecně prospěšná společnost
Členové správní rady	Pavel Hubálek, Ing. Václav Záruba, Jiří Svatoš
Ředitel	Mgr. Petr Kulíšek, 604 201 113, petr.kulisek@nadorlici.cz
Projektová manažerka	Bc. Martina Lorencová, 733 351 657, martina.lorencova@nadorlici.cz
Webové stránky	www.nadorlici.cz
Datová schránka	ypr3wes
Bankovní spojení	Česká spořitelna, a.s., 1188544329/0800

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

1.2. Poslání a cíle MAS NAD ORLICÍ

Posláním Místní akční skupiny NAD ORLICÍ, jakožto pléna smluvních členů, je vzájemná podpora a koordinace všestranného a udržitelného rozvoje venkovského regionu, zejména činnostmi ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů působících v území, s ohledem na ochranu přírodních a kulturních hodnot. Společnost vytváří a naplňuje rozvojové koncepce a strategie a rozvíjí mezisektorovou spolupráci. To vše zejména na území MAS NAD ORLICÍ, pro niž je koordinujícím smluvním subjektem NAD ORLICÍ, o.p.s.

Cíle MAS jsou statutem definovány takto:

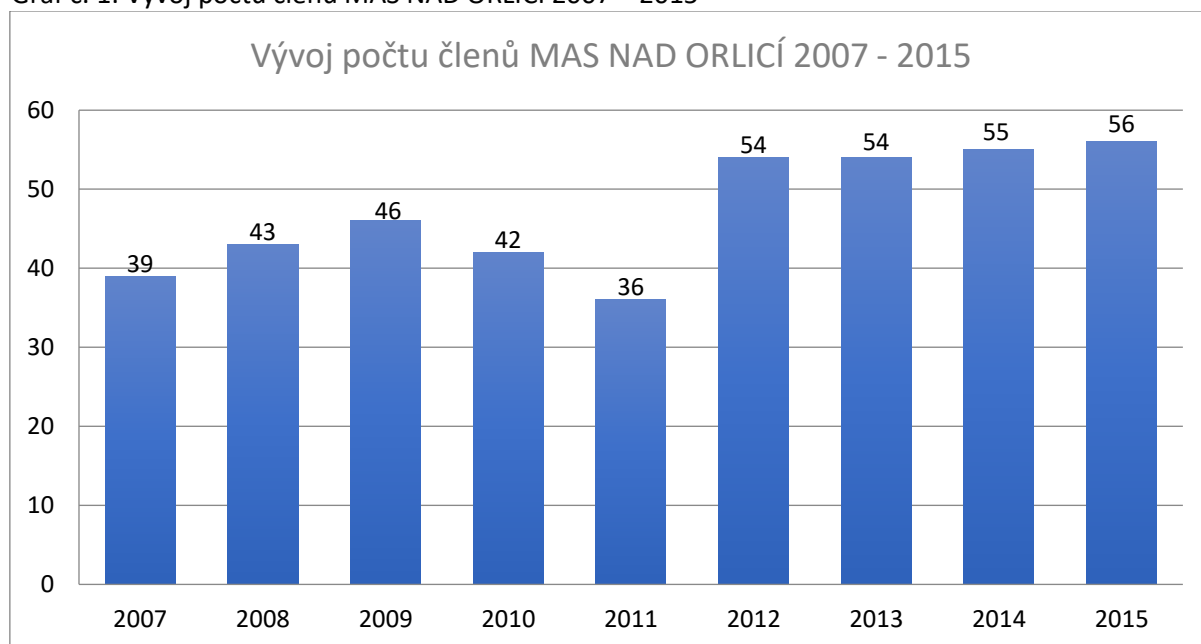
- Podporovat rozvoj občanských iniciativ na místní a regionální úrovni.
- Zvyšovat ekonomickou prosperitu a kvalitu života v regionu.
- Zajišťovat naplňování principu partnerství spočívající v intenzivní spolupráci mezi státní správou a samosprávou, podnikatelskými subjekty, nevládními organizacemi, dalšími subjekty a občany.
- Zajišťovat veškeré povinnosti a práva místní akční skupiny vytvořené v souladu se zásadami pro iniciativu LEADER. Zejména vytvářet a uvádět v život společnou strategii MAS.
- Podněcovat a podporovat inovační zavádění a realizaci investic zamýšlených v rámci místní strategie, tvorbu originálních integrovaných strategií rozvoje venkovského regionu a podněcovat a podporovat aktéry na místní úrovni k úvahám a záměrům využití potenciálu v regionu v dlouhodobější perspektivě.
- Zajistit podmínky pro účast regionu v rozvojových programech a spolupráci MAS.
- Řídit další práce, které jsou v souladu s účelem obecně prospěšné společnosti, se zájmy členů a zajišťovat k tomu potřebné finanční, lidské, materiální, informační a další zdroje.
- Uskutečňovat další činnosti, které jsou ve vztahu k účelu vzniku společnosti a přinášejí výnosy. Případný zisk z těchto činností musí být použit na realizaci účelu.

1.3. Partnerství MAS

Vytvářením partnerství na místní úrovni naplňuje MAS NAD ORLICÍ jeden ze základních principů metody Leader.

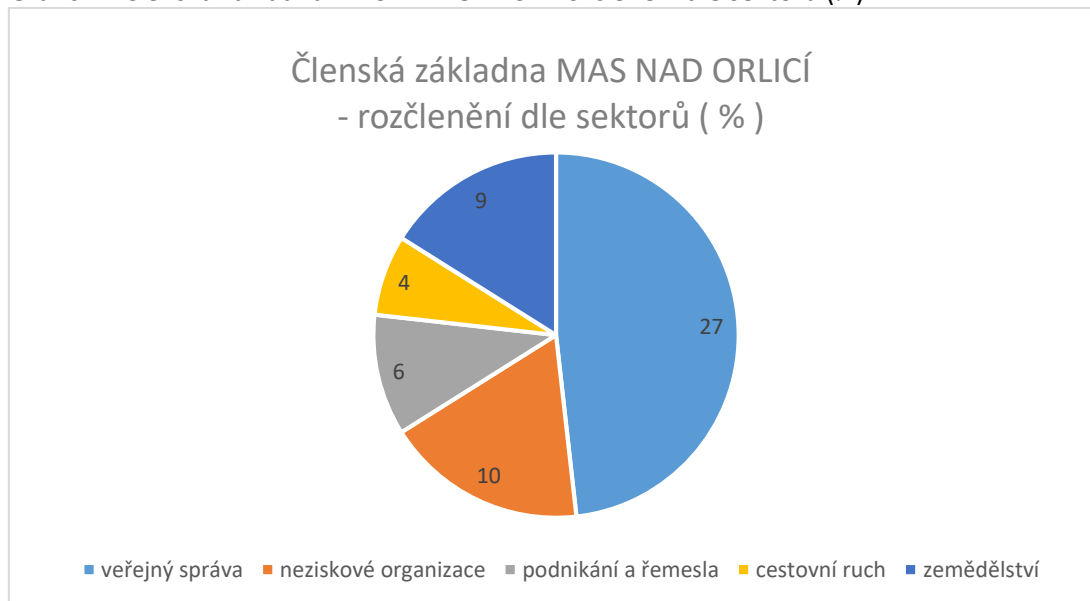
MAS NAD ORLICÍ má v současné době (duben 2015) 56 členů/partnerů, členěných do pěti zájmových skupin: Veřejná správa (do této skupiny patří 27 členů), Neziskové organizace (10 členů), Podnikání a řemesla (6 členů), Cestovní ruch (4 členové) a Zemědělství (9 členů). Počet členů má stoupající tendenci s výjimkou roku 2011, kdy došlo k výměně a revitalizaci členství tak, aby členy byly aktivní subjekty. V roce 2012 došlo k výraznému navýšení počtu členů především v souvislosti s rozšířením území o 12 obcí. V letech 2013 a 2014 se členská základna stabilizovala.

Graf č. 1: Vývoj počtu členů MAS NAD ORLICÍ 2007 – 2015

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Graf č. 2: Členská základna MAS NAD ORLICÍ - rozčlenění dle sektorů (%)

Zdroj: NAD ORLÍČÍ, o.p.s.

1.4. Historie MAS

Místní akční skupina NAD ORLICÍ se statutem obecně prospěšné společnosti vznikla na počátku roku 2007. Byla registrována dne 12. dubna 2007 v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl O, vložka 153. Na jaře 2007 proběhla jednání s obcemi na Kostelecku, v další fázi bylo nabídnuto zapojení do činnosti MAS i obcím na Třebechovicku a Choceňsku. Byly vytvořeny Pracovní skupiny – Krajina nad Orlicí, Lidé nad Orlicí, Rozvoj nad Orlicí. Od počátku svého založení vyvíjela MAS NAD ORLICÍ aktivní činnost. Na ustavující Valné hromadě, která se konala 9. 3. 2007, byl schválen statut MAS, orgány MAS a první směrování činnosti a strategie MAS. Dále proběhla volba orgánů MAS a jmenování manažera. Současně probíhala setkání pro veřejnost, semináře a návštěvy partnerských MAS. Po vyhlášení programu LEADER ČR 2007 se MAS rozhodla zúčastnit se jej, vyzkoušet si tak principy metody a posbírat zkušenosti. Uspěla se záměrem Mosty nad Orlicí – cesty k rozvoji venkova. Podpořeno bylo 7 projektů – 5 podnikatelských, 1 podaný neziskovou organizací, 1 obcí. Postupně narůstala intenzita práce na Strategickém plánu Leader (SPL). K tomuto účelu byla opět zapojena široká veřejnost. Na základě priorit ISÚ bylo ustaveno šest pracovních skupin (PS). Dále se setkávaly oborové PS a PS žen, mládeže, zemědělců, vlastníků lesa.

Hlavní cíle MAS jsou uvedeny v oddíle 1.2. Poslání a cíle MAS.

Mezi hlavní činnosti MAS po celou dobu jejího působení patří:

- plnění úkolů stanovených v rozvojové strategii
- příprava a realizace modelových projektů
- pracovní setkání k časové i věcné koordinaci postupu při realizaci společné strategie a vyhodnocování metod přípravy, realizace a financování
- pořádání odborných přednášek, tematických zájezdů a seminářů k propagaci strategie regionu a obnovy venkova
- vydávání odborných a osvětových publikací a informačních materiálů k seznámení se záměry strategie a s postupy její realizace
- poradenská, konzultační a informační činnost
- organizace spolupráce různých subjektů mezisektorového partnerství
- služby zvyšující jejich schopnost regionálních aktérů uspět se svými záměry v rozvoji regionu v souladu s cíli MAS
- vstup do právních i mimoprávních vztahů s jinými subjekty uvnitř regionu, v rámci ČR a v zahraničí
- spolupráce se samosprávou a státní správou, příprava a realizace projektů k obnově a rozvoji venkova
- výběr projektů tak, aby byly naplněny strategické cíle vzešlé z rozvojové strategie regionu
- spolupráce a podpora společenských organizací, občanských a podnikatelských iniciativ směřujících k rozvoji a obnově venkova
- spolupráce se subjekty realizujícími projekty strategie a se sdělovacími prostředky
- spolupráce se zahraničními partnery

1.5. Základní údaje o území MAS NAD ORLICÍ

Území MAS NAD ORLICÍ se rozkládá v NUTS 2 Severovýchod (kód CZ05), dle členění NUTS 3 v kraji Královéhradeckém (35 obcí) a Pardubickém (23 obcí). Dle členění LAU 1 zasahuje do okresů Rychnov nad Kněžnou (23 obcí), Ústí nad Orlicí (22 obcí), Hradec Králové (12 obcí) a Pardubice (1 obec).

Z hlediska správního členění se obce MAS nacházejí na území 7 obcí s rozšířenou působností: Vysoké Mýto (20 obcí) Kostelec nad Orlicí (19 obcí), Hradec Králové (12 obcí), Rychnov nad Kněžnou (3 obce), Ústí nad Orlicí (2 obce), Holice (1 obec) a Dobruška (1 obec).

Podrobný přehled obcí v území je uveden v Příloze 2., souboru 2.1. Obce v území a jejich základní charakteristika.

Místní akční skupinu NAD ORLICÍ tvoří **58 obcí** (z toho 4 se statutem města, 1 se statutem městyse), v nichž lze dle územně identifikačního registru definovat 137 sídelních útvarů – vsí, měst, osad. Většina území je venkovského charakteru. Osou území je řeka Orlice, resp. Tichá a Divoká Orlice a poté „spojená“ Orlice.

Území MAS NAD ORLICÍ vzniklo na základě přirozených potřeb obyvatel a regionu, na základě původních vazeb a spádovosti. Vzájemná spolupráce obyvatel v rámci MAS potvrzuje, že tyto obyvatele spojují společné cíle a aktivity. Jedná se o homogenní území s podobnými geografickými, demografickými, sociálními a hospodářskými znaky a mnoha pojítky v historickém vývoji – starosídelní krajina, panství a vazba na tradiční komunikační směry.

V území dochází k prolínání spádovosti, prolínání sociálních vazeb a hranice krajů jsou do značné míry spíše spojující (včetně využití služeb v obcích, vytížení venkovských školy, aj.). Některé obce okresu Rychnov n. K. jsou i dnes službami a zaměstnáním vázány do velké míry na Choceň (dáno i významností tohoto železničního a průmyslového uzlu), naopak velká část území je přirozeně vázána na blízký Hradec Králové.

V průběhu přípravy Strategie došlo k těmto změnám v území MAS NAD ORLICÍ:

- v březnu 2013 odstoupila obec Nová Ves; v té době již zde byla uskutečněna Anketa občanů a její výsledky jsou zahrnuty do zpracování. Naopak není Nová ves již zahrnuta do Dotazníkového šetření v obcích a Analytické části strategie;
- v lednu 2014 přistoupila obec Librantice, ve které neproběhla Anketa občanů, ale ostatní aktivity ano;
- v prosinci 2013 odstoupilo celé zastupitelstvo obce Seč, takže zde nebylo provedeno Dotazníkové šetření v obcích, část podkladů byla zjištěna z webových stránek a místním šetřením.

B. Analytická část

2. Vyhodnocení kvantitativních a kvalitativních charakteristik území

2.1. Obce v území a jejich základní charakteristika

MAS NAD ORLICÍ působí na území dvou krajů (Královéhradecký a Pardubický kraj) a čtyřech bývalých okresů - Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Pardubice a Ústí nad Orlicí.

V území MAS NAD ORLICÍ se nachází celkem 58 obcí. Z nich 35 spadá do Královéhradeckého kraje, 23 obce jsou součástí Pardubického kraje.

Přenesenou působnost samosprávy vykonávají v území tyto obce s rozšířenou působností:

Kostelec nad Orlicí (z celkem 22 obcí spadá 19 do území MAS)
Vysoké Mýto (20 ze 40)
Hradec Králové (12 z 81)
Rychnov nad Kněžnou (3 obce)
Ústí nad Orlicí (2 obce)
Holice (1 obec)
Dobruška (1 obec).

Soupis obcí MAS NAD ORLICÍ s kódy ZÚJ, jejich status, místní části, rozčlenění do krajů, okresů a ORP včetně základních charakteristik (počet obyvatel, rozloha a hustota osídlení) je uveden v příloze č. 2, soubor 2.1. Obce v území a jejich základní charakteristika.

V následující tabulce jsou uvedeny souhrnné hodnoty počtu obyvatel, rozlohy a hustoty za spádová území ORP a celkem za MAS NAD ORLICÍ.

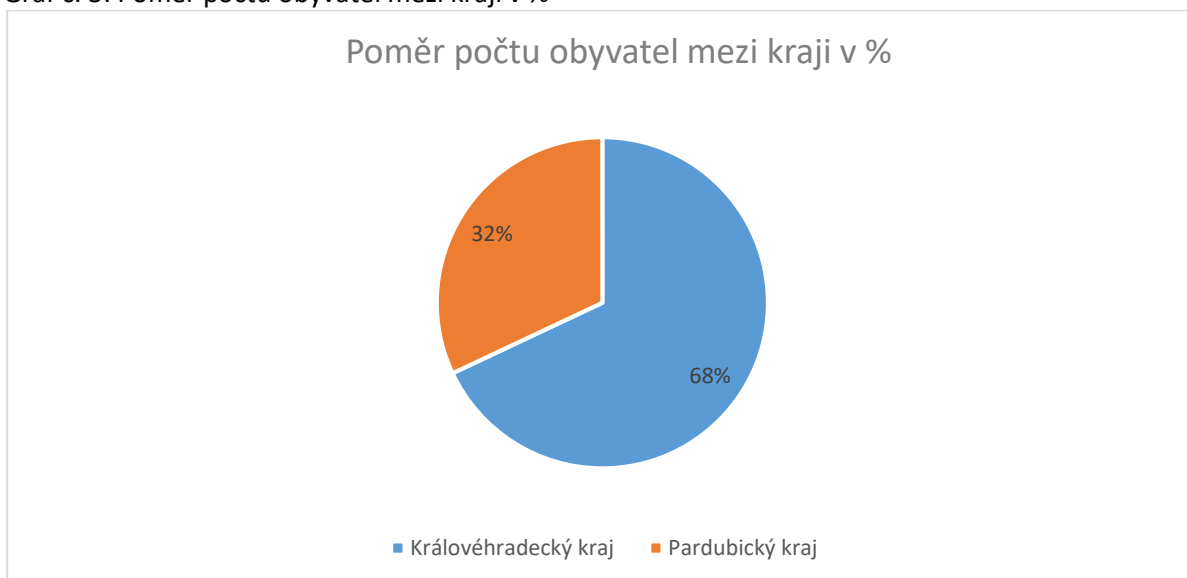
Tabulka č. 2: Počty obyvatel, rozloha (km²) a hustota v územích ORP a celkem MAS NAD ORLICÍ

ORP	Počet obyvatel	Rozloha	Hustota
Hradec Králové	11 553	116,07	99,53
Dobruška	255	5,65	45,13
Kostelec nad Orlicí	22 507	200,57	112,15
Rychnov nad Kněžnou	488	12,93	37,74
Holice	457	6,51	70,02
Ústí nad Orlicí	944	19,27	48,99
Vysoké Mýto	15 064	112,1	134,38
CELKEM MAS NAD ORLICÍ	51 268	473,1	108,37

Zdroj: ČSÚ, 2015

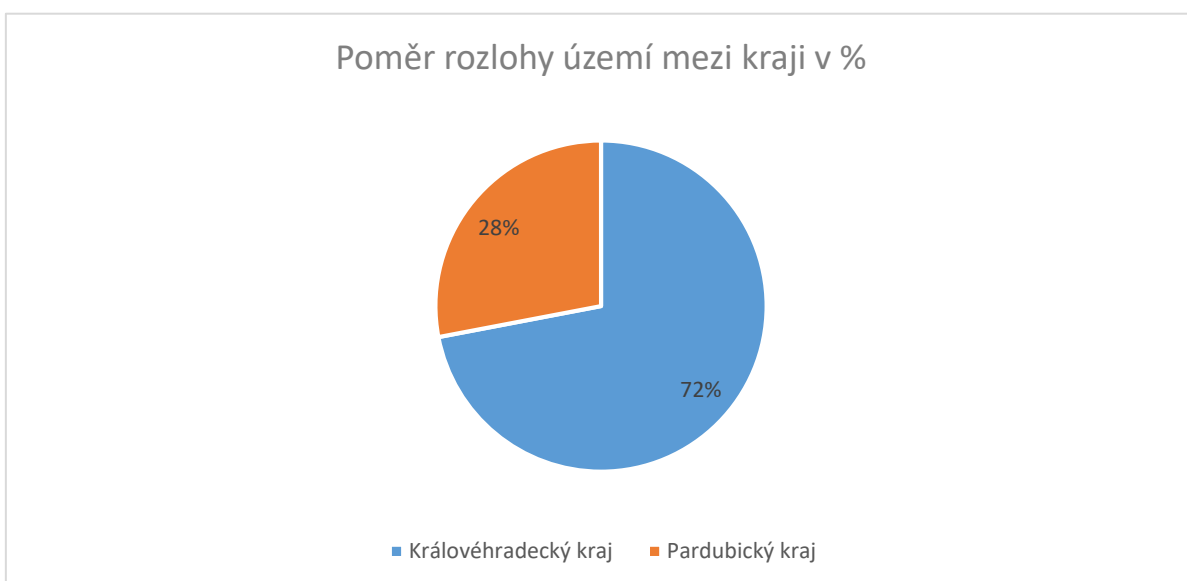
Rozdělení počtu obyvatel a rozlohy území MAS NAD ORLICÍ mezi jednotlivé kraje je uvedeno v následujících grafech.

Graf č. 3: Poměr počtu obyvatel mezi kraji v %

Zdroj: ČSÚ, 2015

Graf č. 4: Poměr rozlohy území mezi kraji v %

Zdroj: ČSÚ, 2015

Z hlediska rozlohy se v území nachází 44 obcí (76%) o rozloze do 10 km², 9 obcí mezi 10 a 20 km², 4 obce mají rozlohu mezi 20 a 30 km², pouze Týniště nad Orlicí má rozlohu větší než 50 km². Porovnání rozlohy jednotlivých obcí je v příloze č. 2., soubor 2.1. Obce v území a jejich základní charakteristika.

Shrnutí kapitoly 2.1. Obce v území a jejich základní charakteristika

Území MAS NAD ORLICÍ tvoří 58 obcí, jejichž základním společným jmenovatelem je blízkost řeky Orlice (včetně Tiché a Divoké Orlice). To do značné míry předurčuje protáhlý tvar území a zároveň jeho správní nejednotnost. Obce náleží ke dvěma krajům (Královéhradecký, Pardubický) a čtyřem bývalým okresům (Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí, Pardubice). Rovněž přiřazení k obcím s rozšířenou působností je nerovnoměrné. Z hlediska tvorby a realizace strategie je však dobré přihlídnout k tomu, že členské obce MAS tvoří větší celek než jednotlivé správní útvary a mohou tak při svém rozvoji vytvářet důležité regionální přesahy, které jsou jinak těžko dosažitelné a jejichž existenci či vznik předpokládá i Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020.

2.2. Sídlní struktura území

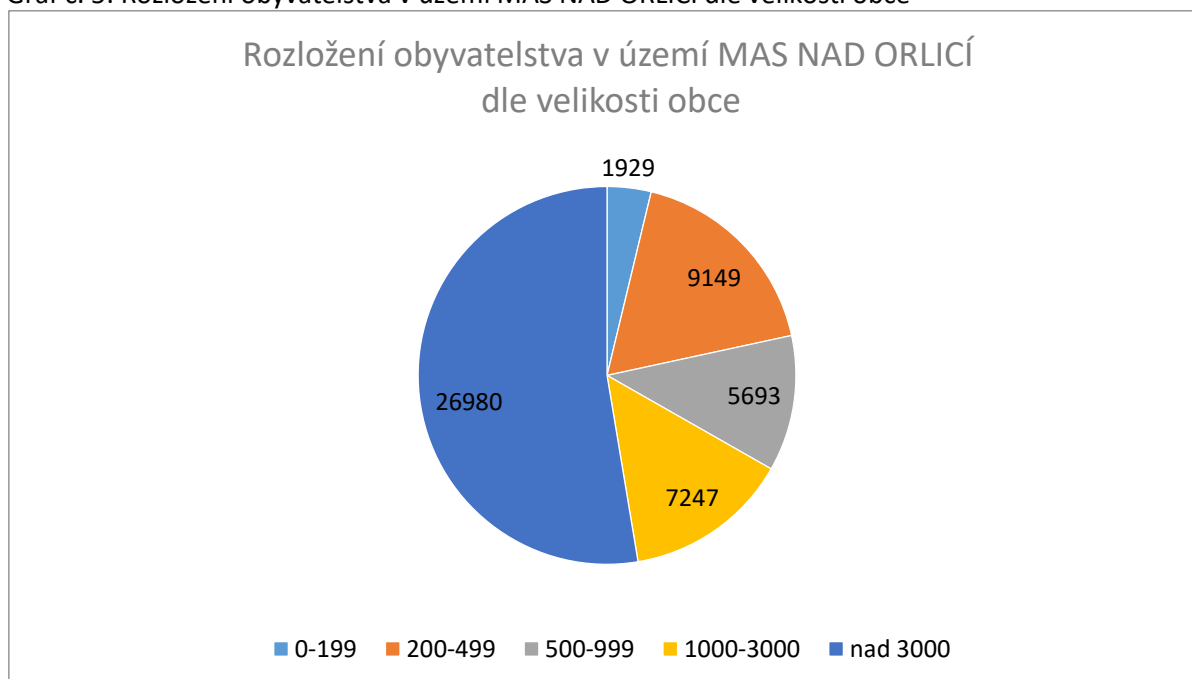
MAS NAD ORLICÍ působí na území 58 obcí, z toho 15 obcí má do 199 obyvatel (26%), 26 obcí má 200 – 499 obyvatel (45%), 9 obcí má 500 – 999 obyvatel (15%), 4 obce mají 1000 – 2999 obyvatel (7%) a 4 obce mají nad 3000 obyvatel (7%).

Nejvíce obyvatel (celkem 53 % z celého regionu) žije ve čtyřech významných městech - Třebechovice pod Orebem (5 786 obyv.), Kostelec nad Orlicí (6 172 obyv.), Týniště nad Orlicí (6 228 obyv.) a Choceň (8 794 obyv.). Nejméně obyvatel žije v obcích Proruby (52) a Vysoký Újezd (70).

Status města požívají obce Borohrádek, Choceň, Kostelec nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem a Týniště nad Orlicí; jediným městysem v území jsou Častolovice.

39 obcí v území má přidruženu 1 až 6 místních částí.

Graf č. 5: Rozložení obyvatelstva v území MAS NAD ORLICÍ dle velikosti obce

Zdroj: ČSÚ, 2015

Shrnutí kapitoly 2.2. Sídlní struktura území

Jde o venkovský region se značným počtem menších sídel (41 obcí do 500 obyvatel). Sídlní strukturou je území MAS NAD ORLICÍ nejvíce podobné území MAS ORLICKO (podobný počet obcí - NAD ORLICÍ 58, ORLICKO 57, nad 50% obyvatel žije ve větších městech – Česká Třebová, Králíky a Letohrad, Ústí nad Orlicí a Žamberk). Rozdílná je např. vyšší turistická atraktivita regionu MAS ORLICKO.

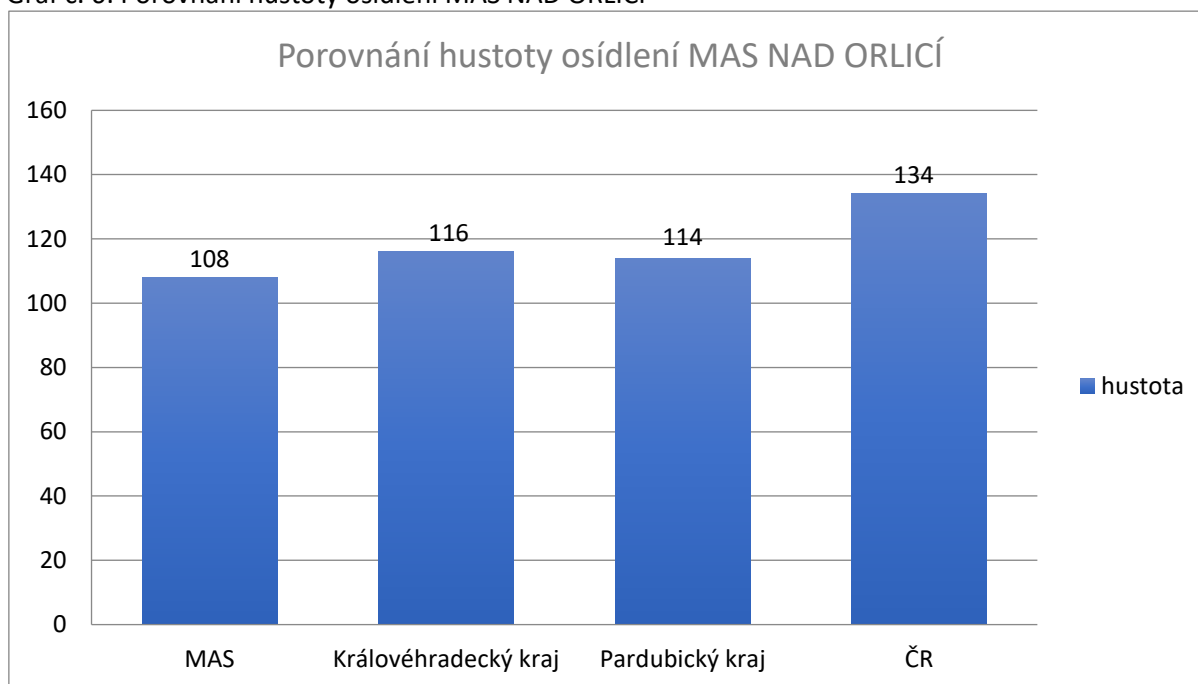
Vzhledem k tomu, že počet obyvatel v obci je údajem, který nejvíce ovlivňuje její charakter i možnosti (způsob fungování samosprávy, dotační politika atd.) bude členění podle velikosti sídel používáno při interpretaci analytických dat v dalším textu Strategie.

2.3. Hustota osídlení v území

Celková rozloha území je **473,1 km²**, v území MAS NAD ORLICÍ žilo podle ČSÚ k 31. 12. 2014 **51 268** obyvatel. Hustota osídlení je tedy **108** obyv./km², což přibližně odpovídá i krajským průměrům - Pardubický kraj 114, Královéhradecký 116.

Nejvíce osídlenými obcemi v MAS NAD ORLICÍ jsou město Choceň (405 obyv./km²), městys Častolovice (300 obyv./km²) a město Třebechovice pod Orebem (275 obyv./km²). Naopak nejmenší hustotu mají obce Kostecké Horky (11 obyv./km²), Běleč nad Orlicí (16 obyv./km²) a Proruby (21 obyv./km²). Hustota osídlení na území MAS NAD ORLICÍ v roce 2013 je zobrazena v příloze č. 8 Kartogramy.

Graf č. 6: Porovnání hustoty osídlení MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: ČSÚ, 2015

Shrnutí kapitoly 2.3. Hustota osídlení v území

Hustota osídlení oproti průměru ČR (133 obyv./km²) je výrazně nižší. Ačkoliv průměrnou hustotou osídlení se území MAS blíží průměrům obou krajů, na jejichž území se nachází, lze mezi jednotlivými sídly najít velké rozdíly. Není výjimkou, že se bezprostředně vedle území s velkou hustotou obyvatel nacházejí území s velmi nízkou hustotou. Je to jev, který jistě zvyšuje atraktivitu území pro jeho obyvatele – z rušných sídel není daleko do klidných oblastí a naopak.

2.4. Druhy pozemků

Z hlediska rozložení druhů pozemků se území MAS NAD ORLICÍ nijak výrazně nevymyká průměru České republiky. Mírně vyšší hodnoty vykazuje v orné půdě (ČR 38%, MAS 41%) a naopak mírně nižší v ostatních plochách (ČR 9%, MAS 6%). V území chybí (vzhledem ke klimatickým podmínkám zcela oprávněně) chmelnice a vinice.

Podrobné údaje ke skladbě pozemků v území MAS NAS ORLICÍ jsou uvedeny v příloze č. 2., soubor 2.4. Druhy pozemků.

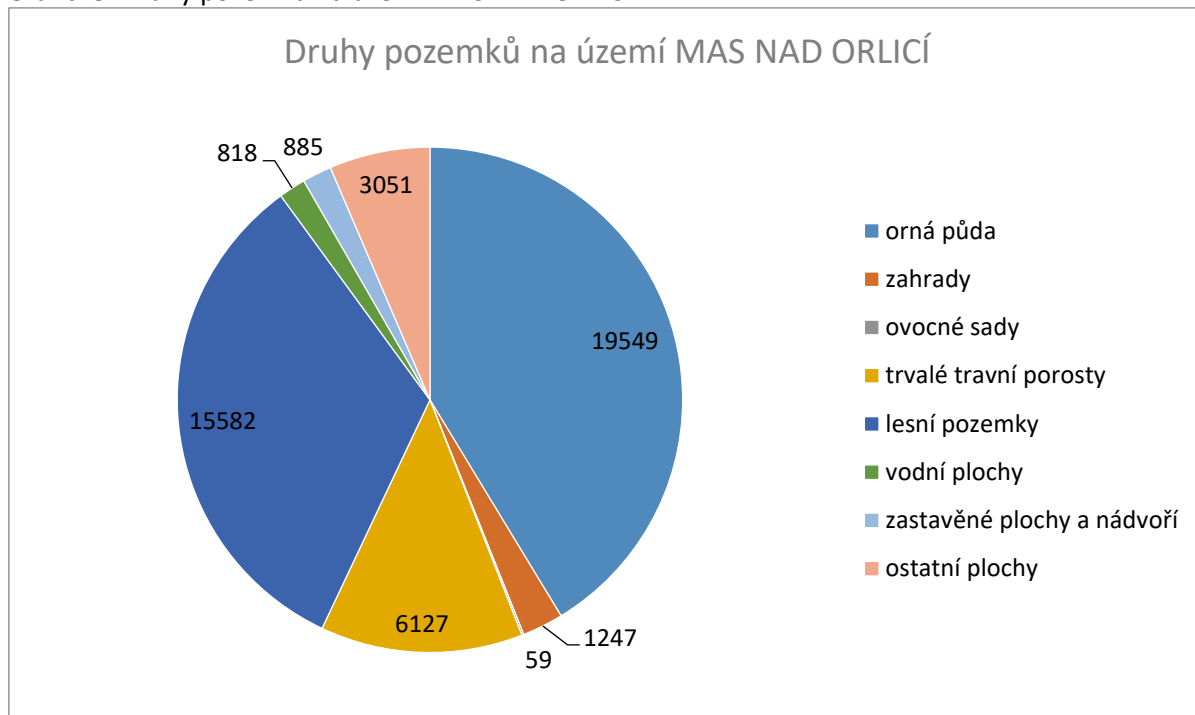
V následujících tabulkách a grafech je zobrazeno poměrné složení druhů pozemků a změny, ke kterým došlo mezi lety 2008 a 2015.

Graf č. 7: Podíl zemědělské a nezemědělské plochy na území MAS NAD ORLICÍ

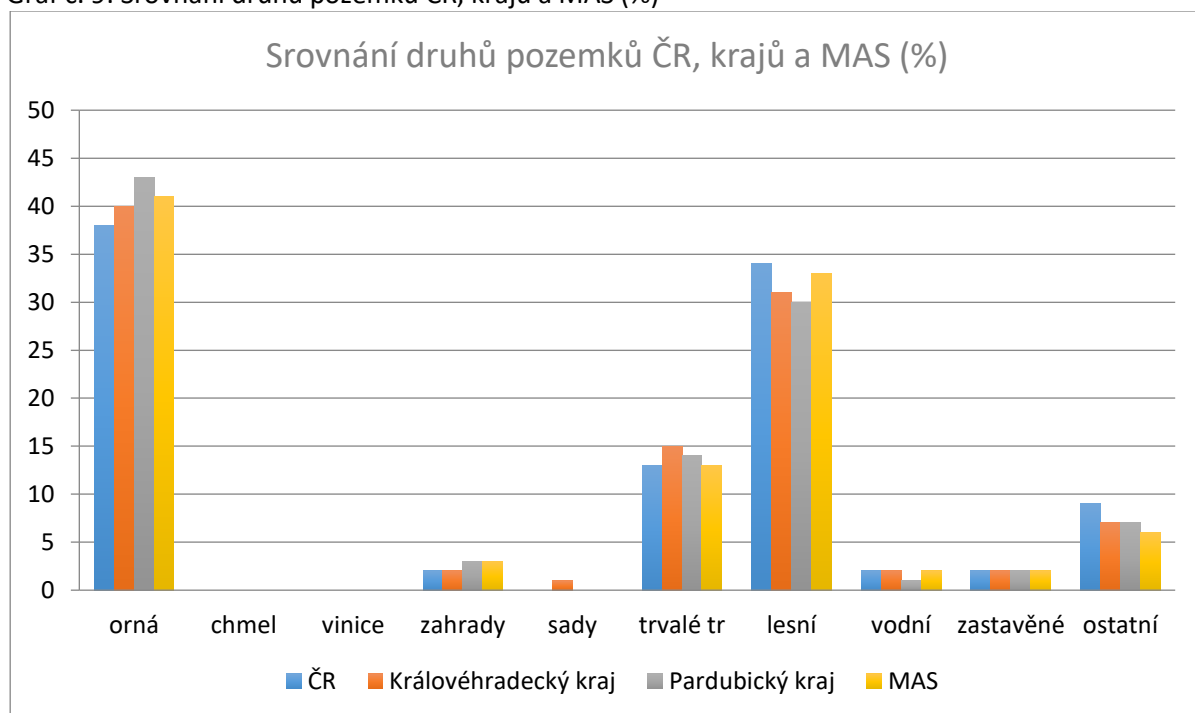
Zdroj: ČSÚ, 2013

Graf č. 8: Druhy pozemků na území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: ČSÚ, 2015

Graf č. 9: Srovnání druhů pozemků ČR, krajů a MAS (%)

Zdroj: ČSÚ, 2015

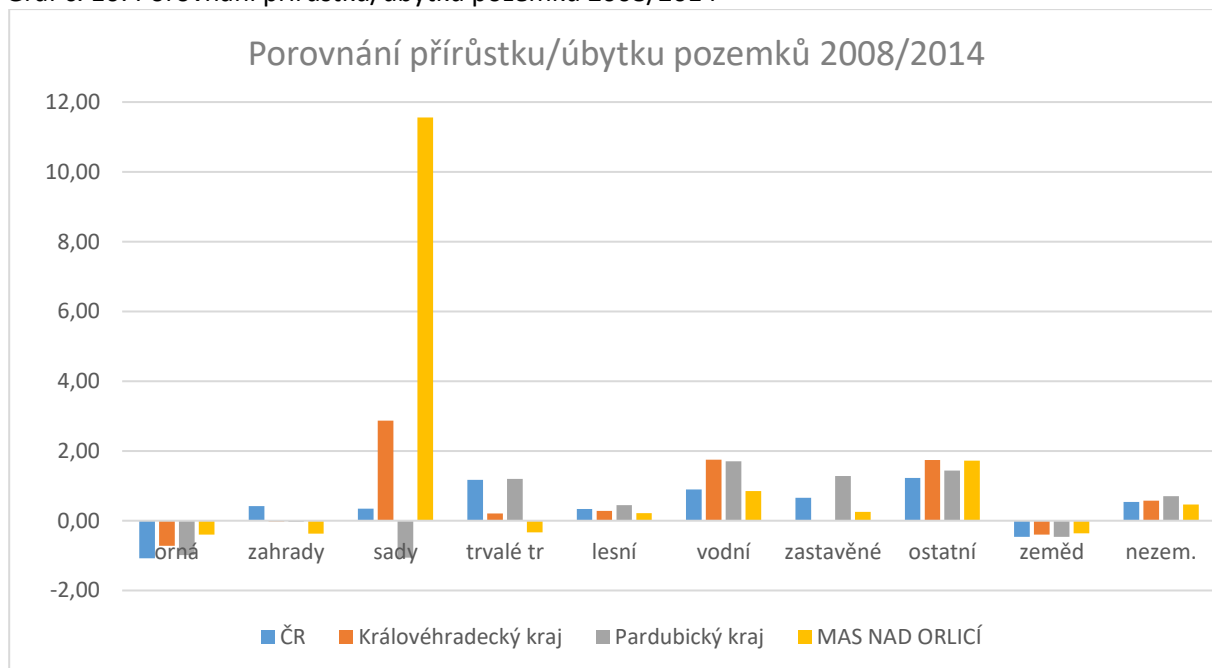
Tabulka č. 3: Změny druhů pozemků v letech 2008 a 2014

	2008	2014	rozdíl
zemědělská půda	27115	26982	-133
orná půda	19677	19549	-128
zahrady	1251	1247	-4
ovocné sady	53	59	6
trvalé travní porosty	6134	6127	-7
nezemědělská půda	20201	20336	135
zastavěné plochy a nádvoří	879	885	6
vodní plochy	811	818	7
lesní pozemky	15537	15582	45
ostatní plochy	2974	3051	77
celková plocha	47316	47318	2

Zdroj: ČSÚ, 2015

Pozn.: Rozdíl v celkové výměře je způsoben obnovou katastrálního operátu v jiné souřadnicové soustavě.

Graf č. 10: Porovnání přírůstku/úbytku pozemků 2008/2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

Shrnutí kapitoly 2.4. Druhy pozemků

V území MAS NAD ORLICÍ převažuje zemědělská půda nad nezemědělskou. Spolu se zalesněním, které je nad průměrem obou krajů, v jejichž území se MAS nachází, lze konstatovat, že se jedná převážně o zemědělsky obhospodařovanou krajinu.

V území nedochází k žádným razantním změnám v druhové skladbě pozemků. Tolik diskutovaný úbytek zemědělské půdy je pod průměrem ČR i krajů. V rámci zemědělské půdy došlo k úbytku orné půdy, zahrad a trvalých travních porostů, naopak došlo ke zvětšení plochy sadů v území o 6 ha.

Pokud se týká výměry zemědělské půdy, tak se svými 0,53 ha na obyvatele je MAS NAD ORLICÍ nad průměrem ČR (0,40 ha) i krajů. Ve sledovaném období došlo k poklesu pouze o 0,0019% (ČR 0,0067%). Vzhledem k tomu, že situace v oblasti vlastnictví půdy a jejího využívání je již v podstatě stabilizovaná, jeví se jediným možným aspektem ke sledování v budoucích obdobích využívání kvalitní zemědělské půdy pro energetické účely (nikoliv pěstováním energetických plodin, ale osazováním solárními panely). Přestože je vynětí z půdního fondu dočasné, tak nutné navazující změny v územních plánech obcí by mohly do budoucna usnadnit trvalé vynětí takto využívané půdy ze zemědělského půdního fondu. Je tedy na představitelích obcí, aby pečlivě zvažovali změny ve svých územních plánech v souvislosti se záměry investorů a pro účely budování solárních elektráren vyčleňovali plochy zemědělsky nevyužitelné.

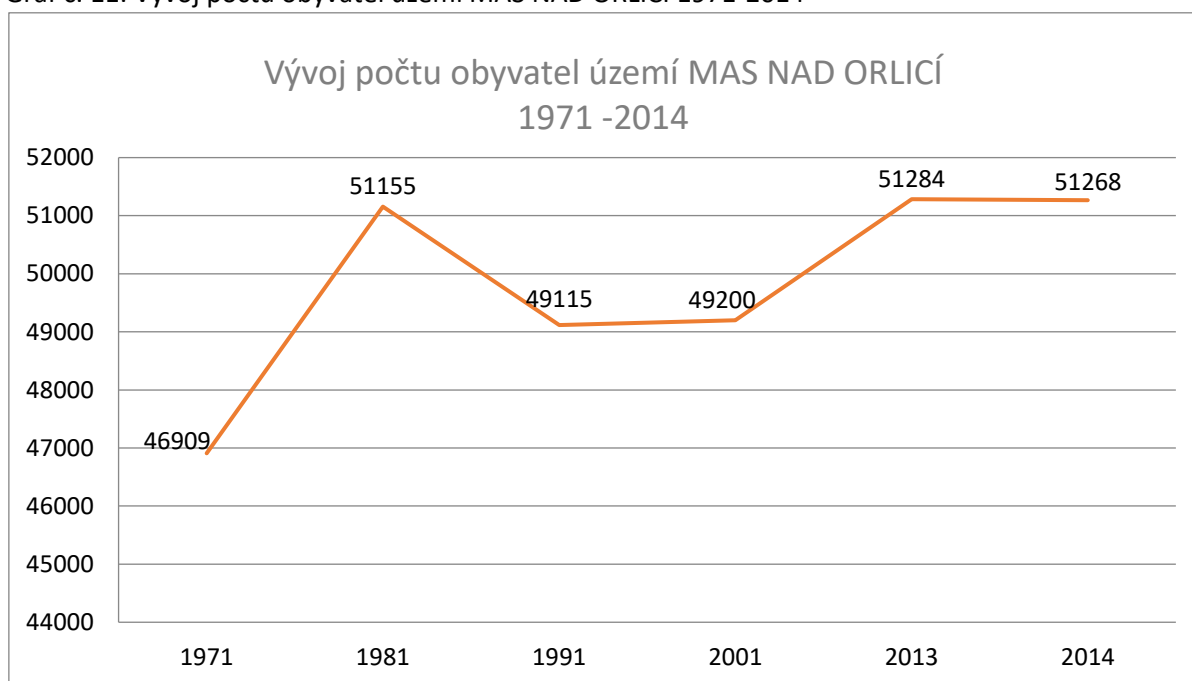
2.5. Obyvatelstvo

2.5.1. Historický vývoj počtu obyvatel území MAS NAD ORLICÍ

První písemnou zmínku nalézáme u šesti obcí již ve 13. stol. Více jak polovina obcí v regionu má první písemnou zmínku datovanou k 14. stol. To svědčí o dlouhodobé tradici osídlení v regionu.

Z hodnocení historického vývoje počtu obyvatel v jednotlivých obcích v období 1971 – 2014 je patrné, že mezi lety 1971 – 1981 došlo k nárůstu počtu obyvatel, a to vlivem silné populační vlny tzv. „Husákových dětí“. Naopak mezi lety 1991 – 2001 měl počet obyvatel v území klesající tendenci. V letech 2011 až 2013 se projevuje trend stěhování obyvatel z měst na venkov, a to především z Hradce Králové, dále se projevila zvýšená porodnost v letech 2007 – 2010. Dochází tedy k postupnému zvyšování počtu obyvatel ve většině obcí na území MAS NAD ORLICÍ.

Graf č. 11: Vývoj počtu obyvatel území MAS NAD ORLICÍ 1971-2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

Podrobný přehled o vývoji počtu obyvatel je uveden v příloze č. 2, soubor 2.5. Obyvatelstvo.

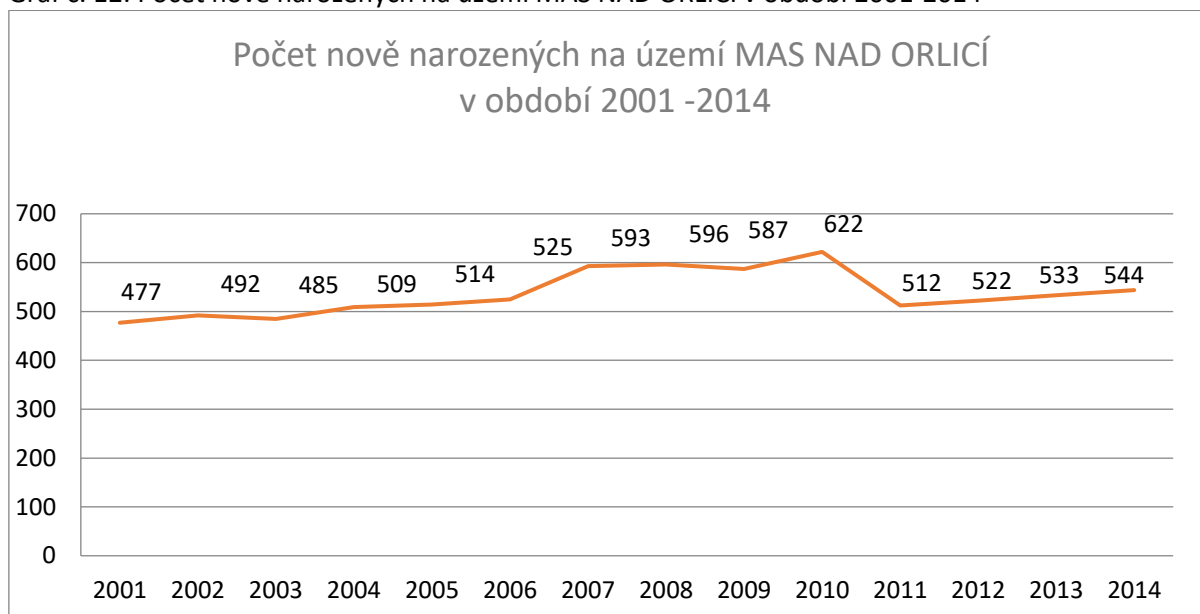
Nárůst/úbytek obyvatel v území MAS NAD ORLICÍ v letech 2001-2014 v % je uveden v příloze č. 8 Kartogramy. Největší nárůst počtu obyvatel zaznamenaly obce Běleč nad Orlicí (37%) a Ledce (32%), naopak největší pokles je patrný v obcích Nasavrky (-7,3%), Svídnice (-6%) a Velká Skrovnice (-4%). Z mapky je patrné, že největší nárůst zaznamenávají obce v dosahu Hradce Králové. Překvapivý je pokles obyvatel v největších sídlech v území – v Týništi nad Orlicí, Chocni a Kostelci nad Orlicí.

Přírůstek způsobený nově narozenými

Přírůstek v počtu obyvatel způsobený nově narozenými občany je nejvyšší v obcích Koldín (za období 2008 – 2014 je roční průměr narozených dětí na celkový počet obyvatel 2,5 %), dále pak v obcích Krchleby 1,8% a Mostek 2,1 %. Nejméně nově narozených dětí je v Bošíně (0,9%), v Bělči nad Orlicí

(0,7%), Vysokém Újezdě (0,95%) a Albrechticích nad Orlicí (0,9%). Přehled narozených dětí za období 2008 – 2014 za jednotlivé obce je součástí přílohy č. 2. - 2.5. Bilance obyvatelstva.

Graf č. 12: Počet nově narozených na území MAS NAD ORLICÍ v období 2001-2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

Změny způsobené migrací

V období 2001 – 2014 se do regionu nebo v rámci regionu přistěhovalo 18 419 osob, největší změny nastaly v letech 2006 – 2008.

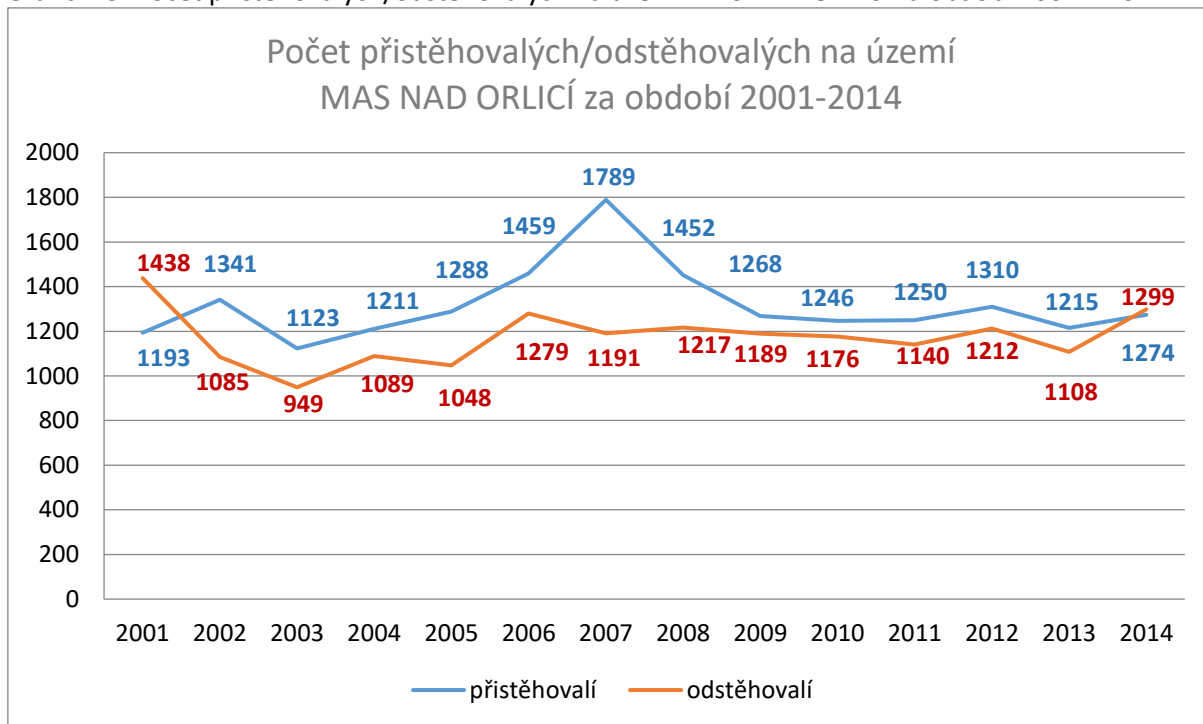
Za sledované období 2001 – 2014 se nejvíce obyvatel přistěhovalo do měst s více než 3000 obyvateli – do Chocně 2 590, do Kostelce nad Orlicí 2 040 obyvatel, do Třeběchovic pod Orebem 1 976 obyvatel a do Týniště nad Orlicí 2002 obyvatel. V poměru na počet obyvatel největší nárůst přistěhovalých zaznamenali v obcích Běleč nad Orlicí (4,87%), Výrava (4,31%), Albrechtice nad Orlicí (4,1%) a Jeníkovice (4,2%). Jedná se o menší obce v blízkosti větších měst - Hradce Králové a Třeběchovic pod Orebem. V Albrechticích nad Orlicí je nárůst způsoben i přítomností Domova důchodců. Naopak nejmenší nárůst přistěhovalých byl v obcích Oucmanice (2,03%), Nasavrky (1,88%) a Svatý Jiří (1,76%), což je způsobeno především nedostatkem parcel v obci.

Přehled za jednotlivé obce je v příloze č. 2, souboru 2.5. Obyvatelstvo.

V období 2001 – 2014 se z regionu nebo v rámci regionu odstěhovalo 14 863 osob, největší změny nastaly v roce 2014, kdy se odstěhovalo 1 299 osob.

V poměru na počet obyvatel největší pokles obyvatel zaznamenali v obcích Skořenice (4,5%), Plchovice (4,64%) a Svídnice (3,88%), nejméně osob odešlo z Prorub (1,6%), Krchleb (1,38%) a Srubů (1,55%). Přehled za jednotlivé obce je uveden v příloze č. 2, souboru 2.5. Obyvatelstvo.

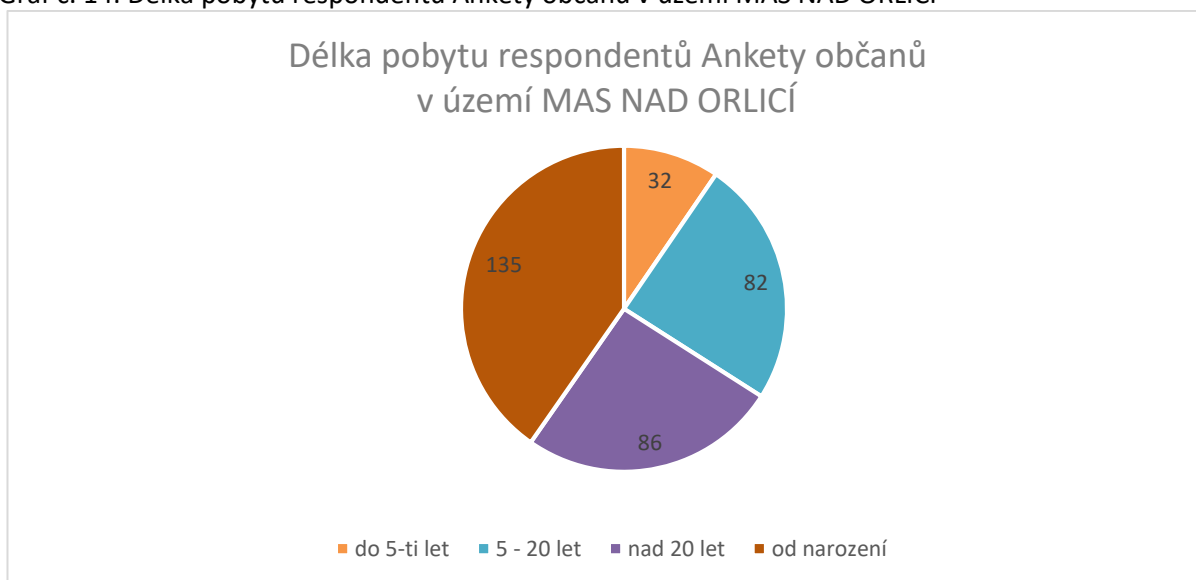
Graf č. 13: Počet přistěhovalých/odstěhovalých na území MAS NAD ORLICÍ za období 2001 – 2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

V Anketě občanů jsme získali údaje o délce pobytu respondentů v území. Níže uvedený graf ukazuje, že velké procento tvoří „starousedlíci“: 40% obyvatel žije v území od narození, 50 % více než 5 let a 10% obyvatel se přistěhovalo v posledních 5 letech.

Graf č. 14: Délka pobytu respondentů Anketu občanů v území MAS NAD ORLICÍ

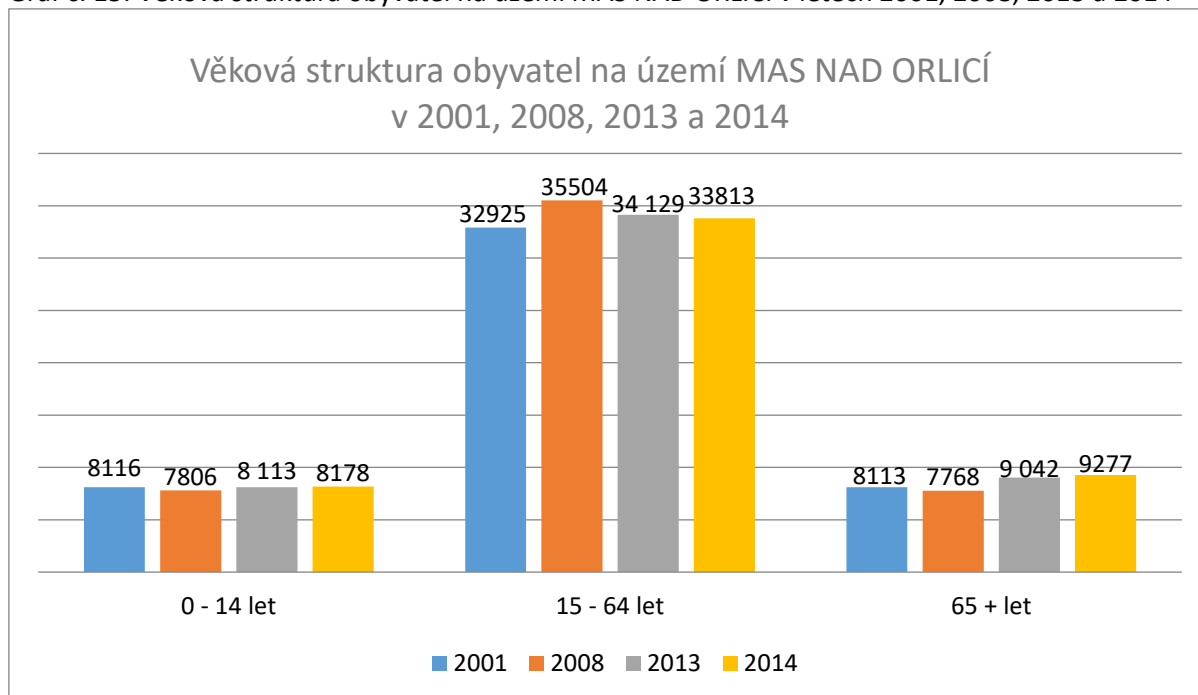
Zdroj: Anketa občanů, 2013

2.5.2. Věková struktura obyvatel

Jak lze vidět v následujícím grafu, je ve věkové skupině 0 – 14 let do roku 2008 nejdříve patrný pokles, poté do roku 2013 nárůst o 307 obyvatel. Obdobný průběh je vidět i ve skupině 65 +, kde mezi léty 2001 a 2008 došlo k poklesu o 345 obyvatel a v následujícím období se počet navýšil o 1 274. U věkové skupiny 15 – 64 let byl trend opačný.

Přehled za jednotlivé obce je v příloze 2, soubor 2.5 Obyvatelstvo.

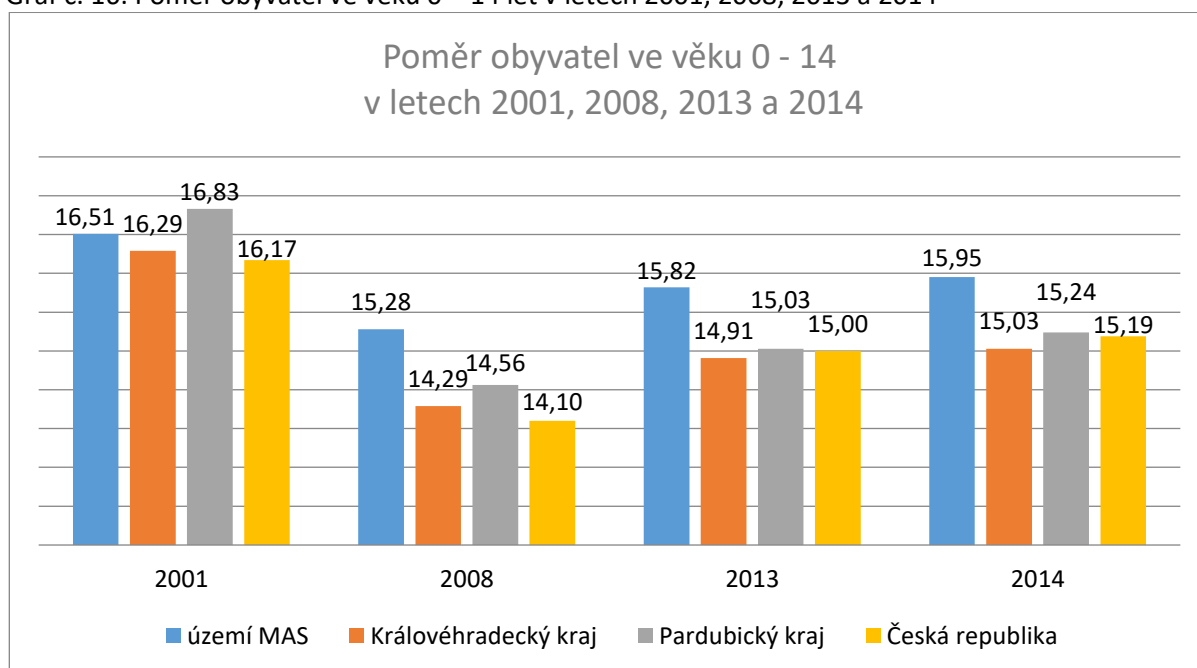
Graf č. 15: Věková struktura obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ v letech 2001, 2008, 2013 a 2014

Zdroj: ČSÚ, 2014; SLDB, 2001

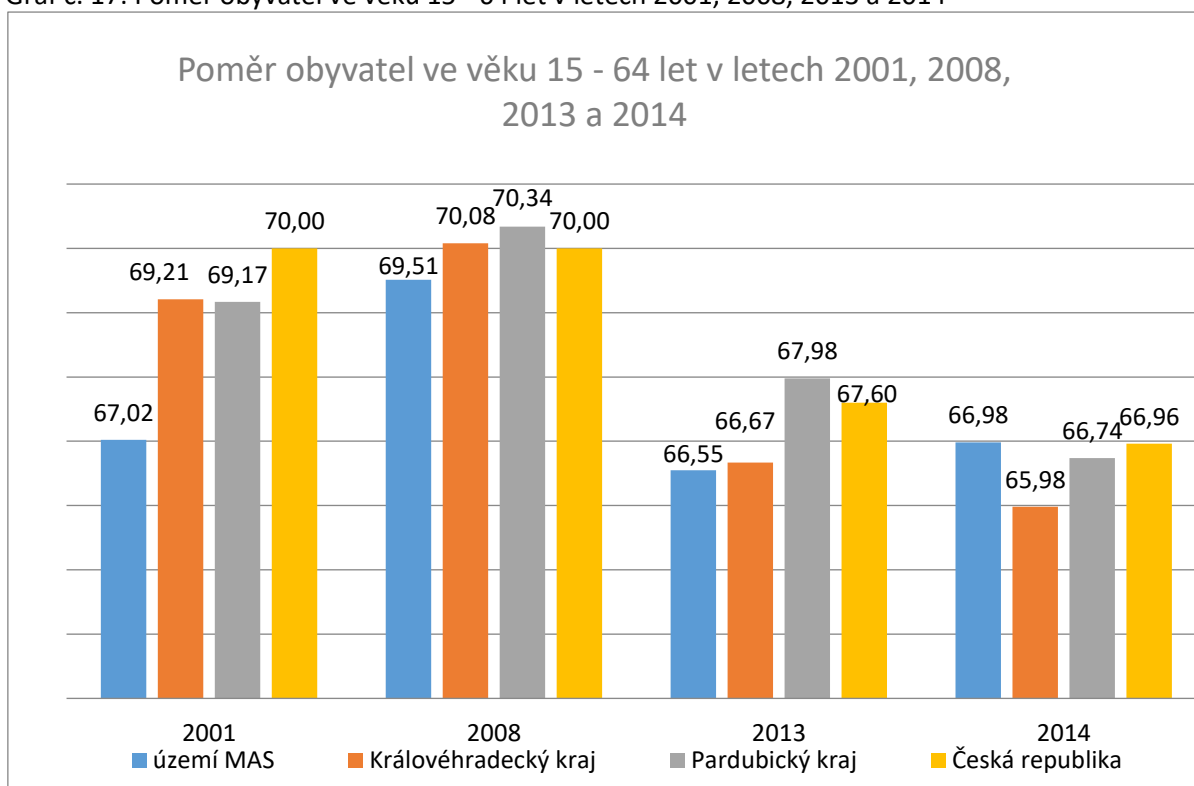
V následujících grafech je znázorněn poměr věkové populace v porovnání s Královéhradeckým a Pardubickým krajem a celou Českou republikou.

Graf č. 16: Poměr obyvatel ve věku 0 – 14 let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014

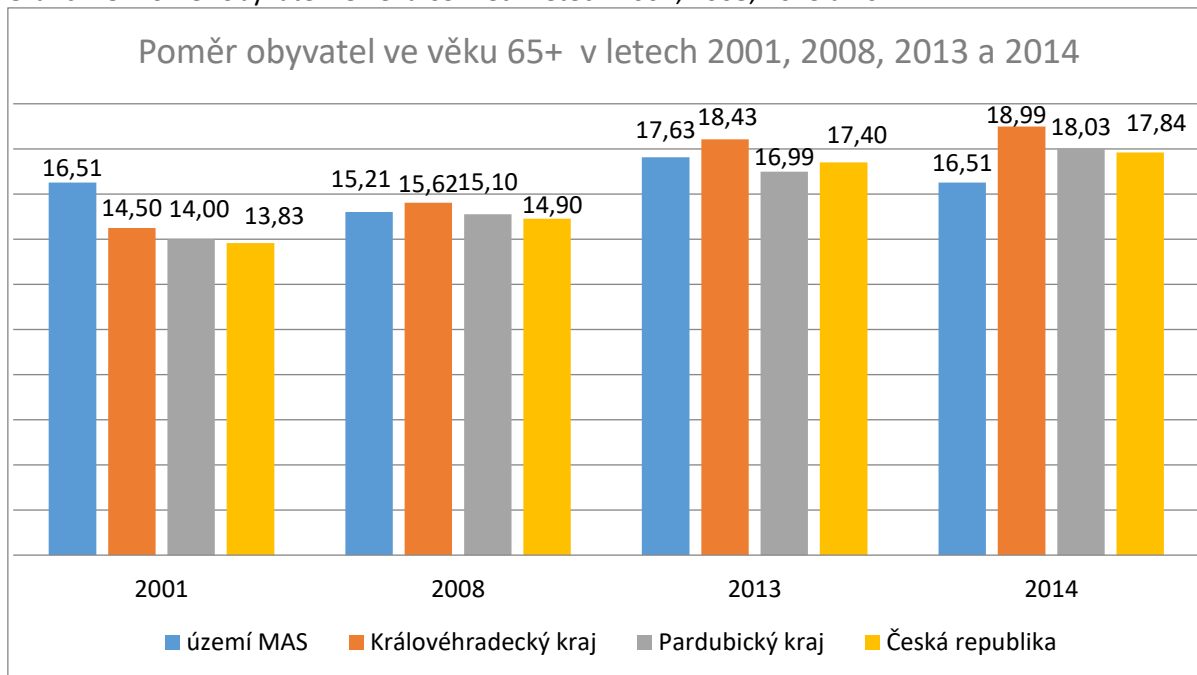
Zdroj: ČSÚ, 2015; SLDB, 2001

Graf č. 17: Poměr obyvatel ve věku 15 - 64 let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014

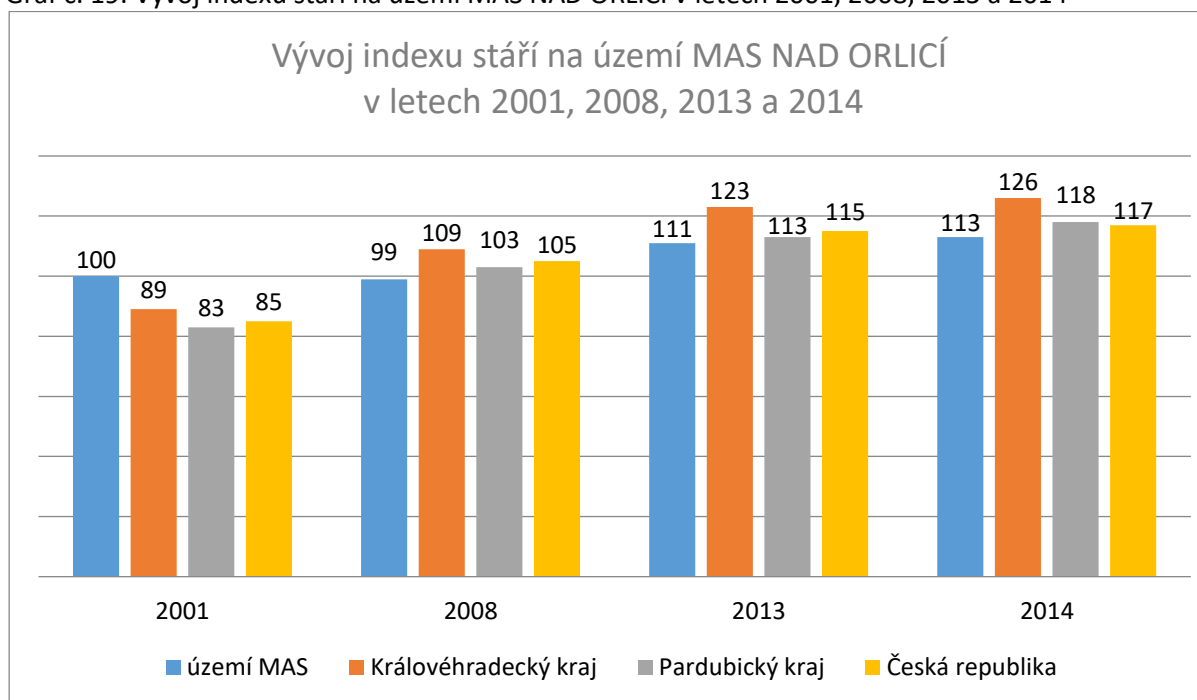
Zdroj: ČSÚ, 2015; SLDB, 2001

Graf č. 18: Poměr obyvatel ve věku 65+ let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014

Zdroj: ČSÚ, 2015; SLDB, 2001

Graf č. 19: Vývoj indexu stáří na území MAS NAD ORLICÍ v letech 2001, 2008, 2013 a 2014

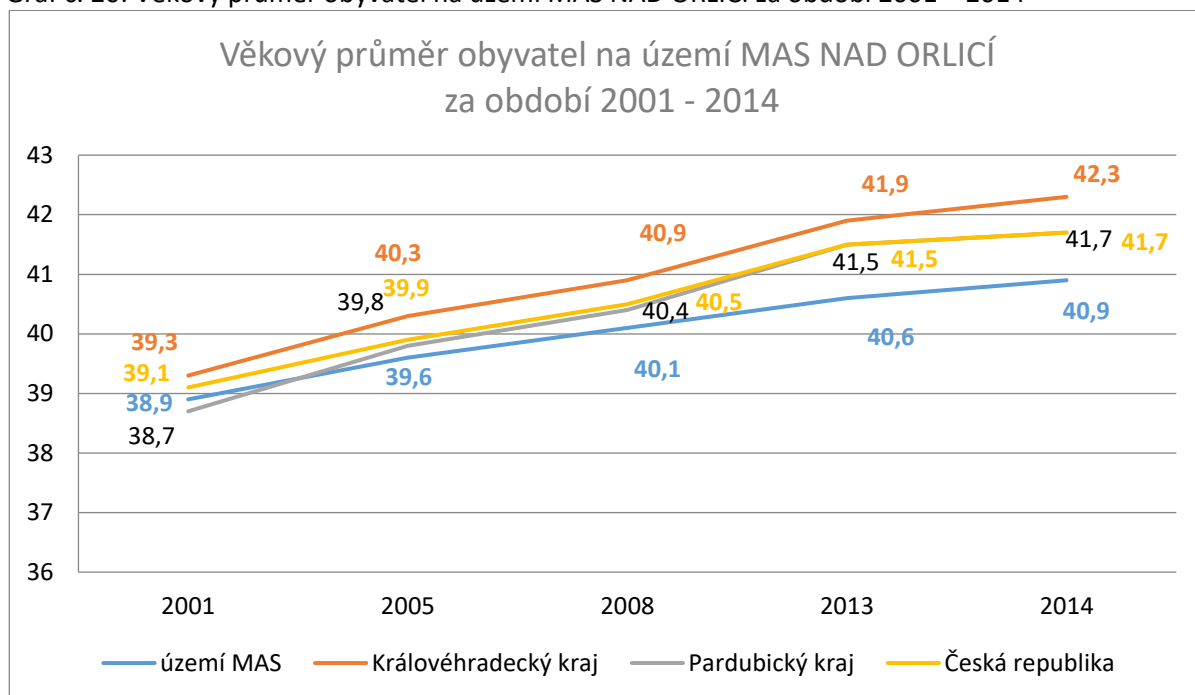

Zdroj: ČSÚ, 2015; SLDB, 2001

V období 2001 – 2014 vzrostl index stáří v území z hodnoty 100 (poměr počtu obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věkové skupině do 15 let) na hodnotu 111. Ve sledovaném časovém období je patrné stárnutí populace v území MAS, které není tak výrazné jako např. v celém Královéhradeckém kraji a je i pod průměrem České republiky. V roce 2014 byl nejvyšší věkový průměr v obcích Proruby (49 let) Plchovice (47) a dále Albrechtice nad Orlicí (44 - zde průměrný věk ovlivňuje i Domov pro seniory). Naopak nejmladší obcí je Orlické Podhůří (38 let), následují Librantice (38 let) a Kosořín (také 38).

Přehled věkové struktury obyvatelstva, indexu stáří a průměrného věku za jednotlivé obce je uveden v příloze č. 2, soubor 2.5. Obyvatelstvo.

Graf č. 20: Věkový průměr obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ za období 2001 – 2014

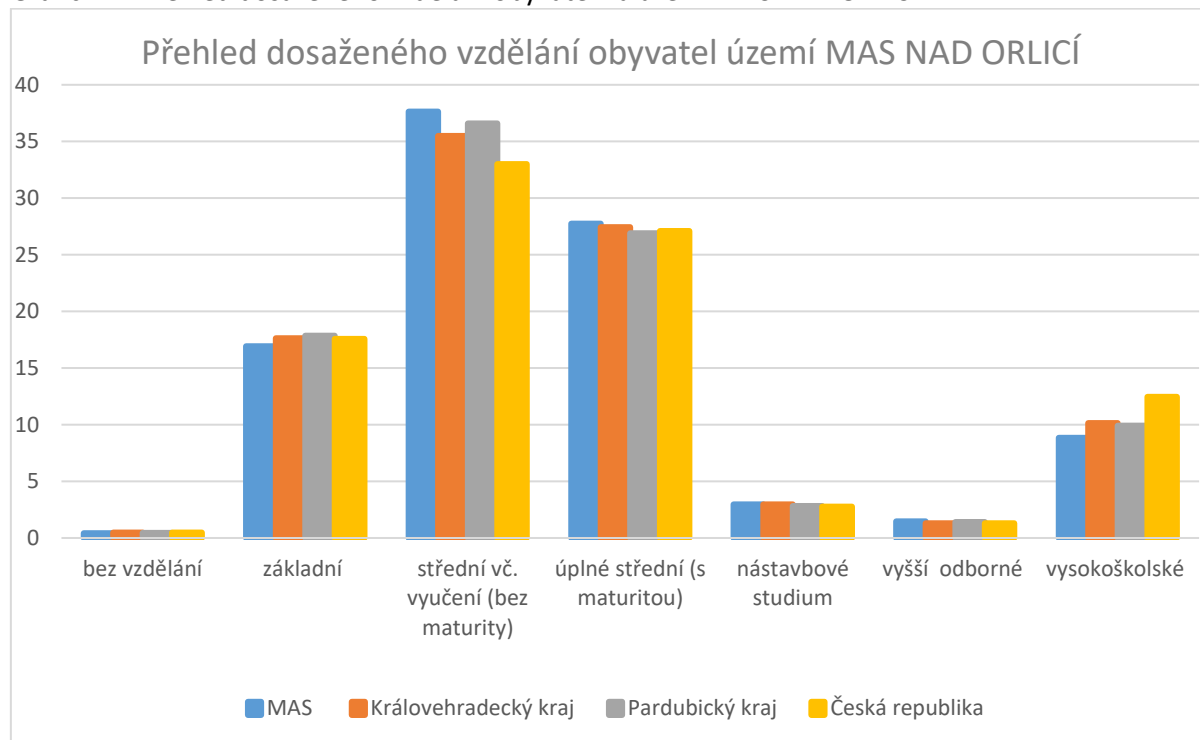
Zdroj: ČSÚ, 2015

Zobrazení indexu stáří na území MAS NAD ORLICÍ v roce 2012 je uvedeno v příloze č. 8 Kartogramy.

2.5.3. Vzdělanostní struktura obyvatel

Vzdělanost obyvatelstva byla hodnocena na základě posouzení podílu obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním na počet obyvatel starších 15 let.

Graf č. 21: Přehled dosaženého vzdělání obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: SLDB, 2011

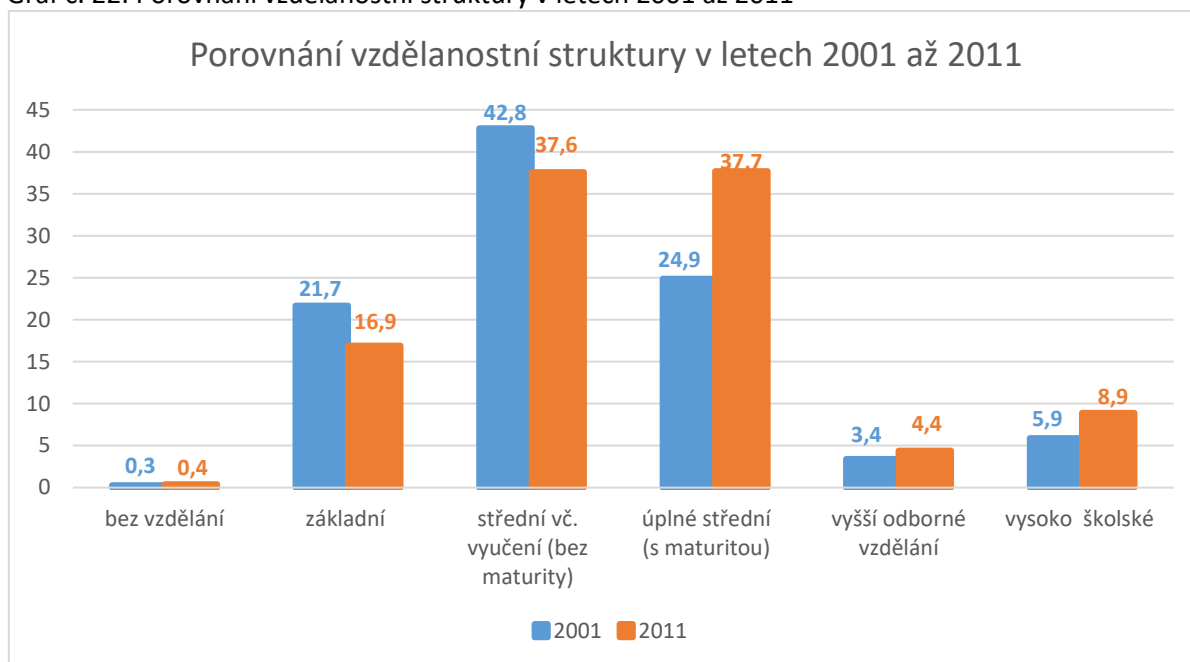
Nejvíce obyvatel (38 %) uvádí jako nejvyšší ukončené vzdělání střední nebo vyučení bez maturity, což je mírně vyšší podíl než v rámci Královéhradeckého či Pardubického kraje, a o 5% více než v celé ČR. Téměř 28 % obyvatel má ukončené střední vzdělání s maturitou a 17 % obyvatel má pouze základní vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v území MAS NAD ORLICÍ necelých 9%, což je méně než průměrné hodnoty krajů a o 4% méně než je celorepublikový průměr.

Vzdělanostní struktura odpovídá v jiných stupních dosaženého vzdělání republikového i krajských průměrů.

Změny vzdělanostní struktury v rozmezí let 2001 a 2011 jsou patrné z následujícího grafu.

Přehled za jednotlivé obce je v příloze č. 2, soubor 2.5. Obyvatelstvo.

Graf č. 22: Porovnání vzdělanostní struktury v letech 2001 až 2011

Zdroj: SLDB, 2001, 2011

Shrnutí kapitoly 2.5. Obyvatelstvo

Počet obyvatel v území MAS NAD ORLICÍ vykazuje v posledních letech mírný nárůst (v 95% obcích). Ten je způsoben jednak nově narozenými, ale také migrací obyvatel ve prospěch přistěhovaných: od roku 2001 je počet přistěhovaných vždy vyšší než odstěhovaných. Největší příliv obyvatel zaznamenaly zejména obce v blízkosti Hradce Králové, které připravily stavební parcely.

Poměr obyvatel ve věkové kategorii 0-14 je za sledované období vždy vyšší, než je celorepublikový průměr. Hodnoty v kategorii 15-64 jsou naopak vždy nižší, než je průměr ČR, a kategorie 64+ vykazuje shodné hodnoty s ostatními kraji.

Index stáří je ve sledovaném období poměrně stabilní a s hodnotou stále nižší, než je rychle rostoucí hodnota ČR.

Průměrný věk na území MAS za období 2001 až 2013 se zvýšil o 1,92 roku, ale je stále pod celorepublikovým a krajskými průměry.

Dá se tedy říci, že mediálně tolik řešený problém stárnutí populace není pro území MAS NAD ORLICÍ dominantním tématem.

V dlouhodobějším horizontu lze také pozorovat zvýšení počtu obyvatel s vyšším než úplným středním vzděláním. Pokud bude tento trend pokračovat i v budoucnu a bude-li ubývat zejména absolventů středního vzdělávání bez maturity a vyučených, může se projevit nedostatek technicky a řemeslně kvalifikovaných lidí, jak na ně již v některých krajích poukazují statistiky.

2.6. Infrastruktura a vybavenost

2.6.1. Technická infrastruktura

Vodovod

V 54 obcích je vybudován vodovod, bez vodovodu jsou obce Bošín, Krchleby, Proruby a Vysoký Újezd. Celková délka vodovodu na území MAS je 537,2 km.

Hlavními zdroji pitné vody jsou podzemní vody čerpané vodojemy či čerpacími stanicemi. Ty se nacházejí v obcích Běstovice, Častolovice, Dobříkov, Chleny, Choceň, Kostelec nad Orlicí, Lhoty u Potštejna, Nasavrky, Oucmanice, Podlesí, Polom, Proruby, Svatý Jiří, Sudslava, Třebechovice pod Orebem a Týniště nad Orlicí.

V 60 % obcí občané využívají vodu ze studní (pouze z 1/3) - jedná se především o obce a města nad 1000 obyvatel, kde občané využívají vlastní zdroje vody především v místních částech, které nejsou napojeny na vodovod. Naopak v 7 obcích (téměř všechny do 200 obyvatel) občané v 80 – 100% využívají jako zdroj pitné vody vlastní studny.

V obcích Častolovice, Nasavrky a Očelice je stav vodovodní sítě nevyhovující a je plánována obnova. 11 obcí plánuje rozšíření, a to především v souvislosti s plánovanou novou výstavbou nebo zavedením vodovodu do místních částí, kde dosud není zaveden.

Roční spotřeba vody v území je 1 910 368 m³, jedná se o vodu fakturovanou domácnostem, zemědělstvím, průmyslu a ostatním. Významným odběratelem vody na území MAS je Choceňská mlékárna s.r.o.

Kanalizace a ČOV

V posledních letech byla v mnoha obcích budována i kanalizace. Odkanalizováno je 50 obcí, kanalizace chybí v obcích Bošín, Kosořín, Kostelecké Horky, Librantice, Olešnice, Plchovice, Polom a Svídnice a dále v některých odlehlých místních částech např. Šachov, Hemže, Plchůvky. Na území je 669,3 km kanalizace.

Mnohdy neúplná síť jednotné kanalizace odvádí často jak dešťové, tak i splaškové odpadní vody prostupující do kanalizace nebo přímo do vodoteče ze septiků a žump, ovšem napojení na ČOV má pouze 21 obcí regionu. Z velkých měst nemají ČOV v Třebechovicích pod Orebem. Pro většinu obcí je díky rozptýlené zástavbě, nákladnému financování a následnému náročnému provozu vybudování ČOV často nereálné. Mnohé obce řeší čištění odpadních vod individuálními čističkami, které jsou u novostaveb často povinné, výjimečně se objevují ekologické varianty čištění odpadních vod – kořenové čističky, půdní filtry.

Hlavními správci vodovodů a kanalizací jsou Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s. (na území MAS spravuje vodovod v 19 obcích), Aqua servis, a.s. (18 obcí), Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. (11 obcí) a Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s.r.o. (4 obce).

Plynofikace

Plynofikace byla provedena ve většině obcí na území MAS NAD ORLICÍ (ve 49 z 58). Sítě jsou zachovalé, ve větších obcích a ve městech byly budovány v 90. letech, v menších obcích většinou v letech 2000 – 2006. Plynofikovány nejsou obce do 199 obyvatel – Bošín, Kostelecké Horky, Nasavrky, Plchovice, Polom, Proruby, Výrava, Zárecká Lhota a Zdelov. Zmiňované obce plynofikaci ani neplánují - především pro nezájem občanů, kteří využívají levnější typy topení (uhlí či dřevo). Distributorem a správcem sítě v celém území MAS NAD ORLICÍ je RWE Česká republika a.s.

Elektrická energie

Celé území MAS NAD ORLICÍ je elektrifikováno, rozvod je zajištěn a distribuován ze sítě ČEZ. Zásobování elektrickou energií je dostatečné a je schopné pokrýt i případné budoucí požadavky na zvýšenou spotřebu.

Z hlediska napěťové hladiny velmi vysokého napětí (VVN) 110kV se v zájmovém území nachází jedna transformovna (rozvodna) 110kV v Chocni (Dvořisko), v Týništi nad Orlicí je měnárna v majetku Českých drah. Distribuční trafostanice VVN 110kV, stejně jako u vysokého napětí (VN) 35kV neexistují. Územím MAS NAD ORLICÍ prochází tato distribuční vedení VVN 110kV:

V1195-1196 z Trafostanice (dále TR) Neznášov do TR Rychnov nad Kněžnou s odbočkou do měnárny ČD s Týništi nad Orlicí, délka na území - 47,48 km

V1181-1182-1183 z TR Rychnov nad Kněžnou do TR Žamberk a TR Ústí nad Orlicí (Kerhartice) - délka na území 30,33 km

V1989-1990 z TR Rychnov nad Kněžnou do TR Vamberk (není v majetku ČEZ distribuce, a.s.) délka na území - 6,69 km

V1173-1174 z elektrárny Opatovice (EOP) a z TR Pardubice sever do TR Choceň s odbočkou do měnárny ČD v Moravanech délka na území - 41,81 km

V1178 z TR Choceň do TR Ústí nad Orlicí (Kerhartice) délka na území - 8,74 km.

Ve špatném stavu je elektrické vedení v obcích Albrechtice nad Orlicí, Ledce, Proruby a Zdelov. Na území MAS není žádná elektrárna – nejbližší je tepelná elektrárna v Opatovicích.

V následující tabulce je uveden přehled výroby elektřiny podle technologie elektráren. Jelikož data jsou dostupná pouze na úrovni krajů, můžeme pouze na základě znalosti konkrétních výrobců v území odvodit zastoupení technologie pro území MAS NAD ORLICÍ.

Tabulka č. 4: Výroba elektřiny v roce 2014 podle technologie elektráren v Královéhradeckém a Pardubickém kraji (MWh)

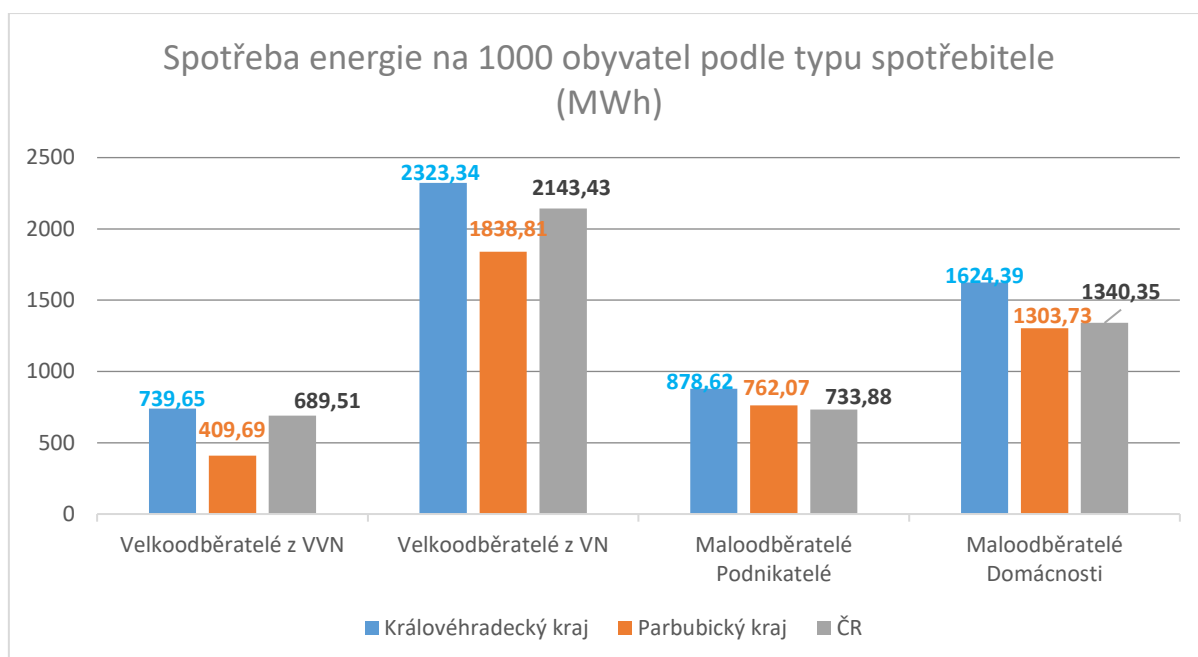
	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
jaderné elektrárny	0	0
parní elektrárny	595157,4	5834774,3
paroplynové elektrárny	314646,9	321932,6
plynové a spalovací elektrárny	0	0
vodní elektrárny	75071,2	57602,4
přečerpávací vodní elektrárny	0	0
větrné elektrárny	1157,7	1157,7
fotovoltaické elektrárny	92316,5	93900,4

Zdroj: výkaz ERÚ-1, OTE, a.s.

Z tabulky lze odečíst zajímavý fakt, že fotovoltaické elektrárny mají v obou krajích již větší výkon než dříve tradiční vodní elektrárny.

Rovněž spotřebu energie na jednoho obyvatele v území MAS NAD ORLICÍ můžeme pouze odvodit z hodnot krajů – viz následující graf.

Graf č. 23: Spotřeba energie v roce 2014 na 1000 obyvatel podle typu spotřebitele (MWh)

Zdroj: výkaz ERÚ-2, OTE, a.s.

Energie z obnovitelných zdrojů

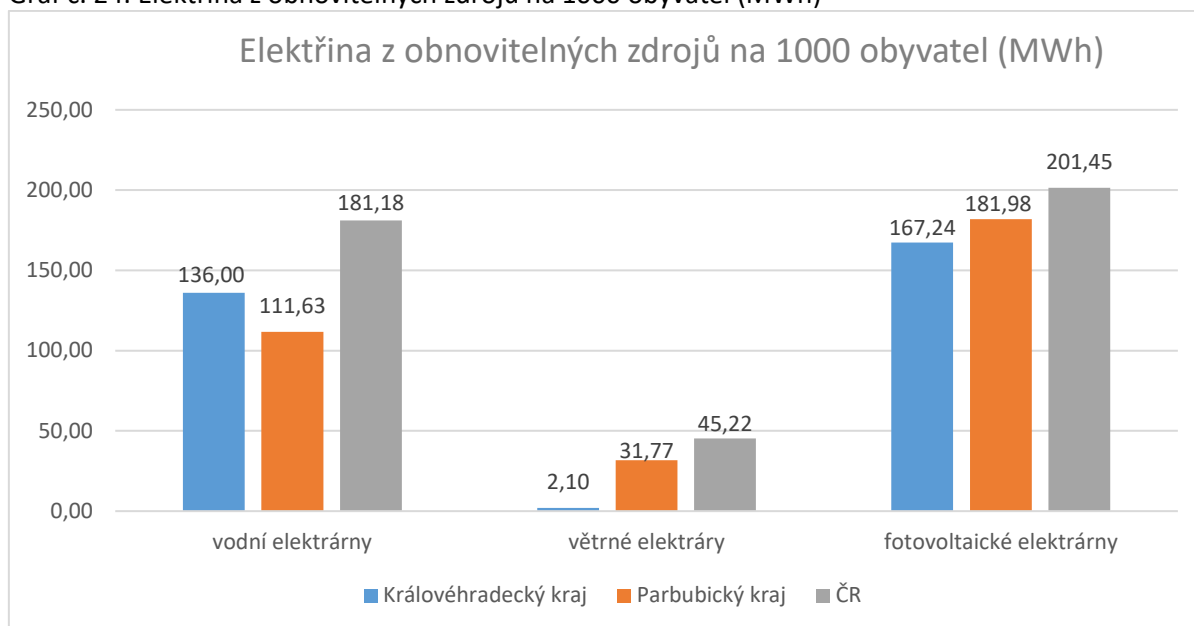
Fotovoltaické elektrárny jsou v Kosoříně (výkon 1,9 MW) a Sudslavě (výkon 2,9MW). Malé vodní elektrárny jsou v Albrechticích (kapacita až 2700 MWh), tři v Chocni, dále v Plchovicích, Zámrsku a Zářecké Lhotě. Větrné elektrárny území MAS NAD ORLICÍ nejsou. Výskyt bioplynových stanic v území je zobrazen v následující tabulce.

Tabulka č. 5: Přehled bioplynových stanic na území MAS NAD ORLICÍ

název BPS	obec	elektrický výkon	tepelný výkon	druh	majitel
BPS Újezd	Černilov	550 kW	580 kW	zemědělský	R O L A N A, spol. s r.o.
BPS Jílovice	Jílovice	536 kW	520 kW	zemědělský	ZEMSPOL České Meziříčí, a.s.
BPS Bolehošť	Bolehošť	549 kW	577 kW	zemědělský	AGROSPOL Bolehošť, a.s.
BPS Svídnice	Svídnice	750 kW	696 kW	zemědělský	ZOPOS Přestavky a.s.
BPS Mostek	Mostek	1000 kW	928 kW	zemědělský	Zemědělské družstvo Mostek

Zdroj: Česká bioplynová asociace, 2015

Graf č. 24: Elektřina z obnovitelných zdrojů na 1000 obyvatel (MWh)

Zdroj: výkaz ERÚ-1, OTE, a.s.

Teplovod

Teplárna na území MAS NAD ORLICÍ není, žádné obce nevyužívají teplárny z okolního území.

Telekomunikace

Telefonní síť (pevná linka) a pokrytí signálem pro mobilní sítě jsou v území dle dotazníkového šetření vyhovující.

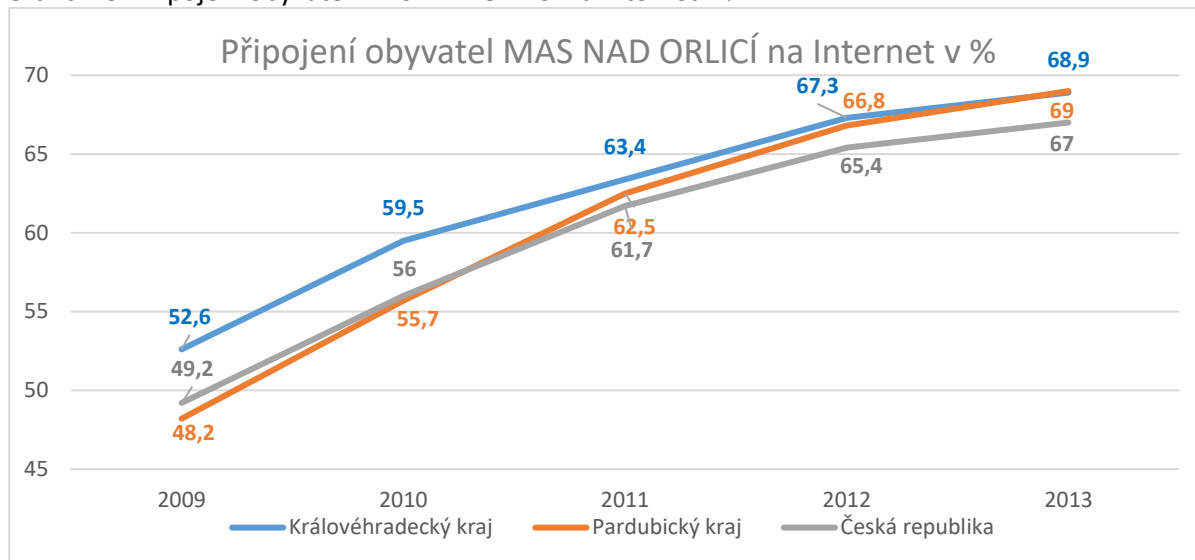
Kabelová televize není v našem regionu rozšířená a není v žádné obci regionu, pouze v Borohrádku mají školní televizi, dostupnou na stánkách školy a obce.

Připojení na Internet

Připojení k Internetu je zajišťováno buď přes telefonní linku, nebo pomocí bezdrátových datových sítí, jejichž provoz je většinou zajišťován místními soukromými firmami. Připojení k Internetu je možné ve všech obcích v území. Minimálně jsou využívány kabelové přípojky. Žádná obec neprovozuje obecní síť.

Ve sledovaném období 2009 – 2013 je patrný nejvyšší nárůst připojených mezi lety 2009 – 2010, v dalším období je nárůst již pozvolnější. Oba kraje jsou od roku 2010 nad celorepublikovým průměrem. Dle výsledků Ankety občanů má připojení na internet 92% respondentů.

Graf č. 25: Připojení obyvatel MAS NAD ORLICÍ na Internet v %

Zdroj: ČSÚ, 2015

Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení bylo v regionu budováno převážně v 70. letech, ve většině obcí došlo k jeho částečné nebo celkové obnově. Nevyhovující osvětlení mají v obcích Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Čermná nad Orlicí, Ledce, Lhoty u Potštejna, Libřice, Proruby, Sruby a Vraclav - 3 z obcí již mají zpracovaný projekt. 8 obcí plánuje částečnou obnovu osvětlení, 10 obcí zvažuje změnu osvětlení na úspornější variantu.

Protipovodňová zařízení/protipovodňové stavby

Řeka Orlice a pravidelné jarní záplavy na jejích tocích ovlivňují celý region MAS NAD ORLICÍ. Ohrožení dvacetiletou vodou se dotýká celého toku Tiché, Divoké i spojené Orlice a jejich hlavních přítoků. Pětiletá voda ohrožuje jejich dolní toky od Čermné nad Orlicí a Kostelce nad Orlicí ve směru k Třebechovicím pod Orebem.

Ohroženost povodní (rozlití nadměrného množství vody v krajině mimo koryto řek) vnímá 21 obcí. Ohrožení záplavou (z přívalových dešťů) identifikovalo 18 obcí.

Zlomovým bodem v řešení protipovodňových opatření byl rok 1997, kdy průtok na Tiché Orlici překročil hladiny stoleté vody a způsobil rozsáhlé záplavy v zástavbě. V důsledku toho většina měst a obcí přistoupila k technickému řešení protipovodňové ochrany budováním stacionárních zátarasů.

Protipovodňová opatření jsou v 11 obcích: hráze či valy jsou v Albrechticích nad Orlicí, Blešně a Česticích, protipovodňové zdi v Chocni a Plchovicích, záchytný rybník v Prorubech, poldry ve Svídnici, Třebechovicích pod Orebem a Zdelově, povodňový hlásič mají v obcích Lípa nad Orlicí a Výrava.

Další protipovodňová opatření (poldry) jsou plánována v Bolehošti, Čermné nad Orlicí a ve Vraclavi.

Smysluplná a dlouhodobá ochrana před povodněmi ale spočívá především v prevenci a přístupu k celé nivě. Ponechání přirozeného charakteru toku (v dnešní době již spíše návrat k původnímu toku), revitalizaci necitelných melioračních opatření, obnova slepých ramen, tůní, výsadba břehových porostů a obnova lužních lesů – to vše jsou funkční protipovodňová opatření. V jejich neprospěch hovoří nutnost komplexního a dlouhodobého řešení nivní krajiny, které je časově náročnější než stavebně-technické řešení.

Obr. č. 2: Orlice - záplavové území pětileté vody v území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: Povodí Labe, a.s. 2014

Nakládání s odpady

Na území MAS působí čtyři, resp. dvě svozové společnosti – společnost Marius Pedersen a.s. (jeho pobočka Ekola České Libchavy zajišťuje svoz ve 31 obcích na území, Marius Pedersen Náchod a.s. zajišťuje svoz v 17 obcích a Hradecké služby a.s. ve 2 obcích) a dále firma ODEKO s.r.o. (ve společném vlastnictví deseti obcí, na území MAS svoz v 8 obcích). Tyto společnosti zajišťují svoz smíšeného komunálního, separovaného (plasty, papír, sklo) a biologicky rozložitelného odpadu.

V území MAS není v současné době provozována žádná **skládky** odpadů. Veškerý smíšený komunální odpad z území končí na skládkách firmy Marius Pedersen a.s., která má v okolí 2 skládky: v Křovicích u Dobrušky (její kapacita je cca 4 roky a o jejím dalším rozšíření se bude jednat v rámci ÚPD) a v Českých Libchavách (pobočka Ekola České Libchavy s.r.o.), kde je odhadovaná kapacita skládky cca na 40 let.

Sběrné dvory a kompostárny

Sběrné dvory vedené v evidenci krajských souhlasů mají pouze obce Hřibiny – Ledská (společný pro obce Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice), Choceň a Veliny. Další obce mají sběrná místa určená

pouze pro obyvatele své obce, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady. Tato sběrná místa jsou v Běstovicích, Černilově, Kostelci nad Orlicí, Lípou nad Orlicí, Třebechovicích pod Orebem a Týništi nad Orlicí.

Kompostárny jsou pouze v Lípě nad Orlicí a Chocni.

Třídící linky

Na území MAS NAD ORLICÍ není evidována žádná třídící linka, byť často v rámci sběrných dvorů dochází k dotřídění odpadu. Firma Marius Pedersen a.s. má třídící linky v Rychnovku u Jaroměře, Hradci Králové, Pardubicích a Českých Libchavách. Firma ODEKO s.r.o. v současné době veškerý separovaný odpad (papír, plasty, kompozitní obaly, sklo) předává firmě NAPOS s.r.o. (Předměřice nad Labem).

Na území MAS NAD ORLICÍ není žádná spalovna.

Podrobné informace a data o technické infrastruktuře v obcích MAS NAD ORLICÍ jsou v příloze 2. soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost.

V následující tabulce je uveden přehled základní vybavenosti skupin obcí (dle počtu obyvatel) technickou infrastrukturou.

Tabulka č. 6: Technická infrastruktura v obcích území MAS NAD ORLICÍ

velikost obce	počet obcí	vodovod		Společné zdroje pitné vody (vrty, čerpací stanice)		plyn		kanalizace		ČOV	
0 - 199	15	11	73%	6	40%	8	53%	9	60%	2	13%
200- 499	26	26	100%	6	23%	24	92%	25	96%	8	31%
500 - 999	8	8	100%	2	25%	8	100%	7	88%	5	63%
1000 - 2999	5	5	100%	1	20%	5	100%	5	100%	5	100%
3000	4	4	100%	1	20%	4	100%	4	100%	3	75%
	58	54	93%	16	28%	49	85%	50	54%	23	40%

Zdroj: vlastní šetření, 2015, SLBD, 2011

2.6.2. Dopravní infrastruktura

Pozemní komunikace – silnice

Územím MAS NAD ORLICÍ nevedou žádné **dálnice**. Nejbližší dálnicí je D11, napojení je možné u Hradce Králové (z I/11) nebo u Nového Města (z I/36).

Ze silnic vyšší třídy procházejí územím 4 **silnice I. třídy**.

Silnice **I/11** Poděbrady - Hradec Králové – Šumperk – Ostrava – Český Těšín – Jablunkov protíná na své trase silnice I/14, I/31, I/32, I/33, I/35, I/36, I/37, I/43, I/44, I/45, I/46, I/47, I/48, I/56, I/57, I/58, I/59, I/68. V Poděbradech je napojena na dálnici D11, v Českém Těšíně na E75 spojující Polsko se Slovenskem. Tato silnice je hlavní silniční osou území MAS NAD ORLICÍ. Prochází obcemi Blešno, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Čestice, Častolovice, Kostelec nad Orlicí. S výjimkou měst Týniště nad Orlicí a Třebechovice pod Orebem, která mají obchvat, jsou ostatní obce zatíženy osobní i kamionovou dopravou. Již 10 let se jedná o obchvatu Kostelce nad Orlicí a Častolovic (které navíc zatěžuje i silnice II/321, kterou využívají především kamióny z automobilky Škoda Auto Kvasiny). Horizont zbudování obchvatů těchto obcí je rok 2025.

Mezi obcemi Veliny a Čestice vede územím silnice **I/36** Nové Město – Pardubice – Holice. Na svém západním okraji se napojuje na D11, jinak protíná I/35 a I/37.

Jižní částí území prochází silnice **I/17** Čáslav – Chrudim – Zámrsk. Je spojnicí mezi silnicemi I/38 a I/35, protíná ji I/37. Prochází obcemi Vraclav a Zámrsk.

Mezi obcemi Vraclav a Zámrsk prochází územím také silnice **I/35** Hrádek nad Nisou – Liberec – Hradec Králové – Holice - Olomouc – Rožnov pod Radhoštěm - Makov. Ta na své trase protíná silnice I/10, I/11, I/13, I/16, I/17, I/31, I/33, I/34, I/36, I/43, I/46, I/47, I/55, I/56, I/57, I/58. V Hrádku nad Nisou přechází do Polska (a dále do Německa), v Makově na Slovensko.

Východní okraj území částečně lemuje silnice první třídy je **I/14** Liberec – Trutnov – Náchod - Rychnov nad Kněžnou – Česká Třebová – Třebovice. Protíná silnice I/10, I/11, I/13, I/16, I/33, I/37, I/43. V západní části je mezi Harrachovem a Tanvaldem součástí E65, mezi Vysokovem a Náchodem součástí E67, je spojnicí mezi I/43 (Třebovice) a I/35 (Liberec).

Tyto silnice jsou ve vlastnictví státu a ve správě Ředitelství silnic a dálnic.

Tabulka č. 7: Silnice I. třídy v území MAS NAD ORLICÍ

Číslo silnice	Trasa	Obce, kterými v MAS prochází	Délka na území MAS (km)
I/11	Poděbrady - Hradec Králové – Šumperk – Ostrava – Český Těšín	Blešno, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Čestice, Častolovice, Kostelec nad Orlicí.	28
I/17	Čáslav – Chrudim – Zámrsk	Vraclav, Zámrsk	3
I/35	Hrádek nad Nisou – Liberec – Hradec Králové – Holice - Olomouc – Rožnov pod Radhoštěm - Makov	Zámrsk	3
I/36	Nové Město – Pardubice – Holice	Veliny, Borohrádek, Čestice	11

Zdroj: ŘSD ČR, 2014

Území je obsluhováno také několika **silnicemi II. třídy**. Propojují jednak větší města, jako např. II/316 Kostelec nad Orlicí – Choceň, dále spojují region s významnou turistickou destinací – Orlickými horami (II/312 a II/318).

Tabulka č. 8: Silnice II. třídy v území MAS NAD ORLICÍ

Číslo silnice	Trasa	Obce, kterými v MAS prochází	Délka na území MAS (km)
II/298	Sezemice -Býšř - Třebechovice pod Orebem - Opočno - Dobruška - Bohdašín	Třebechovice pod Orebem, Ledce, Očelice	15
II/299	Třebechovice pod Orebem - Libřice - Jaroměř - Dvůr Králové - Horní Debrné	Třebechovice pod Orebem, Librantice, Výrava, Libřice,	13
II/304	Úpice – Hoříčky – Česká Skalice – Městec – Bohuslavice – Opočno – Týniště nad Orlicí	Týniště nad Orlicí	10
II/305	Týniště nad Orlicí – Borohrádek – Horní Jelení – Jaroslav – Stradouň – Luže – Skuteč	Albrechtice nad Orlicí, Žďár nad Orlicí, Borohrádek	9
II/308	Hradec Králové – Černilov – Libřice – Bohuslavice – Nové Město nad Metují	Černilov, Libřice	9
II/312	Choceň – Brandýs nad Orlicí – Orlické Podhůří – České Libchavy – Žamberk – Pastviny – Mladkov	Choceň, Mostek	10
II/315	Týnišťko – Choceň – Ústí nad Orlicí – Lanškroun – Tatenice – Zábřeh na Moravě – Leština – Dubicko – Úsov	Choceň, Zářecká Lhota, Svatý Jiří	6
II/316	Běstovice – Kostelec nad Orlicí	Běstovice, Skořenice, Krchleby, Svídnice, Kostelec nad Orlicí	14
II/317	Borohrádek – Choceň	Borohrádek, Velká Čermná, Plchovice, Bošín, Běstovice, Choceň, Kosořín	19
II/318	Častolovice – Rychnov nad Kněžnou	Častolovice	2
II/321	Častolovice – Solnice – Skuhrov nad Bělou – Deštné v Orlických Horách	Častolovice	0,6
II/357	Bystřice nad Pernštejnem – Jimramov – Borovnice – Proseč – Nové Hradý – Vysoké Mýto – Choceň	Choceň	4

Zdroj: ŘSDČR, 2014

Síť silnic I. a II. třídy je doplněna poměrně hustou sítí silnic III. třídy a místních komunikací. Ty jsou většinou ve špatném technickém stavu.

Silnice II. a III. třídy jsou ve vlastnictví krajů, místní komunikace ve vlastnictví obcí.

Během rozhovorů se starosty byl zmapován stav silnic: u 43% obcí je stav všech nebo většiny silnic ve vlastnictví obce kritický, 24% obcí část silnic již opravilo či jsou v dobrém stavu, ale stále mají i další silnice ve velmi špatném stavu. Ve třetině obcí je stav vlastních komunikací v pořádku. Většina obcí má zpracovaný plán obnovy komunikací a projekty, na které hledají finanční zdroje – buď v rozpočtu obce nebo dotační (Program obnovy obcí krajů, popř. dotace od MMR).

V Anketě občanů si na stav komunikací stěžovalo 8% obyvatel.

V budoucnu je plánována výstavba rychlostní silnice R 35, která má být severním spojením mezi Čechami a Moravou na trase Liberec – Hradec Králové – Olomouc – Lipník nad Bečvou. Naše území by měla protnout pouze ve Vraclavi. Na rok 2022 je plánováno zahájení stavby přivaděče z R35 ve Vysokém Mýtě přes Choceň směr Ústí nad Orlicí, který uleví menším obcím od kamionové dopravy a zajistí lepší napojení na dálnici. Další významnější stavby na území MAS nejsou zařazeny v plánu Ředitelství silnic a dálnic.

Královéhradecký kraj na nejbližší období plánuje opravu a modernizaci silnice II/317 Borohrádek – Čermná nad Orlicí, 3. etapa, a silnice II/316 Kostelec nad Orlicí, 2. etapa.

Pozemní komunikace – cyklostezky a cyklotrasy

Území MAS je protkáno desítkami cyklotras (cesty vyznačené v terénu pomocí cyklistických značek) a šesti cyklostezkami (samostatné komunikace pro cyklisty, případně se smíšeným provozem, se zpevněným povrchem), které místní a turisté využívají jak k rekreaci a sportu, tak k dopravě do práce a škol.

Tabulka č. 9: Přehled cyklostezek na území MAS NAD ORLICÍ

Číslo	Trasa	Délka	Správce
4363	Lípa nad Orlicí – Častolovice – Kostelec nad Orlicí	14,4 km	Dobrovolný svazek obcí Orlice
18	Cyklostezkou údolím Tiché Orlice z Ústí nad Orlicí do Choceň přes Brandýs nad Orlicí	18 km	Region Orlicko - Třebovsko
18	Choceň – Vysoké Mýto	7,5 km	Obce Choceň a Vysoké Mýto
xx	Obcí Zářecká Lhota	0,8 km	Obce Choceň a Zářecká Lhota
4260	Týniště nad Orlicí – Petrovice (místní část Týniště nad Orlicí)	3,2 km	Obec Týniště nad Orlicí
xx	Veliny - Borohrádek	3,3 km	nezjištěno

Zdroj: Vlastní šetření, 2015

Seznam cyklotras, které procházejí územím MAS NAD ORLICÍ, včetně uvedení jejich délky a soupisu obcí, kterými procházejí, je uveden v příloze č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost.

Celkem je v území MAS NAD ORLICÍ 47,2 km cyklostezek a více než 340 km cyklotras. Hustota sítě je jistě potěšitelná, ale na území chybí koncepce, která by zajistila návaznost jednotlivých stezek a tras. Podle výsledků Anketu občanů mají občané zájem o tyto další cyklostezky: Týniště nad Orlicí – Opočno, Týniště nad Orlicí – Albrechtice nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem – Jeníkovice, Černilov – Hradec Králové, Choceň – Svatý Jiří, Veliny – Holice, Kostelec nad Orlicí – Rychnov nad Kněžnou.

Pozemní komunikace - chodníky

Všechny obce v území MAS NAD ORLICÍ jsou vybaveny chodníky, některé alespoň v centrální části obce. Jejich stav je většinou uspokojivý, jen 9 obcí označilo stav většiny chodníků jako nevyhovující. Ve 13 obcích plánují částečné rekonstrukce chodníků.

V 11 obcích je plánováno rozšíření chodníků, a to jak z důvodu zvýšení bezpečnosti dopravy, tak kvůli napojení lokalit s novou výstavbou na základní infrastrukturu.

Faktory, které někdy ztěžují vybudování chodníků, jsou kromě nedostatku financí také majetkové vztahy - pokud pozemky na plánovanou výstavbu nejsou v majetku obce, ale např. ve vlastnictví soukromé osoby či kraje.

Železniční síť

Územím MAS NAD ORLICÍ procházejí tratě Českých drah č. 010 (Praha – Česká Třebová, vícekolejná trať, koridor č. 1), č. 020 (Velký Osek - Hradec Králové – Choceň, jednokolejná trať), č. 021 (Týniště nad Orlicí – Letohrad, jednokolejná), č. 022 (Častolovice – Solnice, jednokolejná), č. 016 (Borohrádek – Chrudim, jednokolejná), č. 018 (Choceň – Litomyšl, jednokolejná), č. 026 (Týniště nad Orlicí – Broumov, jednokolejná). Nacházejí se zde dva významnější železniční uzly – Choceň a Týniště nad Orlicí.

Vlakové spojení je zajištěno v 17 obcích, zastávky jsou v obcích Blešno, Bolehošť, Borohrádek, Častolovice, Čermná nad Orlicí, Čestice, Dobříkov, Choceň, Kostelec nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Očelice, Slatina, Sruby, Týniště nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Zámrska a Žďár nad Orlicí.

Trať 010 zajišťuje důležité spojení s krajským městem Pardubice na Choceňsku (20 minut rychlíkem) a Prahou (98 minut). Místní trať 026 Borohrádek – Chrudim byla rozhodnutím Pardubického kraje v roce 2011 zkrácená a zajišťuje obslužnost pouze na trase Holice – Chrudim, tedy mimo území MAS NAD ORLICÍ.

Hlavní tratě jsou využívány i pro nákladní dopravu, a to zejména trať 010, na jejímž konci - v České Třebové - od roku 2013 funguje kontejnerový terminál.

Pokud se týká budov a zázemí - některá nádraží již byla modernizována (Choceň - bezbariérové přístupy na všechna nástupiště), dále probíhá modernizace nádraží v Týništi nad Orlicí (2014/2015). U většiny nádraží ve větších městech chybí přímé napojení na autobusový terminál, který by usnadnil cestování do menších obcí – docházková vzdálenost je např. v Chocni a v Kostelci nad Orlicí 12 minut, v Třebechovicích pod Orebem a v Týništi nad Orlicí 17 minut (zde je ovšem možnost využít MHD). U většiny nádraží by cestující uvítali úschovnu kol a příjemnější zázemí na čekání.

Tabulka č. 10: Přehled tratí na území MAS NAD ORLICÍ

Číslo tratě	Trasa	Obce s vlakovou zastávkou, kterými v MAS prochází	Délka na území MAS (km)
10	Praha - Kolín - Česká Třebová	Zámrska - Dobříkov - Sruby - Choceň	10
20	Velký Osek - Hradec Králové – Choceň	Blešno - Třebechovice pod Orebem - Týniště nad Orlicí - Žďár nad Orlicí - Borohrádek - Čermná nad Orlicí - Choceň	34
16	Borohrádek – Chrudim	Borohrádek	3,5
18	Choceň – Litomyšl	Choceň - Slatina	5
21	Týniště nad Orlicí – Letohrad	Týniště nad Orlicí - Čestice - Častolovice - Kostelec nad Orlicí	12
22	Častolovice – Solnice	Častolovice	1,5
26	Týniště nad Orlicí – Otovice	Týniště nad Orlicí - Bolehošť - Očelice	12

Zdroj: České dráhy, 2015

Vodní cesty

Na území MAS nejsou žádné vodní cesty (vodní tok, na kterém je možné provozovat plavbu). Řeky jsou využívány k vodácké turistice a sportu, a to hlavně Tichá Orlice a následně Orlice. Správcem povodí na celém území (řek Tichá a Divoká Orlice, Orlice a Loučná) je Povodí Labe, s. p. se sídlem v Hradci Králové. Vodákům na Orlici slouží dva vodácké přístavy: v Týništi nad Orlicí je provozovaný firmou RAMPA Sport a je zde k dispozici i zázemí (stravování, sociální zařízení), a v obci Blešno, které vybudovala obec a je bez zázemí. Nástupní a výstupní místa jsou také v Krňovicích, Štěnkově (místní části Třebechovic pod Orebem), Čermné nad Orlicí, Borohrádku či Chocni.

Letecká doprava

Nejbližší letiště pro osobní leteckou dopravu je v Pardubicích - East Bohemian Airport a.s., které je v provozu od roku 1995. Vlastníkem je město Pardubice. Letiště se nachází cca 4 km jihozápadně od středu města a lze ho dosáhnout ze všech směrů bez průjezdu centrem.

Z letiště se nejvíce odlétá na tzv. „prázdninové dovolené“ např. do Tuniska, Bulharska Řecka, Turecka či Černé Hory. Důležitou část provozu letiště tvoří také charterové lety pro ruské cestovní kanceláře, přepravující své klienty k návštěvě ČR.

V roce 2013 padl historický rekord, kdy odbavovací halou letiště prošlo přes 184 tisíc pasažérů (více informací viz příloha č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost. Tamtéž je uveden přehled letišť/heliportů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, vzdálených do 30 km od hranice MAS NAD ORLICÍ.

V Chocni (místní část Dvořisko) je k dispozici veřejné - registrované letiště pro ultralehká letadla.

2.6.3. Základní občanské vybavení obcí

Restaurace, jídelny, hostince

Na území je **restaurační zařízení** ve 23 obcích, v dalších 8 obcích mají občané možnost stravovat se ve školní či závodní jídelně. Do obce Svatý Jiří jídlo dováží soukromá firma a je vydáváno v obecní jídelně. V 5 obcích mají hostinec bez možnosti stravování.

Většina restaurací nabízí denní polední menu, které využívají především zaměstnanci místních firem a je většinou kompromisem mezi kvalitním jídlem a dostupnou cenou. V některých restauracích se objevují moderní přístupy – např. jedno z jídel je zeleninový či ovocný salát. Jinak se úroveň restaurací příliš nezlepšuje.

K nejkvalitnějším restauracím v regionu patří Hostinec U Hubálků, kde vaří ze sezónních, regionálních surovin a se zaměřením na regionální recepty.

Kiosky s rychlým občerstvením a cukrárny jsou k dispozici ve městech Choceň, Kostelec nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem a městyso Častolovice celoročně, dále sezónně např. ve Vrbici u rozhledny, v Orlickém Podhůří u cyklostezky nebo ve Výravě při kulturních akcích.

V anketě občanů se výrazněji objevila potřeba hospody v obci Borovnice.

Obchody

Obchod se základními potravinami, popř. s dalším smíšeným zbožím není ve 13 obcích na území MAS – jedná se především o obce do 199 obyvatel (Kosořín, Kostecké Horky, Krchleby, Nasavrky, Plchovice, Polom, Proruby, Seč, Svídnice a Vysoký Újezd) a tři obce s 200 až 499 obyvateli (Běleč, Borovnice, Slatina). V některých obcích prodejny nikdy nebyly (Kosořín, Nasavrky), v dalších zanikly na začátku devadesátých let, někde později (Borovnice a Kostecké Horky v roce 2007, Polom v roce 2012). Nové prodejny na malých obcích nevznikají, ani se nedaří obnovit původní. Do obcí Plchovice, Borovnice a Svídnice dojíždí pojízdná prodejna, stejně jako do místních částí Plchůvky (Choceň), Korunka a Čičová (Čermná nad Orlicí).

Na menších obcích jsou prodejny buď soukromé, nebo jsou pobočkami obchodního družstva Konzum. Obec Zámorsk má obecní prodejnu. Další obchody mimo potravin v obcích do 199 obyvatel nejsou, v obcích 200 – 499 je pouze v jedné obci prodejna uzenin v areálu výrobce (Chleny). I v obcích s 500 - 999 obyvateli jsou další prodejny ojedinělé – pouze masna u zpracovatele a zahradnické potřeby. Ve městech je k dispozici mimo supermarketů i pestrá škála obchodů – papírnictví, domácí potřeby, oděvy, boty, apod.

Poštovní a bankovní služby

Česká pošta, s. p., poskytuje své služby v 21 obcích. V Chocni jsou 2 pobočky - jedna funguje v režimu Partner II a smluvním partnerem je Konzum, obchodní družstvo.

V obcích do 199 obyvatel je pošta jen v Sudslavě. Poštu občané postrádají nejvíce ve Vraclavi a ve Svatém Jiří.

Banky jsou pouze ve 4 městech v území – v Chocni, Týništi nad Orlicí, Třebechovicích pod Orebem (Česká spořitelna a Komerční banka) a v Kostelci nad Orlicí (Česká spořitelna, Komerční banka a GE Money Bank). Nejbližší pobočka **České národní banky** je v Hradci Králové.

Bankomaty jsou u všech zmíněných bank, v Chocni je dále bankomat GE Money Bank a ČSOB.

Z ankety občanů vyplynulo, že bankomat je nejvíce postrádanou službou, a to zejména v obcích Borohrádek a Častolovice.

Kostely, modlitebny

Na území MAS NAD ORLICÍ je 29 kostelů a kaplí patřících pod 9 farností (Borohrádek, Častolovice, Černilov, Choceň, Kostelec nad Orlicí, Libřice, Třebechovice pod Orebem, Vraclav, Zámorsk) Královéhradecké diecéze. Není zde sídlo žádného řeholního řádu, kongregace nebo hnutí, nejbližší domy jsou v Hradci Králové, Dobrušce a Pardubicích. Kromě Římskokatolické církve působí v regionu Českobratrská církev evangelická (sbory v Černilově, Chocni, Kostelci nad Orlicí a Třebechovicemi pod Orebem), Církev československá husitská (sbory v Chocni a Kostelci nad Orlicí), Jednota bratrská (Choceň).

Přehled občanského vybavení v jednotlivých obcích území MAS NAD ORLICÍ je uveden v příloze č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost.

Zázemí pro sport a venkovní vyžití

Řada obcí nabízí svým občanům kvalitní sportovní zázemí pro všechny věkové kategorie a různé zájmy. V 82 % obcí mají **dětské hřiště**, ta chybí především v obcích do 199 obyvatel.

Víceúčelová hřiště mají ve 30 obcích – často je u nich klubovna, kiosek na venkovní akci či zázemí pro sportovce. Tato hřiště jsou často využívána jako zázemí pro venkovní kulturní akce pořádané obcí či spolky – např. ukončení prázdnin, hasičské soutěže apod.

V území jsou také specializované prostory pro sport - 16 tenisových kurtů, 11 fotbalových hřišť, 6 volejbalových hřišť, 2 softbalová hřiště a 1 hřiště pro hasiče.

Tělocvičny jsou v 1/3 obcí, a to většinou ve větších městech nebo při školách. Často však mají nevyhovující šatny, toalety či vybavení.

Žádné sportoviště nemají v obcích Běleč nad Orlicí, Borovnice, Bošín, Kosořín, Kostecké Horky, Ledce, Libníkovice, Oucmanice a Seč.

Další možnosti sportovního vyžití nabízejí **koupaliště** – ta jsou v Chocni, Kostelci nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem. V obcích Ledce, Orlické Podhůří, Podlesí, Polom, Svatý Jiří a Velká Skrovnice jsou jako koupaliště využívány požární nádrže.

Krytý bazén na území MAS není – občané využívají bazény v okolních městech – v Ústí nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou, Litomyšli, Vysokém Mýtě, Hradci Králové.

Zimní stadion je v Chocni a v Týništi nad Orlicí.

V obci Čestice je oficiální **střelnice**. V Chocni a v Kostelci nad Orlicí mají **skatepark, golfová hřiště** jsou v Dobříkově a Jeníkovcích. **Dopravní hřiště** mají v Sudslavě a přístaviště v Blešně a Týništi nad Orlicí.

U řady sportovišť chybí nebo je třeba zrekonstruovat zázemí, i samotná sportoviště někde čekají na obnovu.

V anketě občanů respondentům nejvíce chybí **dětské hřiště** v Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí, Třebechovicích pod Orebem a Jeníkovcích, **sportoviště** v Kostelci nad Orlicí, Libníkovcích, Krchlebech, Vrbici a Velinách.

Rozšíření sportovních zařízení by uvítali v Borohrádku, Častolovicích, Hřibinách – Ledské a na Vrbici. Koupaliště chybí v mnoha obcích – nejvýrazněji se to v anketě objevilo v obcích Borovnice, Černilov, Čermná nad Orlicí, Libníkovice, Týniště nad Orlicí, Vraclav a Zářecká Lhota.

Kompletní přehled vybavenosti jednotlivých obcí sportovním zázemím je k dispozici v příloze č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost.

Kulturní zařízení

Důležitým předpokladem pro život obce je možnost mít se kde scházet. Prostory jsou potřebné na různé kulturní a společenské aktivity a žádány jsou jak sály, tak klubovny pro spolky či neformální uskupení – seniorů, maminek s dětmi apod.

Klubovnu či kulturní zařízení nemají pouze v Borovnici a Libníkovících.

Kina jsou v Borohrádku, Chocni, Kostelci nad Orlicí a Týništi nad Orlicí.

Divadelní sály jsou Chocni, Kostelci nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem, v žádném z nich však nepůsobí stálý divadelní soubor.

Velké pokrytí v regionu mají i **knihovny** – je jich tu 53 a mnohdy slouží také jako místa setkávání.

V území je i 11 **muzeí či galerií**, tématem šesti z nich je daná obec či nejbližší region, dvě propagují významnou osobnost.

Řada knihoven, kluboven a kulturních domů je ze 70. – 80. let a jsou ve špatném stavebně-technickém stavu. Jejich majitelé či nájemci se snaží objekty postupně opravovat – v mnoha případech i s podporou MAS. Příkladem je altán na Dvořisko (místí část Chocně), které slouží jako místo pro setkávání při akcích zdejší komunity.

Obr. č. 3: Altán na Dvořisku

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Vybavení pro výkon veřejné správy a ochranu obyvatel

Všechny obce mimo obec Bošín mají **obecní či městské úřady**, kde mají zázemí pro výkon veřejné správy – kancelář starosty, účetní, popř. dalších zaměstnanců úřadu. Obec Bošín má úřad v pronajatém objektu, patřící soukromé osobě. 44 obecních úřadů, dle vyjádření starostů, je v pořádku. U třinácti objektů je plánovaná větší oprava – nejčastěji oprava střechy a zateplení (kromě zlepšení technického stavu budov řeší tak obce i optimalizaci nákladů na provoz). V Černilově plánují výstavbu nového obecního úřadu, v obci Polom je připravován přesun do jiného obecního objektu (bývalé hospody), ve Svídnici chtějí rozšířit prostory úřadu v podkroví.

Na území MAS NAD ORLICÍ sídlí pouze Územní pracoviště v Kostelci nad Orlicí spadající pod **Finanční úřad** Královéhradeckého kraje. Dále občané využívají dle spádovosti (téměř shodná s působností ORP) Územní pracoviště v Rychnově nad Kněžnou, Hradci Králové a Dobrušce (Finanční úřad Královéhradeckého kraje) a Územní pracoviště ve Vysokém Mýtě, Ústí nad Orlicí a Holicích (Finanční úřad Pardubického kraje).

Na území MAS není žádné pracoviště **Okresní správy sociálního zabezpečení** (dále OSSZ). Tento orgán má sídelní strukturu v okresních městech – ve spádovosti naší MAS se jedná o OSSZ v Hradci Králové, Pardubicích, Rychnově nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí.

Na území MAS nemá žádná z největších **zdravotních pojišťoven** svou pobočku či kontaktní pracoviště. Nejbližší pobočky pojišťoven mimo území MAS jsou VZP ČR (Hradec Králové, Dobruška, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí a Vysoké Mýto), Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (Hradec Králové, Ústí nad Orlicí a Vysoké Mýto), Vojenská zdravotní pojišťovna (Hradec Králové), Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra (Hradec Králové) a Oborová zdravotní pojišťovna (Hradec Králové a Pardubice).

Na území MAS NAD ORLICÍ sídlí pobočka **Úřadu práce** pouze v Kostelci nad Orlicí. Dále občané využívají dle spádovosti Úřadu práce v Rychnově nad Kněžnou, Hradci Králové, Dobrušce, Vysokém Mýtě, Ústí nad Orlicí a Holicích.

Stanice technické kontroly je pouze v Třebechovicích pod Orebem, v okolí jsou dále v Hradci Králové, Rychnově nad Kněžnou, Vysokém Mýtě, Ústí nad Orlicí a Vračovicích.

Z veřejnoprávních médií má Česká televize své nejbližší redakce v Hradci Králové a Pardubicích, stejně v obou krajských městech má své regionální stanice i Český rozhlas.

Služby Policie ČR, Městské policie, Hasičského záchranného sboru včetně spádovosti obcí, jsou podrobně popsány v kapitole Bezpečnost. Na území MAS NAD ORLICÍ není žádný **kryt civilní obrany**.

Jiné vybavení ve veřejném zájmu

V Kostelci nad Orlicí je od roku 2001 **Pobytové středisko** Správy uprchlických zařízení MV. Kapacita zařízení je 275 lůžek. Pobytové středisko slouží k ubytování žadatelů, kteří prošli předepsanými vstupními procedurami v některém z Přijímacích středisek, a to po dobu řízení ve věci jejich žádostí o mezinárodní ochranu. Žadatelé mohou svobodně středisko opouštět nebo využít možnosti pobytu v soukromí. Důraz je kladen na sociální práci doplněnou o volnočasové aktivity. Jsou zde k dispozici dětská centra, výtvarné dílny, knihovny, čajovny, hřiště, sportovní vybavení a klienti se mohou účastnit různých kulturních akcí a výletů.

Dále jsou na území MAS dva muniční sklady Armády České republiky – v Čermné nad Orlicí a Týništi nad Orlicí. Objekty muničních skladů AČR jsou střeženy Vojenskou policií, která využívá prostředky technického střežení. Objekty jsou obehnané ploty s čidly, jsou pokryté kamerovými systémy a infrazávorami.

2.6.4. Bydlení

Dle metodiky ČSÚ zahrnuje domovní fond všechny domy určené k bydlení, obydlené, v nichž má trvalý pobyt alespoň jedna osoba, a neobydlené, ve kterých není žádná osoba hlášena k trvalému pobytu nebo dlouhodobému pobytu, a domy ostatní.

Na území MAS NAD ORLICÍ převládají rodinné domy nad bytovými - to je dáno charakterem sídelní struktury. Rodinné domy tvoří 95,7 % domovního fondu, což je o 7,6 % nad celorepublikovým průměrem, a o 6,3 % nad průměrem Královéhradeckého kraje. Poměr rodinných a obytných domů v Pardubickém kraji je obdobný jako na území MAS.

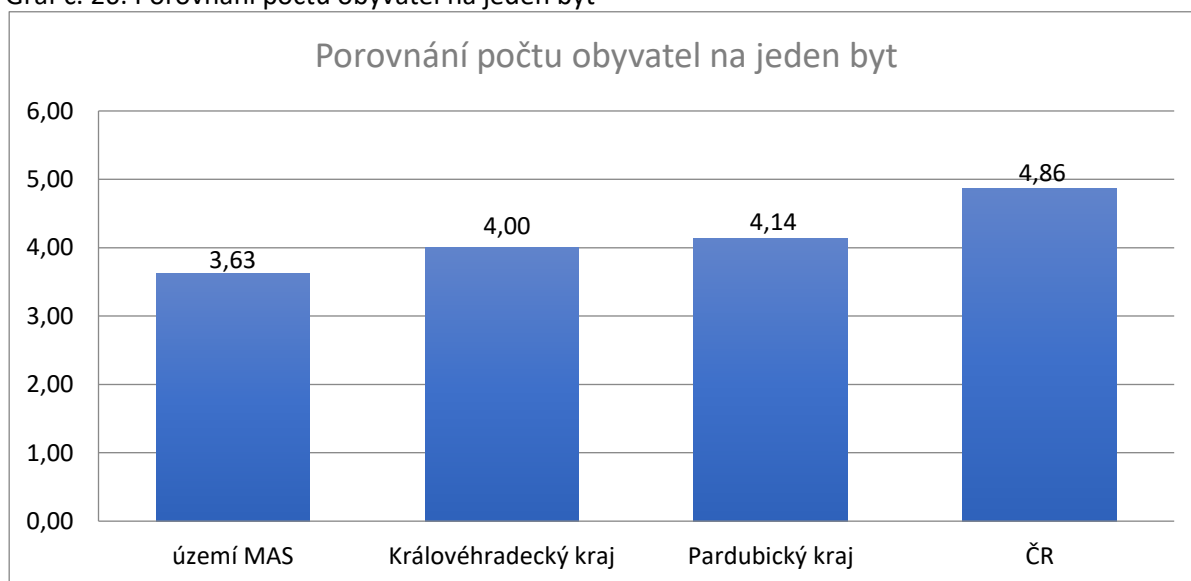
Nejvyšší podíl bytových domů je ve městech – v Chocni (11,9%), Týništi nad Orlicí (11,4%) a v Kostelci nad Orlicí (10,0%).

Podíl neobydlených domů je pod celorepublikovým a krajskými průměry, z tohoto podílu 35% domů slouží k rekreaci a 8,5% je objektů nezpůsobilých k bydlení. S vyšším počtem domů nezpůsobilých k bydlení (nad 5 % ze všech domů určených k bydlení) se potýkají v menších obcích – Vrbice (11%), Olešnice (7,4%), Krchleby (6,3%) či Mostek (6,2%).

Průměr stáří domovního fondu na území MAS NAD ORLICÍ je 49,8 roku, což je srovnatelné s průměrem pro celou Českou republiku, který činí 49,3 roku.

Podrobný přehled o stavu bytového fondu na území MAS NAD ORLICÍ je v příloze č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost. Zde je k nalezení také přehled bytového fondu v Královéhradeckém a Pardubickém kraji a za celou ČR.

Graf č. 26: Porovnání počtu obyvatel na jeden byt

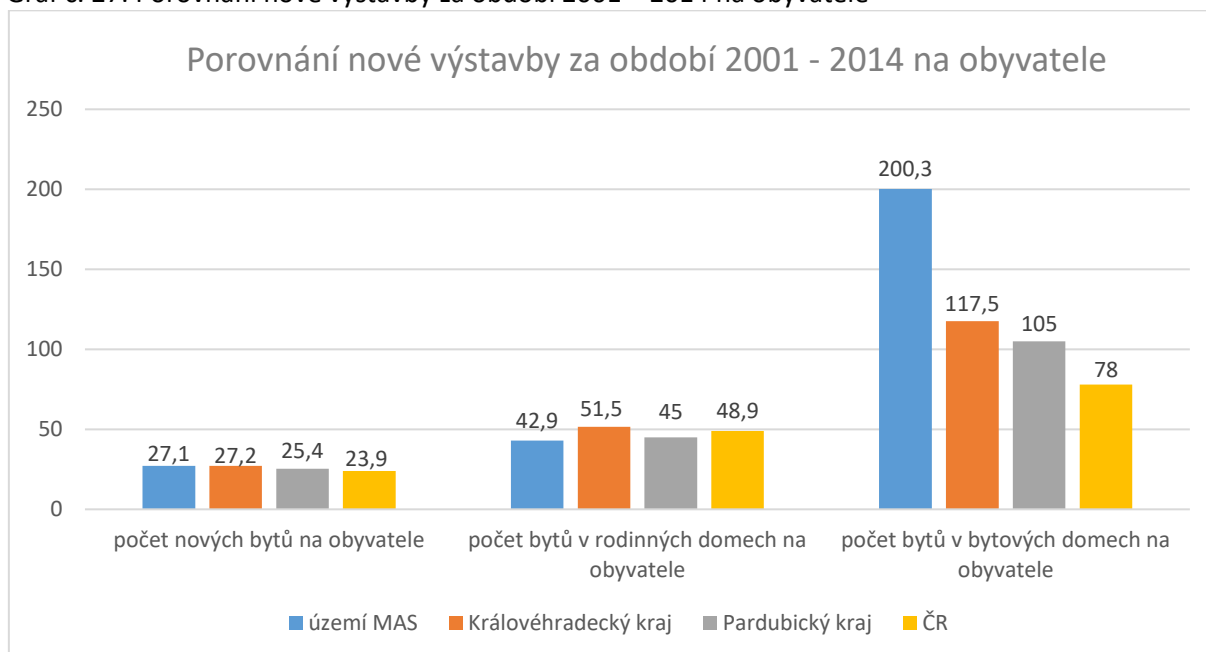
Zdroj: ČSÚ, 2015

Nové byty

Ve sledovaném období 2001 – 2014 přibylo na území MAS NAD ORLICÍ 1892 nových bytů (včetně nástaveb, přístaveb, bytů pro seniory aj.), z toho 1196 v rodinných domech a 256 v bytových domech. Počet nových bytů je nad celorepublikovým průměrem a přibývají spíše rodinné domy, bytové domy byly postaveny pouze v obcích nad 1000 obyvatel – v Borohrádku, Čermné nad Orlicí, Chocni, Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem. Nová výstavba proběhla především v obcích v okolí Hradce Králové – v Černilově, Bělči nad Orlicí, Libranticích. Pravděpodobně v návaznosti na průmyslové oblasti (Škoda Auto a.s., Kvasiny, a Bruck AM s.r.o. Zámorsk) došlo

k výstavbě i v Častolovicích a Hřibinách – Ledské. Vliv samozřejmě měla i cena pozemků, infrastruktura obce, popř. dojezdová vzdálenost do většího města.

Graf č. 27: Porovnání nové výstavby za období 2001 – 2014 na obyvatele

Zdroj: ČSÚ, 2015

Obecní a státní byty

Na území MAS NAD ORLICÍ je 256 domů určených k bydlení ve vlastnictví obce či státu. Jedná se o 113 rodinných domů a 95 bytových domů, v nichž je celkem 686 bytů (pozn.: součet hodnot v kategorii rodinné domy a bytové domy nemusí odpovídat hodnotě domy celkem, rozdíl připadá na kategorii ostatní domy). V období SLDB 2011 v nich žilo 2756 osob, což je 5,4% (celorepublikový průměr činí 8,5%, průměr Královéhradeckého kraje 6,9% a Pardubického kraje 7,7%).

Dle rozhovorů se starosty je zájem o bydlení v obecních bytech pouze ve městech, mimo Týniště nad Orlicí. Průběžně města evidují 50 – 100 žádostí. V menších obcích se objevuje poptávka po nouzovém bydlení v tíživé sociální situaci.

Nová výstavba obecních bytů je plánována pouze v Albrechticích nad Orlicí, Bolehošti a Borohrádku.

Shrnutí kapitoly 2.6. Infrastruktura a vybavenost

Území MAS NAD ORLICÍ je v dostatečné míře pokryto **základní technickou infrastrukturou** (vodovody, kanalizace, plyn, elektřina a veřejné osvětlení, telekomunikace), v některých případech bude nutná její obnova. Oblastmi vhodnými pro investice v budoucím období se jeví výroba energie z obnovitelných zdrojů (jak Královéhradecký, tak Pardubický kraj jsou v této oblasti pod průměrem ČR), protipovodňová zařízení a nakládání s odpady.

Nejvyužívanější **dopravní infrastrukturu** tvoří silnice. Území by pomohla realizace obchvatů a obnova povrchů, zejména u silnic II. třídy a místních komunikací. Hojně využívaná je také síť cyklostezek a cyklotras, zde by rozvoji výrazně pomohla společná koncepce. Železniční síť zajišťuje především spojení regionu s místy na koridoru – Praha, Pardubice, Olomouc, Ostrava.

Vzhledem k tradici osídlení regionu je celkově dostatečná i **základní občanská vybavenost** a uspokojování poptávky po bytech (ať již ve formě výstavby obecních bytů, či prodeje parcel).

2.7. Řízení obcí

2.7.1. Samospráva

Samospráva je v území MAS silně a tradičně rozvinutá. Po roce 1989 se navrátily k samosprávě i menší obce do 100 obyvatel (Bošín, Plchovice, Krchleby, Vysoký Újezd). Naopak jsou v území obce, které by počtem obyvatel mohly ustavit vlastní samosprávu, ale zůstávají raději místní částí větších celků - Třebechovic pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Kostelce nad Orlicí a Chocně. Ještě v minulém volebním období působily ve většině těchto místních částí osadní výbory, po volbách 2014 byl ustaven 7 - členný osadní výbor pouze pro Kosteleckou Lhotu, Koryta a Kozodry (město Kostelec nad Orlicí). Dále jsou osadní výbory v Šachově, Číčové, Krňovicích a ve Štěnkově.

Zastupitelstva v jednotlivých obcích mají od 5 do 21 členů. Vzhledem k počtu obcí do 300 obyvatel je nejčastějším zastupitelstvem 7 – členné (v 35 obcích). V celém území MAS NAD ORLICÍ zastupuje a hájí zájmy občanů celkem 523 zastupitelů.

V 35 obcích v území není pro výkon funkce uvolněn žádný zastupitel, ve 20 obcích je 1 uvolněný a ve 3 obcích jsou 2 uvolnění zastupitelé (jedná se o Častolovice, Choceň a Kostelec nad Orlicí, kde vedle starosty je uvolněný i místostarosta). Uvolněné starosty mají všechny obce nad 500 obyvatel (17 obcí) a 6 obcí s počtem obyvatel 200 – 499.

V malých obcích bez uvolněného zastupitele je často zřízena pozice tajemníka nebo účetní/účetního, kteří zajišťují administrativu spojenou se správou obce.

Rady města, městyse nebo obce byly zřízeny celkem v 11 obcích v území a mají 5 -7 členů.

V dotazníkovém šetření (řízené rozhovory se starosty) jsme také zjišťovali dobu působení starostů ve funkci. Na malých obcích – pokud neřeší zásadní politické či jiné problémy – dochází k obměnám poměrně málo; to může na jednu stranu znamenat důvěru v již zvoleného člověka, ale také neochotu ostatních přijmout na sebe odpovědnost z této funkce vyplývající.

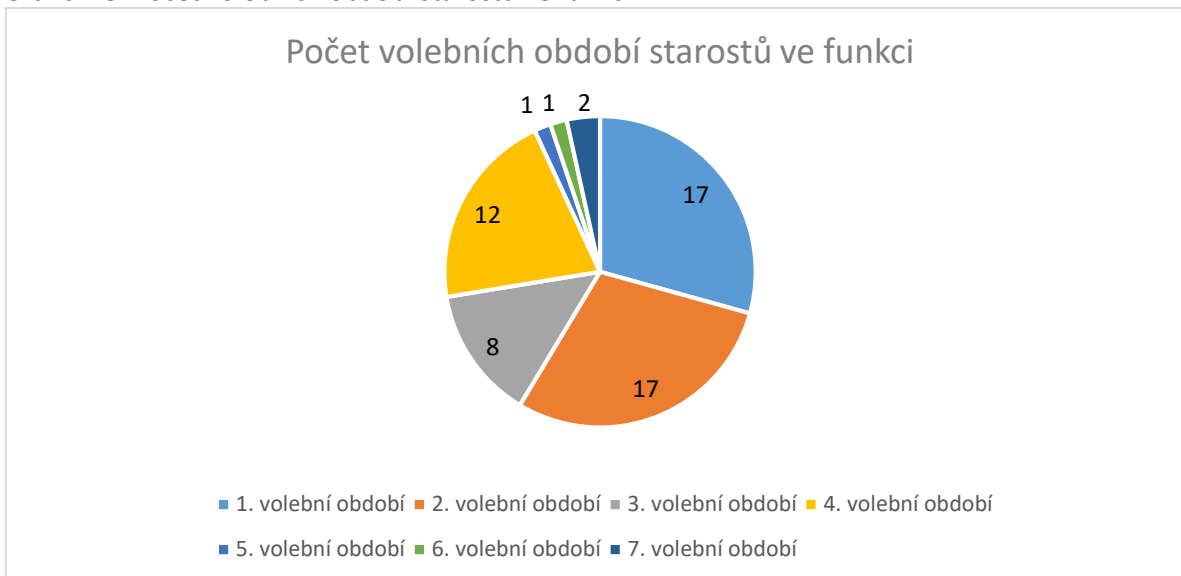
Po komunálních volbách na podzim 2014 se starosta změnil v 17 obcích. Ve 4 obcích v území se naopak starosta nezměnil po více jak 5 funkčních obdobích.

Tabulka č. 11: Změny na pozicích starostů po volbách 2014

Velikost obce	stejný starosta	nový starosta	stejný starosta %
0 - 199	11	4	73%
200 - 499	19	7	73%
500 - 999	8	0	100%
1000 - 2999	2	3	40%
3000 +	1	3	25%
	41	17	71%

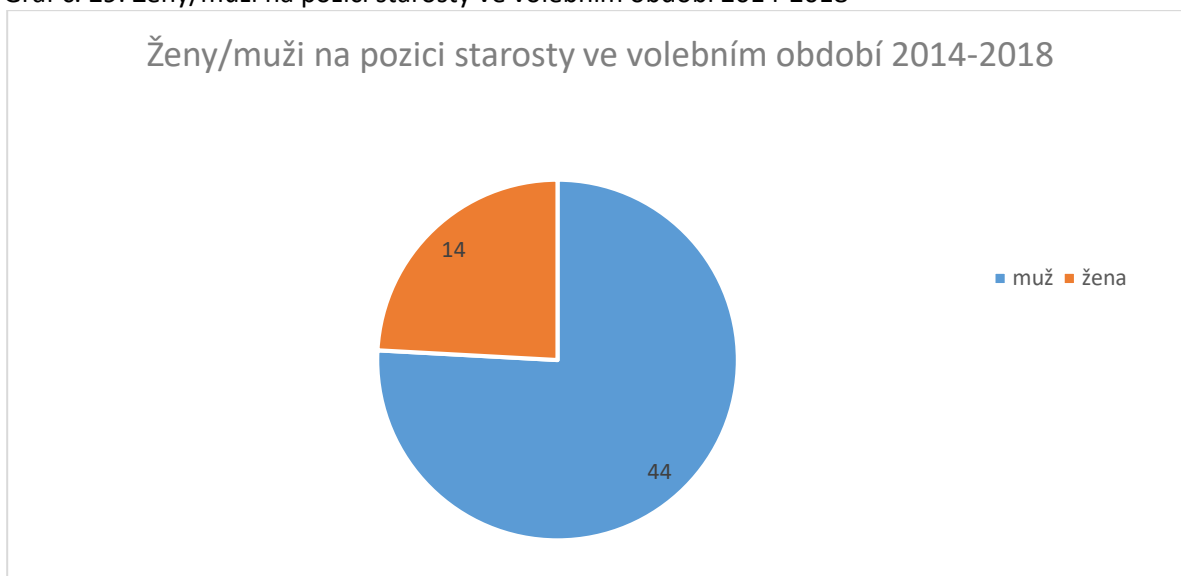
Zdroj: vlastní šetření, 2015

Graf č. 28: Počet volebních období starostů ve funkci

Zdroj: vlastní šetření, 2015

Graf č. 29: Ženy/muži na pozici starosty ve volebním období 2014-2018

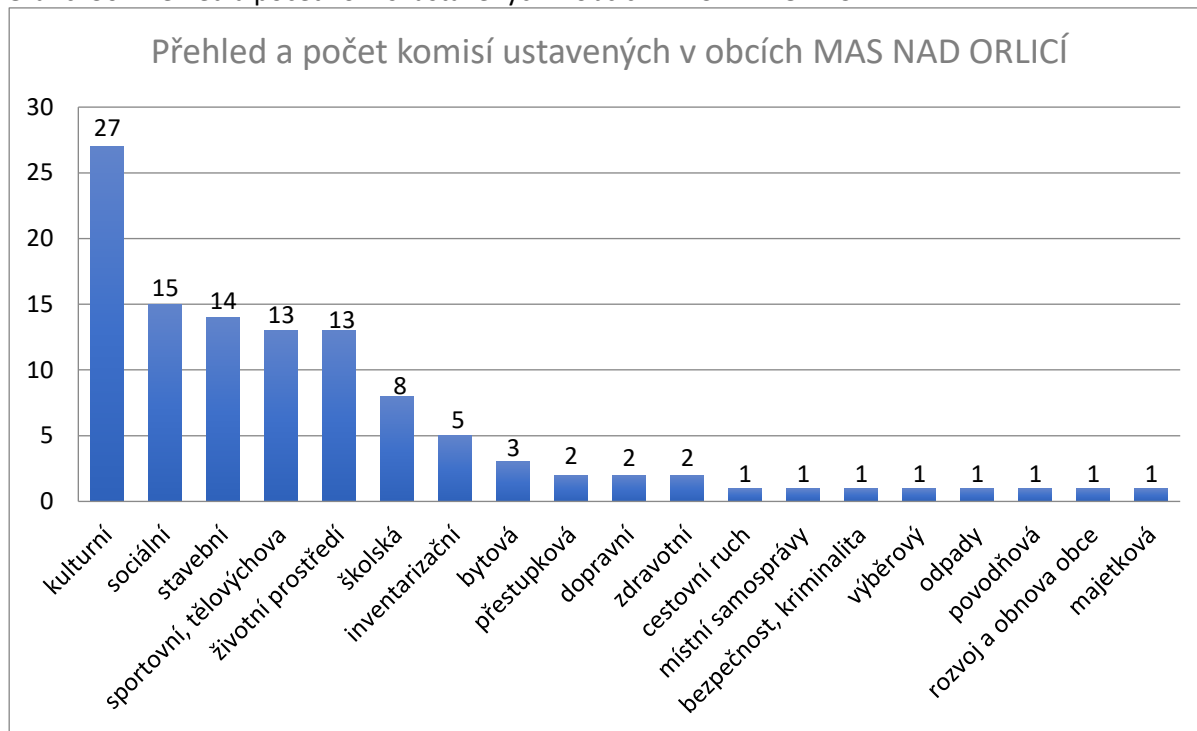
Zdroj: vlastní šetření, 2015

Ve všech obcích jsou dle zákona zřízeny výbory – finanční a kontrolní. Dobrovolně zastupitelstva zřizují komise, které do značné míry vyjadřují potřebu řešit v obci konkrétní zájem či problém. Je s podivem, že přestože obce volají po podpoře podnikání, ani jedna nemá podpůrnou komisi pro tuto oblast. Rovněž kuriózní je komise pro rozvoj a obnovu obce (pouze Výrava). Je možné, že část této problematiky řeší komise stavební (14), ale o tom můžeme pouze spekulovat.

Nejvíce ustavovanou komisí je kulturní, bývá ustavena jak v menších obcích, tak ve městech. Počet komisí ve městech je pochopitelně četnější, neboť komise mnohdy fungují jako podpůrné/poradní orgány pro úředníky v dané oblasti.

Přehled a četnost komisí, jejichž ustavení je na rozhodnutí zastupitelstva, je uveden v následujícím grafu (uvedeny jsou pouze obce, které ustavily alespoň jednu komisi).

Graf č. 30: Přehled a počet komisí ustavených v obcích MAS NAD ORLICÍ

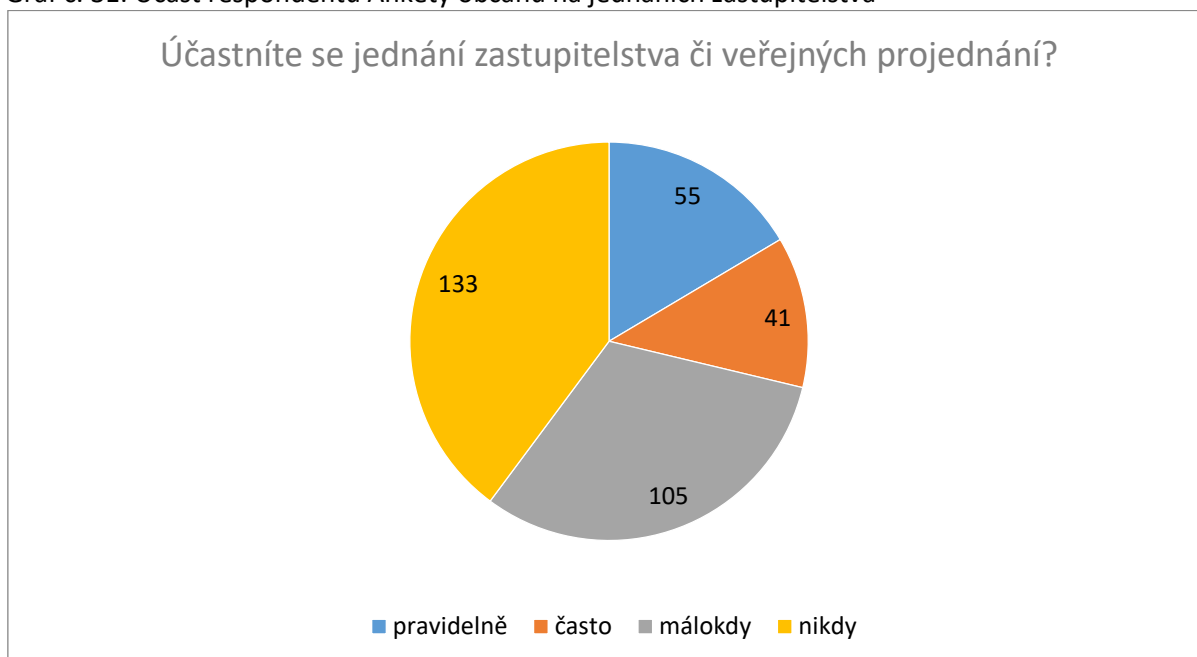

Zdroj: vlastní šetření, 2015

Zapojení obyvatel do činnosti veřejné správy

Míru zapojení občanů do činnosti samosprávy jsme zjišťovali v Anketě občanů a dostali jsme následující odpovědi: necelá třetina respondentů se účastní pravidelně nebo často, necelá třetina málokdy a 40% respondentů se neúčastní nikdy. Je třeba dodat, že musíme počítat s tím, že odpovědi „pravidelně“ nebo „často“ byly uváděny také stávajícími zastupiteli.

Graf č. 31: Účast respondentů Anketu občanů na jednáních zastupitelstva

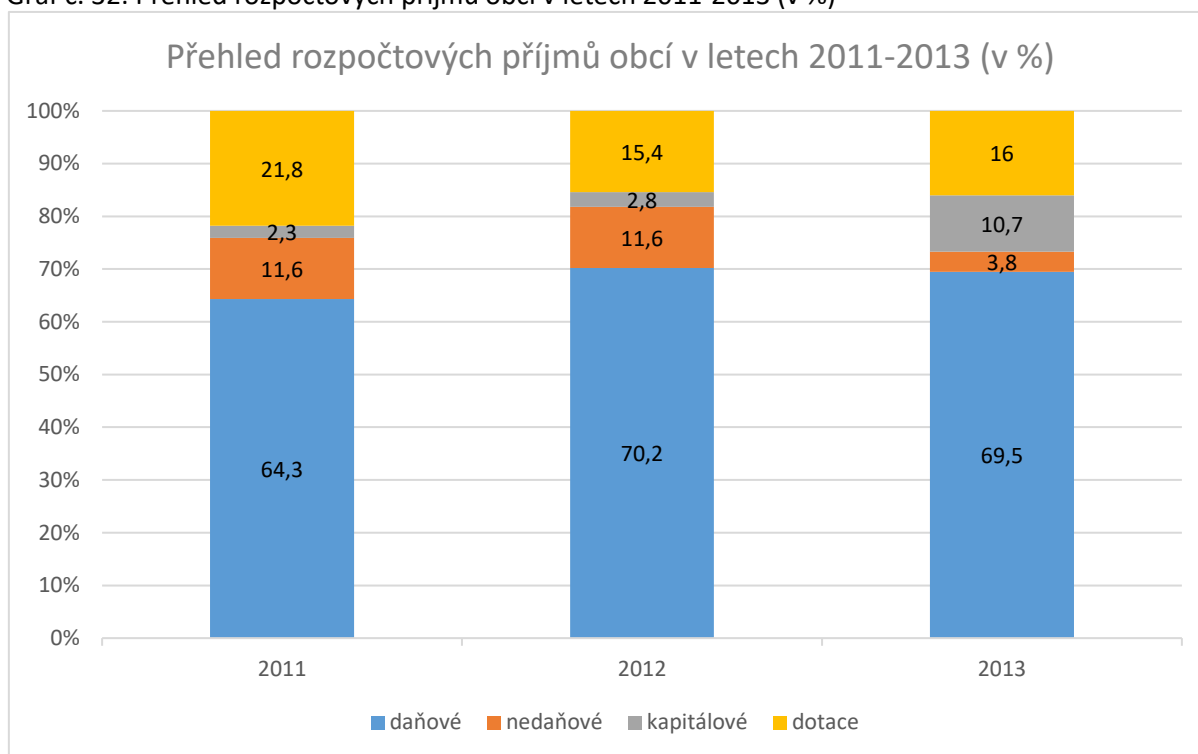
Zdroj: Anketa občanů, 2013

Hospodaření obcí

Příjmy, které obecní rozpočty získávají, můžeme rozdělit do těchto základních skupin: příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Díky dotacím si mohou i menší obce dovolit realizovat finančně náročnější projekty (plynofikace, kanalizace). Dotace obce čerpají jak ze Strukturálních a investičních fondů EU (prostřednictvím operačních a jiných programů – především z ROP, PRV, OP ŽP), tak ze státního rozpočtu, státních mimorozpočtových fondů či krajského rozpočtu (prostřednictvím dotačních programů).

Vlastní zdroje příjmů uvádí 29 obcí – jedná se především o příjmy z pronájmů lesů, bytů, pozemků, vodovodů a obecních objektů (prodejna, kulturní dům). Větší města provozují Technické služby (zpravidla s.r.o. zřízená či založená obcí) a tím si vytvářejí zdroj příjmu z poskytovaných služeb (odvoz materiálu apod.). Podnikatelskými aktivitami se zabývají pouze obec Vrbice (provoz rozhledny) a Vraclav (obec je 100% vlastníkem Služby Vraclav, s.r.o., která působí v oblasti pohostinství a stavebnictví). 29 obcí uvádí, že nemá žádné pravidelné příjmy.

Graf č. 32: Přehled rozpočtových příjmů obcí v letech 2011-2013 (v %)

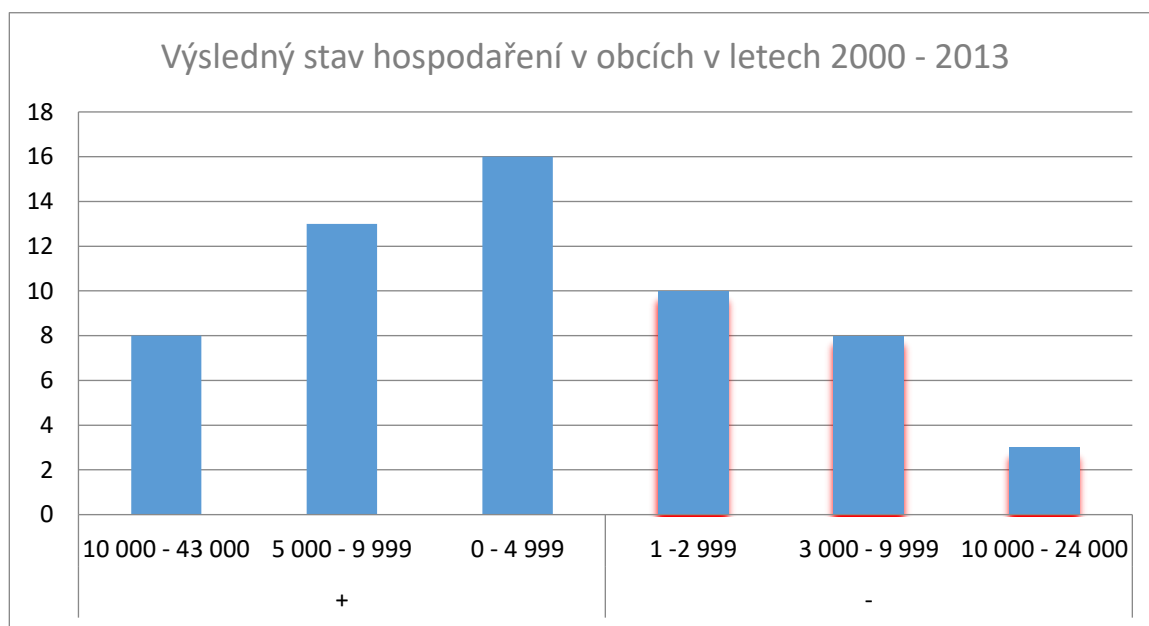

Zdroj: vlastní šetření, 2014

Zadlužení obcí

Za období 2011 – 2013 hospodařilo 18 obcí po všechny tři roky s kladným výsledkem rozpočtu, naopak pouze 2 obce měly ve všech letech záporný výsledek. V následující tabulce jsou uvedeny výsledky hospodaření za roky 2000 - 2013. 36% obcí je za uvedené období v záporných číslech. Většina těchto obcí se zadlužila v letech 2006 – 2010, kdy realizovala nákladnou investiční akci (kanalizace, sítě na pozemcích).

Graf č. 33: Výsledný stav hospodaření v obcích v letech 2000-2013 na obyvatele

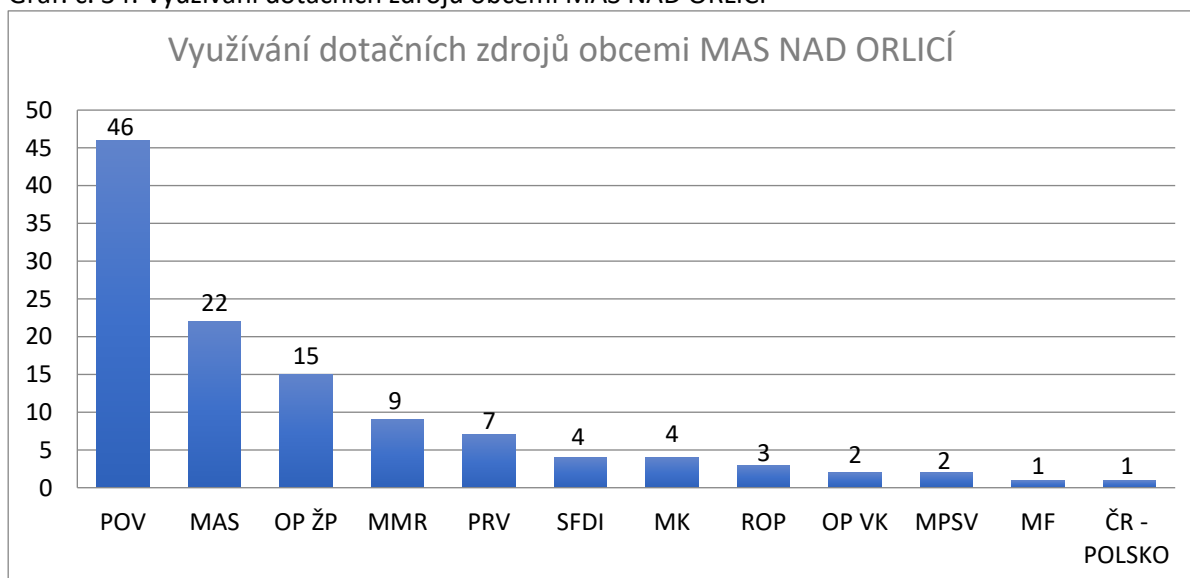

Zdroj: vlastní šetření, 2015

Čerpání dotací

Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že všechny obce (mimo Sruby) čerpají nenárokové dotace především investičního charakteru. Jedná se především o dotace na opravy komunikací, chodníků, podporu hasičských sborů, zvelebení obce, zateplení budov. 75 % čerpalo v letech 2011 – 2013 dotace z Pardubického či Královéhradeckého kraje – hlavně z Programu obnovy venkova a programu Podpora SDH obcí. 37 obcí žádalo i mimo krajské dotace, jak je patrné z následujícího grafu. Z Evropských programů (ROP, OP VK) čerpala především čtyři větší města.

Graf č. 34: Využívání dotačních zdrojů obcemi MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: vlastní šetření, 2015

2.7.2. Organizace veřejné dopravy - dopravní obslužnost

Autobusová doprava

Na území krajů Pardubického a Královéhradeckého je integrace veřejné dopravy zajišťována firmou Oredo, s.r.o., jejímiž vlastníky jsou rovným dílem oba kraje. Tato firma zpracovává analýzu a návrh organizace dopravní obsluhy, má dbát o návaznost autobusových a vlakových spojů a propojenost mezi Královéhradeckým a Pardubickým krajem. Doprava je zajišťována především firmami ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY, a.s., ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s., a AUDIS BUS, s.r.o.

Autobusová doprava je zajištěna ve všech obcích na území MAS NAD ORLICÍ. Hlavním cílem je zajištění spojů do škol v tzv. spádových obcích a zpět. Dopravní spojení do menších škol (např. Skořenice, Lhoty u Potštejna) není zajištěno. Dále je řešena doprava za prací a za službami do větších center – Choceň, Vysoké Mýto, Kostelec nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Hradec Králové a Pardubice.

Dálkové spojení autobusy je možné v obcích, které leží na silnici I /11 (spoje Praha – Šumperk – Ostrava). Dále je možné se na dálkové autobusy napojit v Hradci Králové a na jižním okraji území ve Vysokém Mýtě.

Cestování o víkendů je možné pouze tehdy, pokud obcí prochází linka do turisticky zajímavé lokality – např. z Hradce Králové do Orlických hor a na Broumovsko (u některých spojů je umožněna přeprava jízdních kol a lyží). V letech 2012 a 2013, kdy plánování autobusové dopravy převzala firma Oredo, byly do plánování dopravní obslužnosti přizvány obce, které tak mají možnost jízdní řády připomínkovat a podávat podněty.

Městská hromadná doprava

MHD je zřízena pouze v Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem. Zajišťována je firmou AUDIS BUS, s.r.o. V Kostelci a Třebechovicích je zajištěna doprava po městě a do místních částí, z Týniště je doprava zajištěna i do okolních obcí – Lípa nad Orlicí a Albrechtice nad Orlicí.

Speciální autobusová doprava

Od května do září fungují na území MAS NAD ORLICÍ cyklobusy zajišťované firmou AUDIS BUS, s.r.o. na linkách:

Choceň – Kostelec nad Orlicí - Týniště n. Orlicí - Deštné v Orlických horách

Kostelec n. Orlicí. - Čenkovice- Orličky , odbočka Suchý vrch - Červená Voda

Častolovice - Deštné v Orlických horách - Říčky - Rokytnice v Orlických horách

Všechny cyklobusy směřují do Orlických hor.

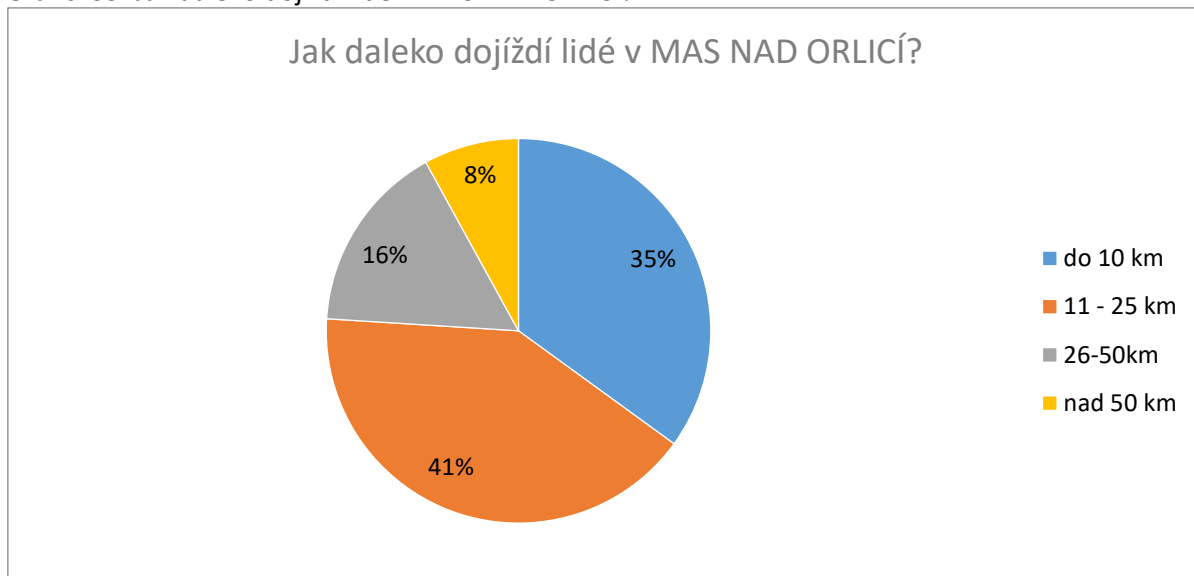
Skibusy v posledních dvou letech nejsou provozovány žádnou dopravní společností.

Školní autobusy

Speciální doprava dětí do školy byla zřízena při ZŠ a MŠ Skořenice – ve školním roce 2014/2015 svážejí z obcí Borovnice, Kostelecké Horky, Bošín, Běstovice, Choceň, Koldín a Mostek 19 dětí. Další školou, která svoz dětí nabízí, je Církevní základní škola Borohrádek – sváže děti z obcí Vysoké Chvojno, Týniště nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Žďár nad Orlicí, Albrechtice nad Orlicí, Čermná nad Orlicí, Horní Jelení a Veliny.

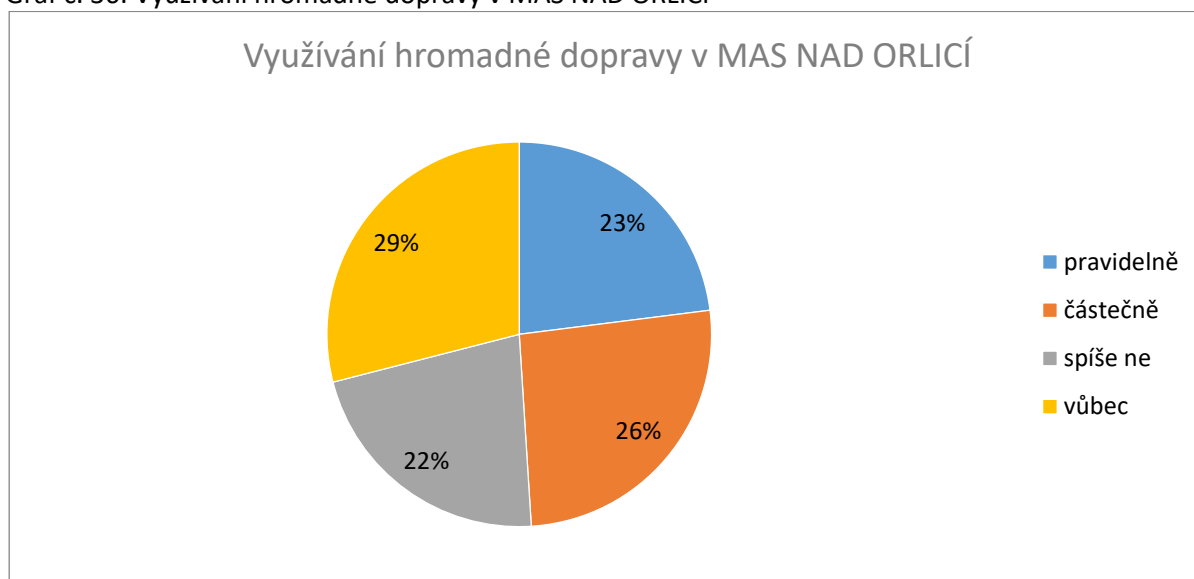
Firma AUDIS BUS, s.r.o. dále nabízí svoz handicapových dětí do škol a denních stacionářů v Rychnově nad Kněžnou – v území MAS NAD ORLICÍ je tato služba poskytována v obcích Týniště nad Orlicí, Čestice, Častolovice a Kostelec nad Orlicí.

Graf č. 35: Jak daleko dojíždí lidé v MAS NAD ORLICÍ?

Zdroj: Anketa občanů, 2013

Graf č. 36: Využívání hromadné dopravy v MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: Anketa občanů, 2013

Z Ankety občanů vyplynulo, že ve skupině studujících a ekonomicky aktivních osob jich 88% do školy či zaměstnaní dojíždí, přičemž 90 % respondentů dojíždí denně. Dalším sledovaným jevem bylo využívání hromadné dopravy: 23 % respondentů využívá k cestování hromadnou dopravu pravidelně, 29% vůbec ne, preferovaná je autobusová doprava. Nejčastějšími důvody, proč lidé nevyužívají hromadnou dopravu, jsou osobní pohodlí, nevyhovující časy příjezdů a odjezdů a četnost spojů.

Z dotazníkového šetření mezi starosty vyplývá, že ve 40 obcích jsou starostové s dopravní obsluhností spokojeni, v 9 obcích jsou spokojeni s výhradami – např. chybí večerní spoje, spojů je málo, někde naopak mají nadbytečnost spojů o víkendech. 7 starostů uvedlo, že dopravní obsluhnost je nedostatečná – autobusové spoje nenavazují na vlaky, časté přestupy, části obcí chybí vlakové spojení. Ve všech obcích, které mají i možnost vlakového spojení, jsou spokojeni.

Nejvyšší intenzita veřejné dopravy je pochopitelně ve větších městech – Chocni, Častolovicích, Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem. Zde mají občané možnost využít autobusovou i železniční dopravu. Velmi špatné je zajištění veřejné dopravy v obcích mezi Kostelcem nad Orlicí a Chocní, tedy na rozmezí Pardubického a Královéhradeckého kraje. Pokles spojů je znatelný se vzrůstající vzdáleností od regionálních center.

Častým problémem u autobusových a vlakových spojů je nepropracovaný časový harmonogram - ne všude je návaznost příjezdů a odjezdů na pracovní dobu (zejména na směnný provoz) zaměstnanců a na vyučování žáků a studentů.

2.7.3. Bezpečnost obyvatel

Pojem „bezpečnost“ je obyvateli vnímána ve dvou základních aspektech: jednak jako „pocit bezpečí“ doma a na veřejných prostranstvích, neohrožování osobní svobody a majetku, a jednak jako bezpečnost účastníků silničního provozu (tedy i chodců).

Činnost Policie ČR

Na území MAS NAD ORLICÍ působí Územní odbory Policie České republiky Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Pardubice a Ústí nad Orlicí. 58 obcí v území je rozděleno pod 8 obvodních oddělení PČR se sídlem v Třebechovicích pod Orebem, Dobrušce, Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí, Holicích, Ústí nad Orlicí, Chocni a Vysokém Mýtě. Rozdělení obcí MAS NAD ORLICÍ k jednotlivým obvodním oddělením Policie ČR je uvedeno v příloze č. 2, soubor 2.7. Řízení obcí.

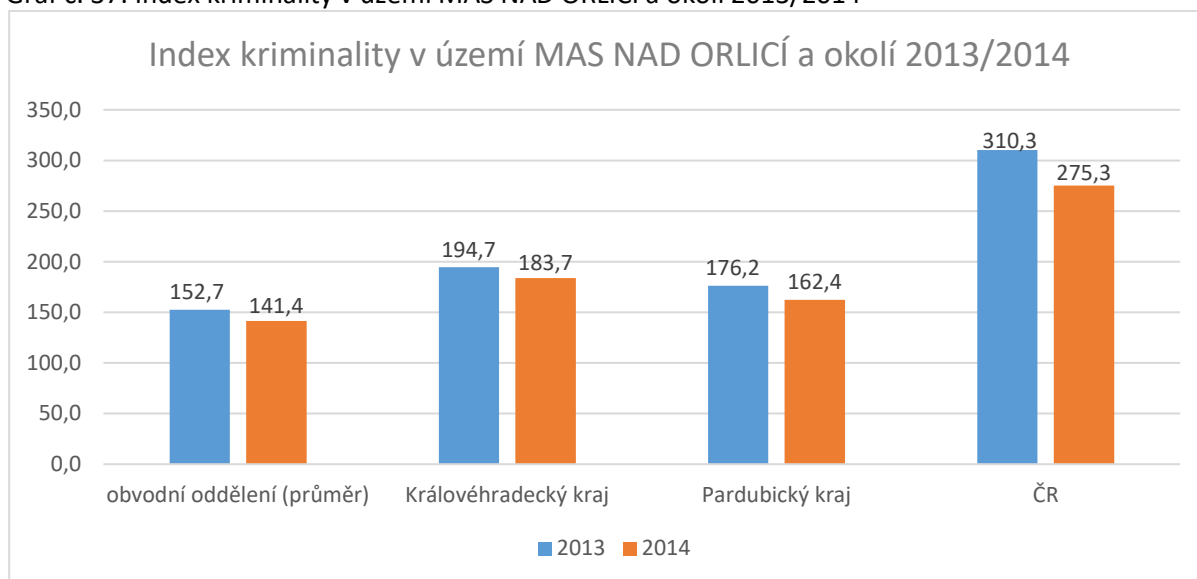
V rámci územního odboru Ústí nad Orlicí působí složky Služby kriminální policie a vyšetřování – Oddělení obecné kriminality, Oddělení hospodářské kriminality, Oddělení kriminalistické techniky a Oddělení analytiky, dále složky Vnější služby – Oddělení hlídkové služby, Dopravní inspektorát. V teritoriu Ústí nad Orlicí působí dále detašovaná pracoviště Krajského ředitelství – Oddělení služební kynologie, Operační středisko, Preventivně informační skupina a Oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál a rovněž Služba cizinecké Policie.

Trestná činnost

Pro posouzení výše kriminality v území máme k dispozici data pouze za celá obvodní oddělení Policie ČR. Data tedy přesahují rámec 58 obcí MAS NAD ORLICÍ, nicméně i tak mají pro nás vypovídací hodnotu.

V následujícím grafu je uveden index kriminality (počet spáchaných trestných činů za zvolené časové období na daném území, přepočtený na 10 tisíc obyvatel) v letech 2013 a 2014. Potěšitelné je, že index je v porovnávání celcích nejnižší, a že ve sledovaném období má všude klesající tendenci.

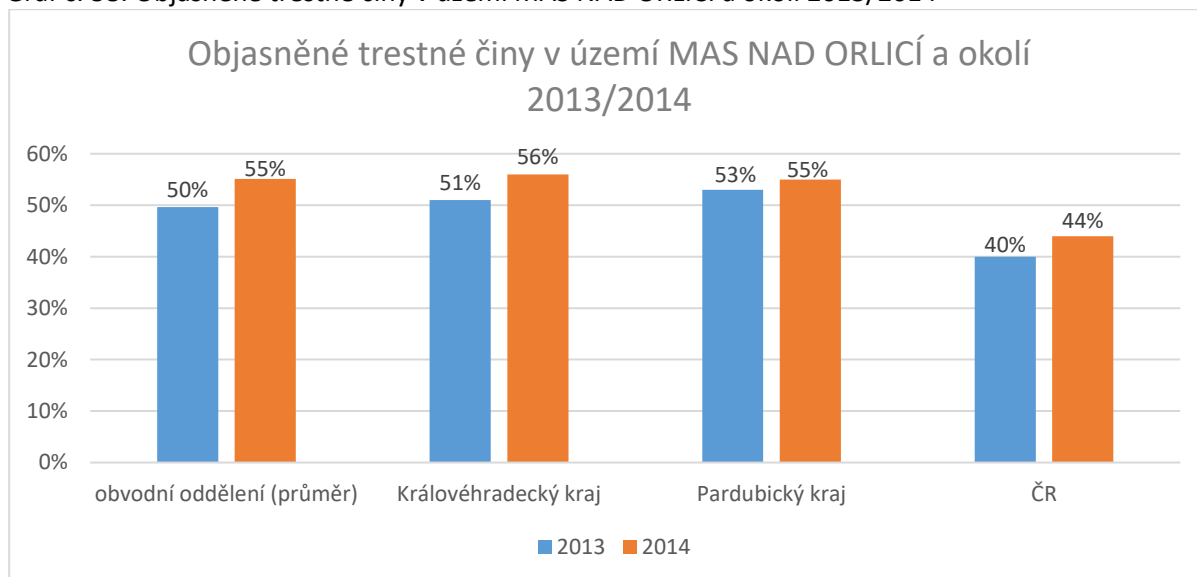
Graf č. 37: Index kriminality v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Jak je patrné z následujícího grafu, vzrůstá také procento objasněných trestných činů.

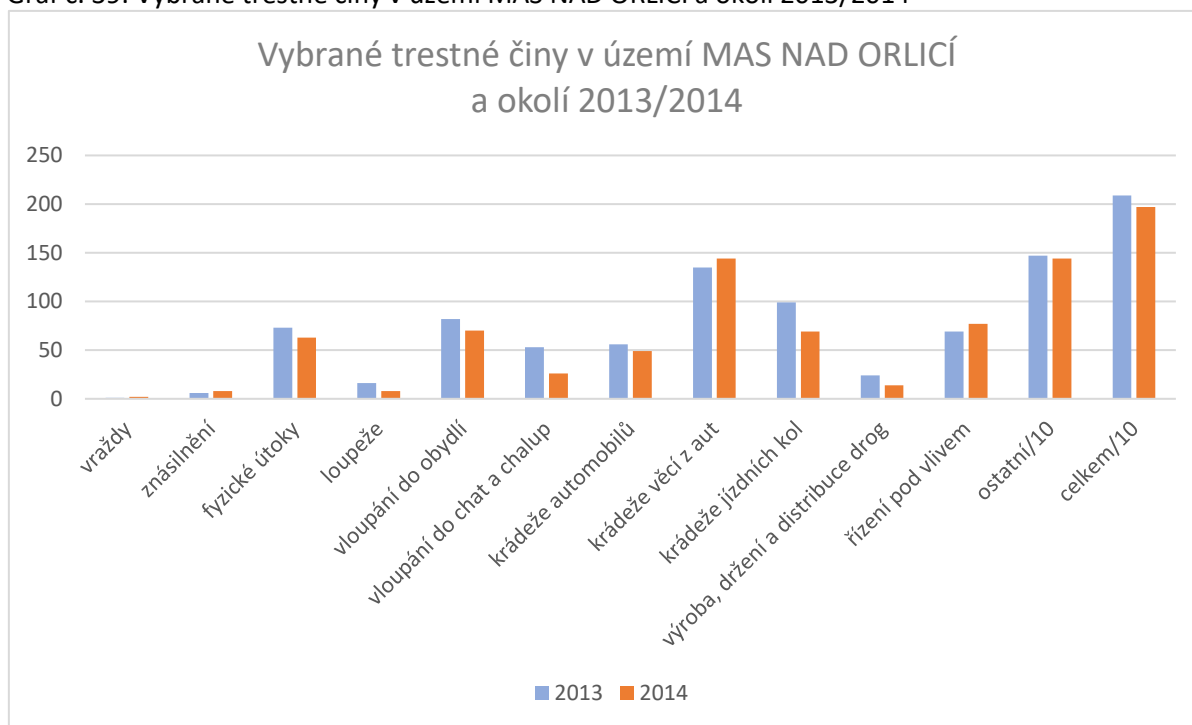
Graf č. 38: Objasněné trestné činy v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Ve sledovaném období bylo obvodními odděleními evidováno celkem 2085 (2013) a 1974 (2014) trestných činů. Nejčastěji sledované trestné činy a jejich četnost jsou uvedeny v následujícím grafu. Nejvíce trestných činů se týká krádeží věcí z aut a krádeží jízdních kol (zde jsou evidována pouze jízdní kola zaparkovaná na veřejném prostranství – krádeže z uzavřených garáží apod. jsou evidovány jako vloupání do obydlí). Jedná se zrovna o dva trestné činy, kde největší odpovědnost musí nést sami občané, kde je možnost ochrany např. Policií ČR velmi limitována. Alarmující je nárůst řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek – zde je možnost zvýšení bezpečnosti jednak v osvětě samotných řidičů, jednak ve zvýšení četnosti kontrol.

Graf č. 39: Vybrané trestné činy v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014

Zdroj: www.mapakriminality.cz

V Anketě občanů odpovídali respondenti na otázku „Který z problémů v obci byste označili jako nejnaléhavější?“. Z výběru mezilidské vztahy/nepořádek/kriminalita/drogy/jiné pouze 40 respondentů (12%) označilo za problém kriminalitu.

Městská policie

Městská policie je zřízena ve městech Třebechovice pod Orebem (od 2012), Týniště nad Orlicí (od 1992) a Kostelec nad Orlicí (od roku 1993).

V obcích Dobříkov a Běstovice vykonává Městská policie Vysoké Mýto měření rychlosti na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy.

V Třebechovicích pod Orebem, kde byla městská policie zřízena až roku 2012, zaznamenali pokles v počtu dopravních přestupků a snížení počtu kamionů projíždějících městem.

Kamerové systémy jsou využívány v Kostelci nad Orlicí a v Třebechovicích pod Orebem.

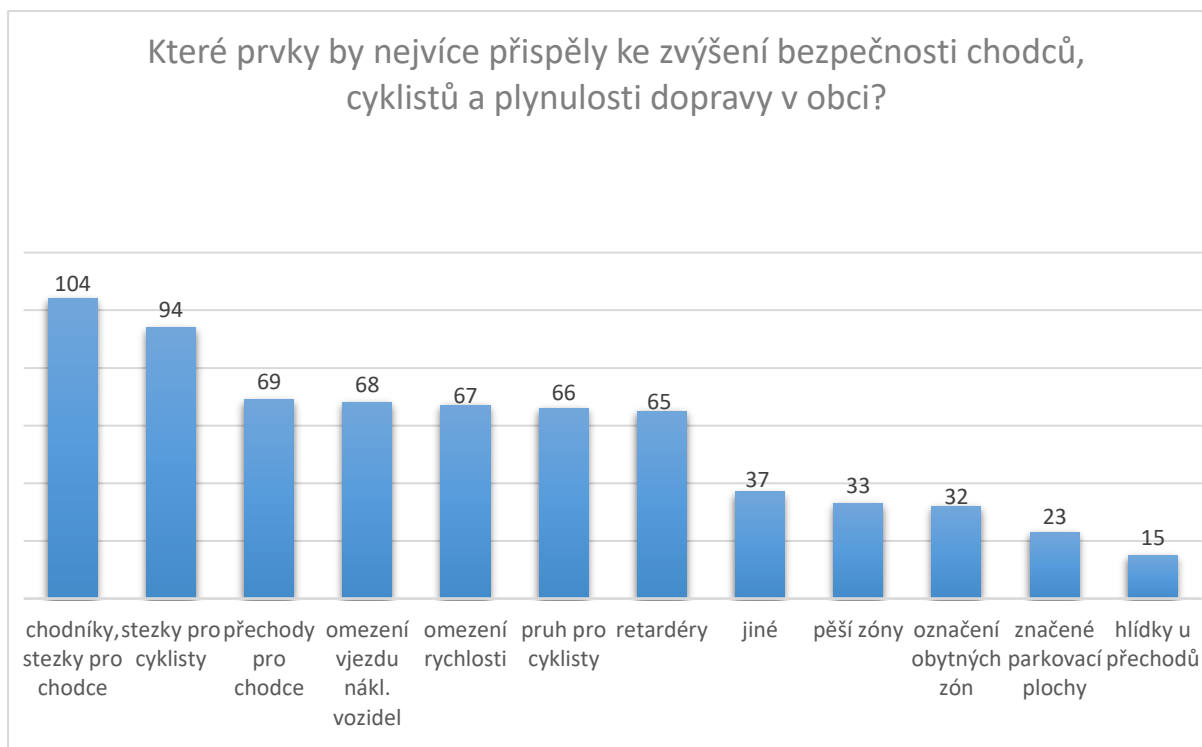
Vedle běžných činností se strážníci věnují také prevenci – pořádají například přednášky ve školách, kde učí děti zvládat složité situace a předcházet a minimalizovat rizikové chování.

Bezpečnost v dopravě

Z Ankety občanů vyplynulo, že 80 % respondentů považuje řešení dopravy v jejich obci za bezpečné. Nespokojenost se projevila v obcích Albrechtice nad Orlicí, Svídnice, Častolovice, Choceň, Kostelec nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem a Týniště nad Orlicí. V Častolovicích a Kostelci nad Orlicí by velká část problémů měla být vyřešena vybudováním obchvatu.

Ke zvýšení bezpečnosti v dopravě by dle občanů nejvíce přispěla opatření uvedená v následujícím grafu.

Graf č. 40: Které prvky by nejvíce přispěly ke zvýšení bezpečnosti chodců, cyklistů a plynulosti dopravy v obci?

Zdroj: Anketa občanů, 2013

Hasičský záchranný sbor ČR

Území MAS NAD ORLICÍ zabezpečují tyto územní odbory (ÚO) Hasičského záchranného sboru:

ÚO Rychnov nad Kněžnou - 2 výjezdové stanice (Rychnov nad Kněžnou, Dobruška)

ÚO Hradec Králové - 3 výjezdové stanice (2x Hradec Králové, Nový Bydžov)

ÚO Pardubice - 3 výjezdové stanice (Pardubice, Holice, Přelouč)

ÚO Ústí nad Orlicí 2 výjezdové stanice (Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto)

Hasiči na těchto stanicích zajišťují nepřetržitý 24hodinový režim služby.

Tabulka č. 12: Přehled zásahů JPO v okresech a krajích v letech 2013 a 2014

	Zásahy									
	Celkem		HZS ČR		JSDH obcí		HZS podniků		ostatních	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	7 247	7 574	4 375	4 864	2 522	2 448	333	333	17	29
Hradec Králové	2 245	2 205	1 423	1 505	771	630	43	51	8	19
Rychnov nad Kněžnou	1 166	1 331	575	699	373	428	218	204	0	0
PARDUBICKÝ KRAJ	7 145	6 831	4 715	4 707	1 925	1 718	493	385	12	21
Ústí nad Orlicí	2 164	2 120	1 410	1 328	505	538	241	242	8	12
Pardubice	1 900	1 531	1 266	1 172	418	252	216	101	0	6

Zdroj: Statistika HZS ČR, 2015

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2014 nejvíce událostí typu technická havárie (2220) a dopravní nehoda (1362). Zásahů u požáru bylo 782. V porovnání s rokem 2013 to bylo o 173 událostí méně. I v Pardubickém kraji poklesl počet událostí, a to o 399. Nejvíce událostí bylo opět typu technická havárie (2699), dopravní nehoda (1260) a pak teprve požár (630). Rovněž volání na tísňové linky (112, 150) vykazuje pokles, jak je zřejmé z následující tabulky.

Tabulka č. 13: Tísňová volání na linky 112 a 150

Kraj	Rok	
	2013	2014
Královéhradecký	157 417	142 865
Pardubický	172 985	156 937

Zdroj: Statistika HZS ČR, 2015

Sbor dobrovolných hasičů

K mimořádným událostem jsou vysílány i obecní či podnikové jednotky Sboru dobrovolných hasičů. Tyto jednotky požární ochrany (JPO) jsou rozděleny do 6 základních kategorií, přičemž každá kategorie má jasně popsany rozsah činnosti (blíže viz příloha č. 2, soubor 2.7. Řízení obcí. Většina jednotek SDH v analyzované oblasti je zařazena do skupiny JPO V (jednotka SDH obce, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu; doba výjezdu jednotky je do 10 min) a JPO VI (jednotka SDH podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody; doba výjezdu jednotky je do 10 min). Velitel jednotky SDH pro systém pohotovosti zpracovává plán výkonu služby členů jednotky, kterým rovněž určuje členy jednotky k pohotovosti pro provádění požárního zásahu nebo záchranných prací jednotkou.

SDH obcí často využívají i mnoho let starou techniku, neboť jejich činnost je podle zákona financována z obecních rozpočtů, kde jsou prostředky na obnovu velmi omezené.

Sbor dobrovolných hasičů je ve většině obcí MAS NAD ORLICÍ, chybí v obcích Blešno, Proruby a Vysoký Újezd.

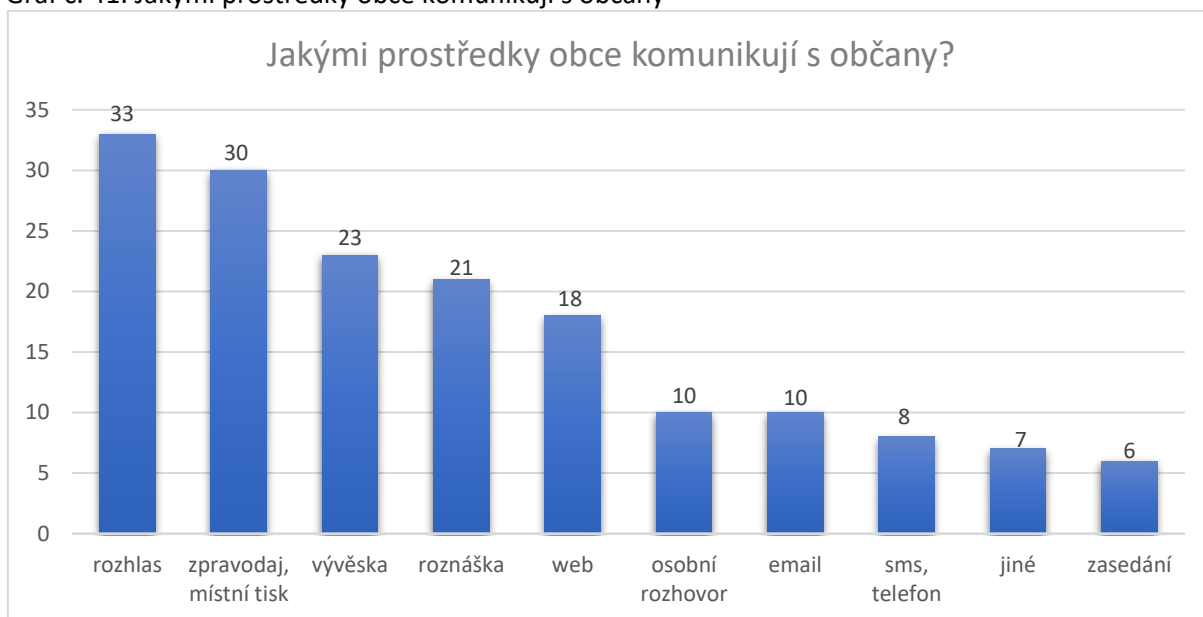
SDH jsou často i spolkem, pro občany významným z hlediska společenského života obce. Pořádají kulturní a sportovní akce, soutěže s ostatními sbory a hasičské závody.

2.7.4. Informovanost

Informovanost občanů jsme měli možnost nahlédnout ze dvou různých úhlů pohledu – a získali jsme zajímavé výsledky. Jeden pohled nám zprostředkovali starostové v dotazníkovém šetření, druhý jsme obdrželi od občanů v Anketě občanů. V Anketě 6% respondentů uvádí, že nejsou o dění v obci dostatečně informováni.

V následující tabulce je uvedeno, jak obce komunikují se svými občany. Je patrné, že nejvíce převažuje informování pomocí rozhlasu, místního zpravodaje či vývěsky. Některé obce zvažují možnost rozšíření komunikace s občany: formou SMS 13 obcí, pomocí rozhlasu 6 obcí a pomocí e-mailů 5 obcí.

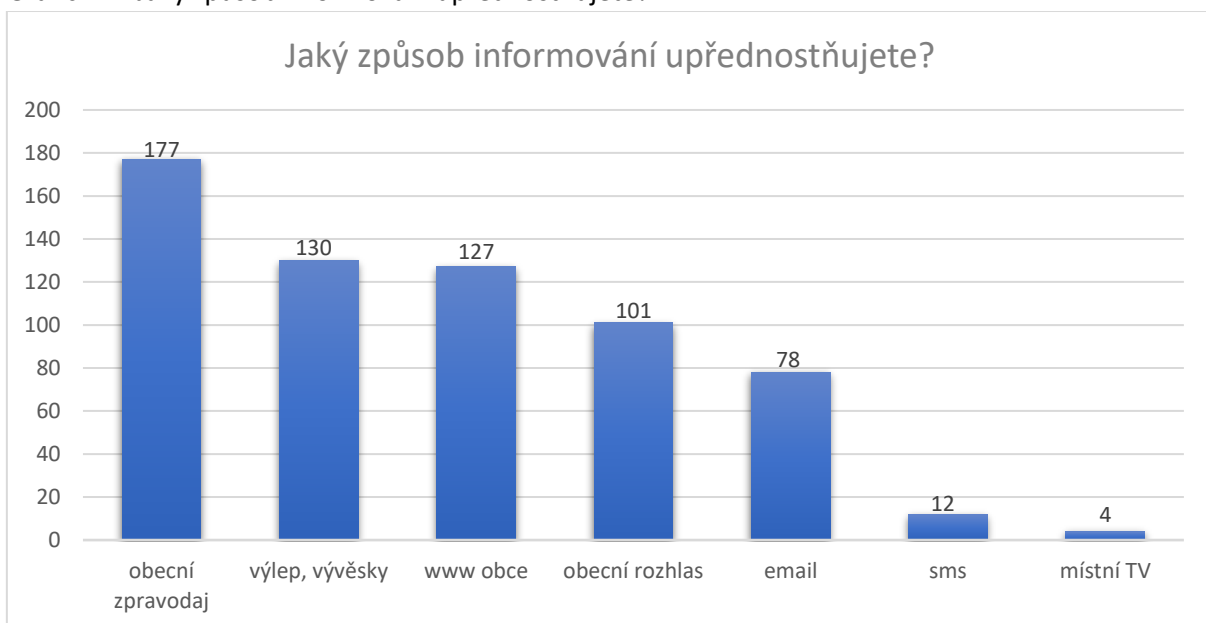
Graf č. 41: Jakými prostředky obce komunikují s občany

Zdroj: Dotazníkové šetření, 2013

A jak to vidí občané? Je zjevné, že preferují jiné způsoby informování. Odpovědi jsme získali v Anketě občanů.

Graf č. 42: Jaký způsob informování upřednostňujete?

Zdroj: Anketa občanů, 2013

Je zřejmé, že obce plánují rozšířit komunikaci s občany pomocí nejméně vítaných způsobů. Oblíbené obecní zpravodaje vydává 36 obcí v území. Další 6 (Jeníkovice, Libníkovice, Libřice, Librantice, Výrava a Vysoký Újezd) informace prezentují ve zpravodajích DSO; na území MAS NAD ORLICÍ jsou vydávány dva - Zpravodaj Černilovsko a Zpravodaj Mikroregionu Třebechovicko. Oba vycházejí jako přílohy periodika Haló Třebechovice. Zpravodaj vydávají v území MAS NAD ORLICÍ všechny obce nad 500 obyvatel.

Tabulka č. 14: Četnost vydávání obecních zpravodajů

Vydávání zpravodajů	10 - 12 x za rok	5- 6 x za rok	3 - 4 x za rok	1 - 2 x za rok
počet obcí	6	12	15	9

Zdroj: Dotazníkové šetření, 2013

2.7.5. Spolupráce obcí

Na území MAS NAD ORLICÍ působí 14 dobrovolných svazků obcí, z celkem 58 obcí je do nich zapojeno 51, přičemž 22 obcí je zapojeno ve dvou mikroregionech.

Nejvíce obcí je v Mikroregionu Vysokomýtsko (14 z 28), dalšími silnými DSO na území MAS (více než 70% členských obcí na území MAS) jsou DSO Orlice, Podorlicko, Brodec, Třebechovicko, Tichá Orlice a Obecní voda.

Tabulka č. 15: Přehled DSO a členství obcí MAS NAD ORLICÍ v nich

Mikroregion Vysokomýtsko	Běstovice, Dobříkov, Koldín, Mostek, Nasavrky, Oucmanice, Podlesí, Slatina, Sruby, Sudslava, Svatý Jiří, Vraclav, Zámorsk, Zářecká Lhota
DSO Orlice	Borovnice, Černilov, Čestice, Hřibiny-Ledská, Chleny, Kostelec nad Orlicí, Kostecké Horky, Krchleby, Lhoty u Potštejna, Svídnice, Vrbice, Zdelov
DSO Mikroregionu „Brodec“	Borovnice, Chleny, Kostecké Horky, Krchleby, Lhoty u Potštejna, Polom, Svídnice, Vrbice
DSO Poorlicko	Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Borohrádek, Čermná nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Veliny, Žďár nad Orlicí
DSO Třebechovicko	Běleč nad Orlicí, Blešno, Jeníkovice, Jílovce, Ledce, Očelice, Třebechovice pod Orebem
DSO Černilovsko	Černilov, Libníkovice, Librantice, Libřice, Třebechovice pod Orebem, Výrava
DSO „Tichá Orlice“	Borohrádek, Čermná nad Orlicí, Plchovice, Zdelov, Žďár nad Orlicí
DSO Obecní voda	Častolovice, Čestice, Hřibiny-Ledská, Olešnice
DSO Orlicko - Třebovsko	Orlické Podhůří, Velká Skrovnice
DSO Křivina	Albrechtice nad Orlicí, Týniště nad Orlicí
DSO Holicka	Dobříkov, Veliny
DSO Vrchy	Bolehošť
DSO mikroregionu Horka	Očelice
Mikroregion Rychnovsko	Polom

Zdroj: vlastní šetření, 2014

V roce 2009 bylo ustaveno zájmové sdružení právnických osob Orlické hory a Podorlicko (OHP), jehož členy jsou mimo jiné Město Choceň, DSO Orlice, DSO Poorlicko, Mikroregion Rychnovsko a DSO Orlicko-Třebovsko. Činnost sdružení je zaměřena především na rozvoj cestovního ruchu.

Tabulka č. 16: Názory starostů na činnost DSO

Důvody členství v DSO				
dotace, finance	spolupráce, informace	společné projekty	plynofikace	vodo-hospodářství
28	21	9	9	10

Přínos členství v DSO				
žádný nebo skoro žádný	spolupráce, spol. akce	společné akce	dotace, finance	výměna zkušeností
15	13	6	14	6

Další aktivity, které by v budoucnosti rádi řešili				
nic	odpady	dotace	školství	protipovodňové opatření
12	5	3	3	3

Zdroj: Dotazníkové šetření, 2013

V posledních letech aktivita DSO slábne, především díky malé podpoře financování provozních nákladů (zejména na manažera DSO) ze strany krajů a nedostatečně vyvinutým jiným způsobům financování činnosti. Jejich cílem je většinou podpora rozvoje členských obcí a realizace společných projektů – v oblasti vybavení obcí, infrastruktury (vodovod), péče o památky nebo rozvoje cestovního ruchu (společné cyklostezky). Dle našeho šetření nemá 90% obcí zájem o další sdružování.

Shrnutí kapitoly 2.7. Řízení obcí

V oblasti **samosprávy** jsme se zabírali faktory, které mohou ovlivnit její výkonnost a efektivitu. Kromě velikosti obcí hrají roli také zkušenosti, na druhou stranu může výkon ovlivňovat rutina. K nejvýraznějším obměnám zastupitelstev dochází ve větších městech (kde je většinou úřednický aparát, který přejímá ono rutinní), jako konzervativní se v tomto směru jeví obce s 500-999 obyvateli. Malá pružnost se projevuje v ustavování komisí, které by se hlouběji zabíraly potřebnými tématy (viz problematika podpory podnikání).

Organizace veřejné dopravy, kterou již několik let mohou obce přímo či nepřímo ovlivňovat, poukazuje na prostor k vylepšení, stejně jako **bezpečnost** v oblasti dopravy. Pokud se týká bezpečnosti obyvatel celkové, možnosti jejího zvýšení se objevují zejména v prevenci, osvětě a účinné kontrole.

V oblasti **informovanosti** se díky údajům ze dvou stran (ze strany občanů a ze strany představitelů obcí) ukázalo, že preference obou stran se liší. Nelze dělat z tohoto faktu obecné závěry, nicméně i v jiných oblastech se projevuje nedostatečné reagování na zájmy občanů (představitelé obcí si myslí, že dobře vědí, co občané chtějí, a proto s nimi příliš nekomunikují, na druhou stranu občané sami málo využívají možností říci, co opravdu chtějí).

Spolupráce obcí vykazuje jistou stagnaci poté, co obce díky účelově vytvořeným svazkům realizovaly náročnější (zejména investiční) projekty. Zdá se, že by tato spolupráce potřebovala nové impulsy a náplň.

2.8. Školství, vzdělávání

Vybavení pro vzdělávání a výchovu

Obce v území MAS NAD ORLICÍ jsou historicky dobře vybaveny zázemím pro vzdělávání a výchovu. Přestože v posledních letech dochází ke slučování některých zařízení, případně jejich rušení, snaha vyvíjet v místě dále vzdělávací činnost vede například k využívání budov a zařízení jinými subjekty, např. spolky.

Celkový přehled vybavenosti jednotlivých obcí MAS NAD ORLICÍ v oblasti vzdělávání a výchovy je v příloze 2., soubor 2.8. Školství a vzdělávání.

2.8.1. Mateřské školy

V 26 obcích na území MAS NAD ORLICÍ je 30 **mateřských škol** s celkovou kapacitou 1831 dětí, z toho 15 MŠ je samostatných, 16 je sloučených se základní školou. Zřizovateli mateřských škol v území jsou výhradně obce. Mateřské školy jsou ve všech obcích nad 500 obyvatel tj. v 17 obcích, dále je 8 (z 26 obcí) mateřských škol v obcích s 200 až 499 obyvateli a v jedné obci do 199 obyvatel. V 6 obcích vykazují nedostatečnou kapacitu - jedná se o obce Častolovice, Čestice, Lhoty u Potštejna, Lípa nad Orlicí, Skořenice, Zámorsk. Z vývoje porodnosti v území (viz příloha č. 2., soubor 2.5. Obyvatelstvo) vyplývá, že by se situace měla ve školním roce 2016/17 upravit. Současná kapacita školek na území MAS je 1 831 dětí; počet dětí nastupujících do MŠ z obcí MAS ve školním roce 2014/15 je 1721, v roce 2016/17 jich bude 1656 a v roce 2016/17 celkem 1567. Zároveň je však z tabulky vidět, že i v letech nejvyšší porodnosti je kapacita dostatečná, počítáme-li s účastí dětí ve věku 3-6 let. Zvýšená poptávka může být způsobena dvěma faktory – jednak některé školky přijímají děti mladší 3 let a naopak ve školce zůstávají děti, které by již dle věku měly zahájit školní docházku (na druhou stranu je ale jistě hodně dětí, které do MS nastupují později než ve 3 letech), jednak děti migrují i přes hranice MAS (ale jistě oběma směry). Z toho by se dalo vyvozovat, že v MŠ zůstává více dětí školního věku, než jich zůstává doma před nástupem do MŠ, a že více dětí přijíždí do MŠ v území, než z něj odjíždí.

Většina obcí se snažila reagovat na zvýšenou poptávku po místech v mateřských školkách v souvislosti s nástupem populačně silnějších ročníků – v Chocni byla v roce 2013 navýšena kapacita o 23 míst, v roce 2014 o dalších 6 míst. V Třeběchovicích pod Orebem navýšili kapacitu o 49 míst již v roce 2010, v Koldíně v roce 2012 o 22 míst, v roce 2013 vznikla nová MŠ v Libranticích s kapacitou 25 dětí a detašované pracoviště MŠ v Holicích (mimo území MAS) v obci Veliny pro 20 dětí.

Třída Baobab ve Velinách (pod MŠ Holice) je zároveň i jedinou alternativní mateřskou školou na území MAS – vyučuje podle principů Montessori pedagogiky.

V Chocni působí od roku 2012 Dětský lesní klub (Lesní mateřská škola) Skřítkci z borovic. Snahou zakladatelů je nabídnout v Chocni alternativní předškolní vzdělávání.

Tabulka č. 17: Přehled MŠ v území MAS NAD ORLICÍ

Obec	Název školy/zařízení	Kapacita
Albrechtice nad Orlicí	Základní škola a mateřská škola	38
Bolehošť	Základní škola a mateřská škola	24
Borohrádek	Mateřská škola	75
Častolovice	Základní škola a mateřská škola	81
Čermná nad Orlicí	Masarykova základní škola a mateřská škola	27
Černilov	Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola	120
Čestice	Základní škola a Mateřská škola	28
Dobříkov	Základní škola a Mateřská škola	28
Chleny	Mateřská škola	46
Choceň	Mateřská škola Stromovka	104
Choceň	Mateřská škola Na Herzánce	84
Choceň	Mateřská škola Vostelčice	100
Choceň	Mateřská škola Záměstí	75
Jeníkovice	Mateřská škola	50
Koldín	Mateřská škola	45
Kostelec nad Orlicí	Mateřská škola Krupkova	79
Kostelec nad Orlicí	Mateřská škola Mánesova	113
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola	20
Librantice	Základní škola a mateřská škola	24
Lípa nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola	28
Orlické Podhůří	Základní škola a Mateřská škola	25
Skořenice	Základní škola a mateřská škola	24
Srubby	Integrovaná základní škola a mateřská škola	43
Sudslava	Mateřská škola	24
Třebechovice pod Orebem	Mateřská škola	217
Týniště nad Orlicí	Mateřská škola Lipská	127
Týniště nad Orlicí	Mateřská škola Družstevní	71
Veliny	Mateřská škola Holice	25
Vraclav	Základní škola a Mateřská škola	36
Zámorsk	Mateřská škola	26
Žďár nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola	24
Celková kapacita		1831

Zdroj: MŠMT, červen 2014

Dle sdělení starostů je třeba 7 škol rekonstruovat – vybudovat zateplení a nové sociální zařízení. Vybavení škol je zachovalé a většina škol je průběžně obnovuje. V území nejsou momentálně žádné nevyužité objekty po zrušené mateřské škole.

2.8.2. Základní školy

Základních škol je v území MAS NAD ORLICÍ 26 ve 23 obcích. U 25 základních škol je zřizovatelem obec nebo město, v Borohrádku je škola církevní.

16 škol poskytuje výuku pouze pro 1. stupeň, 9 jich je úplných. V Kostelci nad Orlicí je základní škola při dětském domově; má čtyři třídy a dle aktuálních potřeb poskytuje výuku ve všech devíti ročnících. Plnou kapacitu mají malé školy – Lípa nad Orlicí, Orlické Podhůří (kde i vzhledem k nové výstavbě v obci připravují projekt na rozšíření kapacity o 1 třídu), Sruby, Lhoty u Potštejna, ale i větší školy v Častolovicích a Třebechovicích pod Orebem.

Tabulka č. 18: Přehled ZŠ v území MAS NAD ORLICÍ

Obec název	Název školy/zařízení	typ školy	kapa cita	Zřizovatel
Albrechtice nad O.	Základní škola a mateřská škola	1 - 5	50	Obec Albrechtice nad Orlicí
Bolehošť	Základní škola a mateřská škola Bolehošť	1 - 5	36	Obec Bolehošť
Borohrádek	Základní škola T. G. Masaryka	1 - 9	395	Město Borohrádek
Borohrádek	Církevní základní škola Borohrádek	1 - 5	75	Královéhradecké biskupství
Častolovice	Základní škola a mateřská škola	1 - 9	330	Městys Častolovice
Čermná nad Orlicí	Masarykova základní škola a mateřská škola	1 - 5	53	Obec Čermná nad Orlicí
Černilov	Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola	1 - 9	400	Obec Černilov
Čestice	Základní škola a Mateřská škola Čestice	1 - 5	40	Obec Čestice
Dobříkov	Základní škola a Mateřská škola Dobříkov	1 - 5	45	Obec Dobříkov
Choceň	Základní škola Sv. Čecha	1 - 9	540	Město Choceň
Choceň	Základní škola M. Choceňského	1 - 9	750	Město Choceň
Kostelec nad Orlicí	Základní škola Gutha - Jarkovského	1 - 9	723	Město Kostelec nad Orlicí
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	1 - 9	85	Obec Lhoty u Potštejna
Librantice	Základní škola a mateřská škola	1 - 5	50	Obec Librantice
Lípa nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola Lípa nad Orlicí	1 - 4	30	Obe Lípa nad Orlicí
Olešnice	Základní škola Olešnice	1 - 5	35	Obec Olešnice
Orlické Podhůří	Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří	1 - 5	25	Obec Orlické Podhůří
Skořenice	Základní škola a mateřská škola	1 - 5	50	Obec Skořenice
Sruby	Integrovaná základní škola a mateřská škola	1 - 5	50	Obec Sruby
Třebechovice p. O.	Základní škola, Třebechovice pod Orebem	1 - 9	650	Město Třebechovice p. O.
Týniště nad Orlicí	Základní škola Týniště nad Orlicí	1 - 9	900	Město Týniště nad Orlicí
Velká Skrovnice	Základní škola Velká Skrovnice	1 - 5	30	Obec Velká Skrovnice
Vraclav	Základní škola a Mateřská škola Vraclav	1 - 5	85	Obec Vraclav
Zámorsk	Základní škola Zámorsk	1 - 5	46	Obec Zámorsk
Žďár nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola	1 - 5	30	Obec Žďár nad Orlicí

Zdroj: MŠMT, duben 2014

Na území MAS jsou tři nevyužité objekty základních škol, a to v obcích Chleny (zde je plánovaná přestavba objektu na obecní byty), v Kostelci nad Orlicí (místní část Kostelecká Lhota) a v Koldíně. Posledně jmenované objekty na své využití teprve čekají.

Oblast školství byla hojně diskutována na veřejných setkáních. Přestože nebyl dominantním tématem, tak ve všech třech regionech se objevily požadavky na změnu přístupu k výuce.

Ten by se měl projevit jednak v rozšíření nabídky o alternativní vzdělávání, jednak ve změně metod výuky v klasických školách (místo memorování spíše projektové řešení problémů, vedení žáků k větší odpovědnosti a samostatnosti apod.).

Základní umělecké školy

Základní umělecké školy poskytují základy vzdělání v uměleckých oborech - hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém. V území MAS NAD ORLICÍ se nacházejí 4 ZUŠ a jejich zřizovateli jsou města.

Tabulka č. 19: Přehled ZUŠ v území MAS NAD ORLICÍ

OBEC	Název školy	Obor				Zřizovatel
		hudební	taneční	výtvarný	literárně-dramatický	
Choceň	Základní umělecká škola Choceň					Město Choceň
Kostelec nad Orlicí	Základní umělecká škola Kostelec nad Orlicí					Město Kostelec nad Orlicí
Třebechovice pod Orebem	Základní umělecká škola Třebechovice pod Orebem					Město Třebechovice pod Orebem
Týniště nad Orlicí	Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí					Město Týniště nad Orlicí

Zdroj: MŠMT, 2015

Speciální školy

Speciální základní školy jsou pouze v Kostelci nad Orlicí.

Tabulka č. 20: Přehled Speciálních škol v území MAS NAD ORLICÍ

OBEC	Název školy	Kapacita	Zřizovatel
Kostelec nad Orlicí	Dětský domov se školou a základní škola	48	MŠMT
	Základní škola	48	Královéhradecký kraj

Zdroj: MŠMT, 2015

Domy dětí a mládeže

Nedílnou součástí výchovy a vzdělávání v regionu jsou Domy dětí a mládeže, případně Střediska volného času. Kromě tradičních kroužků, které mohou navštěvovat žáci, studenti i dospělí, se věnují organizování kulturních, společenských a sportovních akcí, pořádají sezonní tábory apod.

Tato zařízení se nacházejí v Černilově, Chocni, Kostelci nad Orlicí, Třebechovicích pod Orebem a Týništi nad Orlicí, zřizovatelem jsou města/obce.

2.8.3. Střední školy a Vyšší odborné školy

Na území MAS NAD ORLICÍ sídlí 3 střední školy s nabídkou především ekonomických oborů, v Kostelci nad Orlicí je střední škola zaměřena na zemědělství. Nejbližší gymnázia jsou mimo území, nicméně jejich dostupnost je do 15 km od hranice území MAS – Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí, Holice, Dobruška, Rychnov nad Kněžnou a 5 gymnázií v Hradci Králové (z toho jedno církevní a jedno sportovní).

Tabulka č. 21: Přehled středních škol a odborných učilišť v území MAS NAD ORLICÍ

Obec	Název školy	Obory	Kapacita	Zřizovatel
Choceň	Obchodní akademie a Střední odborná škola cestovního ruchu	Maturitní obor Obchodní akademie - Daně a finance	1010	Pardubický kraj
		Maturitní obor Obchodní akademie - Zahraniční obchod		
		Maturitní obor Ekonomika podnikání		
		Maturitní obor Cestovní ruch		
		Maturitní obor Veřejnosprávní činnost		
		Učební obor Kuchař -číšník		
		Učební obor Cukrář		
Kostelec nad Orlicí	Obchodní akademie	Obchodní akademie	460	Královéhradecký kraj
		Ekonomické lyceum		
		Informační technologie		
		VOŠ-firemání ekonomika		
	Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky Kostelec nad Orlicí	Agropodnikání	492	Královéhradecký kraj
		Ekologie a životní prostředí		
		Elektromechanik pro zařízení a přístroje		
		Mechanik elektrotechnik		
Třebechovice pod Orebem	Střední škola veřejnoprávní Třebechovice pod Orebem	Bezpečnostně právní činnost	420	Soukromý - firma TRIVIS
		Bezpečnostní služby		

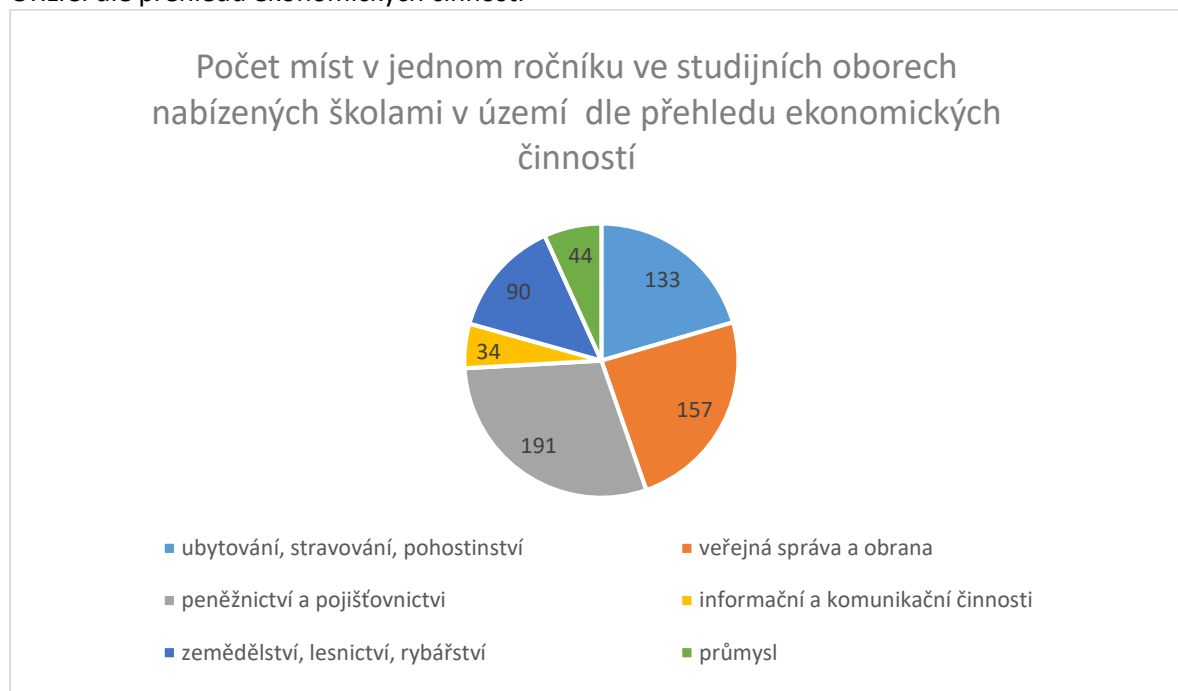
Zdroj: MŠMT, duben 2015

Tabulka ukazuje, v jakých oborech mají studenti možnost se vzdělávat buď v místě, nebo v těsné blízkosti bydliště. Nejvíce škol poskytuje vzdělání v ekonomických oborech - 7 peněžnictví a pojišťovnictví, z toho 2 spolu s administrativními a podpůrnými činnostmi. 3 školy/učiliště jsou zaměřeny na ubytování, stravování a pohostinství, 3 na veřejnou správu a obranu. 2 instituce poskytují vzdělání v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství, 2 v průmyslových oborech, jedna v informačních a komunikačních činnostech.

Za vzděláním v jiných než výše uvedených oborů musí studenti dojíždět mimo území MAS. V rámci Královéhradeckého i Pardubického kraje působí široké spektrum dalších středních škol, kde se mohou studenti vzdělávat. Úplný soupis středních škol v Královéhradeckém a Pardubickém kraji je umístěn v příloze č. 2, soubor 2.8. Školství, vzdělávání.

V následujícím grafu je zobrazena roční kapacita středních škol a učilišť dle ekonomických činností.

Graf č. 43: Počet míst v jednom ročníku ve studijních oborech nabízených školami v území MAS NAD ORLICÍ dle přehledu ekonomických činností

Zdroj: vlastní šetření, 2015

Jazykové školy

Nedílnou součástí vzdělávání je také jazyková příprava. V území MAS NAD ORLICÍ se nenachází žádná jazyková škola, zájemci musí dojíždět buď do Hradce Králové, Svitav nebo do Pardubic.

Tabulka č. 22: Přehled Jazykových škol v Královéhradeckém a Pardubickém kraji

Obec	Název školy	Kapacita	Zřizovatel
Hradec Králové	Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky	1000	Královéhradecký kraj
	Obchodní akademie, Střední pedagogická škola, Vyšší odborná škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o.	210	PO/FO
Pardubice	Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice	300	Pardubický kraj
Svitavy	Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Svitavy	150	Pardubický kraj

Zdroj: MŠMT, 2015

Vyšší odborné školy

Vyšší odborné školy umožňují absolventům středních škol nebo odborných učilišť získat další vzdělání, případně specializaci. Na území MAS NAD ORLICÍ nepůsobí žádná vyšší odborná škola. Nejbližší jsou Hradci Králové, Rychnově nad Kněžnou, České Třebové, Litomyšli, Pardubicích a Vysokém Mýtě. Soupis vyšších odborných škol v Královéhradeckém a Pardubickém kraji je uveden v příloze č. 2, soubor 2.8. Školství, vzdělávání.

2.8.4. Dostupnost vysokoškolského vzdělání

Krajská města Hradec Králové a Pardubice jsou pro území MAS NAD ORLICÍ nejbližšími univerzitními městy. Nabízejí široké spektrum fakult, na kterých je možno dosáhnout vzdělání bakalářského, magisterského nebo inženýrského stupně.

V Hradci Králové sídlí Univerzita Hradec Králové, která poskytuje vzdělání na 4 fakultách a na níž působí také Ústav sociální práce. Dále jsou v Hradci Králové fakulty České zemědělské univerzity Praha a Univerzity Karlovy. Studovat je tedy možné na těchto fakultách:

- Přírodovědecká fakulta UHK
- Filozofická fakulta UHK
- Pedagogická fakulta UHK
- Fakulta informatiky a managementu UHK
- Fakulta provozně ekonomická ČZU Praha
- Lékařská fakulta UK Praha
- Farmaceutická fakulta UK Praha

V Pardubicích sídlí Univerzita Pardubice, která má tyto fakulty:

- Dopravní fakulta Jana Pernera
- Fakulta ekonomicko-správní
- Fakulta elektrotechniky a informatiky
- Chemicko-technologická fakulta
- Fakulta zdravotních studií
- Filozofická fakulta
- Restaurátorská fakulta

2.8.5. Další vzdělávání

V oblasti dalšího vzdělávání se v posledních letech angažují zejména neziskové organizace, ale také soukromé společnosti či veřejné instituce. Nabídka je velmi široká a vzhledem k tomu, že je oblast vzdělávání silně dotována, se stále rozšiřuje. Otázkou ale zůstává kvalita takto poskytovaného vzdělávání.

V území MAS NAD ORLICÍ jsou školám, neziskovým organizacím a široké veřejnosti k dispozici dvě ekocentra. Od roku 2003 působí v Kosteleckých Horkách Středisko environmentální výchovy Modrý dům, které provozuje Inex – SDA Kostelecké Horky. Zde nabízí programy pro veřejnost i školy s možností ubytování. V roce 2010 zahájilo provoz Pobytové středisko ekologické výchovy Pardubického kraje – Paleta Oucmanice.

Koncept celoživotního vzdělávání je hojně nabízen také zmíněnými univerzitami. Univerzita Pardubice nabízí Univerzitu 3. věku i Univerzitu volného času a dalších 11 specializačních oborů. Univerzita Hradec Králové otevřela při svých fakultách Instituty celoživotního vzdělávání, specializační obory nabízejí také ČZU a UK.

Shrnutí kapitoly 2.8. Školství

Technické (budovy) i institucionální (poskytovatelé) zajištění vzdělávání je v území MAS NAD ORLICÍ dostatečné. Drobné výkyvy v kapacitách MŠ jsou zvládnutelné bez dalších investic. Pokrytí základními, speciálními a uměleckými školami je vyhovující. Při veřejných setkáních se objevily požadavky na rozšíření nabídky alternativního vzdělávání, stejně jako apel na změny v přístupu k výuce. Větší pružnost by byla žádoucí v nabídce učňovských a studijních oborů středních škol a učilišť.

2.9. Zdravotnictví

Zdravotní péče v území je soustředěná do 4 měst, ve kterých jsou **ordinace praktických lékařů, pediatrů, stomatologů, gynekologů, lékárny** a ordinace některých specialistů. Základní lékařská péče (praktický lékař, pediatr, stomatolog) je dostupná také v Borohrádku, Častolovicích a Černilově. Ordinace praktického lékaře je v Čermné nad Orlicí, Chlenech a Olešnici. V Libranticích má ordinaci stomatolog a v Orlickém Podhůří je radiologická ordinace. **Nemocniční zařízení** jsou k dispozici v okolí – v Ústí nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou a Hradci Králové. Také **Zdravotnická záchranná služba** nemá na území MAS žádné stanoviště.

Podle ČSÚ se na území MAS NAD ORLICÍ k 31. 12. 2012 nachází 20 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 9 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 20 ordinací stomatologů a 6 gynekologických ambulancí (všechna data jsou uvedena včetně detašovaných pracovišť). Na jednoho praktického lékaře připadá v území 2 564 obyvatel, což je o 25 % více, než je celorepublikový průměr (na 1 lékaře je 1930 obyvatel).

Ordinace lékařů – specialistů (kožní, ortopedie, ORL, interna, chirurgie, oční a diabetologická poradna) jsou dostupné v Chocni, Kostelci nad Orlicí a Týništi nad Orlicí. Speciálním zařízením na území MAS je Arleta, **Centrum reprodukčního zdraví**, nestátní zdravotnické zařízení, které nabízí služby v oblasti neplodnosti, včetně metod asistované reprodukce a dále služby v péči o těhotnou ženu a vyvíjející se plod.

Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že občané malých obcí do 1000 obyvatel jsou zvyklí dojíždět za lékaři do měst či větších obcí. V Chlenech ukončil svoji působnost stomatolog, jeho služby místním z obce a okolí chybí. V Jeníkovcích by uvítali výdejnu léků, v Kostelci nad Orlicí je poptávka po ordinacích urologie a gastroenterologie, v Třeběchovicích pod Orebem postrádají očního lékaře a v Týništi nad Orlicí pociťují nedostatek stomatologů.

Rovněž z Ankety občanů vyplynula spokojenost občanů s dostupností zdravotní péče, jen v Bolehošti chybí praktický lékař, lékárně občané výrazně postrádají v Černilově.

V následující tabulce je uveden přehled dostupnosti všeobecných ordinací, specializovaných ordinací a lékáren v území.

Tabulka č. 23: Dostupnost zdravotnické péče v území MAS NAD ORLICÍ

Obec	Samostatná ordinace					Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	Zařízení lékařské péče (lékárny) vč. detaš. pracovišť
	prakt. lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	prakt. lék. pro děti a dorost vč. detaš. prac.	prakt. lék. stomatologa vč. detaš. prac.	prakt. lék. gynekologa vč. detaš. prac.	lékaře specialisty vč. detaš. prac.		
Albrechtice nad Orlicí	0	0	0	0	1	0	0
Borohrádek	1	1	1	0	1	0	1
Častolovice	1	1	1	0	0	0	1
Čermná nad Orlicí	1	0	0	0	0	0	0
Černilov	1	1	0	0	0	0	0
Chleny	1	0	0	0	0	0	0
Choceň	5	2	6	1	14	6	4
Kostelec nad Orlicí	3	2	4	3	8	3	3
Librantice	0	0	1	0	0	0	0
Olešnice	1	0	0	0	0	0	0
Orlické Podhůří	0	0	0	0	1	0	0
Třebechovice p. Orebem	3	1	3	1	3	1	1
Týniště nad Orlicí	3	1	3	1	15	3	2
	20	9	19	6	43	13	12

Zdroj: ČSÚ, 2014

Pozn.: uvedený výčet zahrnuje i detašovaná pracoviště

Shrnutí kapitoly 2.9. Zdravotnictví

Zabezpečení zdravotní péče je v území MAS NAD ORLICÍ dostatečné.

2.10. Sociální služby

V oblasti sociálních služeb jsou v území MAS NAD ORLICÍ nabízeny služby především pro seniory. Terénní služby (jejichž cílem je poskytovat klientům co nejdéle péči v jejich domácím prostředí, zachovávat jejich životní styl, respektovat individualitu a jejich společenský život) nabízí pět poskytovatelů **pečovatelských služeb** - 2 v Chocni (jedna zřízená Městem Choceň – pouze pro území Chocně, druhá je pobočkou Oblastní charity Ústí nad Orlicí a služby poskytuje především na vesnicích; nabízí také zdravotnické služby), v Kostelci nad Orlicí, Třebechovicích pod Orebem, Týništi nad Orlicí. Pečovatelské služby zřizované městy jsou většinou k dispozici pouze v daném městě, popř. v blízkém okolí. V malých obcích mimo dosah měst služby obvykle zajišťují Farní charita Rychnov nad Kněžnou, Oblastní charita Hradec Králové a Oblastní charita Ústí nad Orlicí. Pro klienty, kteří již nevládají být doma samostatně a jejich rodiny nemají možnost poskytnout jim potřebnou péči, je k dispozici pouze jediné zařízení v Kostelci nad Orlicí – Centrum denních služeb. Ostatní zájemci využívají **Denní stacionáře** ve Vysokém Mýtě, Ústí nad Orlicí, Hradci Králové – jejich pokrytí je ovšem nedostatečné a nerovnoměrné.

Pobytové služby jsou k dispozici ve čtyřech **domovech pro seniory** (Borohrádek, Choceň, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí) s celkovou kapacitou 307 lůžek. V Albrechticích nad Orlicí je dále **Domov se zvláštním režimem** s kapacitou 81 lůžek; ten poskytuje odbornou péči pouze klientům s Alzheimerovou demencí.

Sociální poradenství poskytují především pracovníci Městských úřadů. Ze zákona působí sociální pracovníci v obcích s rozšířenou působností – na území MAS tedy v Kostelci nad Orlicí (3 pracovníci sociálně právní ochrany dětí, 2 kurátoři a 2 sociální pracovníci), v Chocni (2 sociální pracovníci, kteří vykonávají přímou práci s klienty v terénu - poskytují informace v sociální oblasti; práce je zaměřena na osoby v hmotné nouzi, seniory, popř. na klienty z romské komunity). Podobnou náplň mají i sociální pracovníci v Týništi nad Orlicí (1) a v Třebechovicích pod Orebem (1). **Odborné sociální poradenství** není v území MAS k dispozici. Nejbližší je tato služba dostupná v bývalých okresních městech (Ústí nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Hradec Králové).

Komunitní plán sociálních služeb má pouze město Kostelec nad Orlicí a jsou do něj zahrnuty některé okolní obce - Častolovice, Doudleby nad Orlicí (mimo území MAS), Borohrádek, Albrechtice nad Orlicí a Týniště nad Orlicí. Nepřímo tento fakt potvrzuje malou koordinovanost a nízkou míru spolupráce mezi poskytovateli či zařízeními v regionu a z toho vyplývající nerovnoměrné pokrytí území sociálními službami.

Starostové obcí (jak uvedli v řízených rozhovorech) vnímají sociální oblast jako dostatečně pokrytou – ve větších městech především pečovatelskou službou, v menších obcích funguje především pomoc v rodině nebo sousedská výpomoc, která je většinou doplněna charitní pečovatelskou službou. Některé obce jsou i samy aktivní - např. v Dobříkově zajišťuje obec rozvoz obědů, v Oucmanicích nabízí doprovod na úřady, v Chlenech obecní zaměstnanci pomohou s úklidem či nákupem.

Pokud se týká dalšího rozvoje služeb v sociální oblasti, tak v Černilově zvažují výstavbu domu s pečovatelskou službou a v Týništi nad Orlicí velmi pociťují, že ve městě či v okolí není azylový dům pro matky s dětmi.

Tabulka č. 24: Přehled zařízení poskytujících sociální služby na území MAS NAD ORLICÍ

Obec	Název	Formy poskytování sociálních služeb	Kapacita	Sektor
Albrechtice nad Orlicí	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	Domovy se zvláštním režimem	81	veřejný
Borohrádek	Domov důchodců Borohrádek	Domovy pro seniory	121	veřejný
Choceň	Charitní pečovatelská služba Ústí nad Orlicí	Pečovatelská služba	50	neziskový
	Dům s pečovatelskou službou (DPS)	Pečovatelská služba	16 bytů	veřejný
	Zařízení sociální péče Choceň - Domov pro seniory	Domovy pro seniory	90	veřejný
Kostelec nad Orlicí	Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí	Pečovatelská služba	120	veřejný
		Centra denních služeb	9	veřejný
Třebechovice pod Orebem	Domov Dědina	Chráněné bydlení	10	neziskový
	Domov důchodců ChD - Zdislava	Domovy pro seniory	54	neziskový
	Charitní pečovatelská služba Třebechovice pod Orebem	Pečovatelská služba	110	neziskový
Týniště nad Orlicí	Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí	Pečovatelská služba	110	veřejný
		Domovy pro seniory	42	veřejný

Zdroj: MPSV, 2014

Vyloučené lokality

Dle Mapy sociálně vyloučených lokalit nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR (vytvořena v rámci projektu MPSV – tzv. „Gabalova zpráva“) je na území MAS NAD ORLICÍ jen jedna vyloučená lokalita: v Kostelci nad Orlicí.

Dle informací pracovníků MěÚ Kostelec nad Orlicí zde již vyloučená lokalita není. S romskou komunitou pracují jak sociální pracovníci z Městského úřadu, tak nezisková organizace Čhavengre Jilo (vedou doučování dětí). Ve městě ale chybí sociální bydlení a potravinová banka. Další lokality, kde starostové i občané vnímají jako sociálně vyloučené jsou v Ledcích a v Třebechovicích pod Orebem.

Dalšími sociálně vyloučenými lokalitami (které však nejsou uvedeny ve výše zmíněné zprávě, ale starostové a občané je tak vnímají) jsou v obci Ledce statek, v Třebechovicích bytový dům a část Chocně v ulicích Husova a Na Herzánce. Žije zde cca 12 romských rodin (přibližně 120 osob). V souvislosti s jejich přítomností se dle sdělení pracovníků sociálního odboru město potýká především s drobnými krádežemi a fyzickými napadeními (mladiství 13 – 18 let), vyskytují se problémy se záškoláctvím, užíváním návykových látek a gamblerstvím. Většina rodin žije v městských bytech a cca 70 % z nich dluží na nájemném (většinou jsou obyvatelé lokality závislí na sociálních dávkách, některé z nich se město snaží zaměstnávat v Technických službách města Choceň). Pro tuto oblast by byl vhodný terénní sociální pracovník.

Dalším problémem v Chocni je bezdomovectví. Počet bezdomovců se pohybuje mezi 7 – 12 osobami a město nemá účinné nástroje k řešení této problematiky.

V obci Ledce se jedná o statek, který obývá 6 – 8 romských rodin (tedy 40 – 60 osob). Obyvatelé obce si stěžují především na nepořádek v okolí usedlosti, zvýšenou kriminalitu. Romští obyvatelé se do života v obci nezapojují, žijí ze sociálních dávek. S touto komunitou nikdo systematicky nepracuje.

Třetí obcí s „vyloučenou lokalitou“ jsou Třebechovice pod Orebem, kde Romové bydlí v objektu města (budova patřila dříve pivovaru, v současné době je opravena a žijí zde čtyři romské rodiny). V obci je objevuje zvýšeně drobná kriminalita a problém je i soužití ve škole. I v Třebechovicích postrádají sociální byty

Shrnutí kapitoly 2.10. Sociální služby

Kromě problémů spojených s vyloučenými lokalitami se v území MAS NAD ORLICÍ nevyskytují sociální jevy, které by vyžadovaly mimořádnou pozornost ze strany veřejné správy či jiných subjektů zabývajících se touto problematikou. Standardně je zajišťována péče o seniory (domovy, stacionáře, pečovatelská služba, terénní služby). V některých menších obcích funguje sousedská výpomoc.

Ve stále více obcích se začíná projevovat nedostatek tzv. sociálního bydlení, vhodného např. pro osamocené soběstačné seniory, mladé rodiny s dětmi, matky samoživitelky či obecně pro osoby v nouzi. Řešení tohoto problému, stejně jako příprava na sociodemografické změny (nárůst počtu seniorů), by napomohlo koordinované komunitní plánování, podpora stávajícím, případně novým poskytovatelům služeb a zvýšení informovanosti občanů o poskytovaných sociálních službách.

2.11. Kultura

2.11.1. Kulturní instituce a zařízení

Kulturní instituce, které trvale vyvíjejí kulturní činnost, jsou především ve větších městech. V Choceň působí jako organizační složky města Kulturní zařízení města Choceň (organizačně pod ně patří Panský dům, Informační centrum města Choceň a Kino Máj), Městská knihovna a Orlické muzeum. V Třebechovicích pod Orebem vyvíjejí kulturní činnost příspěvkové organizace města Třebechovické muzeum betlémů (kromě muzea provozuje také Informační centrum) a Heldova městská knihovna.

V Týništi nad Orlicí působí příspěvkové organizace města Kulturní centrum (to představuje Kulturní dům, Městské kino a výstavní prostory v Městské knihovně) a Městská knihovna. Městská knihovna v Kostelci nad Orlicí je organizační složkou města, Kulturní dům SK Rabštejn provozuje zájmové sdružení právnických osob.

Mezi aktivní tvůrce kulturního dění či alespoň jako místa setkávání lze v území MAS NAD ORLICÍ zařadit **knihovny**. Je jich celkem 53, knihovny nemají pouze obce Bošín, Hřibiny – Ledská, Kosořín, Krchleby a Proruby.

Prezentaci obce, regionu, významných rodáků či uměleckých aktivit zajišťují **muzea a galerie**. V území je jich 14 s velmi různorodým zaměřením.

Tabulka č. 25: Muzea a galerie v území MAS NAD ORLICÍ

Název	Místo	Zaměření	Provozovatel
Pražírna - minimuzeum	Borohrádek	vše okolo pražení kávy	Petr Frolík, Pražírna kávy
Hudečkova galerie	Častolovice	galerie věnovaná dílům Antonína Hudečka a Jiřího Hudečka	Městys Častolovice
Zámek	Častolovice	zámecká expozice, zvěřinec	Diana Sternbergová
Pamětní síň V. J. Klofáče	Dobříkov	připomínka novináře a politika, prvního ministra obrany v Československu	Obec Dobříkov
Orlické muzeum	Choceň	sbírky geologie, archeologie, etnografie, botaniky, mykologie, entomologie a umění; odborná činnost, osvěta	Město Choceň
Muzeum a galerie	Koldín	historická expozice, kreativní dílny	Občanské sdružení Přátelé podorlicka
Nový zámek	Kostelec nad Orlicí	zámecká expozice (Život v biedermeieru), muzeum (expozice města a ak. sochaře Zdeňka Kolářského) a Galerie Kinský	František Kinský
Modrý dům	Kostecké Horky	venkovská expozice	INEX-SDA Kostecké Horky
Podorlický skanzen	Krňovice	architektonické a technické památky regionu	Dřevozpracující družstvo
Bývalá fara	Sudslava	expozice souboru historických divadelních kulís	Genius Loci Sudslava, z.s.
Třebechovické muzeum betlémů	Třebechovice pod Orebem	expozice betlémů, včetně NKP Třebechovický Proboštův betlém	Město Třebechovice pod Orebem
Věžový vodojem	Týniště nad Orlicí	muzeum (historie vodárny a rozvodu pitné vody ve městě) a galerie	Spolek přátel města Týniště nad Orlicí

Muzeum historických kočárků	Týniště nad Orlicí	expozice prvních dopravních prostředků našeho života	Ing. Jana Galbičková
Barokní areál	Vraclav	expozice barokních plastik pocházejících z poutní cesty vedoucí od východočeského města Králíky ke klášteru v Hedeči	Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Zdroj: vlastní šetření, 2015

Divadelní budovy/sály jsou v Chocni, Kostelci nad Orlicí a Třebechovicích pod Orebem, v žádném z nich však nepůsobí stálý divadelní soubor. Bohatá tradice amatérského divadla je však udržována - v Kostelci nad Orlicí (Černí šviháci), Týništi nad Orlicí (Temno, U.F.O., ZUŠ Zdrhovadlo), Chocni (ZUŠ, Jirásek), Černilově (ZŠ), Třebechovicích pod Orebem (Symposion, ZUŠ Rozcuchaní vrabčáci).

Stálé divadelní soubory působí v Pardubicích (Východočeské divadlo, Divadlo Exil) a v Hradci Králové (Klicperovo divadlo, Divadlo Drak).

V krajských městech působí také stálá **hudební** tělesa – Filharmonie Hradec Králové a Komorní filharmonie Pardubice.

2.11.2. Kulturní život v obcích

Kulturní a společenský život v menších obcích zajišťují především místní spolky, často ve spolupráci s obcí. Mezi nejčastější akce patří plesy, společné pálení čarodějnic (v 31 obcích), sportovní turnaje (ve 28 obcích), následují vánoční/adventní koncerty (23), hasičské soutěže či dětské dny.

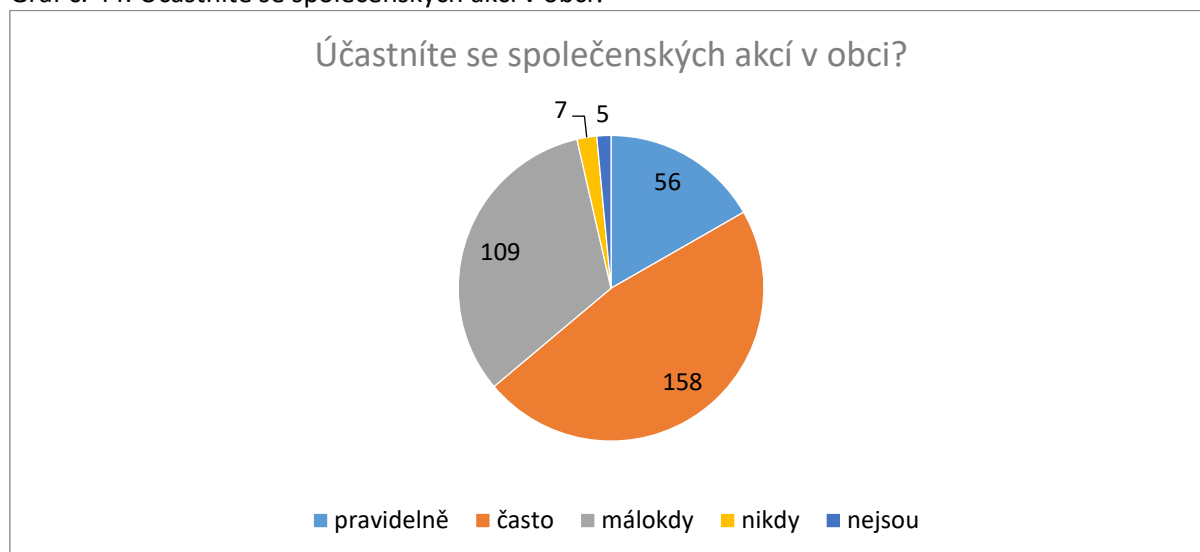
Oblíbené jsou také akce s věnované jídlu – zabijačky a gulášové, zvěřinové, langošové, pivní... hody. Část vesnic si zachovala či obnovila tradiční zvyky – masopust, stavění či kácení máje, svatomartinskou jízdu.

Netradičními akcemi v rámci regionu jsou např. Vodění Jidáše ve Vraclavi, Traktoriáda ve Velké Skrovnici, přehlídka historických kol ve Velinách či Plavba po Orlici v Albrechticích nad Orlicí.

Akce přesahující region MAS NAD ORLICÍ jsou pořádány ve Výravě - Letní parket (venkovní koncerty českých i zahraničních hudebních skupin), v Častolovicích - Zahrada východních Čech nebo v Kostelci nad Orlicí - Hudební festival I. F. Tůmy.

Zájem o kulturní a jiné společenské aktivity je poměrně velký, jak je patrné z následujícího grafu.

Graf č. 44: Účastníte se společenských akcí v obci?

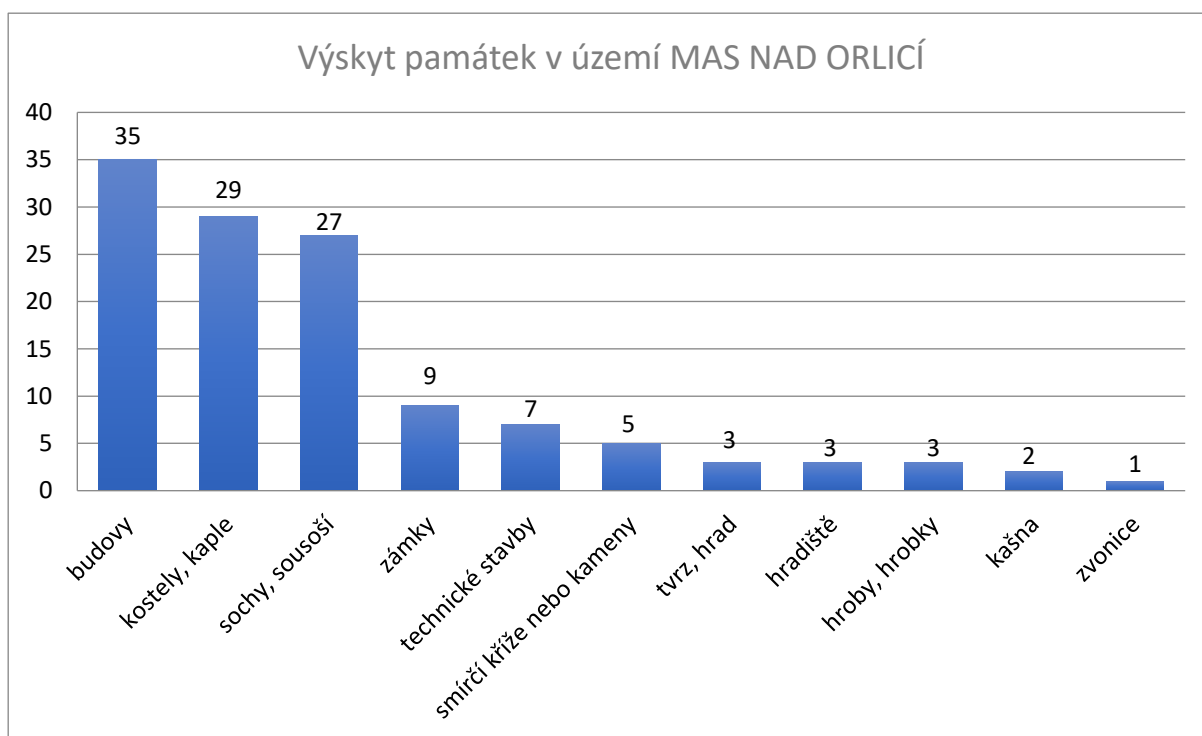
Zdroj: Anketa občanů, 2013

2.11.3. Památky

Památky (hovoříme většinou o nemovitých) jsou nedílnou součástí kulturního života obcí a měst. Prostředky věnované do jejich záchraně, obnovy či rozvoje nemusí být vždy „výhodnou“ investicí, neboť ne všechny je možné účelově využívat. V každém případě jsou však cenným zdrojem poznání a mnohdy také jediným kulturním místem pro veřejná setkávání.

Jedinou Národní kulturní památkou v území MAS NAD ORLICÍ je Třebechovický betlém, který byl na seznam zařazen v roce 1999. Ostatní nemovité objekty požívají ochrany typu nemovitá památka (v následujícím grafu je uvedena četnost jednotlivých druhů památek v území MAS NAD ORLICÍ), jeden objekt v území je zařazen na seznam ohrožených nemovitých památek (barokní sýpka v Borovnici). Evidence movitých památek není z bezpečnostních důvodů veřejně přístupná.

Graf č. 45: Výskyt památek v území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: NPÚ, MonumNet, 2014

Nejčetnějším typem památek v území jsou budovy – sem patří městské domy, venkovské domy, usedlosti, školy, fary, radnice či hospodářské budovy. Četné jsou v území také kostely a dále sochy, sousoší (do této kategorie byly zařazeny i sloupy a krucifixy). Oproti průměru jiných krajů a oblastí je v území malý počet zámků. Ty jsou obvykle považovány za atraktivní turistické cíle. Klasickou zámeckou expozici však mají pouze dva z nich (Častolovice a Kostelec nad Orlicí), ostatní jsou využívány k jiným účelům (muzeum, škola, domov pro seniory).

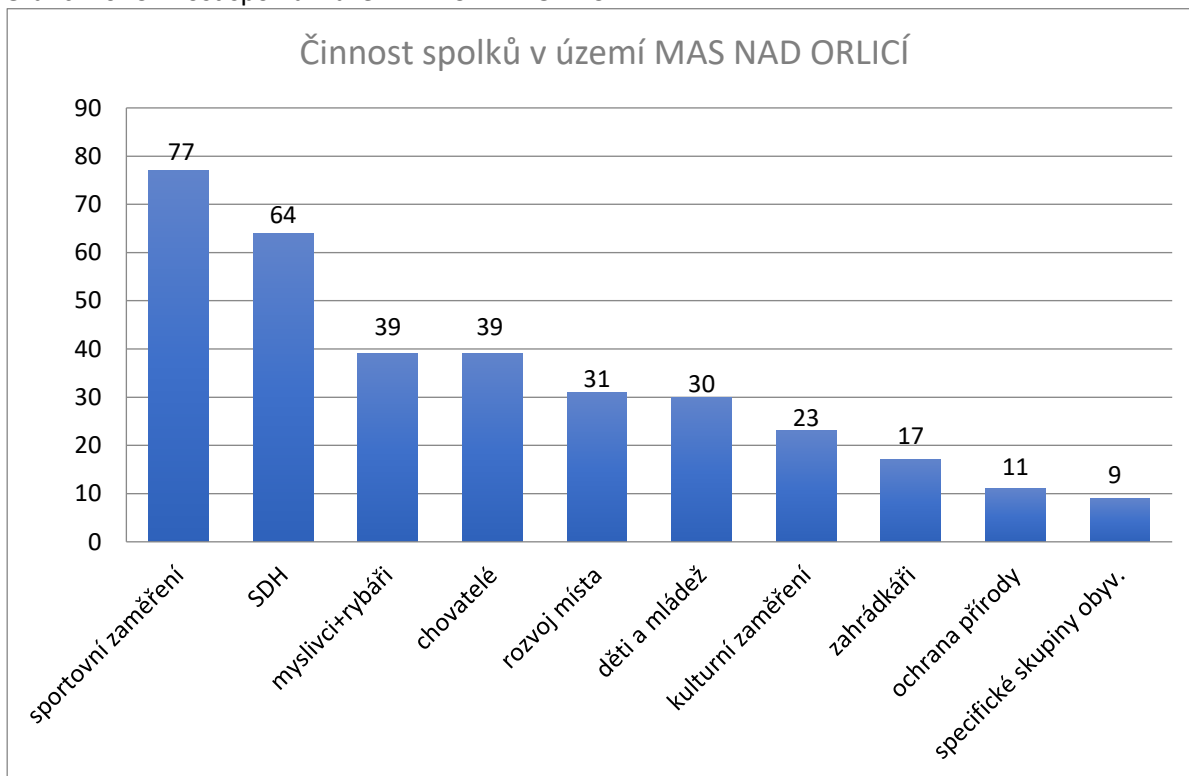
Shrnutí kapitoly 2.11. Kultura

Kultura nachází v území MAS NAD ORLICÍ přiměřené zázemí a podmínky k životu. Vedle udržování či nového využívání památek je důležité rovněž institucionální zabezpečení kulturního života, avšak za nejdůležitější a velmi pozitivní lze označit udržování tradic a ochotu občanů tvořit, organizovat a účastnit se. Tento fenomén je totiž schopen vyvážit nedostatek atraktivit, které spíše napomáhají rozvoji cestovního ruchu, než kulturnímu vyžití místních obyvatel.

2.12. Spolkový život

Na území MAS působí **409** nestátních neziskových organizací s právní formou spolek, pobočný spolek nebo obecně prospěšná společnost a 44 neformálních aktivit. Neziskové organizace plní nejen své základní funkce (myšlivci péče o zvěř a honitby), ale často jsou hybateli společenského, kulturního a sportovního života v obcích, a to především v obcích do 2999 obyvatel.

Graf č. 46: Činnost spolků v území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: vlastní šetření, 2014

Z vlastního šetření vyplývá, že nejvíce jsou v území zastoupeny spolky se sportovním zaměřením (TJ Sokol či Orel, fotbalisté, hokej), následují Sbory dobrovolných hasičů – ty jsou, jak již bylo řečeno, mnohdy jediným spolkem v obci. Početné skupiny tvoří také myslivci, rybáři a chovatelé všeho druhu (včetně kynologů, včelařů, chovatelů koní). 31 spolků má za cíl rozvoj obce či místa, 30 spolků se věnuje práci s mládeží (kromě spolků/kroužků působících základních, mateřských či uměleckých školách sem patří např. skauti). Pěvecké sbory, ochotníci či milovníci památek tvoří skupinu spolků s kulturním zaměřením. Ve skupině specifických skupin obyvatel jsou zařazena mateřská centra, svazy žen apod. Mezi neformální aktivity řadíme kluby seniorů či sportovců.

Z Anket obyvatel vyplývá, že 43% respondentů je ve spolkách aktivní, to znamená, že se podílí přímo na jejich činnosti.

Spolky jsou **financovány** jak z vlastních zdrojů (členské příspěvky, vlastní činnost), tak především z rozpočtu obce, popř. kraje či ministerstva. Všechny obce přispívají na spolkový život v obci - 80% obcí přispívá na činnost spolků, ostatní pouze na jednotlivé akce (dětský den, závody). Mimo finanční podpory 36% obcí poskytuje spolkům zdarma prostory, 28% obcí pomáhá spolkům materiálně či technicky – např. zapůjčením stánků, sálu, vybavení, 10% obcí pro spolky zajišťuje údržbu prostor, především sportovišť (sekání trávy).

Z veřejných setkání, řízených rozhovorů i činností pracovních skupin vyplynulo, že většina spolků by uvítala:

- větší finanční podporu na svoji činnost
- lepší prostory na činnost včetně vybavení
- podporu soustavné činnosti oproti podpoře jednorázových aktivit
- animaci spolupráce mezi spolky
- ocenění aktivních lidí (jak v rámci spolků, tak celkově v obci)
- podporu od obce při pořádání větších akcí.

Neziskové organizace byly v minulém programovacím období nejčastějším žadatelem o financování projektů (35% projektů). Jednalo se převážně o projekty zlepšující zázemí spolků, zlepšení veřejného prostoru či zhodnocení kulturního dědictví (muzea, péče o památky).

Shrnutí kapitoly 2.12. Spolkový život

Aktivita spolků je v území MAS NAD ORLICÍ mimořádná. Je to dáno jednak tradicí, jednak charakterem sídel. Jsou to právě spolky, které pružně reagují na potřeby komunity a hledají cesty k jejich uspokojení. Vzhledem k tomu, že dominantním tématem veřejnosti je průřezově v celém území téma volného času a mezilidských vztahů, nabízí se velký prostor k vytvoření synergických efektů právě v této oblasti.

2.13. Podnikání, výroba, zaměstnanost

Nedostatek potřebných dat na úrovni obcí tak, abychom mohli získat věrohodný obraz situace MAS NAD ORLICÍ, nás vedl k improvizaci. Tam, kde jsou k dispozici data za jednotlivé obce, pracujeme s nimi. Pro práci s daty na úrovni ORP jsme však zvolili následující metodiku: obce v území MAS NAD ORLICÍ náleží k celkem sedmi ORP (viz tabulka č. 2, str. 12). Pro sledování dat jsme vybrali dvě území – ORP Kostelec nad Orlicí (19 z celkem 22 obcí je v MAS, pokrývá největší část území, Královéhradecký kraj) a ORP Vysoké Mýto (20 z celkem 40 obcí je v MAS, pokrývá druhou největší část území, Pardubický kraj). Přestože k ORP Hradec Králové patří 12 obcí, nepřihlížíme k tomuto území vzhledem ke značnému zkreslení danému přítomností krajského města. Přítomnost obcí z ostatních ORP je vzhledem k požadovaným údajům marginální. Údaje takto získané jsou proto pouze přibližné, ale zmíněná dvě území (ORP Kostelec nad Orlicí a ORP Vysoké Mýto) nejpřesněji vyjadřují celkový charakter území MAS NAD ORLICÍ.

Trh práce

Míra ekonomické aktivity je vyjádřením podílu počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (tedy pracovní síly) na počtu všech 15letých a starších (čím vyšší je údaj v procentech, tím je situace pro region příznivější). Údaje na úrovni krajů uvádějí, že v roce 2014 byla míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji 58,2%, v Pardubickém kraji 60,2%, přičemž celorepublikový průměr činí 59,3%. Znamená to tedy, že v Královéhradeckém kraji je pracovní síla slabší, než je v celé ČR. Údaje o **zaměstnanosti** podle výběrového šetření (VŠPS) v roce 2014 je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 26: Počet zaměstnaných a podíl podnikatelů v roce 2014 (srovnání ČR a krajů)

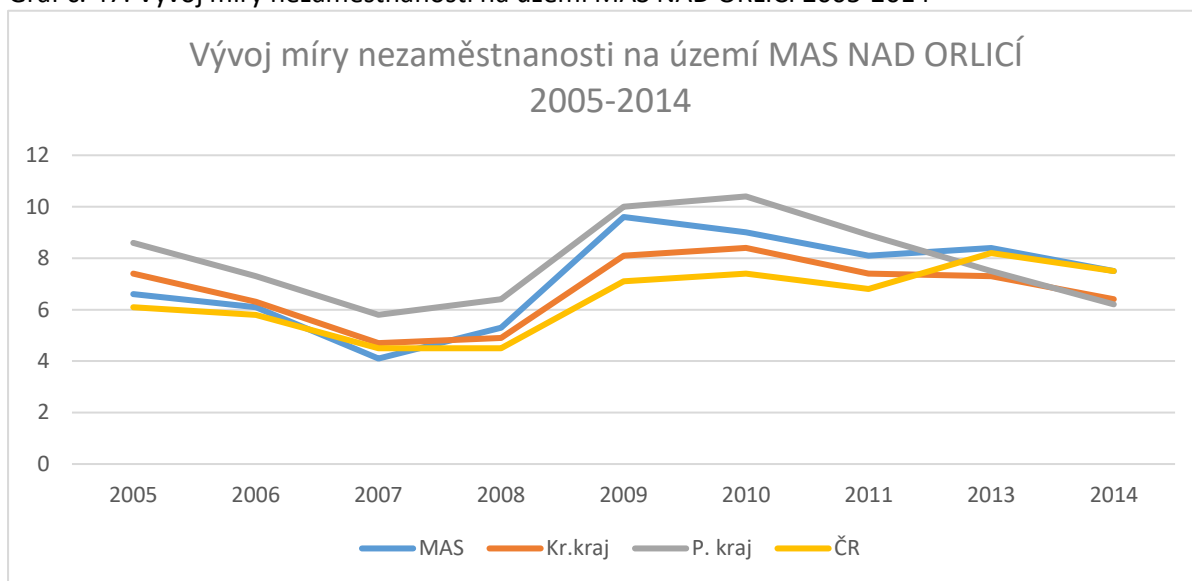
	ČR	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Zaměstnaní v hlavním zaměstnání	4974,3	255,9	246,5
- z toho podnikatelé	865,5	43,3	36,9
Podíl podnikatelů	17,4	16,9	15

Zdroj: ČSÚ, 2015

Průměrná hrubá měsíční mzda byla v roce 2014 v Královéhradeckém kraji 23.337 Kč, v Pardubickém kraji 22.767 Kč. Průměrná mzda v ČR činí 25.686 Kč.

Sledování vývoje **nezaměstnanosti** je poněkud komplikováno změnami metodiky ze strany MPSV a ČSÚ. V následujícím grafu proto není uveden podíl nezaměstnaných v roce 2012.

Graf č. 47: Vývoj míry nezaměstnanosti na území MAS NAD ORLICÍ 2005-2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

V současné době je nejvyšší míra nezaměstnanosti v obcích Bošín (11,8%) a Ledce (10,8 %). Naopak nízká míra nezaměstnanosti je v obcích Proruby (0%), Krchleby (1,6%) a Polom (2,2%).

Na úrovni ORP jsme schopni sledovat ještě údaj o počtu volných míst a počtu uchazečů na jedno volné místo. Srovnání je uvedeno v následující tabulce (údaje jsou k 31. 12. 2013).

Tabulka č. 27: Volná místa a počet uchazečů na 1 místo (2013)

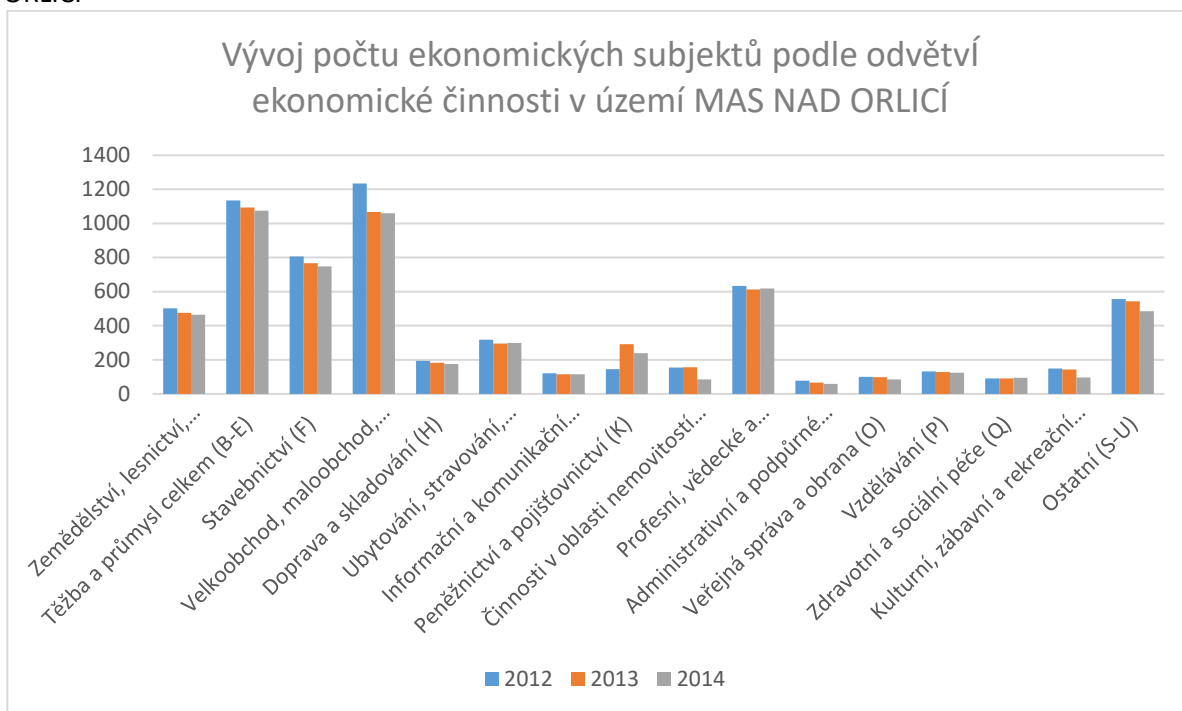
	ČR	Kraj		ORP	
		Královéhradecký	Pardubický	Kostelec nad Orlicí	Vysoké Mýto
Volná pracovní místa	35178	1299	2393	45	158
Uchazeči na 1 volné místo	17	21,3	11	23,2	8,9

Zdroj: ČSÚ, 2014

Ekonomika

Vyhodnocení činnosti ekonomických subjektů podle odvětví vykazuje od roku 2012 pokles jejich aktivity. Jak je zřejmé z následujícího grafu, k poklesu dochází plošně ve všech oborech činnosti, výjimkou je pouze oblast peněžnictví, kde došlo v roce 2013 k výraznému nárůstu a poté mírnému poklesu.

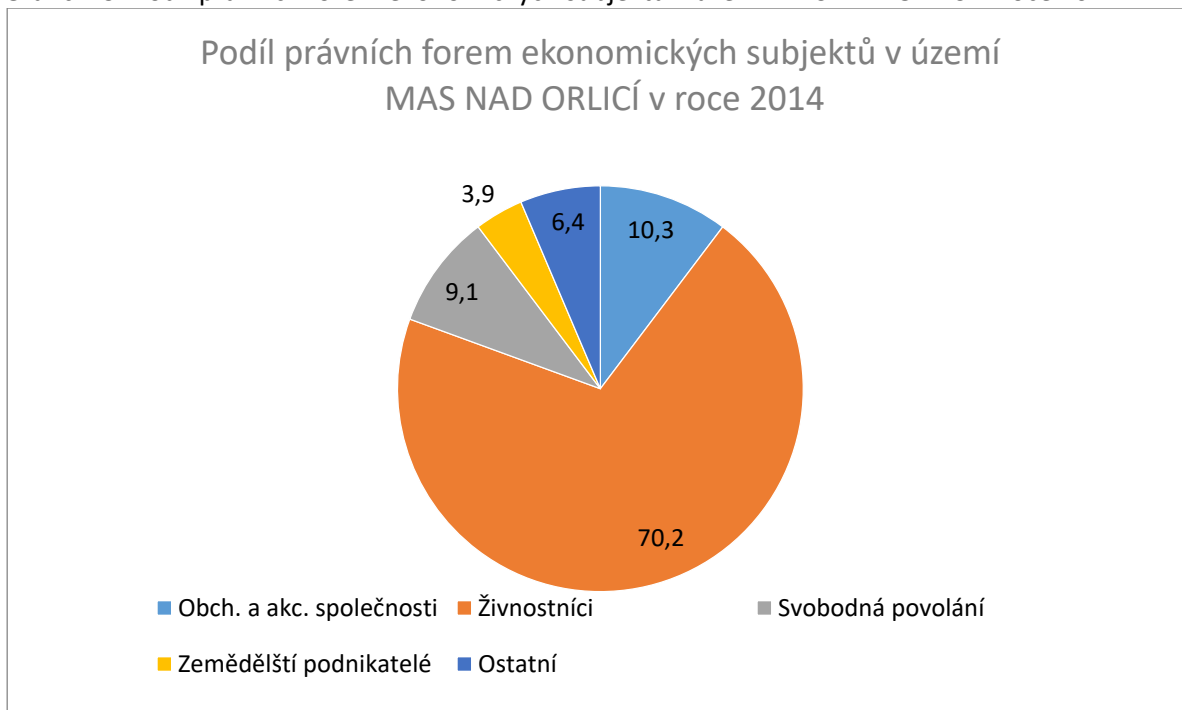
Graf č. 48: Vývoj počtu ekonomických subjektů podle odvětví ekonomické činnosti v území MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: ČSÚ, 2015

Skladba ekonomických subjektů dle právní formy v roce 2014 je znázorněna v následujícím grafu.

Graf č. 49: Podíl právních forem ekonomických subjektů v území MAS NAD ORLICÍ v roce 2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

Z Registru ekonomických subjektů (RES) vyplývá, že zatímco obchodní společnosti i živnostníci zaznamenali od roku 2012 pokles, zemědělské podnikatelé zaznamenali v území MAS NAD ORLICÍ meziroční nárůst o 7 subjektů.

Makroekonomické údaje máme k dispozici pouze na úrovni krajů, nicméně srovnání s průměrem ČR může mít jistou vypovídací hodnotu.

HDP (hrubý domácí produkt, tj. celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na daném území) dosáhl v roce 2013 výše 338.771 Kč na jednoho obyvatele ČR. V Královéhradeckém kraji to bylo 338.457 Kč, v Pardubickém kraji 312.931 Kč na jednoho obyvatele.

Případné nerovnosti mezi regiony (teď tolik oblíbené „disparity“) lépe vystihuje tzv. **čistý disponibilní důchod domácností** (ČDDD, je to částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory finančních aktiv a na akumulaci hmotných i nehmotných aktiv). V roce 2013 byla tato částka 195.859 Kč na 1 obyvatele ČR, 190.139 Kč v Královéhradeckém kraji a 184.518 Kč v Pardubickém kraji. Další hodnotou poukazující na „bohatství“ kraje je **tvorba hrubého fixního kapitálu**. THFK představuje hodnotu pořízení hmotných i nehmotných investic, tedy majetku, který nebude spotřebováván, ale využít pro další produktivní činnost. V roce 2012 činily hodnoty THFK 100.378 Kč na 1 obyvatele ČR, 59.352 Kč v Královéhradeckém kraji (nejnižší hodnota v ČR), 77.450 Kč v Pardubickém kraji.

Významní zaměstnavatelé v regionu MAS

Mezi významné zaměstnavatele (více než 200 zaměstnanců) na území MAS NAD ORLICÍ patří:

- Federal-Mogul Friction Products a.s. v Kostelci nad Orlicí (výroba minerálních produktů) – největší zaměstnavatel v území
- Brück AM spol. s r.o. se sídlem v Zámrsku (zpracování kovů, strojírenství)
- Autoneum CZ s.r.o. v Chocni (výroba akustických a tepelných zařízení)

Více než 100 zaměstnanců zaměstnávají firmy De Heus v Běstovicích (výroba krmiv), SECA - Serafin Campestrini s.r.o. v Borohrádku (zpracování dřeva), Saint-Gobain Construction Products CZ a.s., Divize Isover v Častolovicích (výroba izolačních a zateplovacích materiálů), Energo Choceň, s.r.o. (výroba tlakových a chladících zařízení), ECOS Choceň s.r.o. (strojírenská výroba), TTV spedice spol. s r.o. v Kostelci nad Orlicí (mezinárodní kamionová doprava a spedice), TSS, spol. s r.o. v Třebechovicích pod Orebem (zpracování kovů) a Státní oblastní archiv v Zámrsku.

Mimo území MAS patří mezi významné zaměstnavatele Iveco Czech Republic, a.s. se sídlem v Vysokém Mýtě a Škoda Auto, a.s. v Kvasinách.

Shrnutí kapitoly 2.13. Podnikání, výroba, zaměstnanost.

Vyhodnotit ekonomiku a trh práce v území MAS NAD ORLICÍ je poněkud komplikováno nedostatkem dat na požadované úrovni. Na úrovni obcí máme k dispozici pouze údaje z Registru ekonomických subjektů (rozdělení činností podle NACE a právní formu subjektů) a vybrané údaje o nezaměstnanosti. Na úrovni ORP jsme schopni získat více informací o nezaměstnanosti a činnosti subjektů ve skupinách odvětví. Makroekonomické údaje můžeme srovnávat pouze na úrovni krajů. Je přitom zjevné, že použití makroekonomických údajů (pro MAS tedy „indikátorů“) by velmi pomohlo při sledování změn způsobených např. realizací Strategického plánu – pokud některá z priorit míří do této oblasti.

Území MAS NAD ORLICÍ nevykazuje žádné mimořádnosti v oblasti trhu práce nebo ekonomiky. Patří spíše mezi průměrné ve všech sledovaných aspektech.

Poněkud alarmující může být to, že největšími zaměstnavateli v území jsou pobočky nebo divize mezinárodních společností, a že se věnují převážně výrobě v oblasti automobilového průmyslu (která je náchylná na výkyvy v poptávce). Ve strategii lze tento fakt zohlednit například zaměřením na podporu odvětví, která jsou dlouhodobě udržitelnější, a zároveň na vzdělávání v oblasti manažerských dovedností – zdá se, že čeští podnikatelé postrádají kompetence a odvahu k vedení větších firem.

2.14. Cestovní ruch

Cestovní ruch je oblastí, do které jsou vkládány velké naděje ve spojení s ekonomickými přínosy. Region se svými přírodními či kulturními zajímavostmi se tak stává obchodní komoditou. Její „výťažnost“ je však dána neustálým vzbuzováním zájmu, zlepšováním kvality souvisejících služeb a inovací v podobě nových lákadel, zážitků apod. Vystává tedy otázka, do jaké míry je ono „vytěžování“ ještě v míře udržitelného rozvoje.

Území MAS NAD ORLICÍ nedisponuje velkými lákadly typu lyžařských středisek či rekreačními areály v blízkosti vody. Památky, které se na jeho území nacházejí, nelákají skupiny zahraničních turistů, kteří by přijeli například z hlavního města. Půvab a atraktivita regionu spočívá naopak v jeho klidné kráse, rozmanité přírodě nevyžadující extrémní kondici a přívětivosti místních obyvatel.

Subjektem, který se v území zabývá **destinačním managementem**, je zájmové sdružení právnických osob Orlické hory a Podorlicko. To je provozovatelem stránek www.mojeorlickehory.cz a vydavatelem tematických propagačních materiálů.

V území působí pouze dvě **informační centra** – v Chocni a v Kostelci nad Orlicí. Jejich provozovateli jsou města.

2.14.1. Přírodní a krajinné atraktivity

Přírodní park Peliny byl vyhlášen přírodní rezervací (PR) již v roce 1948. Rozkládá se na východ od choceňského zámku a vytváří ideální místo pro odpočinek místních i návštěvníků. Až 35 m vysoké, strmé opukové skály jsou domovem zajímavé flory i fauny. Významný je výskyt vzácných druhů měkkýšů.

Přírodní park Orlice byl zřízen v roce 1996 (PP) podél toků Divoké a Tiché Orlice. Nenáročné trasy vedou svěží krajinou v okolí Borohrádku, Čermné nad Orlicí až k Albrechticím nad Orlicí. Zde se obě řeky stékají a vytvářejí Orlici, která Přírodním parkem Orlice pokračuje až k Hradci Králové.

Bošňácká obora byla přírodní rezervací (PR) vyhlášena v roce 1995. Bývalá panská obora a bažantnice má rozlohu 40 ha, komplex je tvořený porostem lužního lesa, loukami a rybníkem. Území je cenné rozmanitostí biotopů lužního charakteru, nachází se zde i mohutné věkovité stromy.

Kostelecký zámecký park je parkem přírodně-krajinářského typu a je jediným chráněným parkem v kategorii přírodní rezervace (PR) v regionu Orlických hor a Podorlicka. Park je také jedinou rezervací bývalého okresu vyhlášenou za účelem ochrany vzácných druhů ptáků. Park patří k nejstarším rezervacím Orlických hor a Podorlicka a je ukázkovým příkladem chráněného území na okraji městské zástavby.

Chropotínský háj (PR) leží v trojúhelníku mezi obcemi Ledce, Očelice a Bolehošť, na předělu okresů Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Rezervace o celkové rozloze 18,7 ha byla vyhlášena v roce 1995, důvodem ochrany je zbytek lužního lesa s velmi bohatou vegetací.

Přírodní památka (PP) **Na bahně** se nachází v údolní nivě řeky Orlice mezi Třebechovicemi pod Orebem a Bělčí nad Orlicí. Jedná se o zbytky starých říčních ramen s přilehlými druhově bohatými zamokřenými loukami. Důvodem ochrany je rašelinná lokalita s druhově bohatou květenou bývalé tundry s olšinou.

Vodní tůň (PP) - důvodem ochrany je slepé rameno Tiché Orlice v blízkosti Borohrádku s velmi cennými břehovými porosty. Nachází se zde mnoho vzácných rostlin i živočichů.

2.14.2. Kulturní a historické atraktivity

Podorlický skanzen Krňovice - podorlický skanzen Krňovice je jediné muzeum tohoto typu v Královéhradeckém kraji. Soustřeďuje architektonické a technické památky regionu Královéhradecka,

podhůří Orlických hor a Podkrkonoší. V rámci prohlídkové trasy lze vidět nejen stavby samotné, ale i jejich interiér vybavený dobovými exponáty. Maximální důraz je kladen na funkčnost všech exponátů a mnohé z nich je možné si v rámci prohlídky vyzkoušet.

Třebechovické muzeum betlémů - Národní kulturní památka Třebechovický Proboštův betlém představuje unikátní mechanický dřevěný lidový betlém z 19. století. Má více než 2000 figur, z toho 400 pohyblivých. V muzeu jsou i desítky dalších betlémů z České a Slovenské republiky.

Zahradní železnice Běleč - modely vlaků proplétající se po zahradě mezi stromy, skalkami, tunely a mosty. Je určena k návštěvě pro celou rodinu. Modely vlaků jsou ozvučené a osvětlené, vagony jsou doplněny nákladem, vlakové soupravy se na kolejišti střídají a jezdí do jednotlivých stanic a zastávek. Po kolejišti se prohánějí skutečné repliky lokomotiv a vagonů.

Nový zámek Kostelec nad Orlicí - empírový zámek postavený v letech 1829-1833 patřící rodině Kinských. Veřejnosti byl zpřístupněn v roce 2011 po náročných opravách. Prohlídková trasa, galerie, výstavy a koncerty, kavárna.

Zámek Častolovice - tento renesanční zámek obývá majitelka paní Diana Phipps-Sternberg, která také sama dodává neopakovatelný charakter zahradě, květinové výzdobě a uspořádání interiérů.

Vodní mlýn Ledská - barokní vodní mlýn na říčce Bělé s roubeným patrem a šindelovou střechou se nachází v obci Hřibiny - Ledská, která je vzdálena 2 km od Častolovic. Budova mlýna je obklopena velkým dvorem, lemovaným řadou roubených a kamenných hospodářských budov.

Vodárenská věž - věžový vodojem postaven v letech 1925 až 1928 podle návrhu arch. Jaroslava Matičky. Původní funkci ztratil v roce 2008. Věž získal do užívání Spolek přátel města Týniště nad Orlicí, který zde založil muzeum a letní galerii. Slavnostní znovuotevření této zvláštní dominanty města se konalo roku 2010.

Některé historické objekty jsou využívány pro jiné účely a nejsou veřejně přístupné (Starý zámek v Kostelci nad Orlicí, zámek v Koldíně, zámek v Borohrádku apod.)

Z technických památek lze v území nalézt např. **skalní průřez v Chocni** (vznikl po odbourání stropu tunelu při elektrifikaci trati v letech 1949-1953), **náhon Alba** (jedno z nejstarších vodních děl ve východních Čechách, vede od Častolovic po Třebechovice nad Orebem v celkové délce 17,5 km), **hradlo u strážního domku** v Orlickém Podhůří či **retenční nádrž Rychtářský les** v Albrechticích nad Orlicí.

V území se nachází také několik zřícenin či zbytků hradišť: v katastru Chocně lze nalézt hradiště Hlavačov a Vranov a zříceninu Zítkov, v Koldíně zbytky tvrze Dřel a kruhové tvrziště Chlumek.

Další objekty hodné pozornosti jsou uvedeny v tabulce č. 25. Muzea a galerie v území MAS NAD ORLICÍ (str. 76), kapitola 2.11. Kultura.

2.14.3. Zážitková místa a body

Rozhledna Libníkovice - 15 metrů vysoká rozhledna na okraji obce Libníkovice. S velkou slávou byla otevřena roku 1930, kdy nahradila památnou lípu zničenou bleskem.

Rozhledna Vrbice - dřevěná rozhledna s ocelovým schodištěm byla otevřena v roce 2006. Je 30 m vysoká a nachází se ve výšce 445 m n. m. Hlavní vyhlídkové plošiny jsou ve výšce 11 a 25,5 m, vede k nim 118 schodů.

2.14.4. Naučné stezky, cyklotrasy, cyklostezky

Podorlická naučná stezka je věnována krajině a přírodě v okolí řeky Orlice v oblasti mezi Týništěm nad Orlicí a Štěnkovem. Je zde umístěno celkem 10 tematických panelů, délka stezky je 15,3 km.

Naučná stezka K. J. Erbena o celkové délce 3,1 km nás zavede do vrcholové partie Lípové stráně, lesoparku podél řeky Orlice v Kostelci nad Orlicí. Tamtéž se nachází **Naučná stezka Mistra Jan Husa**,

kteřá je dlouhá 1,9 km. Lesopark je také východiskem **Naučné stezky PhDr. Jiřího Gutha Jarkovského**. Ta je dlouhá 4,8 km a má 10 zastavení. Nese jméno slavného občana Kostelce nad Orlicí. Navazuje na ni stejnojmenná dálková turistická cesta (58 km, Kostelec nad Orlicí – Ústí nad Orlicí).

Naučná stezka Dívčí doly v Chocni je 5 km dlouhá a na 9 informačních panelech seznamuje s funkcí lesa a jeho přínosy pro společnost, s přírodními procesy a dalšími zajímavostmi včetně místní historie.

Choceňská naučná stezka je okružní stezkou o délce 35 km. Je rozdělena na dva okruhy (v délce 16 a 19 km). V jejich spojnici v Kosteleckých Horkách je malý pěší okruh dlouhý 3 km. Stezka je osazena 19 informačními panely.

Území je protkáno také sítí cyklostezek a cyklotras. Celkem šest cyklostezek (jejich přehled je uveden v kapitole 2.6. Infrastruktura a vybavenost, tabulka č. 9 na str. 40) plní kromě rekreační funkce i funkci alternativní možnosti dopravy do práce či do školy.

Seznam cyklotras, které procházejí územím MAS NAD ORLICÍ, včetně uvedení jejich délky a soupisu obcí, kterými procházejí, je uveden v příloze č. 2, soubor 2.6. Infrastruktura a vybavenost.

2.14.5. Možnosti ubytování

Nedílnou součástí vybavenosti pro rozvoj cestovního ruchu jsou ubytovací kapacity. Ty byly v minulosti k dispozici pouze ve větších městech v podobě dožívajících prvorepublikových hotelů či naopak v přírodě v podobě chatků pro dětské tábory. S rozvojem podnikání a zejména pak s možností čerpat granty na rozvoj v této oblasti se objevila nová zařízení, která poskytují odpovídající kvality (Hostinec U Hubálků v Kostelecké Lhotě, Penzion Pod rozhlednou ve Vrbici). Došlo i k rekonstrukci starších objektů a někteří podnikatelé se osmělili poskytovat ubytování ve svých objektech, které dříve sloužily jako hospodářství, k bydlení či k rekreaci (Ekofarma Bílý mrak v Borohrádku, chata v Bělči nad Orlicí, chalupa v Čestících, ubytování v soukromí v Třebechovicích pod Orebem).

Tabulka č. 28: Hromadná ubytovací zařízení v území MAS NAD ORLICÍ

Obec	Kategorie	Název	Kapacita
Albrechtice nad Orlicí	ostatní	Chatky TJ Sokol	8
Běleč nad Orlicí	ostatní	Tábor J.A.Komenského	108
Blešno	ostatní	Ranch B	20
Borohrádek - Šachov	ostatní	Ekofarma Bílý mrak	25
Častolovice	penzion	Zámecký penzion	50
	penzion	Penzion Beseda	15
Čestice	ostatní	Chatky na hřišti	12 chatků

Dobříkov	penzion	Cedrový penzion	20
Choceň	hotel	Hotel Peliny***	70
		Hotel Marilyn	25
		Hotel GARNI Michael	44
	penzion	Penzion u zvonu	19
	tur. ubytovna	Ubytování pod vinicí	14

		Ubytovna Peliny	25
Koldín	penzion	Penzion Sapart	26
Kostelec nad Orlicí	hotel	Hotel Panský Dům	48
		Hotel U Splavu	43
	ostatní	Hostinec u Hubálků	42
	penzion	Penzion U Kapličky	42
		Penzion Podhorní mlýn	22
	autokemp	Autokemp Orlice	68+70 pro stany a přívěsy
	ostatní	Domov mládeže VOŠ a SOŠ a SOU	min. 20
Domov mládeže střediska CHKT		150	
Kostecké Horky	ostatní	Horecká škola	26
	ostatní	Modrý dům	11
Oucmanice	ostatní	Ekocentrum Paleta	40
Sudslava	ostatní	Zdeněk Šimek	5
Třebechovice pod Orebem	hotel	Hotel BOR	27
	ostatní	Statek u Kynosů	23
Týniště nad Orlicí	motel	Motel Roubenka	42
	hotel	Hotel Orlice	50
	ostatní	Vodácko-turistické centrum	150 stanů
		Areál chovatelů	15
	kemp	Kemp Písák	20 + 20 stany
Vrbice	penzion	Penzion Pod Rozhlednou	46

Zdroj: ČSÚ, 2014 a vlastní šetření, 2014

2.14.6. Půjčovny

Důležitou součástí služeb pro cestovní ruch jsou půjčovny. V území MAS NAD ORLICÍ jich působí nemnoho – půjčovna kol a koloběžek v Albrechticích nad Orlicí, půjčovny sportovních potřeb a vybavení ve Vrbici (Penzion Pod rozhlednou), v Kostecké Lhotě (Hostinec u Hubálků), v Kosteckých Horkách (Horecká škola), v Kostelci nad Orlicí (2U). Vodácké vybavení lze zapůjčit v Týništi nad Orlicí (Rampa Sport) a v Kostelci nad Orlicí (Autocamp Orlice). Jmenované půjčovny poskytují služby zejména ubytovaným hostům. Na ubytování nezávislá je tak jen půjčovna ČD Bike v Chocni.

Shrnutí kapitoly 2.14. Cestovní ruch

Území MAS NAD ORLICÍ náleží dle metodiky CzechTourism do turistického regionu Východní Čechy, zasahuje do turistických oblastí Hradecko, Orlické hory a Podorlicko, Pardubicko a Svitavsko. Tato skutečnost poněkud ztěžuje destinační management a společnou propagaci území. Dalším limitujícím faktorem rozvoje cestovního ruchu je fakt, že kromě Třebechovického betléma se zde vyskytují kulturní a přírodní zajímavosti pouze regionálního významu. Větší část území je průjezdní oblastí do významné turistické destinace Orlické hory, z toho důvodu budou vyhledávanými službami služby jednorázové a krátkodobé (jedenodenní).

2.15. Příroda a krajina

2.15.1. Krajinné hodnoty

Území MAS NAD ORLICÍ tvoří krajina dolních toků Tiché a Divoké Orlice, které v severní části pokračují společným tokem Orlice. Mezilehlý hřbet se vyznačuje výrazně odlišnou krajinou strukturou. Pro západní polovinu spíše odpovídá název Poorličí, ve východní části je již patrný vliv Orlických hor a k označení území můžeme použít termínu Podorlicko.

Nejvyšším bodem je návrší Kapraď nad obcí Proruby, nejnižším pak meandrující koryto Orlice v Bělči nad Orlicí. Nadmořská výška se pohybuje mezi 237 - 526 m. n. m.

Z geomorfologického hlediska spadá většina území do celku Třebechovické tabule, na jihu na malou část území zasahuje Českotřebovská vrchovina a Loučenská tabule.

Geologické a pedologické poměry

Na území celého Královéhradecka se nachází rozmanitá geologická podloží, která můžeme rozdělit na dva základní odlišné celky: geologické podloží Orlických hor v severovýchodní části a geologii vnitrozemí. V Orlických horách nalezneme metamorfované horniny (ruly, svory, fylity, břidlice, amfybolity), vnitrozemí je tvořeno zejména sedimenty.

Rozmanitost geologického podloží způsobuje pestré složení půd. Převažují hnědé půdy. Na území se nachází velké množství pískoven, ať již vytěžených, nebo stále aktivních. To přináší regionu nejen ekonomické zisky, ale i zátěž v podobě zvýšené nákladní dopravy, zásahy do krajiny (povrchové lomy a jejich rekultivace) a v neposlední řadě i problémy s podzemní vodou.

Produkční schopnost zemědělského půdního fondu je díky nivním půdám v rámci Královéhradeckého kraje nadprůměrná.

Klimatické poměry

Podle Quittovy klasifikace spadá jihovýchodní část území MAS NAD ORLICÍ do mírně teplé klimatické oblasti, severozápadní část (ve směru k Orlickým horám) pak k chladnější. Pro tyto klimatické oblasti je charakteristické dlouhé, suché a teplé léto (40-50 letních dní, srážkový úhrn ve vegetačním období 350-450 mm a průměrná červencová teplota 17-18°C). Zima je mírná s krátkým trváním sněhové pokrývky (50-60 dní se sněhovou příkrývkou, 110-160 mrazových dní, průměrná teplota v lednu -2- -3°C). Oblast je typická průměrnou roční teplotou 7°C a srážkovým úhrnem okolo 700 mm.

Toto mírné klima zásadně ovlivňuje nejen zemědělskou činnost v území, ale je významným předpokladem pro celoroční turistickou aktivitu.

Vegetační poměry

Lesy tvoří významnou složku krajinného rázu a jsou zároveň atraktivní i z hlediska rekreace.

Téměř třetina území MAS NAD ORLICÍ vykazuje vyšší než 45% zastoupení lesní půdy, což je výrazně vyšší podíl ve srovnání 33% lesnatosti ČR. Lesní celky s přirozeným dřevinným složením se zachovaly jen zlomkovitě. Pro nivu Orlice jsou charakteristické lužní porosty, v podhůří Orlických hor jsou to doubravy a dubohabřiny, ve vyšších polohách bučiny. V hospodářských lesích převažuje smrk, v nivě Orlice je častá i borovice. Nucené mýcení lesa znamená mj. otevírání cesty větrům, které rozvracejí lesní porosty, a tak se zvyšuje množství kalamitních těžeb.

Řeka Orlice a fenomén záplav

Na charakteru území se významným způsobem podílí meandrující Orlice, která si do dnešních dní zachovala relativně přirozené formování říční nivy. Tok je významně regulován jen v sídlech a každoroční dynamika řeky je stále běžnou součástí života obyvatel. Po dlouhá staletí se venkov a

především zemědělství tomuto režimu adaptovaly a jedním z důležitých cílů je zachovat původní nivní krajinu. V místech, kde je přirozený režim řeky poškozen nebo omezen, můžeme sledovat dopady pravidelných záplav.

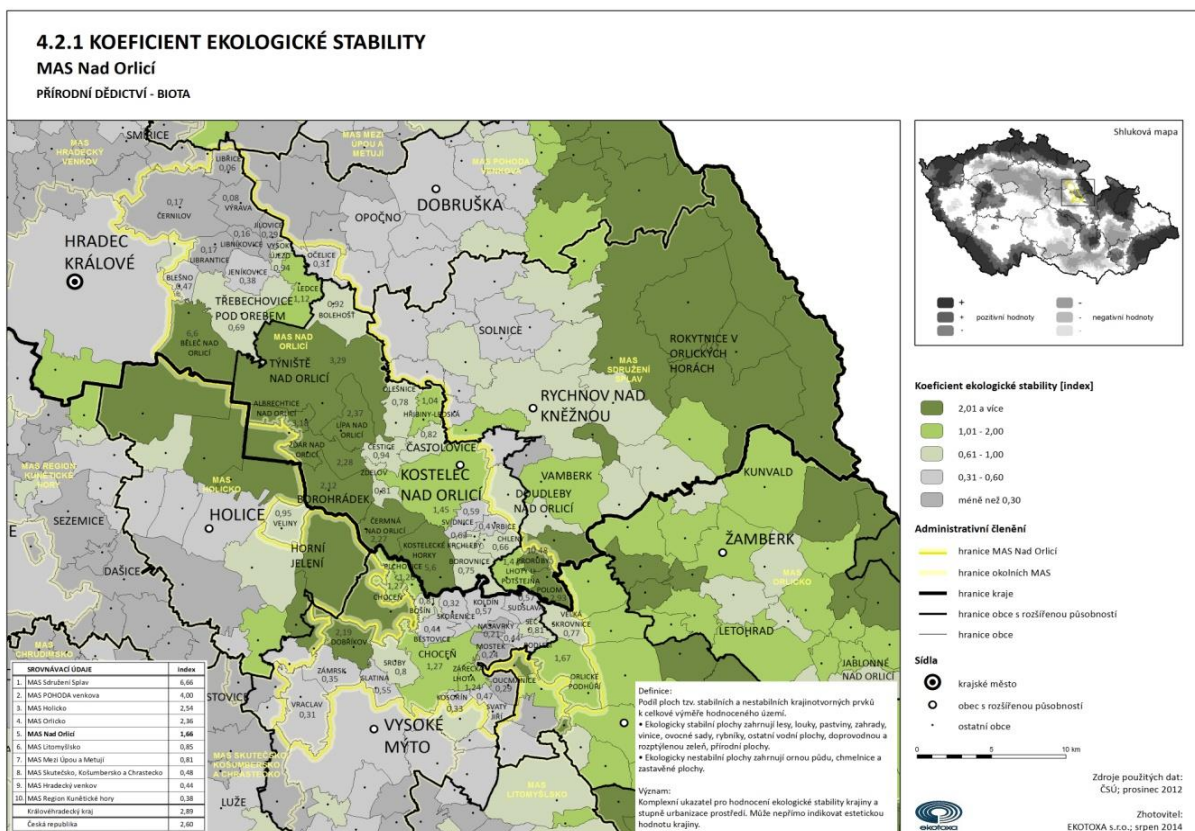
Z jihovýchodu přitéká do území Tichá Orlice, ze severovýchodu pak Divoká Orlice. Obě mají na území již charakter nížinných řek s volně meandrujícím korytem. Obě Orlice se slévají před železničním mostem u Albrechtic a dále spolu proudí kolem Týniště do Hradce Králové, kde se vlévají do Labe. Podél obou jejích břehů leží desítky mrtvých ramen, vyvinutých převážně přirozenou cestou, s původní květenou a zvířenou. Na Orlici lze sledovat vznik mrtvých ramen a jejich vývoj od nejmladších, právě vytvořených, až po úplně zazeměná a zarostlá olšinami a lužními porosty. Orlice je tak živou ukázkou vývoje říčních ekosystémů.

Pravidelné jarní záplavy se projevují naplněním říčních ramen a rozlivy do široké nivy. Pokud je niva tvořena lužním lesem s navazujícími travními porosty, nejedná se o závažný problém spojovaný s ohrožením životů obyvatel ani významnými škodami na majetku.

Aktuální stav krajiny a ochrana přírody

Krajina je formována meandrujícím tokem Orlice, určujícím charakter a dynamiku celého území. Mimo nivu tvořenou pastvinami a zemědělským územím je krajinný pokryv z významné části tvořen jehličnatými a z menší části pak i listnatými lesy. Největší lesní celek se táhne od Chocně až k Hradci Králové, druhý pak od Kosteckých Horek až k Třebehovicím. Městská zástavba, průmyslové a obchodní zóny jsou zastoupeny v nevýznamné míře, vázané na městská sídla na toku Orlice. Vodní prvek je tvořen pouze vodním tokem Orlice, vodní plochy jsou nevýznamných rozměrů ve formě drobných rybníků.

Obr. č. 4: Ekologická stabilita krajiny MAS NAD ORLICÍ

Část území vykazuje velmi vysoký koeficient ekologické stability. Jedná se o území lesů, luk a pastvin. Severní a jižní část (většinou pole) má naopak velmi nízký index, což snižuje celkový index MAS.

2.15.2. Chráněná území

Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

V území MAS NAD ORLICÍ není vyhlášeno žádné velkoplošné chráněné území – ani národní park, ani chráněná krajinná oblast. Nejbližší CHKO jsou Orlické hory.

Z maloplošných chráněných území se zde vyskytují pouze přírodní rezervace (PR, 5) a přírodní památky (PP, 9). Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 29: Maloplošná chráněná území MAS NAD ORLICÍ

Název	Lokalita	Rozloha (ha)	Důvod ochrany
Přírodní rezervace			
Bošinská obora	Bošín	36,86	Toto území je tvořeno lesními porosty lužního lesa přirozeného charakteru s monumentálními věkovitými jedinci. Dále je tvoří luční porosty bývalé obory a bažantnice s význačnými solitéry, s parkovou úpravou a s umělou vodní nádrží.
Peliny	Choceň	3,31	Strmé opukové stráně se smíšeným porostem a teplomilnou květenou
Chropotínský háj	Bolehošť, Očelice	18,7	Zbytek lužního lesa s bohatou vegetací
Hemže-Mýtkov	Choceň, Mostek, Zářecká Lhota	20,62	Toto území je tvořeno jižními svahy nad řekou se suťovými lesy na opukových výběžcích s bohatým výskytem hajní květeny, měkkýšů a obojživelníků v přilehlých slepých ramenech Tiché Orlice.
Kostelecký zámecký park	Kostelec nad Orlicí	29,46	vzácný ekosystém, jedná se o jedinečný výskyt dřevin ale i některých bylinných druhů, které jsou nedílnou součástí historicko-architektonického souboru zámeckého parku
Přírodní památka			
Bělečský písňík	Běleč nad Orlicí	4,11	Na vlhčích stanovištích je největší výskyt masožravé rostliny, rosnatky okrouhlosté, ve Východočeském kraji. Na sušších stanovištích rostou různé druhy plavuní (plavuňka zaplavovaná, plavuň vidlačka) a v tůňkách velmi vzácný rdest dlouholistý.
Na bahně	Běleč nad Orlicí	1,27	Rašelinná lokalita s bohatou květenou bývalé tundry s olšinou.
Na Hadovně	Proruby	0,39	Poslední lokalita vstavače kukačky ve východních Čechách
Vodní tůň	Borohrádek	0,31	Slepé rameno Tiché Orlice s břehovými porosty
U Glorietu	Týniště nad Orlicí	8,32	cenný lokální ekotyp týništské tzv. "pancéřované" borovice (Pinus sylvestris), vyznačující se charakteristickým habitem a výrazně deskovitě odlupčitou borkou.

Vstavačová louka	Choceň	0,93	Vlhké louky s bohatým výskytem kosatce sibiřského, vstavače májového, kruštíku bahenního a dalších ohrožených druhů rostlin.
U Černoblatské louky	Týniště nad Orlicí	5,76	Významný porost ekotypu borovice lesní
Týnišťské Poorličí	Týniště nad Orlicí	54,54	Zajištění stabilní populace páchníka hnědého a zajištění ochrany a podpory jeho biotopů, ve vazbě na využívání lesního komplexu a okolních pozemků
Orlice	Týniště nad Orlicí, Běleč nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Blešno	62,94	zachování dosud z části neregulovaného řečiště spojené Orlice a typických částí údolní nivy s vodními a lužními společenství v k.ú. Štěpánovsko, Týniště n. O. a Petrovice.

Zdroj: AOPK ČR, 2014

Přírodní park Orlice byl zařazen mezi přírodní památky v roce 1996. Rozlohou 11 462 ha patří k nejrozsáhlejším územím této kategorie u nás – sleduje tok Divoké Orlice od hranice Chráněné krajinné oblasti Orlické hory v Klášterci nad Orlicí, tok Tiché Orlice od Mladkova po soutok obou Orlic a spojenou až do Hradce Králové v celkové délce asi 200 km. Přírodní park Orlice leží v rozpětí od 227 m.n.m. při ústí Orlice do Labe až po cca 500 m.n.m v údolích Orlických hor. Řeka Orlice, zvaná též Spojená Orlice, patří k nejvydatnějším východočeským přítokům Labe. Přírodní park plní i funkci rekreační, zejména jako zázemí přilehlých měst. Řeka je vyhledávána sportovními rybáři a vodáky, okraje říční nivy jsou již od počátku 20. stol. využívány chataři. Územím vede také hustá síť turistických stezek, jeho nížinný nebo jen mírně zvlněný terén je vhodný i pro cykloturistiku.

V území se vyskytuje velké množství památných stromů. Kromě dubů, buků a lip můžeme za místní kuriozity považovat platany v Kostelci nad Orlicí a borovici ve Svidnici. Přehled všech památných stromů v území je v příloze č. 2, soubor 2.15. Příroda a krajina.

Na území MAS NAD ORLICÍ se nachází také pět evropsky významných lokalit. Jejich přehled i důvod zařazení do soustavy evropských chráněných území NATURA 2000 je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 30: Chráněná území NATURA 2000 v území MAS NAD ORLICÍ

Evropsky významné lokality	Lokalita	Rozloha v (ha)	Specifikace území
Hemže-Mýtkov	Choceň, Zářecká Lhota, Mostek	27,8	Lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklicích
Orlice a Labe	Albrechtice nad Orlicí, Borohrádek, Častolovice, Černá nad Orlicí, Čestice, Kostelec nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Zdelov, Žďár nad Orlicí	2683,2	smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy; otevřené trávníky kontinentálních dun s paličkovcem a psinečkem; přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition; nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů Ranunculion fluitantis a Vallitricho-Batrachion; bezkolencové louky na vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách; vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně; extenzivní sečené louky nížin až podhůří; smíšené lužní lesy s dubem letním, jilmem vazem, jilmem habrolistým, jasanem ztepilým nebo jasanem úzkolistým podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie; lokalita bolena dravého, klínatky rohaté, vydry říční
Piletický a Librantický potok	Černilov	25,3	lokalita šidélka ozdobného
Týništěské Poorličí	Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Štěnkov	648,7	lokalita páchníka hnědého
Častolovice - zámek	Častolovice	0.8172	lokalita vrápence malého
Zámek v Kostelci nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí	0.0196	Lokalita vrápence malého

Zdroj: AOPK ČR, 2014

Shrnutí kapitoly 2.15. Příroda a krajina

Charakter přírody a krajiny v území MAS NAD ORLICÍ je dán skutečností, že celá oblast – jak ostatně vyplývá i z názvu MAS – se rozprostírá podél řeky Orlice. Jejím tokem patří k nejzachovalejším u nás, a proto je pro obyvatele i návštěvníky území cenným prvkem. Dokladem toho jsou části území (včetně rostlin a živočichů) požívající různé formy ochrany.

Obhospodařování krajiny je možné díky vhodným klimatickým podmínkám a dochází k jeho postupnému rozvoji. Prostředí je hojně využíváno k rekreaci a dochází také k posilování jeho rekreační funkce.

3. Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů v území

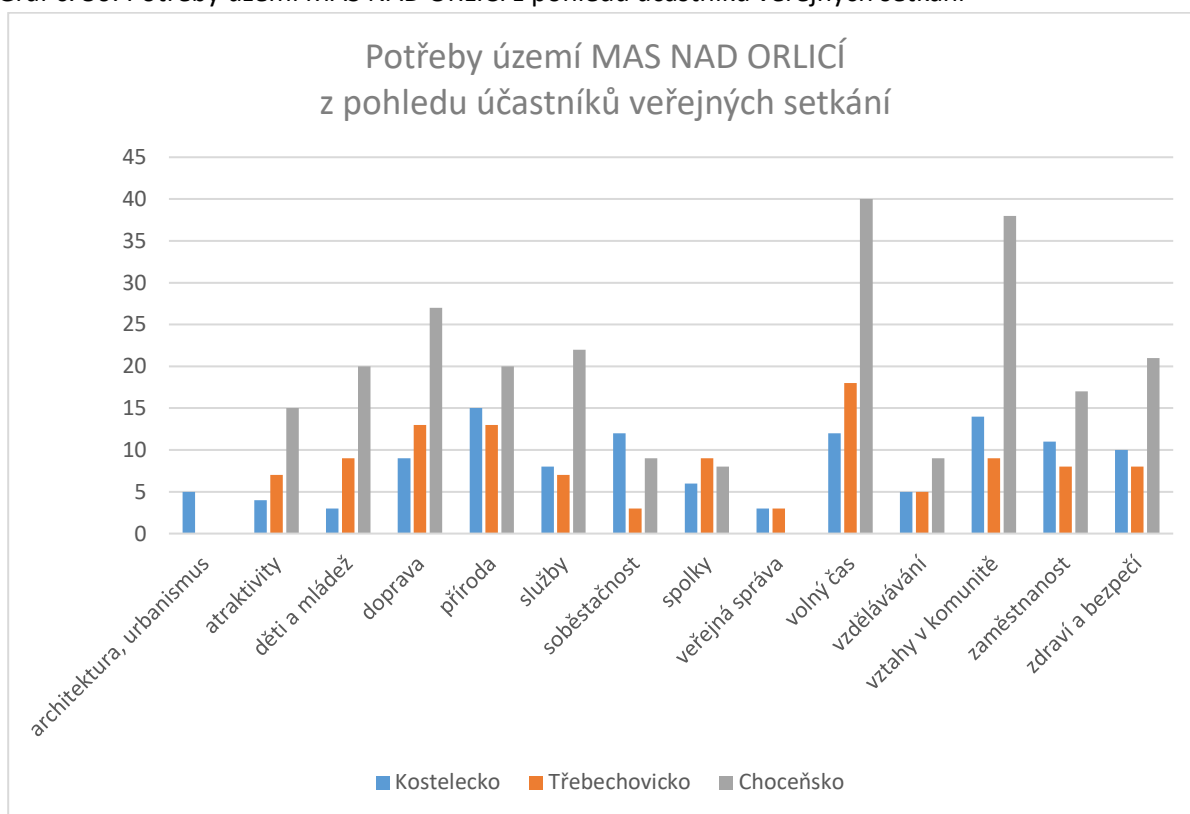
3.1. Hodnocení a potřeby území z pohledu účastníků veřejných setkání

3.1.1. Veřejná setkání

Jak již bylo zmíněno výše, pro potřeby veřejných setkání bylo území z důvodu rozsáhlosti rozděleno na tři regiony: Třebechovicko, Kosteletko a Choceňsko. Pro účastníky tak bylo jednodušší ztotožnit se se „svým“ územím a vyjádřit se k jeho potřebám. K syntéze získaných údajů došlo pak v rámci třetích setkání, kde byli účastníci seznámeni s výsledky práce ve všech regionech a byli vedeni k tomu, aby vyhledali skutečnosti, které jsou shodné pro všechny oblasti, a ty, které jsou pro každou oblast specifické.

Prostým srovnáním výsledků (tedy absolutních hodnot v každém tématu) z jednotlivých regionů lze zjistit drobné odlišnosti v rámci celého rozsáhlého území MAS NAD ORLÍCÍ. Projevuje se zde však zkreslení dané různým počtem účastníků na jednotlivých setkáních. Vypovídací hodnotu však jistě mají **preferenze jednotlivých témat**, jak jsou uvedeny v následujícím grafu.

Graf č. 50: Potřeby území MAS NAD ORLÍCÍ z pohledu účastníků veřejných setkání

Tabulka č. 31: Pořadí témat vize v jednotlivých regionech a v celém území MAS

Téma	Kosteletcko	Choceňsko	Třebechovicko	Celkem
architektura, urbanismus	10.-11.	13.-14.	14.	13. (12,7)
atraktivita	12.	9.	9.-10.	11. (10,2)
děti a mládež	13.-14.	6.-7.	4.-6.	8. (8,2)
doprava	7.	3.	2.-3.	4. (4,2)
příroda	1.	6.-7.	2.-3.	3. (3,3)
služby	8.	4.	9.-10.	7. (7,2)
soběstačnost	3.-4.	10.-11.	12.-13.	10. (8,8)
spolky	9.	12.	4.-6.	9. (8,5)
veřejná správa	13.-14.	13.-14.	12.-13.	14. (13,2)
volný čas	3.-4.	1.	1.	1. (1,8)
vzdělávání	10.-11.	10.-11.	11.	12. (10,7)
vztahy v kom.	2.	2.	4.-6.	2. (3,0)
zaměstnanost	5.	8.	7.-8.	6. (6,8)
zdraví a bezpečnost	6.	5.	7.-8.	5. (6,2)

Vize podle účastníků veřejných setkání směřují do jednotlivých témat následovně:

1. Volný čas
2. Vztahy v komunitě
3. Příroda
4. Doprava
5. Zdraví a bezpečnost
6. Zaměstnanost

Na okraji zájmu stojí veřejná správa, architektura a urbanismus a vzdělávání.

Je pravděpodobné, že uvedené pořadí odráží skutečnost, že lidé se při tvorbě vize nejvíce zabývali tématy, jež jsou jim každodenně blízká, orientují se v nich a umí v nich formulovat své potřeby. Témata, která označujeme jako veřejností „opomíjená“ či nedůležitá, jsou totiž hůře uchopitelná a tudíž vize v nich hůře formulovatelné. Nabízí se tedy úvaha – pokud bychom měli strategii stavět pouze na výsledcích veřejných setkání – jestli to nejsou právě ona opomíjená témata, na něž by bylo dobré se z hlediska udržitelného rozvoje zaměřit.

Vize

Po sérii prvních setkání se sešla pracovní skupina, aby ze získaných podnětů zformulovala vize, s nimiž by mohla veřejnost pracovat na dalších setkáních. Zde jsou:

- **VOLNÝ ČAS, SPOLKY 2020**

Máme kvalitní zázemí pro využívání volného času (cyklostezky, kulturní domy, přístaviště, dětská a sportovní hřiště). Máme dostatek příležitostí k setkávání, podporujeme spolkovou činnost. Lidé mají větší zájem o veřejné dění.

- **KRAJINA 2020**

Údržba krajiny a krajinotvorba jsou koncepční, stejně jako využití Orlice. Dbáme o smysluplné využívání místních zdrojů, pečujeme o čistotu pitné vody, vzduchu (topíme čistě) a kvalitu půdy. Staví se méně nového, více se opravuje. Všichni si váží krajiny, kde žijí, a znají ji.

- **DOPRAVA 2020**

Doprava je bezpečná, máme kvalitní dopravní infrastrukturu v obcích, městech i mezi nimi (chodníky, cyklostezky...). Dopravní obslužnost je promyšlená.

- **ZDRAVÍ A BEZPEČNOST, REGIONÁLNÍ SOBĚSTAČNOST 2020**

Chceme žít zdravě a bezpečně, proto nakupujeme potraviny a výrobky od místních producentů. Lidé jsou skromnější co do spotřeby. Každý věří sám v sebe a je odpovědný za sebe a za své činy. Usilujeme o snížení energetické závislosti regionu.

- **ZAMĚSTNANOST 2020**

Zaměstnanost udržujeme na vysoké úrovni podporou služeb a drobného podnikání, podporou regionálních výrobců a umožněním alternativních úvazků. Posilujeme prodej ze dvora, trhy, jarmarky...Vytváříme podmínky pro vznik živností, podnikatelé vzájemně spolupracují.

- **SLUŽBY 2020**

Drobné služby (obchod, řemeslo) jsou díky koncepční podpoře dostupné v každé obci. Jsme informováni o tom, co se kde děje. Kvalitní služby jsme schopni nabídnout i návštěvníkům regionu.

- **DĚTI A MLÁDEŽ 2020**

Děti rády chodí do školy, mohou si vybrat z různých alternativ. Na školu navazují další aktivity pro děti i dospělé, vzděláváme se k větší odvaze a samostatnosti.

SWOT z pohledu veřejnosti

Zpracování SWOT analýzy bylo vzhledem k počtu účastníků na veřejných setkáních (a také vzhledem k rozdělení území na 3 menší regiony) také ponecháno na užší pracovní skupině. Ta se za tímto účelem sešla mezi prvními a druhými veřejnými setkáními – tak, aby bylo možné jejich výsledků použít při další práci s veřejností.

Hlavní metodou pro získání podnětů byl brainstorming. Prostý soupis takto získaných položek je součástí Přílohy č. 3, Komunitní projednávání – pracovní skupiny.

Dalším krokem zpracování bylo seskupení položek, které se zabývaly jedním tématem či problémem, byť z různých úhlů pohledu. Takto byly vytvořeny skupiny témat/problémů. Z těchto skupin byly identifikovány klíčové faktory rozvoje území. Při stanovování klíčových faktorů byla využita metoda osobního určení – každý z účastníků dostal odpovídající počet bodů k rozdělení mezi položky analýzy. V následující tabulce jsou uvedeny klíčové faktory rozvoje po úpravě (tzn. sloučení skupin výroků k jednomu tématu/problému do jednoho odpovídajícího výroku).

Tabulka č. 32: SWOT analýza – klíčové faktory rozvoje území MAS NAD ORLICÍ

SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI
zachovalá krajina s malebnými místy vytvořená lidmi	velká pestrost krajiny na malé ploše (řeka, podhůří, lesy)
rozvoj místní výroby a produkce formou malých firem	výhodná poloha regionu
pestrý spolkový život a dobrovolnická práce	smysluplné využití dotací
příznivé možnosti pro turistiku	kulturní dědictví
vybavenost objekty (KD, školy, obchody)	
nízká nezaměstnanost a dostatek pracovních příležitostí	
SLABÉ STRÁNKY	HROZBY
pokles drobného podnikání z důvodu nevyužívaných alternativních úvazků, nereálných očekávání, obav z rizik podnikání, nízké podpory pro začínající podnikatele, nedostatku pobídek a vzdělávání (OSVČ)	globalizace trhu spojená s nízkými výkupními cenami a nemožností rozhodovat sami o sobě
nekoncepční a uzavřená práce samospráv	pasivita
nízká úroveň urbanismu a architektury	vysoké administrativní zatížení samosprávy a nemožnost využívání fondů malými obcemi
nezájem lidí, nedůvěra	konzumní styl života
slabá místní ekonomika a slabý vnitřní cyklus	

V dalším kroku byly klíčové faktory rozvoje vyhodnoceny v koincidenční matici. Z výsledků tohoto maticového hodnocení vyplývají následující závěry:

1. Z oblasti **silných stránek** území je možné další strategii rozvoje stavět zejména na těchto dvou silných stránkách:

- *rozvoj místní výroby a produkce formou malých firem* (myšleny jsou skutečně malé firmy, nikoli samostatně podnikající OSVČ)
- *pestrý spolkový život a dobrovolnická práce*

2. V oblasti **slabých stránek** se některé položky z hlediska dalšího rozvoje území jeví jako kritické. Jedná se o:

- pokles drobného podnikání z důvodu nevyužívaných alternativních úvazků, nereálných očekávání, obav z rizik podnikání, nízké podpory pro začínající podnikatele, nedostatku pobídek a vzdělávání (týká se OSVČ)
- *slabá místní ekonomika a slabý vnitřní cyklus*

Další položky ve skupině slabých stránek mají v koincidenční matici taktéž vysoké umístění, a proto jsou i ony hodny pozornosti:

- *nekoncepční a uzavřená práce samospráv*
- *nezájem lidí, nedůvěra*

3. Na straně **příležitostí** se ukázalo, že za současné situace (jak je identifikována SWOT analýzou) lze využít pouze jedné příležitosti – a sice *výhodné polohy regionu*.

Ostatní příležitosti nemohou být dostatečně využity, pokud nebudou odstraněny slabé stránky; jinými slovy řečeno - výše uvedené slabé stránky znemožňují využít dalších příležitostí, zejména *velké pestrosti krajiny na malé ploše*.

4. Mezi **hrozbami** dosahuje kritických hodnot položka pasivita. Dalším faktorem nejvíce ohrožujícím rozvoj území je vysoké administrativní zatížení samosprávy a nemožnost využívání fondů malými obcemi.

Při dalších setkáních (druhých a třetích v pořadí) došlo v jednotlivých tématech k drobným posunům: téma „vztahy v komunitě“ bylo pozměněno do tématu „děti a mládež“, přičemž účastníci v tomto tématu často řešili i vzdělávání dospělých a vztahy v komunitě. Téma „zdraví a bezpečnost“ bylo rozšířeno o „regionální soběstačnost“, přičemž někteří ji akcentovali ve smyslu regionální produkce potravin, někteří ve smyslu snížení energetické závislosti.

V průběhu druhých setkání byla veřejnost vedena k tomu, aby uměla vyhodnotit potřeby a zároveň možnosti území. Čím více byli účastníci vedeni k vyjádření konkrétních cílů či aktivit, tím více docházelo k proměně důležitosti témat.

Soupis konkrétních aktivit, které identifikovali účastníci veřejných setkání jako aktivity vhodné k dosažení vize, je uveden v Příloze 3. Komunitní projednávání – veřejná setkání, str. 8. Je třeba podotknout, že chybějící pokrytí všech témat v jednotlivých regionech bylo dáno nedostatkem účastníků, kteří by měli zájem dané téma na setkání řešit.

Stanovení priorit

Třetí veřejná setkání byla zaměřena na stanovení priorit. Ze všech podnětů, které vzešly z předcházejících setkání, měli účastníci určit ty, které mohou mít pro rozvoj území MAS NAD ORLICÍ zásadní význam, širší záběr a mohou se vzájemně podporovat (synergický efekt).

Z níže uvedeného diagramu, který zobrazuje průběh procesu, je vidět, že v oblasti určení priorit došlo k zobecnění, někde až k „filozofickému“ pojetí priorit.

Tabulka č. 33: Průběh a výstupy z veřejných setkání

1. veřejná setkání - VIZE 2020							
volný čas	vztahy v komunitě	příroda	doprava	zdraví a bezpečnost	zaměstnanost	služby	
2. veřejná setkání - CO JE POTŘEBA UDĚLAT?							
volný čas, spolky	děti a mládež	krajina	doprava	zdraví a bezpečnost, regionální soběstačnost	zaměstnanost	služby	
Chocení	rozvíjet komunitní vzdělávání	zapojovat děti do veřejného života	obhospodařovat krajinu	integrovat dopravu	zajistit klid, čistotu a bezpečí na veřejnosti	posílit oběh peněz v regionu	zvýšit návštěvnosti regionu
	podporovat rodinu, komunitu, tradice	umožnit dětem trávit volný čas aktivně	zadržet vodu v krajině		pečovat o kvalitu vzduchu, vody, půdy		
	podpořit aktivní odpočinek		využívat krajinu k odpočinku a poznání		posílit dopravní bezpečnost		

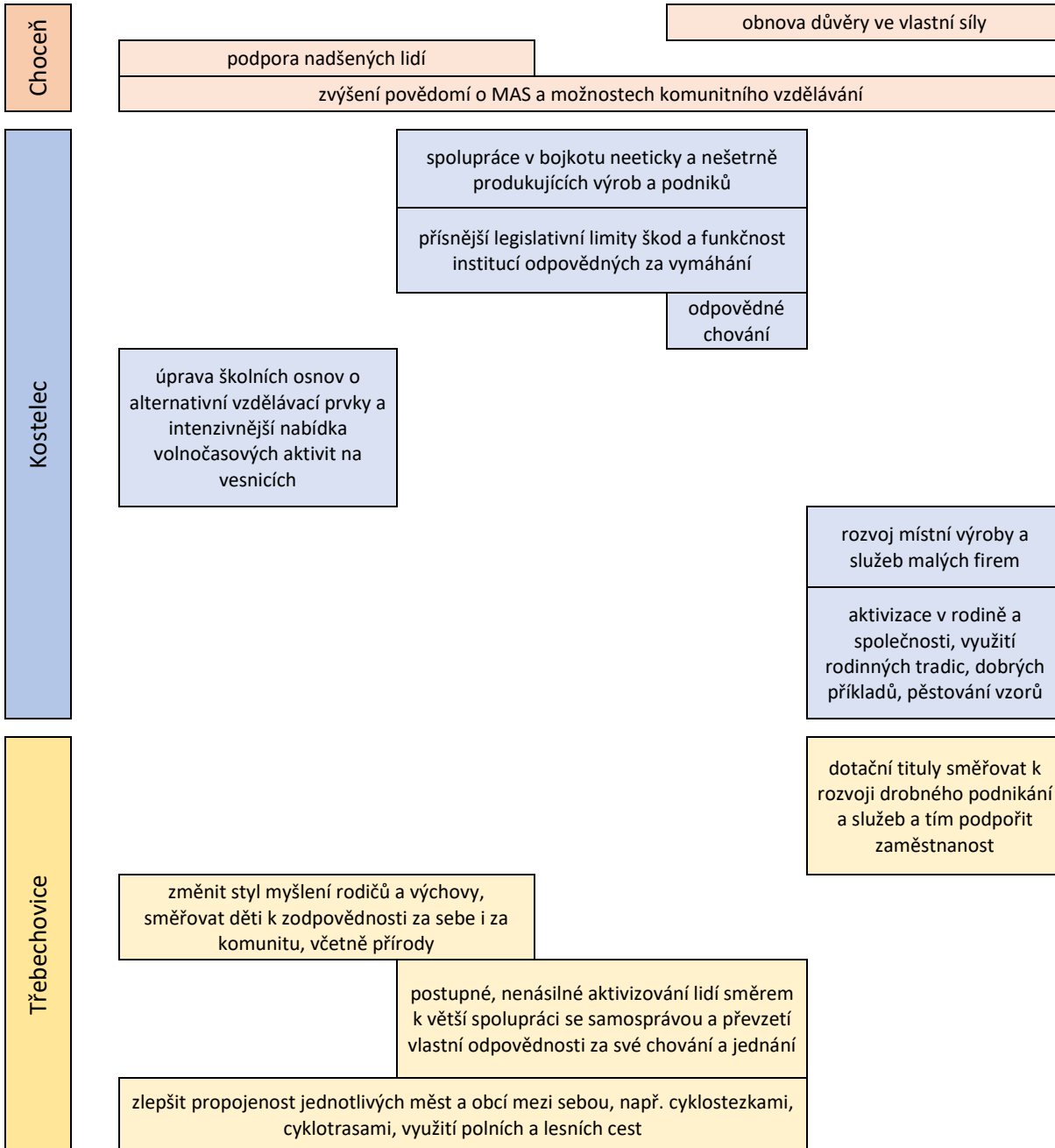
Kostelec	zajistit dostupnost kvalitních škol a jejich různorodost	podporovat bydlení na venkově	udržovat místní komunikace	zvýšit bezpečnost dětí	podpořit místní zemědělskou a potravinářskou výrobu	
	vylepšit učební programy	třídit odpady	omezit automobilovou dopravu	topit čistě	změnit spotřebitelské chování	
	podpořit mimoškolní aktivity a zajistit jejich dostupnosti	podpořit pěstování místních plodin		uskromnit se ve spotřebě	více zaměstnávat ženy	
		vážít si krajiny, kde žijeme		zajistit dostupnost zdravotnictví	využít Orlici	
				podpořit spotřebu regionálních potravin	podpořit další vzdělávání	

volný čas, spolky	děti a mládež	krajina	doprava	zdraví a bezpečnost, regionální soběstačnost	zaměstnanost	služby
-------------------	---------------	---------	---------	--	--------------	--------

Třebechovice	získat prostory pro zázemí	zvýšit kvalitu a prestiž školství	revitalizovat zeleň v obcích	podporovat služby a drobné podnikání
	zajistit financování	podpořit alternativní školství		
	umožnit vzdělávání dospělých	udržet děti a mládež v regionu		
	podpořit místní tradice a vznik nových	podpořit umístování romských dětí v MŠ		
	podporovat spolkovou činnost a soudržnost lidí	přijmout odpovědnost za sebe a své činy		

3. veřejná setkání - JAKÉ JSOU NAŠE PRIORITY?

volný čas, spolky	děti a mládež	krajina	doprava	zdraví a bezpečnost, regionální soběstačnost	zaměstnanost	služby
-------------------	---------------	---------	---------	--	--------------	--------

3.1.2. Anketa občanů

V území MAS NAD ORLICÍ měla veřejnost příležitost vyjádřit se také prostřednictvím **Ankety občanů**. Některé z odpovědí zajímavě doplňují výstupy získané při veřejných setkáních (otázka je označena číslem, pod kterým je k nalezení včetně vyhodnocení odpovědí v Příloze č. 3, Komunitní projednávání – Anketa občanů):

VZTAHY V KOMUNITĚ

8. Který z problémů v obci byste označili jako nejnaléhavější?

- mezilidské vztahy

KRAJINA

27. Uveďte, které z těchto věcí vám v obci chybí:

- 30% lavičky
- 24% koupání

28. Jste spokojeni se stavem veřejné zeleně v obci?

- 50% ano
- 40% částečně

29. Jste spokojeni se vzhledem veřejných prostranství?

- 35% ano
- 50% částečně

DOPRAVA

21. Které prvky by nejvíce přispěly ke zvýšení bezpečnosti chodců, cyklistů a plynulosti dopravy v obci?

- chodníky, stezky pro chodce
- stezky pro cyklisty

25. Uvítali byste vybudování dalších stezek pro cyklisty?

- 52 % rozhodně ano
- 27% asi ano

33. Které věci vás v obci obtěžují?

- 37% doprava

ZAMĚSTNANOST

16. Začali byste vy sami podnikat (poskytovat služby v obci, kdyby vám obec vypomohla (např. poskytnutím prostor s minimálním nájmem, dotací apod.)?

- 50% ne
- 22% spíše ne
- 15% možná ano
- 7% ano

SLUŽBY

15. Jaké další služby byste v obci uvítali?

- banka, bankomat
- zařízení pro děti
- řemeslník

22. Jste pro rozšíření turistického ruchu v obci/regionu?

- 41% rozhodně ano
- 41% asi ano

Shrnutí kapitoly 3.1. Hodnocení a potřeby území z pohledu účastníků veřejných setkání

Hodnocení území a jeho potřeby jsou z pohledu občanů (jednak účastníků veřejných setkání, jednak účastníků Anket občanů) následující:

- území má výhodnou polohu
- disponuje zachovalou krajinou, kterou je možno dále kultivovat a koncepčně využívat
- aktivita spolků je vysoká a klíčová pro udržení a rozvoj společenského života v obcích
- přestože zaznamenáváme vysokou aktivitu spolků, vztahy v komunitě jsou vnímány jako problematické
- problémem je pasivita lidí – nejen v oblasti věcí veřejných, ale i v míře „sebezaměstnávání“ a celkově odpovědnosti za svůj život
- problémem je také nekoncepční a uzavřená práce samospráv, v menších obcích pravděpodobně související s vysokým administrativním zatížením.

3.2. Hodnocení a potřeby území z pohledu obcí

Za účelem zjištění hodnocení a potřeb území z pohledu obcí bylo připraveno dotazníkové šetření, které probíhalo formou řízených rozhovorů se starosty, případně jimi pověřenými zástupci (místostarosta, tajemník). Vlastní rozhovory probíhaly v období od května 2013 do dubna 2014, výsledky byly zpracovávány do dubna 2015.

Rozsah dotazníků se při vyhodnocování výsledků ukázal být neúměrný a zpracování získaných dat problematické. Z toho důvodu byla účelově zpracována pouze data, která doplňují, oponují či upřesňují údaje získané z kvantitativní analýzy (kde se ukázala potřeba takovým způsobem data doplnit – viz 2.6. Infrastruktura a vybavenost, 2.7. Řízení obcí, 2.8. Školství a vzdělávání, 2.9. Zdravotnictví, 2.10. Sociální služby, 2.12. Spolkový život) a data poukazující přímo na potřeby území (viz dále). Ostatní získané informace jsou zatím nevyužitým podkladem pro další práci – např. pro srovnávání kvalitativních ukazatelů v budoucích obdobích.

Jak již bylo zmíněno výše, v oblasti **práce obecních úřadů a zastupitelstev** je jako problém často zmiňována vysoká administrativní zátěž. Z výsledků dotazníkového šetření lze odečíst související problémy, a to jak na úrovni příčin (více než polovina obcí v území, konkrétně 31, nemá uvolněného starostu), tak na úrovni důsledků (obce se dostatečně nevěnují plánování, pokud se mu věnují, tak nekoncepčně – nenavazují strategické dokumenty např. na územní plán, v malé míře se věnují vedlejší hospodářské činnosti, aby posílily rozpočet, málo spolupracují s ostatními obcemi v území). Zatímco spojení problému neuvolněných starostů s problémem vysoké administrativní zátěže se týká především obcí do 500 obyvatel, s nekoncepčností činnosti a nezájmem o spolupráci s ostatními se setkáváme i na úrovních obcí s vyšším počtem obyvatel.

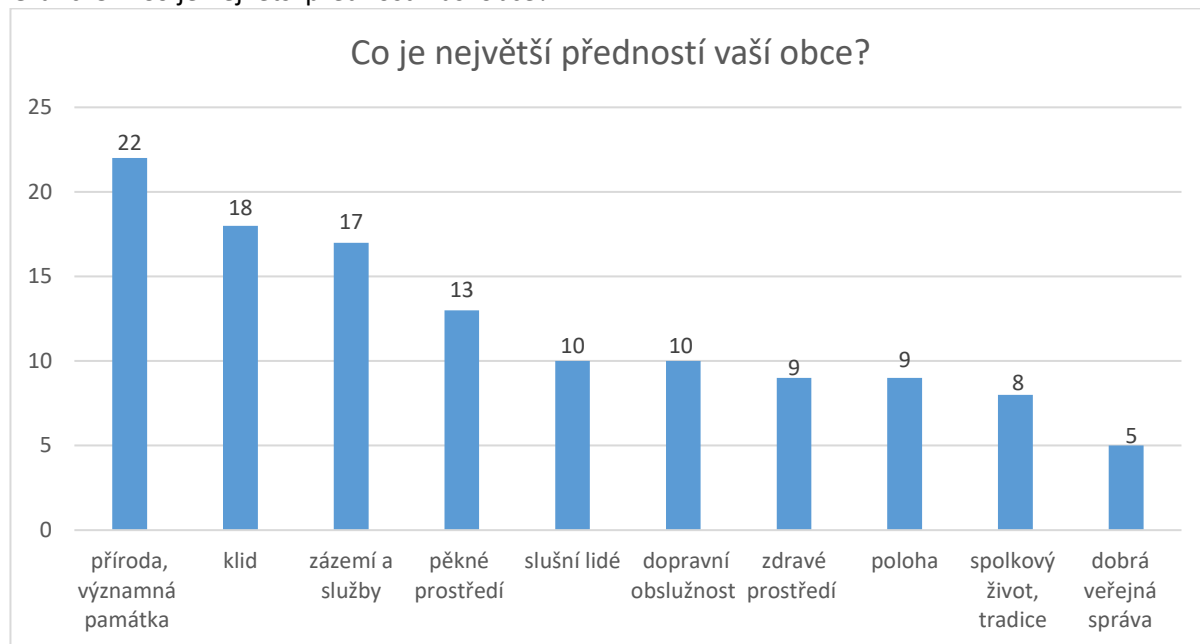
V oblasti **infrastruktury** se hodnocení a potřeby území nevykukají obecnému stavu – technická infrastruktura je dostatečná, ale někde vyžaduje obnovu, vybavenost je taktéž dostatečná, ale péče o zázemí je někde zanedbaná. Zvýšenou pozornost je třeba v území věnovat nebezpečí povodní a přívalových dešťů – tyto jevy vnímá jako problematické (a své obce jako nedostatečně chráněné) 40 starostů. S ohledem na jedinečnost povodí Orlice a její význam pro území MAS se právě tady nabízí možnost koncepčního a společného řešení na nadregionální úrovni.

Téměř 2/3 obcí mají na svém území nevyužité plochy či objekty, tzv. **brownfields**. Jedná se většinou o bývalé zemědělské, tovární nebo vojenské areály, ale také o objekty občanské vybavenosti, rodinné domy apod. V jejich odstranění či novému využití brání někdy nedořešené vlastnické vztahy (dědictví), někdy nereálnost záměrů, ale také zcela chybějící záměry.

Závěrečné otázky Dotazníkového šetření – a zejména odpovědi na ně - jsou přímým příspěvkem k této kapitole. Uvádíme je proto v grafickém zpracování.

Vnímání předností obce z pohledu starostů je následující:

Graf č. 51: Co je největší předností vaší obce?

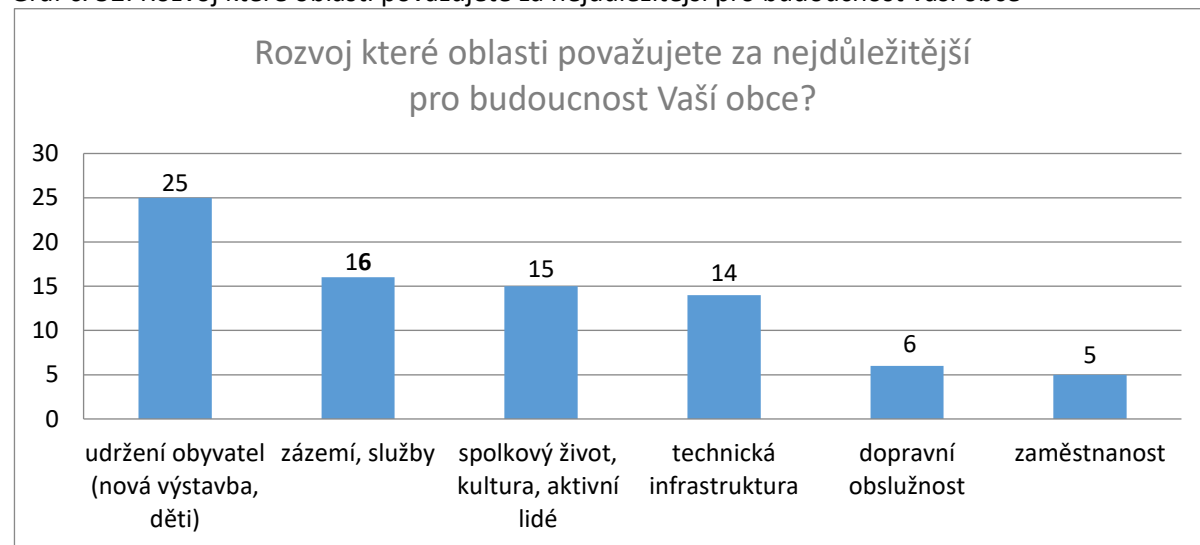

Zdroj: dotazníkové šetření, 2014

V porovnání s hodnocením občanů (Anketa občanů, otázka 39) nenalzáme ve výčtu předností zásadní rozdíly: zcela ve shodě jsou položky na 1., 2. a 5. místě. Starostové navíc oceňují kvalitu vlastní práce, tu však občané pravděpodobně vnímají jako samozřejmou.

Rozvoj obcí spatřuje téměř polovina starostů především v udržení stávajících, případně získání nových obyvatel. Jako možné cesty k tomu se jim jeví umožnění nové zástavby a zvýšení počtu dětí – samozřejmě v souvislosti s dalšími benefity, které občané mohou požadovat.

Graf č. 52: Rozvoj které oblasti považujete za nejdůležitější pro budoucnost vaší obce

Zdroj: dotazníkové šetření, 2014

Nedostatek financí je podle třetiny starostů největší překážkou v rozvoji obcí. Tento obligátní důvod je však následován pasivitou a neuspokojivými vztahy v komunitě.

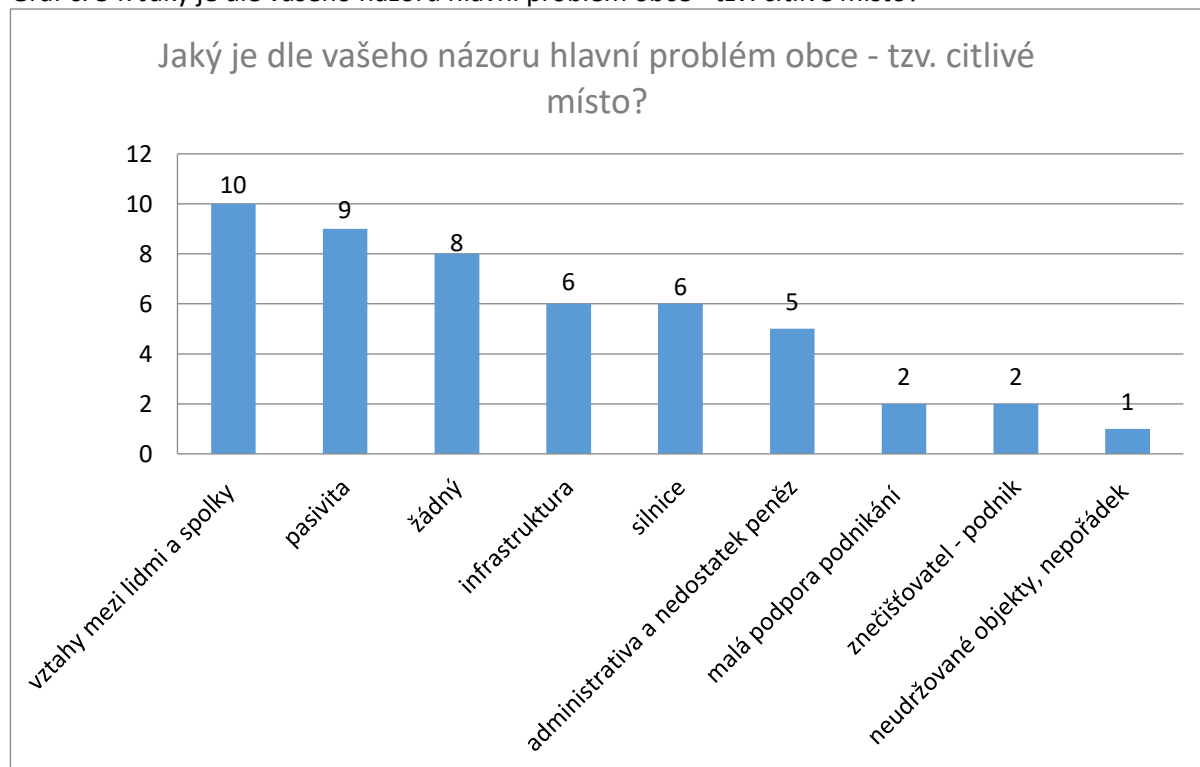
Graf č. 53: Jaké jsou největší překážky v rozvoji vaší obce

Zdroj: dotazníkové šetření, 2014

Poslední otázka řízeného rozhovoru mířila na tzv. citlivé místo obce (bez ohledu na její rozvojový potenciál). Odpovědi na ni jsou zajímavým uzavřením analyzování území a daly by se lakonicky shrnout do jednoho výroku: JE TO V LIDECH. To se netýká jen prvních dvou odpovědí, ale i těch, které následují po infrastruktuře a silnicích...

Graf č. 54: Jaký je dle vašeho názoru hlavní problém obce - tzv. citlivé místo?

Zdroj: dotazníkové šetření, 2014

Shrnutí kapitoly 3.2. Hodnocení a potřeby území z pohledu obcí

Po letech zaměření na velké investice a tzv. „tvrdé projekty“ dochází i ve vnímání starostů a představitelů obcí k proměně: ve velké míře si uvědomují potřebu věnovat pozornost lidem (přesněji řečeno jejich pasivitě) a mezilidským vztahům.

Více koncepční práce a spolupráce mezi obcemi (a v neposlední řadě i zlepšení komunikace s občany) by bylo možné dosáhnout zmírněním administrativní zátěže. Přestože ji mnozí vnímají jako nutné zlo „shora“, je potřeba hledat možnosti změny ve zlepšení manažerských dovedností, zvýšení efektivity práce a v lepší spolupráci. S tím by mohlo souviset také posílení schopností získávat další finance na rozvoj.

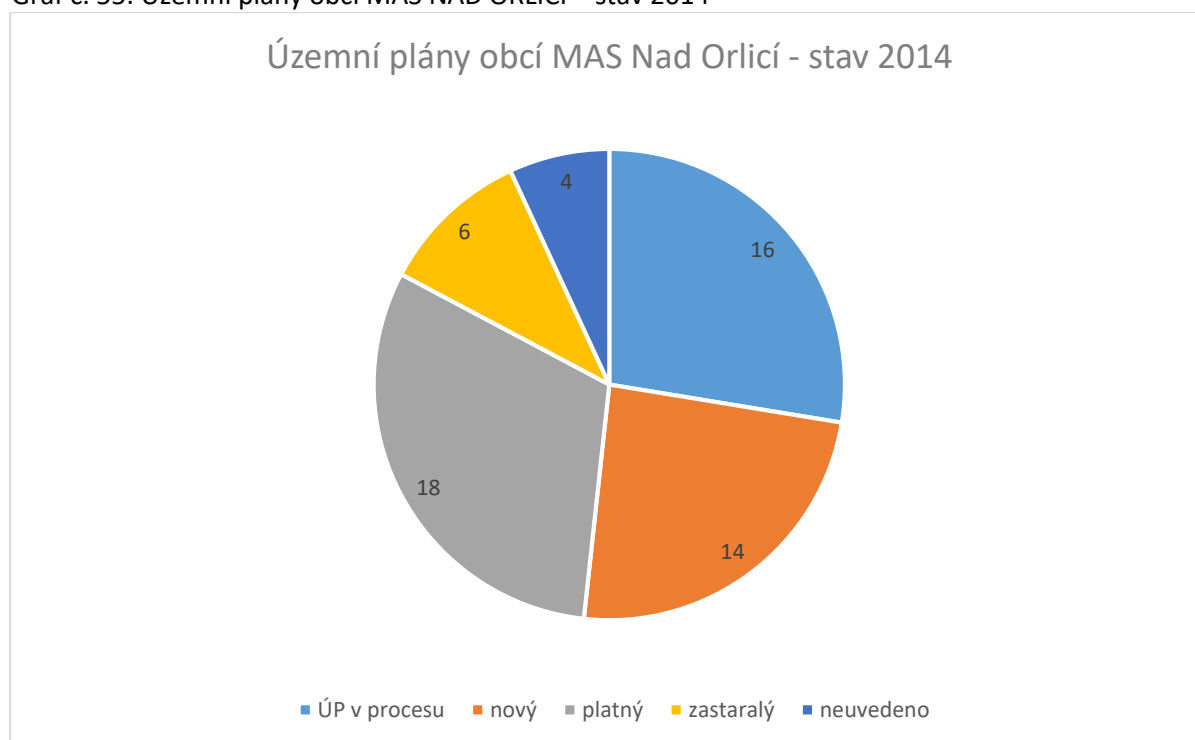
V oblasti infrastruktury je důležité věnovat pozornost protipovodňovým a protizáplavovým zabezpečením a koncepčnímu řešení tzv. brownfields. Potřebné je rovněž budování infrastruktury v souvislosti s novou zástavbou.

4. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

4.1. Územní plánování a rozvojová území

Situace v oblasti územního plánování je v území MAS NAD ORLICÍ pestrá: jak vyplývá z následujícího grafu, nový územní plán (tedy zpracovaný po roce 2011, kdy byl změněn zákon o územním plánování a stavebním řádu) má pouze 14 obcí. Dalších 16 obcí se v době dotazování nacházelo v různých fázích tvorby nového územního plánu. Za platné považujeme pro potřeby tohoto vyhodnocení všechny územní plány vzniklé v období 2007-2010 – takových je v území 18. Územní plány vzniklé a schválené před rokem 2007 měly být původně podle zákona do 31. prosince 2015 upraveny, lhůta však byla prodloužena do 31. prosince 2020. De iure jsou tedy i tyto plány platné, ale vzhledem k dynamice vývoje je považujeme za zastaralé (týká se 6 obcí). Vzhledem k výše zmíněnému prodloužení lhůty nejsou žádné obce v území dotčeny správními omezeními v oblasti územního rozvoje.

Graf č. 55: Územní plány obcí MAS NAD ORLICÍ – stav 2014

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích, 2014

V 90 % obcí se do tvorby územního plánu zapojila veřejnost, způsoby zapojení jsou velmi různorodé: aktivní podání návrhů a námětů (osobně nebo poštou), účast na veřejném projednávání, nahlížení do dokumentace.

Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že pouze 17 obcí aktivně provazuje územní plán s dalšími strategickými dokumenty (POV, strategické plány, protipovodňové plány, plány meziobecní spolupráce).

V souladu se Zásadami územního rozvoje obou krajů akcentují aktuální Územní plány podporu ekonomického rozvoje území (plochy vyčleněné pro infrastrukturu a podnikání), rozvoj lidských zdrojů (=plochy pro bytovou výstavbu a občanskou vybavenost) a plochy veřejné zeleně.

Zásady rozvoje území Královéhradeckého kraje (aktualizace 2015) a Zásady rozvoje území Pardubického kraje (aktualizace 2014) rovněž vymezují rozvojová území na vyšší úrovni.

Rozvojové oblasti mezinárodního a republikového významu

Hradec Králové - Pardubice (ZÚR KHK, OB4, v území MAS Nad Orlicí se týká těchto obcí: Albrechtice nad Orlicí, Běleč nad Orlicí, Blešno, Bolehošť, Borohrádek, Černilov, Jeníkovice, Jílovice, Ledce, Libníkovice, Librantice, Libřice, Lípa nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí, Výrava, Vysoký Újezd, Žďár nad Orlicí).

Rozvojové oblasti krajského významu

Vysoké Mýto - Choceň (ZÚR PK, OBK1, v území MAS se týká obcí Běstovice, Choceň, Slatina, Sruby, Zámorsk).

Rozvojové osy krajského významu

Choceň - České Libchavy/Sopotnice - Ústí nad Orlicí (ZÚR PK, OSK2, v území se týká obcí Mostek, Nasavrky, Podlesí, Seč, Velká Skrovnice).

Holice – Borohrádek – Kostelec nad Orlicí (ZÚR PK, OSK5, v území se týká obce Veliny).

Nadmístní rozvojové osy

Kostelec nad Orlicí – Vamberk – Pardubický kraj (ZÚR KHK, NOS6, v území se týká těchto obcí: Častolovice, Čestice, Kostelec nad Orlicí, Zdelov).

Území obcí, které nejsou zahrnuty v rozvojových oblastech, rozvojových osách a specifických oblastech jsou v ZÚR označena jako **území s vyváženým rozvojovým potenciálem** a úkolem územního plánování v nich je vymezovat zastavitelné plochy pro podporu ekonomického rozvoje a podporu rozvoje lidských zdrojů, především ve vazbě na zastavěné území obcí; pro tyto účely přednostně nově využívat území ploch přestavby.

V rámci krajských plánů byly také vymezeny plochy a koridory vymezené v Politice územního rozvoje a plochy a koridory nadmístního významu pro potřeby veřejné infrastruktury, ÚSES a územních rezerv: územní rezerva v oblasti plynárenství - propojovací plynovod VVTL DN 500 PN 63 (v území MAS se týká obcí Blešno, Černilov, Jílovice, Libníkovice, Librantice).

koridory dopravní infrastruktury – týkají se převážně budoucích úprav a přeložek silnic I/11, I/33, I/36 (koridor pro umístění stavby D13), II/298, II/304, II/308, /II/318 (dotčené obce viz tabulky č. 13 a č. 14)

koridor pro trasování nadzemního vedení VVN – 2x110 Kv Librantice-Svinary-Hradec Králové

protipovodňová ochrana – Orlice (Albrechtice nad Orlicí)

Shrnutí kapitoly 4.1. Územní plánování a rozvojová území

Polovina obcí v území MAS Nad Orlicí pracuje s novými nebo aktualizovanými územními plány. Druhá polovina má sice platné plány, ale neproběhlo u nich zákonem požadované vyhodnocení po 4 letech a případné změny. Velké rezervy mají obce v zapojování občanů do procesu územního plánování a následného propojování územního plánu s dalšími strategickými dokumenty.

K rozvojovým územím dle krajských Zásad územního rozvoje patří 3/5 obcí. Převážně jde o obce v blízkosti větších měst (Hradec Králové, Vysoké Mýto) a hlavních komunikací (silnic I. třídy). Ostatní obce tvoří dle ZÚR území s vyváženým rozvojovým potenciálem. Jejich potenciál tak pravděpodobně tkví v naplňování plánů v oblasti odpočinku a rekreace – vytvářením ucelených zelených pásů kolem větších sídel.

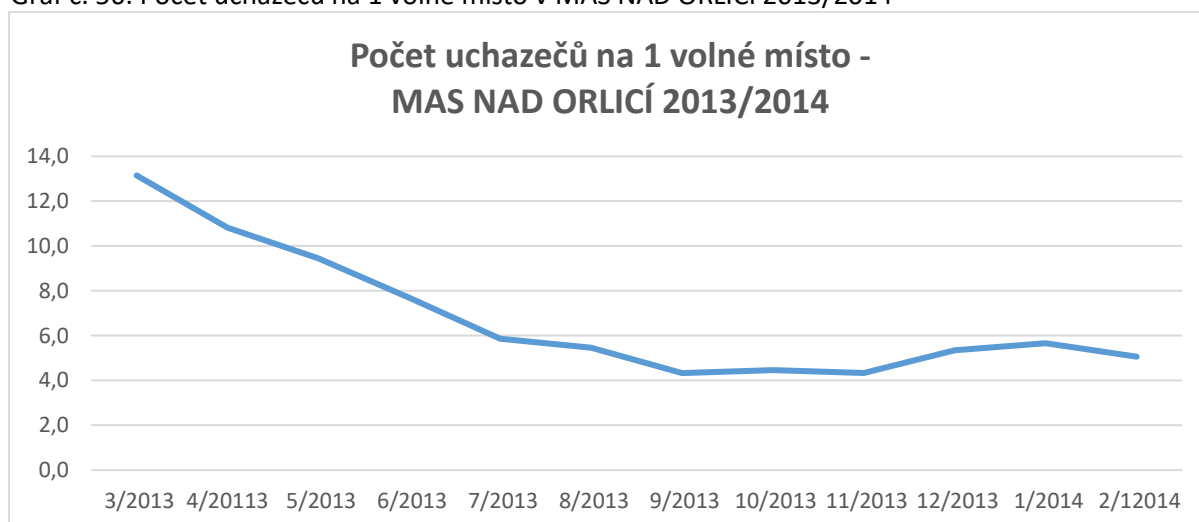
4.2. Potenciál z hlediska lidských zdrojů

Výsledky předchozích analýz nám umožňují vyhodnotit otázku potenciálu lidských zdrojů v území z několika úhlů pohledu, např. vývoj dostupnosti a aktuální dostupnost pracovních sil, vzdělanostní strukturu volných pracovních sil versus vzdělání požadované na trhu práce, ochotu lidí měnit zaměstnání, koncipovat a realizovat nové projekty, zahájit podnikání apod.

Ze statistických přehledů vyplývá, že počet obyvatel je od roku 2011 stabilizovaný; přirozený přírůstek zaznamenává mírný nárůst, počet přistěhovalých byl od roku 2009 vždy vyšší než počet odstěhovaných (ke změně došlo 2014). Více než 60% obyvatel jsou starousedlíci. Počet obyvatel v produktivním věku odpovídá celorepublikovému průměru (a je nad průměrem obou krajů), věkový průměr je výrazně nižší (40,9 roku).

V následujícím grafu je zobrazen **vývoj počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo** v území MAS NAD ORLICÍ v období březen 2013 - únor 2014 (byly použity údaje ze statistiky MPSV na úrovni mikroregionů).

Graf č. 56: Počet uchazečů na 1 volné místo v MAS NAD ORLICÍ 2013/2014

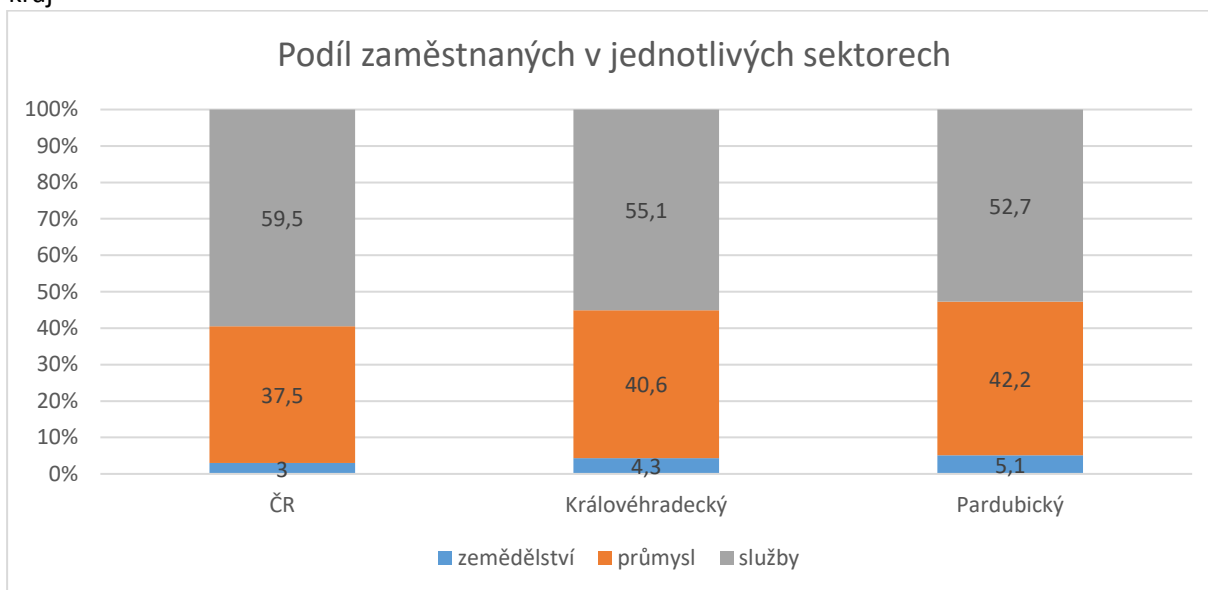

Zdroj: MPSV 2014

Je zřejmé, že počet dostupných uchazečů na jedno volné místo je pod republikovým i krajskými průměry. Z hlediska měření zaměstnanosti/nezaměstnanosti je to fakt jistě potěšitelný, ale z hlediska možnosti výběru pracovníků s odpovídajícími kompetencemi na požadované místo je situace složitější.

Dle Výběrového **šetření pracovních sil**, které prováděl Český statistický úřad za účelem získání dat o trhu práce (2013), je podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství v Královéhradeckém a Pardubickém kraji následující:

Graf č. 57: Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech – srovnání ČR, Královéhradecký a Pardubický kraj

Zdroj: ČSÚ, 2014

Srovnáme-li však tento přehled s výsledky šetření v oblasti vzdělávání v území MAS NAD ORLICÍ, zjistíme, že podíly oborů, ve kterých je nabízeno vzdělání, neodpovídají podílům sektorů: 79,3% studijních nebo učňovských oborů vzdělává pracovníky ve službách, 13,9% pro sektor průmyslu a 6,8% pro zemědělství. Toto rozvrstvení odpovídá např. Praze, případně větším městům. Předpokládáme-li, že se chtějí mladí lidé po vystudování uplatnit primárně v oboru, který vystudovali, nezbyvá jim než do větších měst odejít. Pro tvorbu strategie se jistě jedná o jeden z důležitých bodů rozvoje území.

Shrnutí kapitoly 4.2. Potenciál z hlediska lidských zdrojů

Největším problémem, identifikovaným hlavně na veřejných setkáních, v anketě občanů i v rozhovorech se starosty je **nezájem a neochota lidí**. Statistické údaje nám tento fakt potvrzují ve skutečnosti, že míra podnikatelů je v obou krajích nižší, než je republikový průměr, a také fakt, že snížení ekonomické aktivity vykazují v území MAS NAD ORLICÍ všechny sledované obory NACE s výjimkou peněžnictví a pojišťovnictví. Důvodů je několik, byly již většinou zmíněny výše a nedá se jednoznačně říci, že pasivita lidí plyne ze zátěže dané legislativou, z neochoty přijmout odpovědnost a riziko či z nedostatečného sebevědomí a pohodlnosti občanů.

V území MAS NAD ORLICÍ působí **podnikatelé**, kteří sledují trendy a mají zájem se zapojit do rozvoje regionu – což prokázali již například členstvím v MAS a účastí na veřejných setkáních, případně v pracovních skupinách. Ti by se v budoucnu mohli stát vzorem a oporou začínajícím podnikatelům.

Neziskové organizace již v minulých obdobích vyšly vstříc potřebám občanů a jejich rozvrstvení je víceméně ustálené: část má jasno v tom, že vykonávají činnosti v komunitě na dobrovolnické bázi, část se jich profesionalizovala a poskytují např. registrované sociální služby. V regionu momentálně není oblast, která by vyžadovala aktivní intervenci neziskové organizace či občanské iniciativy. Vysoká míra aktivity spolků však dává naději, že v případě potřeby budou na vzniklou situaci pružně reagovat.

4.3. Potenciál dle oblastí

V území MAS NAD ORLICÍ bylo identifikováno několik oblastí, které je možno v budoucnosti rozvíjet a jejichž rozvojem lze dosáhnout zkvalitnění života v regionu. Jednotlivé oblasti nejsou striktně vymezeny, ale dochází k jejich prolínání. V průběhu realizace strategie tak lze očekávat vytvoření synergických efektů.

Specifické postavení zaujímá oblast **vzdělávání**: zasahuje do všech následujících oblastí. Vzdelávání či osvěta budou zásadní jak v oblasti rozvoje místní komunity a spolupráce mezi zde působícími subjekty, tak v oblasti zvýšení kvality služeb, posílení místní produkce a odbytu, dlouhodobého udržení lidských zdrojů v regionu i udržitelného využívání místních zdrojů.

V oblasti **místní ekonomiky** spatřujeme potenciál nejen v rozvoji, produkci a odbytu místních produktů (zemědělských, řemeslných i průmyslových) a služeb (např. sociálních), ale také v motivaci ke zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, ve vytváření sítí, zvýšení informovanosti, větší diverzifikaci a udržitelnosti ekonomických činností.

Aktivní život v obcích je oblastí, která má potenciál jak v rozvoji spolupráce mezi místní samosprávou a veřejností, ale také v podpoře aktivních jedinců a spolků, zajištění odpovídajícího zázemí pro jejich činnost a ve zlepšení prostředí v obcích.

Oblast **péče o krajinu** úzce souvisí s oblastí **zemědělství** i průmyslové výroby. Území skýtá příležitosti k rozvoji šetrného cestovního ruchu, zároveň lze na péči o krajinu nahlížet z hlediska potřeb místních obyvatel (cyklodoprava, aktivní trávení volného času) a ochrany místních zdrojů.

V neposlední řadě je třeba zmínit oblast **komunitních služeb**. Nabízí se propojit tuto potřebu, jejíž naléhavost (např. v oblasti sociální) v budoucnu poroste, s možností posílit samostatnost obyvatel (zaměření na terénní služby apod.)

Shrnutí kapitoly 4.3. Potenciál dle oblastí

MAS NAD ORLICÍ a její členové mají jedinečnou příležitost propojovat rozvoj zmíněných oblastí a vytvářet tak synergické efekty. Kromě propojení oblastního mohou vytvářet i regionální přesahy, jejichž vznik předpokládá Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020.

4.4. Potenciál z hlediska materiálních a nemateriálních zdrojů

Kromě vlastních finančních zdrojů, které jsou v území k dispozici (rozpočtové a jiné příjmy obcí, investiční kapitál podnikatelů, volné prostředky obyvatel) je žádoucí zaměřit se na využití externích zdrojů. Jedná se zejména o dotace (pomoc malým obcím, kterých je v území převaha, pomoc podnikatelům či OSVČ), o půjčky (pomoc drobným podnikatelům při zpracování podnikatelského záměru včetně finanční rozvahy) či lepší využití návštěvnického potenciálu (prodej výrobků a služeb). Myšlenka věcného plnění je v území relativně nová, ale je pravděpodobné, že se jí začnou určité skupiny obyvatel a podnikatelů zabývat (jak bylo naznačeno při veřejných setkáních).

Ostatní materiální zdroje (suroviny) a technické zdroje (budovy, zařízení), stejně jako nemateriální zdroje, lze hodnotit jako dostatečné.

Sdružování prostředků k rozvoji území je možné – napovídají tomu jak zkušenosti z realizace některých projektů, tak např. historická zkušenost svazků obcí a v neposlední řadě i činnost MAS NAD ORLICÍ.

Shrnutí kapitoly 4.4. Potenciál z hlediska materiálních a nemateriálních zdrojů

Vyhodnotit území MAS NAD ORLICÍ z hlediska dostupnosti zdrojů lze lapidárně: zdrojů je dost, ale máme velké rezervy v jejich účelném využívání. Jedním z důvodů je již několikrát zmíněná nekoncepčnost a nepropojování informací.

4.5. Rozvojové limity

Limity využití území jsou definovány územními plány a zpracovány v územně analytických podkladech za regiony ORP.

Mezi územní limity řadíme

- záplavová území a limity využití okolí toků (viz kapitola 2.15.)
- chráněná území a jejich režim (dtto)
- ochrana zemědělského půdního fondu a lesů (dtto)
- specifická využití území (vojenská, vodárenská – viz kapitola 2.6.)
- památková ochrana objektů a zón (viz kapitola 2.14)
- dopravní sítě a jejich ochrana (viz kapitola 2.6)

Limity rozvoje však jsou i v dalších oblastech – ekonomické (vzdálenosti na trasách dodavatel – výrobce -odběratel, dostupnost míst, kupní síla obyvatel apod.), sociální (sociální vazby, znevýhodněné skupiny) a environmentální (zákonné normy, udržitelný rozvoj).

Shrnutí kapitoly 4.5. Rozvojové limity

V území MAS NAD ORLICÍ nenacházíme výjimečné či specifické limity, které by výrazně omezovaly rozvoj regionu.

5. SWOT

5.1. SWOT analýza celková

Z výsledků předchozích analýz byla pro potřeby tvorby strategie sestavena SWOT analýza území MAS NAD ORLICÍ.

Tabulka č. 34: SWOT analýza území MAS NAD ORLICÍ (2013-2014)

SILNÉ	PŘÍLEŽITOSTI
S1 vysoká aktivita spolků a jejich pružné reagování na potřeby obyvatel	O1 výhodná poloha regionu
S2 pestrý spolkový život a dobrovolnická práce	O2 Orlice - využití jejich kvalit pro místní i pro rozvoj cestovního ruchu
S3 rozvoj místní výroby a produkce formou malých firem	O3 vhodné klima - zemědělství i rekreace
S4 nadprůměrná bytová výstavba	O4 mírně se zvyšující počet obyvatel
	O5 blízkost sídla/příroda
	O6 dostatečné vlastní zdroje - zemědělská půda a pitná voda
	O7 stabilizovaná situace s vlastnictvím půdy a pozemků
SLABÉ	HROZBY
W1 nekoncepční a uzavřená práce samospráv	T1 neuspokojivé vztahy mezi lidmi
W2 nedostatečná spolupráce obcí	T2 pasivita, nízký zájem a neochota lidí podnikat
W3 malá pružnost v řešení aktuálních problémů (podpora podnikatelů apod.)	T3 vysoké administrativní zatížení samospráv
W4 zanedbané zázemí pro školství, kulturu, sport a poskytování komunitních služeb	T4 možný nedostatek manažersky, technicky a řemeslně kvalifikovaných lidí
W5 nepružná nabídka oborů SŠ, učilišť a dalšího vzdělávání dospělých	T5 mnoho turistických oblastí - složitý destinační management
W6 nedostatečná nabídka alternativního školství	T6 málo kulturních a přírodních zajímavostí nadregionálního významu
W7 málo sociálního bydlení	T7 ohrožení obcí povodněmi a přívalovými dešti (40 obcí)
W8 převaha neekologických způsobů výroby elektřiny	T8 správní nejednotnost území MAS NAD ORLICÍ
W9 nízká míra využívání brownfields	

Jak z uvedeného vyplývá, dominantní problémy území se týkají činnosti samosprávy, vztahů a postojů obyvatel. „Nekoncepční a uzavřená práce samospráv“ pramení především z toho, že značná část obcí nedostatečně plánuje a pokud plánuje, tak vytváří nepropojené účelové dokumenty. Problematické je rovněž naslouchání občanům, jejich zapojování (kde mohou být kořeny jejich aktivity či pasivity) a vzájemná spolupráce mezi obcemi – viz např. neexistence koncepce rozvoje cyklo dopravy. Jednou z příčin tohoto problému může být „vysoké administrativní zatížení samospráv“ – faktem zůstává, že v území je 41 obcí (z celkového počtu 58) s počtem obyvatel do 500 a více než polovina obcí (31)

nemá uvolněného starostu. S tím souvisí i nízká míra vlastní hospodářské činnosti obcí jakožto nástroje k lepší finanční udržitelnosti a motivaci obyvatel.

Na základě SWOT analýzy lze navrhnout pro SCLLD následující kroky:

- zefektivnit činnost samospráv a spolupráci s občany
- vést obyvatele území k větší aktivitě v oblasti práce, samostatnosti, odvaze a odpovědnosti za kvalitu svého života
- zlepšit kvalitu služeb a vzdělávání
- podpořit činnost nových i stávajících OSVČ, podpořit informovanost a diverzifikaci místní ekonomiky
- využít výhod prostředí k rozvoji cestovního ruchu i rekreaci obyvatel při zachování hodnot krajiny
- usilovat o nová řešení v oblasti zdrojů a využití energie

5.2. SWOT analýzy vybraných oblastí rozvoje

Pro potřeby činnosti pracovních skupin i pro potřeby přesnější formulace strategické části plánu byly zpracovány dílčí SWOT analýzy pro tyto oblasti:

- Společenský, kulturní a sportovní život
- Služby, školství a vzdělávání v regionu
- Místní ekonomika a zdroje jejího rozvoje
- Prostor pro život v regionu, krajina, komunikace, propojení
- Udržitelné využívání zdrojů

Tabulka č. 35: SWOT analýza - Společenský, kulturní a sportovní život

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
pestrý spolkový život a dobrovolnická práce	rozhodování samospráv bez většího zapojení veřejnosti
rozvíjející se církevní život (kostely, fary)	nedostatek financí pro spolkovou činnost
zachovalé vztahy (původní obyvatelstvo)	nízký zájem obyvatel o dění v obci
návrat k tradicím	nízká spolupráce mezi obcemi
	chybí vize
	chybí podpora začínajících kulturních počínů
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
velká pestrost na malé ploše	pasivita
vzdálenost od větších sídel	konzumní styl života
kulturní dědictví	vysoké administrativní zatížení samosprávy
	nemožnost využívání fondů malými obcemi

Tabulka č. 36: SWOT analýza – Služby, školství a vzdělávání v regionu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
vybavenost objekty	špatná organizace veřejné dopravy v části území
venkovské školy a školky	velká závislost malých obcí na městech
schopní lidé	nízká spolupráce mezi obcemi
příznivé podmínky pro bydlení	chybí podpora celoživotního vzdělávání
	nedostatečný zájem mladých o technické obory
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
blízko dostupné univerzitní vzdělání	nemožnost využívání fondů malými obcemi
	centralizace

Tabulka č. 37: SWOT analýza - Místní ekonomika a zdroje jejího rozvoje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
rozvoj místní výroby a potravin	upadající živnosti, zánik malých obchodníků
pracovní příležitosti	netrpělivost se začínajícím podnikáním
možnosti pro turistiku	klesající podíl ekonomicky aktivní populace
vlastnické vztahy vyřešeny	chybí start-up pro začínající podnikatele
čistá řeka	obavy z podnikatelského rizika
	nízká investiční aktivita
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
výhodná poloha v rámci ČR	nedostatek sebevědomí (na vesnici)
propojenost 2 krajů (HK, PC)	pasivita
pozemky a nevyužité stavby	malá turistická atraktivita
noví lidé	nesourodost území

Tabulka č. 38: SWOT analýza - Prostor pro život v regionu, krajina, komunikace, propojení

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
zachovalá krajina	málo míst k potkávání (náves...), vylidněná/vybydlená náměstí
tradice cyklo dopravy	nedostatečná údržba krajiny
malá sídla	nedostatečné využití stávajících objektů
množství menších komunikací a cyklostezek	neprovázanost strategií a územních plánů obcí
	špatná organizace veřejné dopravy v části území
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
hrady a zámky	snaha zrušit stavební úřady v obcích
nevede tudy dálnice	
řeka	
zalesněná krajina (vysoký podíl lesů)	

Tabulka č. 39: SWOT analýza - Udržitelné využívání přírodních zdrojů

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
zachovalá krajina	vysoké zornění půdy
rozvoj místní výroby a potravin	málo energeticky kvalitní výstavby
schopní lidé	nekoncepční kácení/vysazování
čistá řeka	nízký podíl místních energií
	málo vodních nádrží (rychlý odtok vody z regionu)
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
kvalitní voda	pasivita
zdroje písku	nízké výkupní ceny zemědělských produktů
pozemky a nevyužité stavby	
vysoký podíl lesů	

6. Analýza problémů a potřeb

Uvedené identifikované problémy a potřeby jsou v území velmi rozmanité, což se týká i možných způsobů jejich řešení a to zejména s ohledem na jejich možnosti financování. Proto v následující tabulce pro lepší přehled uvádíme identifikované problémy a potřeby, které budou řešeny prostřednictvím ESI fondů s ohledem na Možnosti financování v rámci integrovaného nástroje CLLD.

Problémy v jednotlivých oblastech byly zjištěny na základě komunitních setkání, terénních průzkumů a jednání tematických pracovních skupin, vyplynuly také ze samotné analýzy současného stavu regionu a jednotlivých oblastí a v neposlední řadě z dotazníků určených podnikatelským subjektům, školám, obecně prospěšným organizacím a představitelům obcí (březen 2014). Hlavním zdrojem je SWOT analýza, která v sobě všechny předchozí zdroje integruje. Problémy jsou uspořádány podle kapitol analytické části a představují všechny problémy regionu bez ohledu na financování.

Na základě definovaných problémů byly určeny hlavní **potřeby** regionu, které byly základním zdrojem pro definici specifických cílů a aktivit v kapitole 7.2.

Tabulka uvádí přehled pouze těch problémů a potřeb, které jsou řešeny v rámci opatření CLLD, resp. fichí pro PRV, které byly vytvořeny v rámci programových rámců. Integrovaný nástroj Komunitně vedený místní rozvoj by mohl napomoci řešit i další identifikované problémy a potřeby, ovšem s ohledem na výši stanovené předběžné alokace byla místními aktéry provedena prioritizace podporovaných opatření.

Tabulka č. 40: Analýza problémů a potřeb

Problém	Potřeba	Specifický cíl SCLLD	Program ESI fondů	Fiche
Nedostatek absolventů a zaměstnanců v technických a řemeslných oborech	Organizace vzdělávacích aktivit pro zemědělce, lesníky a podnikatele	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	PRV	PRV 1 - Vzdělávání pro podnikání
Nedostatečné poradenství pro zemědělce pro producenty a zemědělce	Organizace vzdělávacích aktivit pro zemědělce, lesníky a podnikatele	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 2 - Podpora místního zemědělství
Nevyhovující stav zemědělských objektů a strojů	Výstavba a modernizace zemědělských objektů a nákup moderních strojů	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV	PRV 2 - Podpora místního zemědělství
Nedostatečné vybavení a zázemí místních producentů	Podpora lokální produkce a soběstačnosti regionu	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 3 - Rozvoj místní produkce
Snížený přístup ke krajině, nízká kvalita polních cest	Rekonstrukce či výstavba nových polních cest	4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny	PRV	PRV 4 - Cesty v krajině
Nedostatečné a zastaralé vybavení provozoven a špatný stav objektů sloužících k podnikání	Výstavba a modernizace podnikatelských objektů a nákup moderních strojů	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
Snížení počtu podnikatelských subjektů	Podpora začínajících podnikatelů	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV	PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky

Problém	Potřeba	Specifický cíl SCLLD	Program ESI fondů	Fiche
Malá turistická atraktivita regionu	Podpora aktivit směřujících na cestovní ruch	3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu	PRV	PRV 5 -Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
Nedostatečná prostupnost krajiny	Podpora nových stezek v krajině	4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny	PRV	PRV 6 - Les pro odpočinek
Nedostatečná návštěvnická infrastruktura v lesích	Zajištění dostatečné infrastruktura	4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel	PRV	PRV 6 - Les pro odpočinek
Nedostatečné a zastaralé vybavení provozoven a špatný stav objektů sloužících k podnikání v lesnictví	Výstavba a modernizace lesních podnikatelských objektů a nákup moderních strojů	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva
Snížení počtu podnikatelských subjektů	Podpora začínajících podnikatelů	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV	PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva
Nižší konkurenceschopnost místních zemědělských a zpracovatelských podniků	Podpora aktivit vedoucích ke spolupráci mezi podnikateli	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli
Nefunkční spolupráce mezi podnikatelskými subjekty	Podpora aktivit vedoucích ke spolupráci mezi podnikateli	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV	PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli
Nedostačené zásobování prodejen v regionu místními produkty	Podpora propojení mezi zemědělci, producenty a prodejci	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 9 - Podpora lokálního odbytů
Nedostatečné propojení místních zemědělců a obchodní sítě, restauracemi,...	Podpora propojení mezi zemědělci, producenty samostatnosti prodejci	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV	PRV 9 - Podpora lokálního odbytů
Nedostatečná spolupráce s místními akčními skupinami napříč ČR	Spolupráce s místními akčními skupinami napříč ČR	1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem	PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
Nedostatečné zajištění bezpečnosti silničního provozu	Zajištění bezpečné dopravní infrastruktury v obcích	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb	IROP	IR OP 1 – Bezpečná cesta do školy i do práce
Chybějící propojenost cyklostezek a zajištění bezpečné cyklodopravy so zaměstnání	Budování cyklotras, cyklostezek a jejich zázemí	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb	IROP	IROP 2 – Na kole do práce a školy
Chybějící kapacity terénních sociálních služeb v regionu	Zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	IROP	IROP 3 – Kvalitní sociální služby

Problém	Potřeba	Specifický cíl SCLLD	Program ESI fondů	Fiche
Nevyhovující stav objektů, kde se může setkávat komunita, někde chybí zcela	Modernizace a výstavba komunitních center	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	IROP	IROP 4 – Komunitní centra
Pasivita obyvatel o komunitu v obci	Modernizace a výstavba komunitních center	1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života	IROP	IROP 4 – Komunitní centra
Malá aktivita občanů při zapojení se do rozhodování obce, regionu	Modernizace a výstavba komunitních center	1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem	IROP	IROP 4 – Komunitní centra
Chybějící sociální bydlení v regionu	Podpora přestavby či výstavby sociálních bytů	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	IROP	IROP 5 – Sociální bydlení
Neznalost sociálního podnikání, zapojení do práce dlouhodobě nezaměstnané	Podpora vzniku a vybavení či modernizace sociálního podniku	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	IROP	IROP 6 – Zázemí pro sociální podnikání
Nedostatečné technické vybavení škol	Zajištění kvalitního technického vybavení škol	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání	IROP	IROP 7 – Kvalitní vzdělávání na školách
Nesoulad nabídky a poptávky na regionálním trhu práce, menší zájem o řemeslné a technické obory	Zajištění kvalitního vybavení škol v klíčových kompetencích pro využití v praxi	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	IROP	IROP 7 – Kvalitní vzdělávání na školách
Nedostatečné zázemí pro celoživotní vzdělávání v regionu	Podpora modernizace či vzniku zázemí pro celoživotní vzdělávání	2.3. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel	IROP	IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu
Nesoulad nabídky a poptávky na regionálním trhu práce, menší zájem o řemeslné a technické obory	Zajištění kvalitního vybavení zařezání pro celoživotní vzdělávání v klíčových kompetencích pro využití v praxi	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	IROP	IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu
Chybějící koncepční a komunitně zpracované dokumenty pro rozvoj regionu	Vznik koncepčních dokumentů za účasti veřejnosti	1.1. Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy	IROP	IROP 9 – Dokumenty územního rozvoje
Chybějící kapacity terénních sociálních služeb v regionu	Rozvoj nabídky sociálních služeb, zejména terénních a preventivních	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	OP Z	OP Z 1 – Podpora poskytování sociálních služeb
Nedostatečná spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a zaváděních nových metod	Zvyšování kvalifikace a spolupráce poskytovatelů služeb občanům, jejich otevírání inovativním postupům a komunitní práci	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	OP Z	OP Z 1 – Podpora poskytování sociálních služeb

Problém	Potřeba	Specifický cíl SCLLD	Program ESI fondů	Fiche
Pasivita obyvatel o komunitu v obci	Podpora aktivit se zapojování veřejnosti do rozhodovacích a plánovacích procesů	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	OP Z	OP Z 2 – Komunitní služby a sociální začleňování
Malá aktivita občanů při zapojení se do rozhodování obce, regionu	Rozvoj aktivit pro skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	OP Z	OP Z 2 – Komunitní služby a sociální začleňování
Nesoulad nabídky s aktuálními požadavky na trhu práce	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	OP Z	OP Z 3 – Zaměstnanost
Nesoulad nabídky s aktuálními požadavky na trhu práce	3.3.2. Zaměstnávání propojené s potřebami regionu	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	OP Z	OP Z 3 – Zaměstnanost
Neznalost sociálního podnikání, zapojení do práce dlouhodobě nezaměstnané	Zaměstnávání propojené s potřebami regionu	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	OP Z	OP Z 4 – Sociální podnikání
Nedostatečné zajištění péče o děti v době mimo školní vyučování a čase, kdy jsou rodiče v zaměstnání	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	OP Z	OP Z 5 – Prorodinná opatření

C. Strategická část

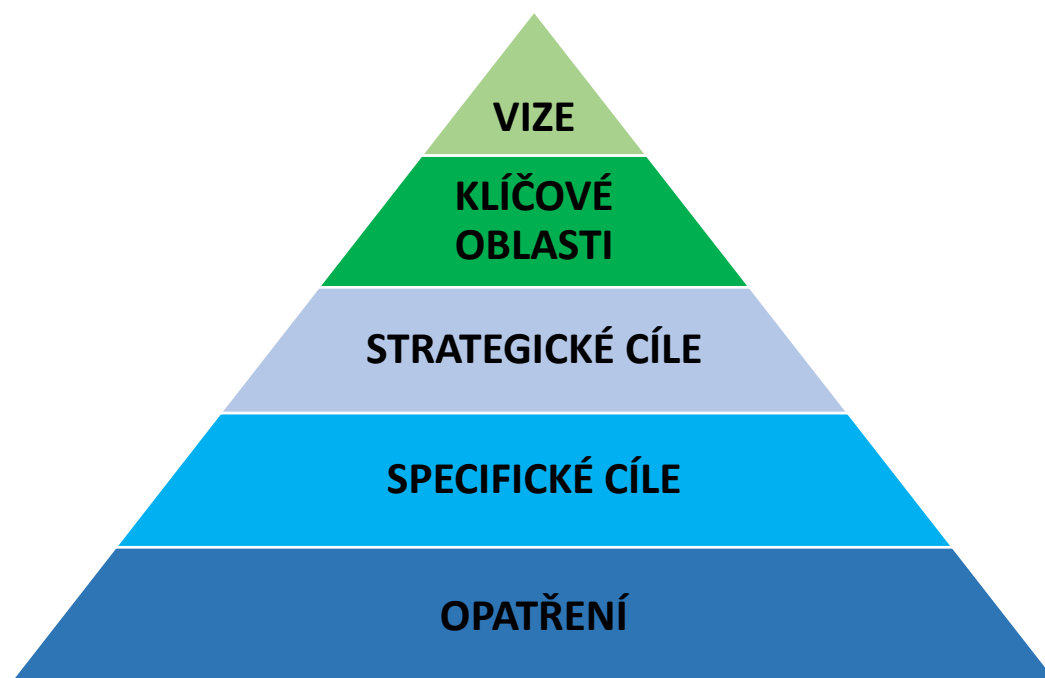
7. Vize

7.1. Vize rozvoje regionu

Základním východiskem postaveným na výsledcích analytické části je vědomí, že je třeba dosáhnout změny myšlení, postojů a kapacit lidí, příležitostí, prostoru, materiálního stavu a vybavenosti území, stejně jako změny vztahů a spolupráce.

Postavení vize ve struktuře strategického plánu je přehledně vyjádřeno na následujícím obrázku:

Obr. č. 5: Strategická pyramida MAS NAD ORLICÍ

Na veřejných setkáních byly definovány dílčí vize stavu regionu v roce 2020. Ty jsou uvedeny v kapitole 3.1. Hodnocení území z pohledu účastníků veřejných setkání na str. 95.

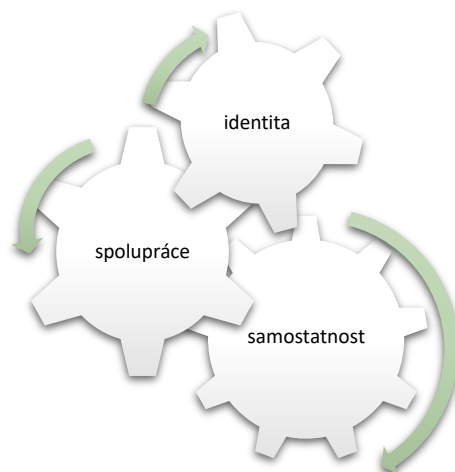
Na základě výstupů z veřejných setkání, pracovních skupin a poznání regionu definujeme pro Strategii tuto vizi rozvoje regionu 2020:

BOHATSTVÍ REGIONU NAD ORLICÍ PLYNE Z ODPOVĚDNOSTI A SPOLUPRÁCE JEHO OBYVATEL.

7.2. Klíčové oblasti rozvoje

Na základě hodnocení celkové SWOT analýzy a dat o území byly definovány tři klíčové oblasti rozvoje:

Obr. č. 6: Klíčové oblasti rozvoje regionu MAS NAD ORLICÍ

IDENTITA

Posílení identity regionu a obyvatel, jejich komunikace a vzdělanosti.

Popis:

Rozvoj identifikace lidí s regionem a jeho hodnotami, bezpečné zakotvení v místě a komunitě. Posilování tradic, místních produktů, posilování vzdělanosti a bohaté škály příležitostí k aktivnímu životu v příjemném prostředí obce a krajiny, nárůst kulturní identifikace a kulturních aktivit v regionu. Aktivní tvorba kvality života v obci, ve formě pozitivní identity obcí, využití místních hodnot a všestranného kulturního i přírodního dědictví, otevírání se novým a neotřelým přístupům a formám v krajinotvorbě, architektuře, komunitním životě, kultuře.

Očekávané dopady:

Udržení mladých a ekonomicky aktivních lidí v regionu, oživení popularity a využití místních zdrojů, produktů a služeb. Posílení vazeb mezi lidmi, celkově ohleduplnější a udržitelnější zacházení s místními hodnotami a jejich využití pro komunitní rozvoj. Diverzifikace, z kvalitnější a otevřenost vzdělávání a správy území.

SAMOSTATNOST

Udržitelné využívání zdrojů pro rozvoj samostatnosti regionu a v regionu.

Popis:

Udržitelné a vyvážené využívání materiálních, přírodních, lidských, prostorových i ekonomických hodnot a zdrojů pro posilování odpovědnosti za okolí i sebe sama. Podpora aktivních lidí, rozvoj kreativity, nápaditosti a samostatného konání ve vzdělávání, podnikání, zaměstnávání i komunitním životě a zdravém životním stylu. Posilování ekonomické bezpečnosti a vazeb na spolehlivé místní zdroje potravin a služeb.

Očekávané dopady:

Změna postojů směrem k odpovědnosti a aktivitě ve všech oblastech života. Udržitelnější využití místních zdrojů pro místní ekonomiku, vyšší podíl místních ekonomických vazeb a vzájemné informovanosti. Zvýšení pocitu bezpečí života v regionu.

SPOLUPRÁCE

Rozvoj spolupráce a společného řešení problémů.

Popis:

Společná identifikace problémů komunitními metodami, rozhodování o řešení a zapojování různých aktérů. Bezpečné a zdravé komunity. Rozvoj spolupráce uvnitř regionu i navenek.

Očekávané dopady:

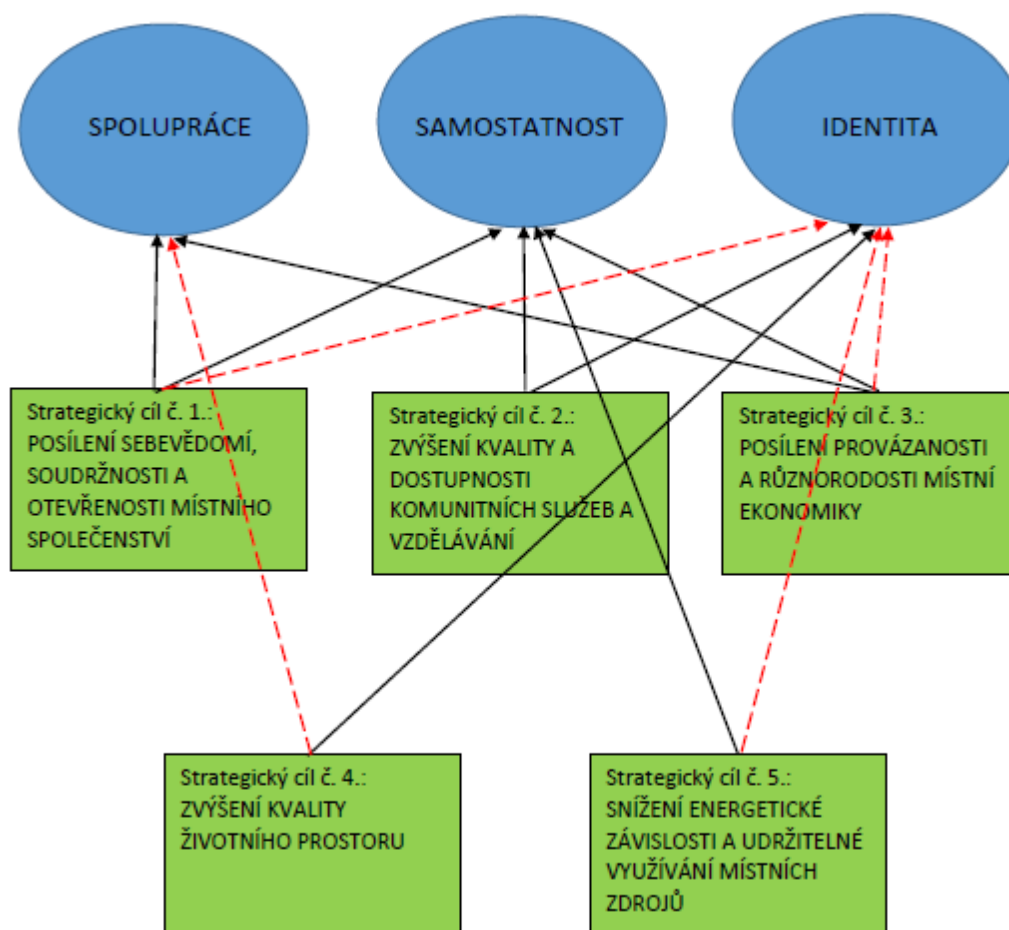
Nárůst otevřenosti všech aktérů ke spolupráci, k novým podnětům, ke vzdělávání. Zvýšení zapojení se do ekonomické i společenské spolupráce. Využití synergických efektů spolupráce.

8. Strategické a specifické cíle

8.1. Strategické cíle

Dosáhnout změny ve výše zmíněných klíčových oblastech rozvoje lze díky stanovení strategických cílů pro následující období. Strategické cíle reflektují výsledky analýz (tzn. jejich východiskem je stávající stav) a zároveň v nejvyšší možné míře přispívají k naplnění vize.

Obr. č. 7: Klíčové oblasti rozvoje a strategické cíle

7.2. Specifické cíle a opatření

Strategický cíl č. 1: Posílení sebevědomí, soudržnosti a otevřenosti místního společenství		
Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:
1.1.	1.2.	1.3.
Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy	Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života	Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem
Opatření:	Opatření:	Opatření:
1.1.1.	1.2.1.	1.3.1.
Zvýšení kvality, transparentnosti a odpovědnosti místní samosprávy	Zlepšení zázemí pro volnočasové, společenské, kulturní a sportovní aktivity	Podpora aktivit k utváření identity regionu nebo obce
1.1.2.	1.2.2.	1.3.2.
Zapojování veřejnosti do rozhodovacích a plánovacích procesů	Zlepšení podmínek pro stabilizaci a nezávislost spolků	Zlepšení využití místního dědictví pro propagaci regionu
1.1.3.	1.2.3.	
Spolupráce mezi obcemi, sektory a aktivními subjekty	Zvýšení prestiže a veřejného uznání pro ty, kteří se aktivně podílejí na zkvalitňování komunitního života	
	1.2.4.	
	Podpora aktivního života seniorů	

Specifický cíl:	1.1. Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení efektivity a optimalizaci procesů ve veřejné správě prostřednictvím posilování kompetencí místní samosprávy v oblasti manažerských dovedností, řízení projektů, strategického řízení, spolupráce a práce s veřejností.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet strategických dokumentů obcí vytvořených se zapojením veřejnosti	počet	5
	Počet workshopů rozvíjejících spolupráci v regionu	počet	3
Indikátor výsledku:			
	Zapojení obcí do dotačních výzev	%	30
	Podíl projektů obcí připravených se zapojením komunity	%	20
	Podíl obcí zapojených do přeshraniční spolupráce	%	10

Opatření:	1.1.1. Zvýšení kvality, transparentnosti a odpovědnosti místní samosprávy		
Okruh podporovaných aktivit:	Servis pro obecní samosprávu vybudovaný na místní příslušnosti a znalosti		
	Kvalitnější a operativnější informační servis obcí pro občany		
	Zkvalitnění znalostí získávání podpor v rámci relevantních dotačních titulů		
	Podpora podnikání obcí		
Vazba na SWOT analýzu:	W1, W2, W3, T3, T8		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 2.1.3.		

Opatření:	1.1.2. Zapojování veřejnosti do rozhodovacích a plánovacích procesů		
Okruh podporovaných aktivit:	Zlepšení koncepčnosti rozvoje území, plánů respektujících principy udržitelného rozvoje		
	Podpora komunitně vznikajících strategicko-rozvojových dokumentů a územních plánů respektující principy udržitelného rozvoje		
	Zavádění a podpora přijetí metod komunitního plánování, zapojení veřejnosti, podpora zájmu veřejnosti o rozhodování		
Vazba na SWOT analýzu:	W1, W3, S1, T1, T2		
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.3., 2.1.1., 2.3.3.		

Opatření:	1.1.3. Spolupráce mezi obcemi, sektory a aktivními subjekty		
Okruh podporovaných aktivit:	Zlepšování dovedností ke spolupráci k rozvoji regionu		
	Podpora přenosu a rozvoje příkladů dobré praxe		
	Rozvoj přeshraniční spolupráce mezi obcemi, spolky i podnikateli		

Vazba na SWOT analýzu:	W1, W2, W3, S1, T8
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.2., 2.1.3., 2.2.5., 2.3.2., 3.1.4., 3.3.3., 5.1.2.

Specifický cíl:	1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na rozvoj oblastí působení místních spolků a na zajištění udržitelnosti jejich činnosti prostřednictvím zlepšování zázemí, zvyšování kompetencí v oblasti řízení lidských zdrojů i financí a podpory a ocenění aktivních jedinců.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet akcí pořádaných na území MAS (v roce 2015 bylo dle šetření 480 akcí)	počet	550
	Počet podpořených zázemí pro spolkový život	počet	12
Indikátor výsledku:			
	Míra zapojení veřejnosti do činnosti NNO (hodnota z Ankety občanů 43%)	%	50
	Podíl žadatelů z NNO	%	20

Opatření:	1.2.1. Zlepšení zázemí pro volnočasové, společenské, kulturní a sportovní aktivity		
Okruh podporovaných aktivit	Modernizace a rozvoj nových a inovativních zázemí a vybavení pro aktivity občanské společnosti		
	Posílení víceúčelovosti a využívání zázemí a jeho ekonomická		
Vazba na SWOT analýzu:	W4, S1, S2, O4		
Vazba na další opatření:	1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.3., 2.3.4., 3.4.3., 4.1.1.		

Opatření:	1.2.2. Zlepšení podmínek pro stabilizaci a nezávislost spolků		
Okruh podporovaných aktivit:	Hledání finančních zdrojů, odborné poradenství a vzdělávání, přímá podpora místních aktérů		
	Společná propagace s prezentace spolků		
	Servis pro činnost NNO		
	Zlepšení soustavných činností spolků a mezigenerační a vícegenerační spolupráce		
Vazba na SWOT analýzu:	S1, S2, W3, W4, T1		
Vazba na další opatření:	1.2.1., 1.2.3., 1.2.4., 3.1.1., 3.1.2.		

Opatření:	1.2.3. Zvýšení prestiže a veřejného uznání pro ty, kteří se aktivně podílejí na zkvalitňování komunitního života
Okruh podporovaných aktivit:	Systematičnost podpory a ocenění místních lídrů
Vazba na SWOT analýzu:	S1, S2, T1
Vazba na další opatření:	1.3.1., 2.3.3., 2.3.4.

Opatření:	1.2.4. Podpora aktivního života seniorů
Okruh podporovaných aktivit:	Posílení podpory aktivit pro seniory
Vazba na SWOT analýzu:	W3, W7, T1
Vazba na další opatření:	1.2.1., 1.2.3., 1.3.1., 2.1.1., 2.1.4., 2.3.1.

Specifický cíl:	1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení odpovědnosti obyvatel k místu, kde žijí, a k jejich aktivizaci prostřednictvím osvěty, vzdělávání a organizování aktivit.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet obnovených památek	počet	25
	Počet vydaných regionálních publikací	počet	10
	Počet nových forem propagačních materiálů	počet	3
Indikátor výsledku:			
	Podíl škol s regionální výukou	%	50
	Podíl obyvatel s vnímáním regionu jako místa identity	%	30

Opatření:	1.3.1. Podpora aktivit k utváření identity regionu nebo obce		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora využití místního dědictví pro posilování sounáležitosti		
	Podpora aktivit na posilování vztahu lidí ke krajině, architektuře, tváři domova		
	Aktivity zaměřené na vyzdvižení kulturní a společenské paměti regionu a posílení identity		
	Využití regionální výuky a témat ve školním vzdělávání		
Vazba na SWOT analýzu:	W2, S1, S2, O2, O4, T1, T5, T6		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 2.3.4., 4.2.2.		

Opatření:	1.3.2. Zlepšení využití místního dědictví pro propagaci regionu
Okruh podporovaných aktivit:	Rozvoj využívání místního dědictví pro různé formy propagace regionu
Vazba na SWOT analýzu:	W1, W2, T6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.3.1., 2.3.3., 2.3.4., 3.4.2., 3.4.3., 4.2.2., 4.4.1.

Strategický cíl: 2. Zvýšení kvality a dostupnosti komunitních služeb a vzdělávání		
Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:
2.1	2.2.	2.3.
Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání	Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel
Opatření:	Opatření:	Opatření:
2.1.1.	2.2.1.	2.3.1.
Podpora rozvoje nabídky komunitních a sociálních služeb, zejména terénních a preventivních	Vybavení škol a souvisejících zařízení pro další formy výuky i praktické činnosti	Zvýšení dostupnosti a rozvoj nových a individuálních forem celoživotního vzdělávání obyvatel
2.1.2.	2.2.2.	2.3.2.
Zvyšování kvalifikace a spolupráce poskytovatelů služeb občanům, jejich otevírání inovativním postupům a komunitní práci	Podpora jiných forem školního vzdělávání pro zajištění dostatečně pestré nabídky	Organizace vzdělávání a spolupráce pro podnikatele, inspirace v regionech
2.1.3.	2.2.3.	2.3.3.
Rozvoj spolupráce a informovanosti o sociálních a základních službách mezi sídly a sektory	Posílení integrace dětí se specifickými potřebami ve školách	Rozvoj vzdělávání k samostatnosti, dynamice a podnikavosti občanů
2.1.4.	2.2.4.	2.3.4.
Rozvoj služeb pro skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením	Zvýšení kvality a profesionality ve vzdělávání	Zdravější a odpovědnější životní styl v regionu
2.1.5.	2.2.5.	
Využití nezaměstnanosti k projektům na posílení sociálních vazeb, péče o potřeby dalších členů komunity a péči o místní hodnoty	Posílení škol jako komunitních center	

Specifický cíl:	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení kvality a dostupnosti služeb (obecně) prostřednictvím zkvalitnění zázemí pro poskytování služeb, reakce na poptávku, rozšiřování nabídky, posilování kompetencí k poskytování služeb a vzdělávání.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet podpořených zázemí pro sociální služby	počet	10
	Počet podpořených osob v sociálních službách	počet	200
Indikátor výsledku:			
	Navýšení kapacity sociálních služeb	osoby	60
	Podíl obcí s vypracovaným komunitním plánem sociálních služeb	%	20

Opatření:	2.1.1. Podpora rozvoje nabídky komunitních a sociálních služeb, zejména terénních a preventivních		
Okruh podporovaných aktivit:	Profesionalizace a vzdělávání v terénních službách ve vyloučených lokalitách a pro vyloučené skupiny obyvatel		
	Podpora komunitní práce pro zabezpečení péče o seniory		
	Podpora zkvalitnění stávajících zařízení		
Vazba na SWOT analýzu:	W1, W2, W3, W5, W6, W7, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.3., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.2.5., 2.3.3., 3.1.2.		

Opatření:	2.1.2. Zvyšování kvalifikace a spolupráce poskytovatelů služeb občanům, jejich otevírání inovativním postupům a komunitní práci		
Okruh podporovaných aktivit:	Vzdělávací aktivity pro pracovníky v sociálních službách		
	Přenos nových metod do sociálních služeb		
Vazba na SWOT analýzu:	W3, W5, T2		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.1., 2.1.3., 2.2.5., 2.3.2., 3.1.1., 3.1.4.		

Opatření:	2.1.3. Rozvoj spolupráce a informovanosti o sociálních a základních službách mezi sídly a sektory		
Okruh podporovaných aktivit:	Společný web a katalog sociálních služeb		
	Informační semináře pro starosty o sociálních a zdravotních službách v regionu		
	Společné plánování komunitních služeb		
Vazba na SWOT analýzu:	W2, W3, W5, T2		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.1., 2.1.2., 2.2.5., 2.3.2., 3.1.1., 3.1.4.		

Opatření:	2.1.4. Rozvoj služeb pro skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora monitoringu a prevence zdrojů sociálně patologických jevů Pomoc v začleňování lidem a skupinám vyloučeným na okraji společnosti
Vazba na SWOT analýzu:	W3, W2
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3.

Opatření:	2.1.5. Využití nezaměstnanosti k projektům na posílení sociálních vazeb, péče o potřeby dalších členů komunity a péči o místní hodnoty
Okruh podporovaných aktivit:	Propagace a podpora zaměstnání znevýhodněných skupin obyvatel Rozvoj terénních služeb propojením s uplatněním neuplatněných skupin - ženy 55+, absolventi, rodiče po RD, aj. Vzdělávání a aktivizace osob vyloučených a osob vedoucích rizikový způsob života
Vazba na SWOT analýzu:	W2, W3, T1, T2
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.2.5., 4.1.1., 4.2.2.

Specifický cíl:	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na posílení efektivity vzdělávání a jeho propojení na potřeby regionu prostřednictvím zlepšení vybavení, rozšíření možností alternativního vzdělávání a integrace, zvyšování kompetencí a posilování role škol v komunitě.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet pracovníků podpořených v klíčových kompetencích	počet	12
	Kapacita podpořených zázemí pro vzdělávání	osoby	240
	Počet škol otevřených dalším aktivitám a potřebám komunity	počet	10
Indikátor výsledku:			
	Podíl škol s novou učebnou polytechnickou, přírodovědnou nebo jazykovou	%	20
	Podíl škol, které zapojují děti do rozhodovacích procesů	%	20
	Podíl dětí na základních školách se SVP	%	2

Opatření:	2.2.1. Vybavení škol a souvisejících zařízení pro další formy výuky i praktické činnosti
Okruh podporovaných aktivit:	Zlepšení zázemí a prostředí pro vzdělávání - investice do modernizace škol Vybavení pro nové formy výuky Modernizace zázemí pro volný čas a výchovu

Vazba na SWOT analýzu:	W4, W5, W6, T1, T4
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 2.1.5., 2.2.2., 2.2.3., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.3., 3.2.1., 4.1.2., 5.1.1.

Opatření:	2.2.2. Podpora jiných forem školního vzdělávání pro zajištění dostatečně pestré nabídky
Okruh podporovaných aktivit:	Různorodé uplatnění EVVO ve vzdělávání a volnočasových aktivitách
	Začleňování nových témat ve výuce (etická, rozvojová, ...)
	Zapojování dětí a studentů do rozhodování ve škole a komunitě
	Podpora spolupráce a jazykového vzdělávání
Vazba na SWOT analýzu:	W5, W6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.2.3, 2.2.5., 2.3.3.

Opatření:	2.2.3. Posílení integrace dětí se specifickými potřebami ve školách
Okruh podporovaných aktivit:	Rozvoj kapacit pro inkluzivní vzdělávání
	Podpora školních asistentů a jejich propojení s komunitou a NNO
Vazba na SWOT analýzu:	W4, W6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.2.2, 2.2.4., 2.2.5.

Opatření:	2.2.4. Zvýšení kvality a profesionality ve vzdělávání
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora spolupráce a monitoringu kvality výuky
	Rozvoj dlouhodobého partnerství ve školách
	Podpora informovanosti a vzdělávání pedagogů k novým metodám, formám i přístupům
	Spolupráce škol a sdílení kapacit pro zlepšení jejich nabídky
Vazba na SWOT analýzu:	W2, W3, W4, W5, W6, T1
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.5.

Opatření:	2.2.5. Posílení škol jako komunitních center
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora aktivit neformálního vzdělávání ve školách vybavení školních a vzdělávacích prostor pro další účely místních komunit
	Dostupné služby předškolní a poškolní péče o děti, doplňková péče
Vazba na SWOT analýzu:	S1, S2, W1, W4, W5, W6, T1
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 1.2.3., 1.3.1., 2.1.1., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.3.1., 2.3.4.

Specifický cíl:	2.3. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na rozvoj celoživotního vzdělávání v regionu prostřednictvím podpory nových forem vzdělávání, zvyšování dostupnosti a reagování na konkrétní potřeby regionu za účelem rozvoje kompetencí a posílení odpovědnosti obyvatel.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet nových spoluprací mezi podnikateli a školami	počet	15
	Počet seminářů pro producenty a zemědělce	počet	10
	Počet vzdělávacích akcí k odpovědnějšímu a zdravějšímu životnímu stylu	počet	10
	Počet inovace podporujících vzdělávacích aktivit	počet	5
Indikátor výsledku:			
	Podíl subjektů nabízející stáže ve firmách	%	5
	Podíl subjektů realizujících nový přístup a kompetence v podnikání	%	5

Opatření:	2.3.1. Zvýšení dostupnosti a rozvoj nových a individuálních forem celoživotního vzdělávání obyvatel		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora rekvalifikačních projektů		
	Podpora projektů neformálního vzdělávání pro aktivnější život obyvatel i komunity		
	Zavádění nových a motivujících forem vzdělávání dospělých a celoživotního vzdělávání		
	Podpora spolupráce podnikatelů, vysokých škol a dalších se školami v regionu		
Vazba na SWOT analýzu:	W3, W5, T1, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.3., 1.2.2., 2.1.2., 2.2.4., 2.2.5., 2.3.2., 2.3.4., 3.2.1.		

Opatření:	2.3.2. Organizace vzdělávání a spolupráce pro podnikatele, inspirace v regionech		
Okruh podporovaných aktivit:	Posílení poradenství pro producenty a zemědělce		
	Podpora stáží a pracovních pobytů u živnostníků, obcí a NNO		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, W3, W5, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.5., 2.3.1., 2.3.3., 2.3.4., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.2.1., 5.1.2.		

Opatření:	2.3.3. Rozvoj vzdělávání k samostatnosti, dynamice a podnikavosti občanů
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora rekvalifikačních projektů
	Rozvoj nabídky celoživotního vzdělávání pro osobní rozvoj, posílení zručnosti, samostatnosti a dalšího uplatnění
Vazba na SWOT analýzu:	S3, W5, T1, T2, T4
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.2.3., 2.1.1., 2.1.5., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.4.

Opatření:	2.3.4. Zdravější a odpovědnější životní styl v regionu
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora výchovy ke zdravému životnímu stylu ve školství i dalším vzdělávání
	Podpora environmentálního vzdělávání a jeho nových forem a uplatnění
	Vzdělávání, výchova a osvěta veřejnosti k osobní angažovanosti a zodpovědnosti za kvalitní život, prostředí, zdraví i udržitelný rozvoj
	Motivační systémy pro občany posilující jejich samostatnost v péči o zdraví
Vazba na SWOT analýzu:	S1, S2, O5, T1, T2
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.2., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.3., 3.3.1., 3.3.2., 4.2.1., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3., 5.3.1., 5.3.2.

Strategický cíl: 3 Posílení provázanosti a různorodosti místní ekonomiky			
Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.
Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu
Opatření:	Opatření:	Opatření:	Opatření:
3.1.1.	3.2.1.	3.3.1.	3.4.1.
Podpora stálých prostor pro podnikání ve stávajících objektech, jejich vybavení a poskytnutí krátkodobého zázemí	Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu	Podpora místní produkce a zpracování	Podpora moderních a kvalitních služeb v cestovním ruchu
3.1.2.	3.2.2.	3.3.2.	3.4.2.
Iniciace a podpora rozvoje sociálního podnikání v regionu	Zaměstnávání propojené s potřebami regionu	Podpora dostupnosti a odbytu zdravých místních potravin a místních služeb - mobilita, organizace místních trhů	Podpora a rozšiřování nabídky a propagace produktů cestovního ruchu šetrných k přírodnímu a zdravému potenciálu území
3.1.3.		3.3.3.	3.4.3.
Zlepšování konkurenceschopnosti podniků a diverzifikace podnikání		Posílení vazeb a motivace k vytváření odbytových / výrobních družstev - společný prodej, odbytové síťování, spolupráce	Rozvíjení atraktivit a zážitkové turistiky
3.1.4.			
Inovace a spolupráce s novými trendy a poznatky			

Specifický cíl:	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na podporu činnosti začínajících i stávajících OSVČ a malých podniků a zvyšování jejich konkurenceschopnosti prostřednictvím spolupráce, podpory při zajištění zázemí a vybavení pro podnikání, propojování poptávky s nabídkou, posílení diverzifikace a zavádění inovací.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet podpořených sociálních podniků	počet	2
	Počet nově vzniklých provozoven řemesel a služeb	počet	50
	Počet nově vzniklých prvovýrobců a zpracovatelů zemědělských produktů	počet	20
	Počet nově vzniklých živností s vazbou na podporu – vzdělání nebo finance	počet	30
	Počet nových spoluprací v podnikání	počet	20
	Počet systémů spolupráce v uplatnění místní produkce na místním trhu	počet	3
Indikátor výsledku:			
	Počet nově zavedených produktů či technologií	počet	10

Opatření:	3.1.1. Podpora stálých prostor pro podnikání ve stávajících objektech, jejich vybavení a poskytnutí krátkodobého zázemí		
Okruh podporovaných aktivit:	Vytváření start-up prostor a inkubátorů společnou péčí aktivních podnikatelů a obcí		
	Sdílení prostor více subjekty		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, O7, W8, W9, T2		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 2.3.2., 2.3.3., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.4.1., 4.4.2., 5.1.1., 5.3.1.		

Opatření:	3.1.2. Iniclace a podpora rozvoje sociálního podnikání v regionu		
Okruh podporovaných aktivit:	Propojování sociálního podnikání s potřebami regionu		
	Aktivity pro motivaci občanů k podnikání a spolupráci		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O7, W2, W3, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.4., 2.1.5., 3.1.1., 3.2.1., 3.2.2.		

Opatření:	3.1.3. Zlepšování konkurenceschopnosti podniků a diverzifikace podnikání		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora rozšiřování spektra výrobků a služeb v zemědělství a výrobě		
	Rozvoj nástrojů spolupráce podniků a společných investic		
	Podpora výměny a sdílení informací		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, O5, O6, O7, W9, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.3.2., 2.3.3., 3.1.1., 3.1.4., 3.2.1., 3.2.2., 3.3.1., 3.3.3., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.1., 5.3.1., 5.3.2.		

Opatření:	3.1.4. Inovace a spolupráce s novými trendy a poznatky		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora specificky inovativní spolupráce a nových postupů i výrobků a služeb		
	Podpora zlepšování a inovace technologického zázemí v podnikání		
	Podpora projektů a informovanosti v přenosu výzkumu a vývoje do praxe v zemědělství, výrobě i službách		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, W5, W9, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.3.2., 2.3.3., 3.1.1., 3.1.3., 5.3.1., 5.3.2.		

Specifický cíl:	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnávání a kvalifikace obyvatel		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvyšování zaměstnanosti a ekonomické samostatnosti obyvatel prostřednictvím podpory zavádění alternativních úvazků a rekvalifikací reagujících na potřeby regionu.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet proškolených osob v ekonomických, finančních i řemeslných oblastech	osoby	50
	Počet podpořených míst v péči o místní a komunitní hodnoty	počet	20
Indikátor výsledku:			
	Nárůst flexibilních pracovních úvazků	%	5

Opatření:	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora vzdělávání a zlepšování kvality nabídky vzdělávacích služeb		
	Organizace vzdělávání a spolupráce pro podnikatele		
	Rozšiřování nabídky vzdělávání v ekonomických, finančních i řemeslných oblastech		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, W5, T2, T4		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.2.1., 2.2.4., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., 3.1.3.		

Opatření:	3.2.2. Zaměstnávání propojené s potřebami regionu
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora zaměstnávání využívajícího kulturní dědictví – sociální a obecní podniky k péči o hmotné dědictví
	Podpora sebezaměstnávání v oblasti služeb, podpora flexibilních úvazků
Vazba na SWOT analýzu:	W2, T6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.3.2., 2.1.5., 2.3.3., 3.1.2., 3.4.2., 4.1.1., 4.2.1., 4.2.2., 4.4.1.

Specifický cíl:	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na podporu místní ekonomiky ve spojení se zvýšením pocitu bezpečnosti, zdraví obyvatel a soběstačnosti regionu prostřednictvím podpory místní produkce a zpracování místních zdrojů, podporu odbytu a zvýšení informovanosti obyvatel.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet fungujících partnerství mezi zemědělci a restauracemi, jídelnami, většími odběrateli	partnerství	6
	Počet podpořených místních zpracovatelů vybavením a modernizací	počet	12
	Počet nových regionálních a regionálně značených produktů	počet	30
Indikátor výsledku:			
	Podíl subjektů dodávajících na regionální trh	%	10
	Zvýšené preference spotřebitelů v regionální produkci	%	30

Opatření:	3.3.1. Podpora místní produkce a zpracování
Okruh podporovaných aktivit:	Posílení poradenství pro producenty a zemědělce
	Podpora místního zpracování vybavením a modernizací
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, O6, O7, W8, W9
Vazba na další opatření:	1.3.1., 2.1.5., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.3.2., 3.3.3., 3.4.2.

Opatření:	3.3.2. Podpora dostupnosti a odbytu zdravých místních potravin a místních služeb - mobilita, organizace místních trhů
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora místního odbytu zemědělských produktů – propojení farmářů s restauracemi, jídelnami, většími odběrateli
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, O6, W2
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.3.1., 2.1.5., 2.3.4., 3.1.1., 3.1.4., 3.3.1., 3.3.3., 3.4.2.

Opatření:	3.3.3. Posílení vazeb a motivace k vytváření odbytových / výrobních družstev - společný prodej, odbytové síťování, spolupráce
Okruh podporovaných aktivit:	Společné informační a propagační systémy služeb a odbytu výrobků
	Podpora vzniku míst společného prodeje
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O3, O6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.3.1., 2.1.5., 2.3.4., 3.1.1., 3.1.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.4.2.

Specifický cíl:	3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na posílení ekonomické soběstačnosti regionu prostřednictvím zvýšení kvality a rozšíření služeb v oblasti cestovního ruchu.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet nově vzniklých či modernizovaných turisticky atraktivních aktivit a vybavenosti - stezky, vyhlídky, hřiště, netradiční formy	počet	12
	Počet nově zavedených moderních informačních technologií ve službách cestovního ruchu	počet	3
	Počet nových forem zážitků vážících se k regionu – chuťové, prožitkové,	počet	5
	Počet spoluprací v nabídce cestovního ruchu	počet	3
Indikátor výsledku:			
	Zvýšení využívání služeb cestovního ruchu	%	20

Opatření:	3.4.1. Podpora moderních a kvalitních služeb v cestovním ruchu		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora jazykové vybavenosti obyvatel a poskytovatelů služeb ve vazbě na cestovní ruch a přeshraniční příležitosti		
	Rozvíjení a diverzifikace ubytovacích kapacit v území		
	Aktivní provázání a spolupráce a podpora návštěvnické vstřícnosti míst i subjektů		
Vazba na SWOT analýzu:	O1, O2, O3, O5, W2, T2, T5, T6		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 1.3.1., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.4., 3.2.1., 3.2.2., 3.3.2., 3.4.2., 3.4.3., 4.1.1., 4.2.1., 4.2.2., 4.3.1., 4.4.1., 4.4.3.		

Opatření:	3.4.2. Podpora a rozšiřování nabídky a propagace produktů cestovního ruchu šetrných k přírodnímu a zdravému potenciálu území
Okruh podporovaných aktivit:	Projekty začlenění nezaměstnaných do nových forem návštěvnické vstřícnosti
	Podpora využití moderních informačních technologií ve službách cestovního ruchu
Vazba na SWOT analýzu:	O1, O2, O3, O5, W1, W2, W3, T5, T6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.3.2., 2.1.5., 3.2.2., 3.3.2., 3.4.1.

Opatření:	3.4.3. Rozvíjení atraktivit a zážitkové turistiky
Okruh podporovaných aktivit:	Zvýšení atraktivnosti regionu formou vytváření turisticky atraktivních aktivit a vybavenosti - stezky, vyhlídky, hřiště, netradiční formy
	Využití kulturního dědictví, řemesel a hodnot regionu pro cestovní ruch
Vazba na SWOT analýzu:	O1, O2, O3, O5, O7, W1, W2, W9, T2, T6
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 3.4.1., 3.4.2., 4.1.1., 4.1.2., 4.2.2.

Strategický cíl: 4. Zvýšení kvality životního prostoru			
Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:
4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
Koncepční a moderní prostředí v obcích pro bydlení a aktivní život	Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel	Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb	Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny
Opatření:	Opatření:	Opatření:	Opatření:
4.1.1.	4.2.1.	4.3.1.	4.4.1.
Podpora inovativních zkvalitnění funkcí a vzhledu veřejných prostranství	Posilování relaxačních funkcí a prostupnosti otevřené krajiny	Modernizace dopravní infrastruktury	Péče o pestrost krajiny a management krajiny
4.1.2.	4.2.2.	4.3.2.	4.4.2.
Podpora zkvalitnění zázemí pro bydlení v obcích, modernizace vybavenosti a infrastruktury	Podpora systémové a komunitou podporované péče o památky	Koncepční a provázaná dopravní obslužnost reagující na změny potřeb	Posílení udržitelnosti zemědělského hospodaření
			4.4.3.
			Revitalizace a obnova vodních ploch a toků a jejich provázání s využitím krajiny

Specifický cíl:	4.1. Koncepční a moderní prostředí v obcích pro bydlení a aktivní život		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení kvality životního prostoru prostřednictvím péče o veřejná prostranství a jejich využití, a modernizace infrastruktury a vybavenosti obcí.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet modernizovaných nebo nově zavedených služeb a vybavenosti obcí	počet	15
	Počet aktivit podporujících znalost obyvatel v kvalitě architektury a estetických hodnot krajiny a prostoru sídel	počet	10
	Počet nových atraktivních veřejných prostor	počet	30
	Počet systémů sdílených služeb a podnikatelských aktivit	počet	5
Indikátor výsledku:			
	Podíl obcí, ve kterých byly realizovány aktivity k zatraktivnění veřejného a krajinného prostoru pro rodiny, děti, odpočinek	%	20

Opatření:	4.1.1. Podpora inovativních zkvalitnění funkcí a vzhledu veřejných prostranství		
Popis podporovaných aktivit:	Podpora zatraktivnění veřejného a krajinného prostoru pro rodiny, děti, odpočinek		
	Aktivizace forem spolupráce podnikatelů a obcí na zlepšení vybavení a služeb obcí		
Vazba na SWOT analýzu:	S2, S4, O2, O4, W1, W4, T7		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 1.3.1., 2.1.5., 3.4.3., 4.1.2., 4.2.2., 4.3.1.		

Opatření:	4.1.2. Podpora zkvalitnění zázemí pro bydlení v obcích, modernizace vybavenosti a infrastruktury		
Popis podporovaných aktivit:	Podpora kvalitní architektury a vzdělávání občanů v urbanismu a estetice		
	Podpora inovací a modernizace služeb a vybavenosti obcí		
Vazba na SWOT analýzu:	S4, O4, W1, W2, W4, W7, W9, T7		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 4.1.1., 4.2.2., 4.3.1.		

Specifický cíl:	4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na posílení sounáležitosti obyvatel s krajinou a místem prostřednictvím péče o prostupnost krajiny, jejího využití k relaxaci a prostřednictvím komunitní péče o místní dědictví.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet nově vytvářených nebo modernizovaných zázemí pro pěší, vodáckou a cyklo turistiku a relaxační aktivity	počet	10
	Prodloužení cestní sítě zpřístupňující krajinu v okolí sídel pro volný pohyb	km	20
Indikátor výsledku:			
	Podíl využití památek a místně významných objektů pro aktivní život komunity	%	10

Opatření:	4.2.1. Posilování relaxačních funkcí a prostupnosti otevřené krajiny		
Okruh podporovaných aktivit:	Obnova a údržba polních a lesních cest a jiné komunikace		
	Podpora spolupráce v odpovědnějším využití říční krajiny pro rekreaci, zemědělství a retenci		
	Vytváření zázemí pro pěší, vodáckou a cyklo turistiku a relaxační aktivity		
Vazba na SWOT analýzu:	S2, S4, O2, O5, W1, W2, T6, T8		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 3.4.2., 3.4.3.		

Opatření:	4.2.2. Podpora systémové a komunitou podporované péče o památky		
Okruh podporovaných aktivit:	Propagace místních hodnot a atraktivit regionu		
	Zvyšování využití památek a místně významných objektů pro aktivní život komunity		
Vazba na SWOT analýzu:	S1, S2, W1, W2, W4, T6		
Vazba na další opatření:	1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 1.3.1., 1.3.2., 2.4.5., 3.4.3.		

Specifický cíl:	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení bezpečnosti dopravy a zvýšení dostupnosti služeb prostřednictvím modernizace dopravní infrastruktury a zajištěním koncepční obslužnosti regionu.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Délka nových cyklotras či cyklostezek	km	5
Indikátor výsledku:			
	Podíl obcí, ve kterých se realizovali bezpečnostní prvky v dopravě	%	10

Opatření:	4.3.1. Modernizace dopravní infrastruktury
Okruh podporovaných aktivit:	Posílení bezpečnostních prvků v dopravě Zlepšení stavu místních komunikací a dopravního inventáře (zastávky, přístřešky), cyklostezky Podpora výstavby nových cyklostezek a cyklotras
Vazba na SWOT analýzu:	S3, S4, W1, W2, T8
Vazba na další opatření:	3.3.2., 3.4.1., 4.1.1., 4.1.2., 5.3.2.

Opatření:	4.3.2. Koncepční a provázaná dopravní obslužnost reagující na změny potřeb
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora nízkoemisních prostředků veřejné a podporované dopravy Podpora víceúčelové a sdílené dopravy zajišťující školní docházku a dojíždění za prací a službami
Vazba na SWOT analýzu:	S4, O1, W1, W2, T8
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.3.1., 2.3.4., 3.3.2., 3.4.1.

Specifický cíl:	4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zachování a posílení hodnot krajiny a její biodiverzity prostřednictvím managementu krajiny, udržitelného využívání a obdělávání zemědělských ploch a zadržení vody v regionu.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet nově využitých zanedbaných prostranství	počet	6
	Počet opatření ke zvýšení diverzity nebo průchodnosti krajiny	počet	15
	Délka liniových opatření v krajině se začleněním tradičních nebo inovativních řešení druhové skladby	km	30
	Počet studí koncepčního řešení krajiny a pasportů stavu krajiny	počet	10
	Počet projektů zvyšujícími odolnost krajiny proti dopadům klimatických změn	počet	20
	Počet opatření ke zvýšení diverzity nebo průchodnosti krajiny	počet	15
Indikátor výsledku:			
	Zachování podílu zemědělské půdy - změna	%	0
	Podíl modernizovaných zemědělských podniků směrem k šetrnému využití krajiny	%	10
	Podíl k.ú. s přijatými koncepcemi řešení krajiny obsahujícími protierozní, klimatické a diverzifikující návrhy	%	30
	Podíl obcí s provedenými KPÚ	%	20

Opatření:	4.4.1. Péče o pestrost krajiny a management krajiny
Popis podporovaných aktivit:	Tvorba a zkvalitnění liniových struktur v krajině a zprůchodnění bariér a prostupnosti krajiny, zpřístupnění krajiny
	Pasportizace krajiny a podpora aktivit její revitalizace a tvorby za využití tradičních prvků jako ovocné stromy
	Ochrana zemědělského půdního fondu před snižováním hodnoty a zástavbou
	Koncepční řešení využití poškozených a zanedbaných ploch – plánování a projektování
	Protierozní opatření pro ochranu půdního fondu
Vazba na SWOT analýzu:	S2, S4, O1, O5, O6, W1, W2, W9, T7, T8
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 2.3.4., 3.2.2., 3.4.2., 4.2.1., 4.4.2., 4.4.3., 5.1.2., 5.2.1., 5.3.2.

Opatření:	4.4.2. Posílení udržitelnosti zemědělského hospodaření
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora a propagace šetrných forem zemědělského využití krajiny
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O3, O5, O6, O7, W9, T7
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.3., 3.1.4., 3.3.1., 4.2.1., 4.4.1., 4.4.3., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3., 5.3.1.

Opatření:	4.4.3. Revitalizace a obnova vodních ploch a toků a jejich provázání s využitím krajiny
Okruh podporovaných aktivit:	Posilování retenční funkce krajiny a protipovodňové prevence, využití říčních niv
	Vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami
Vazba na SWOT analýzu:	O2, O6, W1, W2, T7, T8
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 2.3.4., 3.4.2., 3.4.3., 4.1.1., 4.2.1., 4.4.1., 4.4.2., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1.

Strategický cíl č. 5: Snížení energetické závislosti a udržitelné využívání místních zdrojů		
Specifický cíl:	Specifický cíl:	Specifický cíl:
5.1.	5.2.	5.3.
Snížení energetické náročnosti života v regionu	Udržitelné využívání a ochrana přírodních zdrojů	Zlepšení environmentální odpovědnosti a uplatňování šetrných a udržitelných nástrojů ve výrobě a spotřebě
Opatření:	Opatření:	Opatření:
5.1.1.	5.2.1.	5.3.1.
Snížení energetické náročnosti budov a vybavenosti	Místní a udržitelné formy využití přírodních energetických zdrojů – řeka, slunce, vítr – propojení na zástavbu a zanedbané plochy	Podpora snížení dopadů podnikání na životní prostředí
5.1.2.	5.2.2.	5.3.2.
Podpora místních energetických kooperujících systémů	Snížení spotřeby vody a zkvalitnění systému zásobování pitnou vodou	Podpora rozvoje ekologicky šetrných forem motorové dopravy vybudováním infrastruktury umožňující využívání alternativních energií v dopravě
5.1.3.	5.2.3.	5.3.3.
	Modernizace a zlepšení hospodaření s odpady	

Specifický cíl:	5.1. Snižování energetické náročnosti života v regionu		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na posílení energetické soběstačnosti regionu prostřednictvím snižování energetické náročnosti veřejných i soukromých budov a vybavenosti a podporou spolupráce v oblasti úspory energií.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet subjektů využívající biomasy a odpadního tepla pro vytápění a potřeby tepla v podnikání	počet	13
	Počet energetických úprav budov snižujících významně spotřebu energie více než je předpis	počet	30
	Počet nových podnikatelských projektů využívajících místní energetické zdroje	počet	5
Indikátor výsledku:			
	Snížení nákladů obcí na provoz veřejných budov	%	15

Opatření:	5.1.1. Snižování energetické náročnosti budov a vybavenosti		
Okruh podporovaných aktivit:	Místní energetické využití biomasy a odpadního tepla pro vytápění a potřeby tepla v podnikání		
	Podpora šetrnějších forem vytápění a snížení energetické náročnosti bydlení		
	Modernizace provozu veřejných budov a snížení energetické náročnosti		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, S4, O3, W1, W4, W8, T8		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 1.2.1., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.1., 3.1.3., 3.1.4., 3.3.1., 3.4.1., 3.4.2., 4.1.2., 5.1.2., 5.2.1., 5.3.1.		

Opatření:	5.1.2. Podpora místních energetických kooperujících systémů		
Okruh podporovaných aktivit:	Zlepšení udržitelnosti energetického využívání krajiny – místní zpracování plodin, odpadová biomasa, snížení závislosti na dotacích novými řetězci využitím a diverzifikací plodin		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, O1, O5, W8, W9		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.3., 3.1.4., 3.3.1., 4.4.2., 5.1.1., 5.2.1., 5.2.3., 5.3.1.		

Specifický cíl:	5.2. Udržitelné využívání a ochrana přírodních zdrojů		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na posílení soběstačnosti regionu prostřednictvím udržitelného a inovativního využívání místních zdrojů.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet investic do technologií využívající přírodní energetické zdroje	počet	2
	Počet nových komunitních řešení zlepšujících čistotu vod v tocích nebo prostředí okolí toků	počet	3
	Počet koncepcí nebo spolupracujících řešení více subjektů s kompetencemi v kvalitě krajinného prostředí	počet	3
	Počet spolupracujících subjektů na zlepšení a udržitelném využívání krajiny	počet	3
Indikátor výsledku:			
	Vyšší kvalita čistoty znečištění vodních toků	%	5
	Podíl sídel využívajících spolupracujících a komunitních řešení prevence vzniku odpadů	%	20
	Snížení starých evidovaných zátěží v prostoru regionu	%	5

Opatření:	5.2.1. Místní a udržitelné formy využití přírodních energetických zdrojů – řeka, slunce, vítr – propojení na zástavbu a zanedbané plochy		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora investic do technologií využívající přírodní energetické zdroje		
Vazba na SWOT analýzu:	S4, O1, O2, O3, O6, W1, W2, W8, W9, T3, T8		
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 2.3.4., 3.3.1., 5.1.1., 5.1.2.		

Opatření:	5.2.2. Snižování spotřeby vody a zkvalitnění systému zásobování pitnou vodou		
Okruh podporovaných aktivit:	Propojování samospráv, správců toků a zemědělců v zajištění čistoty prostředí Podpora zajištění čištění odpadních vod, spolupráce a hledání komunitních řešení		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, S4, O2, O4, O6, W1, W2		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.3.4., 4.1.2.		

Opatření:	5.2.3. Modernizace a zlepšení hospodaření s odpady		
Okruh podporovaných aktivit:	Podpora komunitního zpracování odpadů – kompostování, třídění Podpora spolupráce v managementu odpadového hospodářství a jeho ekonomické využití Aktivity podporující snižování produkce odpadů a znečištění Odstranění starých ekologických zátěží místního významu, podpora příkladů dobré praxe		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, S4, O4, W1, W2, T8		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.5., 2.3.4., 3.1.4., 3.3.1., 4.4.2., 5.1.2., 5.3.1.		

Specifický cíl:	5.3. Zlepšení environmentální odpovědnosti a uplatňování šetrných a udržitelných nástrojů ve výrobě a spotřebě		
Popis cíle:	Specifický cíl je zaměřen na zvýšení kvality životního prostředí prostřednictvím osvěty a podpory snižování dopadů lidské činnosti na ně.		
Indikátor výstupu:		MJ	Hodnota 2023
	Počet nových nebo modernizovaných technologií vedoucích ke snížení znečištění hlukem a emisemi	počet	12
	Počet nových preventivních opatření proti omezujícím hlukové, částicové nebo světelné emise	Počet	20
	Počet míst s poskytovanými službami ekoporadenství a služby v environmentální oblasti	Počet	10
Indikátor výsledku:			
	Podíl ekologicky šetrných dopravních prostředků hromadné dopravy	%	10
	Podíl environmentálně šetrných prostředků ve veřejné dopravě	%	15
	Podíl stávajících služeb IC a komunitních center se začleněním enviro servisu a ekoporadenství	%	30
	Počet obcí se zajištěnými službami ekoporadenství	%	15

Opatření:	5.3.1. Podpora snižování dopadů podnikání na životní prostředí		
Okruh podporovaných aktivit:	Rozvoj ekoporadenství a environmentálního servisu a propojení se stávajícími službami (IC, apod.)		
	Využití místních surovin pro údržbu krajiny i stavebnictví		
	Intenzivní prevence znečištění hlukem, emisemi, způsobované hospodářskými i veřejnými subjekty		
	Zvyšování podílu místních zdrojů energie ve výrobě a službách		
Vazba na SWOT analýzu:	S3, W2, W3, W9		
Vazba na další opatření:	1.1.1., 1.1.3., 2.3.2., 2.3.4., 3.1.4., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.3.		

Opatření:	5.3.2. Podpora rozvoje ekologicky šetrných forem motorové dopravy vybudováním infrastruktury umožňující využívání alternativních energií v dopravě		
Okruh podporovaných aktivit:	Zvyšování počtu ekologicky šetrných dopravních prostředků hromadné dopravy		
Vazba na SWOT analýzu:	S3		
Vazba na další opatření:	1.1.3., 2.1.1., 2.3.4., 3.1.3., 3.1.4., 3.3.1., 3.3.2., 4.3.1., 4.3.2.		

V následující tabulce je uveden přehled vazeb jednotlivých opatření na SWOT analýzu.

Tabulka č. 41: Vazby opatření na SWOT analýzu

	S1	S2	S3	S4	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
1.1.1.																													
1.1.2.																													
1.1.3.																													
1.2.1.																													
1.2.2.																													
1.2.3.																													
1.2.4.																													
1.3.1.																													
1.3.2.																													
2.1.1.																													
2.1.2.																													
2.1.3.																													
2.1.4.																													
2.1.5.																													
2.2.1.																													
2.2.2.																													
2.2.3.																													
2.2.4.																													
2.2.5.																													
2.3.1.																													
2.3.2.																													
2.3.3.																													
2.3.4.																													
3.1.1.																													
3.1.2.																													
3.1.3.																													
3.1.4.																													
3.2.1.																													
3.2.2.																													
3.3.1.																													
3.3.2.																													
3.3.3.																													
3.4.1.																													
3.4.2.																													
3.4.3.																													
4.1.1.																													
4.1.2.																													
4.2.1.																													
4.2.2.																													
4.3.1.																													
4.3.2.																													
4.4.1.																													
4.4.2.																													
4.4.3.																													
5.1.1.																													
5.1.2.																													
5.2.1.																													
5.2.2.																													
5.2.3.																													
5.3.1.																													
5.3.2.																													

9. Popis integračních a inovativních rysů strategie a hierarchie cílů

Inovační a integrační charakter strategie lze prokázat na dvou úrovních: celé strategie a jednotlivých záměrů místních subjektů, jimiž má být strategie naplňována. **Inovaci** je myšlena aktivita nebo projekt, která doposud nebyla realizována a která přináší přidanou hodnotu projektu, záměru nebo celému regionu a má potenciál rozvíjet a zvýšit kvalitu života občanů v něm žijících. **Integraci** je myšlena vzájemná provázanost cílů těchto aktivit, které mají v území zajistit sjednocující, spojující, slučující charakter. Oba přístupy generují významné **synergické efekty**. Pro posílení inovativnosti je zásadní **inspirovat** zástupce z regionu příklady dobré praxe, které posílí kreativitu, přiblíží proveditelnost, ale pomohou také lépe inovace zacílit, aby nové řešení bylo opravdu efektivní a inovativní.

Integrovaný charakter strategie je dán již primárním pojetím Priorit, kdy každá priorita je naplňována více nástroji podporujícími dosažení Strategických cílů a více cílů a jejich opatření naplňuje více priorit. Z tohoto principu je také zajištěno, že jednotlivá aktivita, projekt nebo opatření naplňuje více priorit přímo nebo synergicky.

Integrovaný charakter projektů je pak otázkou samotných projektových záměrů jednotlivých aktérů. Integrace bude klíčová u projektů MAS ve Spolupráci a v Klíčových projektech, kde MAS bude nositelem, stejně jako tomu bylo v minulosti. U projektových záměrů aktérů bude inovace i integrace nejsilněji hodnocenými kritérii výběru stejně jako tomu bylo i dříve. To, že projekt synergicky přispívá k naplnění dalších cílů, než na které je zaměřen primárně bude MAS nadále využívat v hodnoticích kritériích. I když je to nadále problematické z pohledu financování jednotlivými OP. Široké pojetí, kdy projekt by mohl být vybrán k podpoře a následně postupně využít různé rámce a různé ESI fondy v reálném čase, nebude technicky bohužel možné. Tato vazba však bude nahrazena právě hodnoticími kritérii návaznosti. Tak může dojít k podpoře navazujících aktivit napříč programovými rámci při zachování odděleného financování záměru podporou projektů z více rámců.

Integrace je nadále primárním cílem širších projektů spolupráce a klíčových projektů, kde sama MAS bude nositelem a bude integrovat maximum příspěvku k naplnění strategie z více hledisek. Dlouhodobé záměry v tématech spolupráce pak budou podporovány z více OP a to nejen prostřednictvím klíčových projektů, ale i projekty, kdy MAS bude využívat zdroje mimo CLLD v OP a využívat místní zdroje.

8.1. Inovační charakter strategie

Na úrovni celé strategie

Oproti SPL a ISU v minulém období je S CLLD tvořena mnohem silněji na podkladu veřejných projednání. To samo o sobě není inovativní, spíše standardní postup. Nicméně nový je přístup, kdy na názor veřejnosti je kladen velký důraz, protože jde o motivační prvek, s tím že jakákoli potřeba potvrzená daty a stavem regionu nebude naplněna, nebude-li motivace. Proto je inovačním prvkem strategie zaměření se na priority spolupráce a samostatnosti.

Na úrovni strategie jsou ceněny opatření spolupráci a samostatnost posilující a podporující. Inovativní, resp. nový je přístup opravdové integrace všech místních potřeb a vícefondové financování opatření využívajících evropské fondy, kdy jeden cíl podporuje více opatření SCLLD a také více cílů akčního plánu čerpání podpor. MAS tím bude vytvářet **inovatívni prostředí**.

Nová jsou některá témata, ale na úrovni cílů je v celku nelze nazvat inovativními. Důležité a nové je provázání účelů více opatřeními, protože synergie opatření je podstatná pro úspěšné naplňování cílů.

Na úrovni jednotlivých záměrů

Na úrovni projektů, a to jak záměrů žadatelů a partnerů, tak zejména projektů MAS – spolupráce a samostatné projekty lze inovativnost jen předpokládat, avizovat a preferovat a tento předpoklad dát najevo ve výzvě a ocenit jej. To se nadále bude dít prostřednictvím několika typů **pro-inovačních preferenčních kritérií** ve výzvách, **inovace v postupech, v metodách, technologiích i řešeních budou preferovány**. Inovativním se v praxi rozumí nové, dosud nepoužívané aktivity a postupy jednak v rámci činnosti téhož žadatele nebo v rámci daného regionu, příp. místní akční skupiny. Inovace ale je více než myšlenka nebo nápad, je to implementace nápadu v život. Nedá se zaměřovat s kreativitou. Kreativita je dovednost, inovace je spíše proces, který začíná nápadem a pokračuje přes vývoj do implementace. Idea i kreativita jsou nedílnou součástí, ale posuzován musí být proces a závazek vzniku reálné inovace. Jestliže je aspoň pravděpodobné, že k reálné změně v blízké budoucnosti dojde, lze hovořit o potenciální inovaci. Její reálnost lze ale hodnotit až zpětně. Inovace je jedním z nejpodstatnějších prvků projektů, mají-li přinášet oživení a inspirovat k dalšímu rozvoji. Inovace vždy vytváří novou, přidanou hodnotu, která by bez provedení inovace nenastala. Nejde o jakoukoli změnu, jde o kvalitativní anebo skokovou změnu v dopadech inovace do praxe. Inovace zároveň bude podporována **motivací a animací žadatelů** a partnerů v projektech, konkrétně přenosem dobrých příkladů, propojováním záměrů žadatelů. MAS bude v rámci animačních činností podporovat kromě posílení spolupráce i silné inovativní aspekty projektů, bude hledat vzory a nové cesty v rámci konzultací záměrů a bude pořádat aktivity, které umožní **přenos inovací** a vůle realizovat projekty **mezi regiony**.

8.2. Integrovaný charakter strategie

Na úrovni strategie

SCLLD je rámcem integrujícím potřeby regionu jako celku a individuální potřeby žadatelů, členů a komunit. Její rámcovost bude udržována při aktualizacích tak, aby nadále uvozovala činnosti provázaně do celků a synergií. Tyto budou činnosti MAS podporovány.

Integrace již však zákonitě nastává uplatněním jedné specifické strategie v daném **území**. **Projektová integrace** bude dílčím způsobem nastávat u návazných nebo provázaných projektů postupně skládajících záměry žadatele nebo skupiny spolupracujících subjektů. MAS je také institucionálním integrovaným subjektem, kde při časté programové činnosti orgánů nastává proces **integrace na úrovni subjektu**.

Na úrovni projektů

Novým aspektem je v SCLLD integrovanost projektů, která se podařila zakotvit alespoň zčásti i do vícefondového financování záměrů, a to tím, že jsou alespoň v nějaké míře programy kompatibilní a že v CLLD je umožněno ještě o malý díl rozvolnit omezení na typy aktivit a záměry je tak možné v průběhu (ne však zároveň) integrovat. I když ne vždy spolupráce znamená integraci, významně ji umožňuje. Toto SCLLD umožňuje mj. i preferenčními kritérii.

8.3. Hierarchie cílů

Základní hierarchie cílů (strategické cíle a specifické cíle) je vyjádřena v následující tabulce. Hierarchie včetně opatření je v Příloze č. 9.

Tabulka č. 42: Hierarchie cílů

STRATEGICKÉ CÍLE	SPECIFICKÉ CÍLE
1. Posílení sebevědomí, soudržnosti a otevřenosti místního společenství	1.1. Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy
	1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života
	1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem
2. Zvýšení kvality a dostupnosti komunitních služeb a vzdělávání	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb
	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání
	2.3. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel
3. Posílení provázanosti a různorodosti místní ekonomiky	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání
	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel
	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing
	3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu
4. Zvýšení kvality životního prostoru	4.1. Koncepční a moderní prostředí v obcích pro bydlení a aktivní život
	4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel
	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb
	4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny
5. Snížení energetické závislosti a udržitelné využívání místních zdrojů	5.1. Snižování energetické náročnosti života v regionu
	5.2. Udržitelné využívání a ochrana přírodních zdrojů
	5.3. Zlepšení environmentální odpovědnosti a uplatňování šetrných a udržitelných nástrojů ve výrobě a spotřebě

10. Vazba na strategické dokumenty

9.1. Posouzení souladu a vazeb Strategie MAS NAD ORLICÍ s dalšími strategickými dokumenty

Pro území MAS NAD ORLICÍ je relevantní celá řada strategických dokumentů, které mají různou šíři i časový horizont. Pro účely SCLLD jsme posoudili vybrané (hierarchicky nadřazené) strategické dokumenty z pohledu souladu a vazby.

Tabulka č. 43: Soulad a vazba SCLLD s vybranými strategickými dokumenty

Strategický dokument	Vlastník	Soulad	Vazba
Evropa 2020	Evropská komise	ANO	XXX
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	Ministerstvo pro místní rozvoj	ANO	XXX
Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020	Ministerstvo pro místní rozvoj	ANO	XXX
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011-2015	Ministerstvo školství a tělovýchovy	ANO	X
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015	Ministerstvo školství a tělovýchovy	ANO	XXX
Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011–2015	Agentura pro sociální začleňování	ANO	XX
Národní koncepce podpory rodin s dětmi	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ANO	XX
Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014-2020	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ANO	XX
Dopravní politika ČR 2005-2013	Ministerstvo dopravy	ANO	X
Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy	Ministerstvo dopravy	ANO	X
Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014 – 2020	Ministerstvo pro místní rozvoj	ANO	XX
Politika územního rozvoje ČR, 2009	Ministerstvo pro místní rozvoj	ANO	XX
Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2020	Ministerstvo životního prostředí	ANO	XXX
Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020	Ministerstvo životního prostředí	ANO	XXX
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020	Královéhradecký kraj	ANO	XXX
Plán rozvoje Pardubického kraje	Pardubický kraj	ANO	XXX
Regionální inovační strategie Pardubického kraje	Pardubický kraj	ANO	XX
Regionální inovační strategie Královéhradeckého kraje 2010 – 2015	Královéhradecký kraj	ANO	XX
Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016	Královéhradecký kraj	ANO	XX
Koncepce cyklodopravy Královéhradeckého kraje	Královéhradecký kraj	ANO	X

Koncepce enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty koncepce Královéhradeckého kraje	Královéhradecký kraj	ANO	XXX
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2012 – 2016	Královéhradecký kraj	ANO	XXX
Koncepce zemědělské politiky a rozvoje venkova Pardubického kraje	Pardubický kraj	ANO	XXX
Aktualizovaná koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Pardubického kraje	Pardubický kraj	ANO	XXX
Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje	Pardubický kraj	ANO	XX
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2012 – 2016)	Pardubický kraj	ANO	XX

9.2. Přehled dalších strategií na národní úrovni

- Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011-2015. 2010, Ministerstvo zemědělství
- Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013-2014 s výhledem na roky 2015-2020, Ministerstvo kultury
- Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020, MMR, verze z 22. 8. 2014 ke schválení Evropské komisi,
- Koncepce bydlení České republiky do roku 2020, 2012, Ministerstvo pro místní rozvoj
- Koncepce památkové péče v ČR 2011-2016, 2010,
- Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb 2007 – 2013, 2008, Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodě blízkých opatření, 2010, Ministerstvo zemědělství
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020, 2012 Ministerstvo pro místní rozvoj
- Koncepce státní politiky pro oblasti dětí a mládeže 2007 – 2013, Ministerstvo školství a tělovýchovy
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020, 2012, Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí 2013-2017, 2013, Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Národní akční plán zdraví a životního prostředí (NEHAP ČR). 2007, Ministerstvo zdravotnictví
- Národní inovační strategie ČR 2012-2020, 2011, Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací 2009 – 2015, Ministerstvo školství a tělovýchovy
- Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 – 2013, 2006,2010, Ministerstvo zemědělství
- Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020, 2011, Ministerstvo dopravy
- Politika ochrany klimatu ČR 2009 – 2020, 2010, Ministerstvo životního prostředí
- Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 – 2012, 2009, MPSV
- Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby ČR, 2007, Ministerstvo životního prostředí
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020, 2009, Ministerstvo životního prostředí
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011–2015, 2010, Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Strategie celoživotního učení ČR 2007-2015, 2007, Ministerstvo školství a tělovýchovy
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR, 2005, Ministerstvo životního prostředí
- Strategie podpory dopravní obsluhy území, 2006, Ministerstvo dopravy
- Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+, 2013, Ministerstvo kultury
- Strategie prevence kriminality 2012 – 2015, 2011, Ministerstvo vnitra
- Strategie pro růst – české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013, 2012, Ministerstvo zemědělství
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, 2014, Ministerstvo školství a tělovýchovy
- Zásady státní lesnické politiky, 2012, Ministerstvo zemědělství
- Zdraví 21 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR 2002 – 2020, 2006, Ministerstvo zdravotnictví

9.3. Přehled dalších strategií na krajské úrovni

Královéhradecký kraj:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2012 – 2016, 2012
- Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje, 2004
- Koncepce prevence kriminality v na léta 2012 – 2016 v Královéhradeckém kraji, 2011
- Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2012 – 2016, 2012
- Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2011-2015, 2011
- Koncepce zemědělské politiky Královéhradeckého kraje, 2004
- Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje, 2007
- Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji, 2010
- Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje 2011 – 2015, 2011

Pardubický kraj:

- Aktualizovaná koncepce ochrany přírody Pardubického kraje, 2012
- Koncepce muzejnictví Pardubického kraje v letech 2010 – 2015, 2010
- Koncepce péče o památkový fond v Pardubickém kraji, 2004
- Koncepce podpora státní památkové péče
- Koncepce prevence kriminality PK na období 2013 – 2020, 2012
- Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010 – 2014, 2013
- Plán odpadového hospodaření Pardubického kraje, 2004, 2012
- Střednědobá koncepce zdravotnictví Pardubického kraje, 2010
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 – 2015
- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje, 2010

9.4. Přehled regionálních strategií realizovaných v území MAS NAD ORLICÍ

- Strategie meziobecní spolupráce tvořené pro ORP Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí, Hradec Králové, Dobruška a Holice
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Třebechovicko 2008 – 2015, 2008, Svazek obcí Mikroregionu Třebechovicko
- Strategický plán rozvoje a obnovy obcí mikroregionu „Poodlicko“, 2002, DSO Podorlicko
- Strategický plán rozvoje Orlicko-Třebovska, 2002, Region Orlicko-Třebovsko
- Dokumenty Dobrovolného svazků obcí Mikroregion Vysokomýtsko, Černilovsko, Holicko a Orlicko
- Marketingová strategie cestovního ruchu Orlických a bystřických hor, 2011, Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko

9.5. Přehled místních strategických a jiných koncepčních dokumentů

Strategické plány:

- Město Borohrádek
- Obec Čestice
- Obec Hřibiny – Ledská
- Obec Jílovice

- Obec Orlické Podhůří
- Obec Svatý Jiří
- Město Třebechovice pod Orebem
- Město Týniště nad Orlicí
- Obec Výrava
- Obec Zámorsk
- Obec Zářecká Lhota

Plány obnovy vesnice, plány ZO a POV:

- Obec Běstovice
- Obec Blešno
- Obec Bolehošť
- Bošín
- Čermná nad Orlicí
- Dobříkov
- Jeníkovice
- Koldín
- Kosořín
- Kostelecké Horky
- Libníkovice
- Librantice
- Libřice
- Lípa nad Orlicí
- Nasavrky
- Oucmanice
- Podlesí
- Polom
- Slatina
- Sudslava
- Svatý Jiří
- Svídnice
- Veliny
- Vraclav
- Vrbice
- Zámorsk
- Zdelov

Další koncepce a dokumenty

- Návrh opatření na optimalizaci stavu nivy Orlice jako významného krajinného prvku – zpracováno v rámci terénního cvičení studentů z Mendelovy univerzity (obor Krajinné inženýrství)

11. Akční plán

10.1. Provázanost Strategie s akčním plánem

Tabulka č. 44: Propojení cílů strategie a akčním plánem

Strategické cíle	Specifické cíle	Programo vý rámec	Fiche v akčním plánu
1. Posílení sebevědomí, soudržnosti a otevřenosti místního společenství	1.1. Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy	IROP	IROP 9 – Dokumenty územního rozvoje
		PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
	1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života	IROP	IROP 4 – Komunitní centra
		PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
	1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem	IROP	IROP 4 – Komunitní centra
2. Zvýšení kvality a dostupnosti komunitních služeb a vzdělávání	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb	IROP	IROP 3 – Kvalitní sociální služby
		IROP	IROP 4 – Komunitní centra
		IROP	IROP 5 – Sociální bydlení
		OP Z	OP Z 1 – Sociální služby a sociální začleňování
	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání	PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
		IROP	IROP 7 – Kvalitní vzdělávání na školách
		IROP	IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu
	2.3. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel	IROP	IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu
	3. Posílení provázanosti a různorodosti místní ekonomiky	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	PRV
PRV			PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
PRV			PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva
PRV			PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli
PRV			PRV 9 - Podpora lokálního odbytu
PRV			PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
IROP			IROP 6 - Zázemí pro sociální podnikání
3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel		PRV	PRV 1 - Vzdělávání pro podnikání
		IROP	IROP 7 – Kvalitní vzdělávání na školách
		IROP	IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu
		OP Z	OP Z 2 – Zaměstnanost
		OP Z	OP Z 3 – Sociální podnikání
		OP Z	OP Z 4 – Prorodinná opatření

	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	PRV	PRV 2 - Podpora místního zemědělství
		PRV	PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva
		PRV	PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli
		PRV	PRV 9 - Podpora lokálního odbytu
		PRV	PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
		PRV	PRV 3 - Rozvoj místní produkce
	3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu	PRV	PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
		PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
4. Zvýšení kvality životního prostoru	4.1. Koncepční a moderní prostředí v obcích pro bydlení a aktivní život	IROP	IROP 9 – Dokumenty územního rozvoje
	4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel	PRV	PRV 4 - Cesty v krajině
		PRV	PRV 6 - Les pro odpočinek
	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb	PRV	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
		IROP	IROP 1 – Bezpečná cesta do školy i do práce
		IROP	IROP 2 – Na kole do práce a do školy
	4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny	PRV	PRV 4 - Cesty v krajině
		PRV	PRV 6 - Les pro odpočinek
		IROP	IROP 9 – Dokumenty územního rozvoje
5. Snížení energetické závislosti a udržitelné využívání místních zdrojů	5.1. Snižování energetické náročnosti života v regionu		
	5.2. Udržitelné využívání a ochrana přírodních zdrojů		
	5.3. Zlepšení environmentální odpovědnosti a uplatňování šetrných a udržitelných nástrojů ve výrobě a spotřebě		

10.2. Přehled jednotlivých Fichí a alokací

Program rozvoje venkova

Název Fiche	Alokace
PRV 1 - Vzdělávání pro podnikání	517 265,00 Kč
PRV 2 - Podpora místního zemědělství	4 000 000,00 Kč
PRV 3 - Rozvoj místní produkce	4 000 000,00 Kč
PRV 4 - Cesty v krajině	1 000 000,00 Kč
PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky	6 000 000,00 Kč
PRV 6 - Les pro odpočinek	4 500 000,00 Kč
PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva	2 000 000,00 Kč
PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli	3 000 000,00 Kč
PRV 9 - Podpora lokálního odbytu	3 000 000,00 Kč
PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ	1 336 766,00 Kč
	29 354 031,00 Kč

Integrovaný regionální operační program

Název Opatření	Alokace
IROP 1 - Bezpečná cesta do školy i do práce	10 000 000,00 Kč
IROP 2 - Na kole do školy a do práce	5 000 000,00 Kč
IROP 3 - Kvalitní sociální služby	10 000 000,00 Kč
IROP 4 - Komunitní centra	15 000 000,00 Kč
IROP 5 - Sociální bydlení	3 000 000,00 Kč
IROP 6 - Zázemí pro sociální podnikání	3 000 000,00 Kč
IROP 7 - Kvalitní vzdělávání na školách	14 000 000,00 Kč
IROP 8 - Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu	8 000 000,00 Kč
IROP 9 - Dokumenty územního rozvoje	618 000,00 Kč
	68 618 000,00 Kč

Operační program Zaměstnanost

Název Opatření	Alokace	Rozdělení případného navýšení alokace
OP Z 1 - Sociální služby a sociální začleňování	3 500 000,00 Kč	1 080 000,00 Kč
OP Z 3 - Zaměstnanost	3 000 000,00 Kč	1 000 000,00 Kč
OPZ 4 - Sociální podnikání	1 000 000,00 Kč	1 000 000,00 Kč
OPZ 5 - Prorodinná opatření	2 750 000,00 Kč	
	10 250 000,00 Kč	3 080 000,00Kč

10.3. Program rozvoje venkova

PRV 1 - Vzdělávání pro podnikání

Název Fiche	PRV 1 - Vzdělávání pro podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 14 Předávání znalostí a informační akce
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Cílem opatření je podpora aktivit v oblasti odborného vzdělávání, získání dovedností a informační akce. Vzdělávání by se mělo týkat především následujících oblastí: podmínky zahájení podnikání, rozvoj místní produkce, uvádění výrobků na trh, tvorba produktu a jeho uvedení na trh.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel	
Oblasti podpory /typy projektů	
<p>V rámci této Fiche budou podporovány činnosti v oblasti odborného vzdělávání a získávání dovedností, které mohou zahrnovat vzdělávací kurzy a workshopy. Podpora se nevztahuje na vzdělávací kurzy a kurzy odborné přípravy, které tvoří součást běžných vzdělávacích programů nebo systémů středního a vyššího vzdělávání. Subjekty zajišťující předávání znalostí a informační služby musí mít k plnění tohoto úkolu příslušné kapacity v podobě kvalifikovaných zaměstnanců a pravidelné odborné přípravy. Způsobilými výdaji mohou být náklady na organizaci a zajištění vzdělávacích akcí (do 15 účastníků) nebo informačních akcí (15 a více účastníků), včetně exkurzí pořádaných v souvislosti s projektem.</p> <p>Témata vzdělávacích a informačních akcí musí být zaměřena na aktivity podporované v rámci PRV, zejména na ty, které MAS hodlá podporovat v Programovém rámci PRV. Vzdělávací a informační akce tedy musí být zaměřeny na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • investice do zemědělských podniků, • zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, • podporu investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností, • neproduktivní investice v lesích, • investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh. 	
Definice příjemce dotace	
Subjekt zajišťující odborné vzdělávání či jiné předávání znalostí a informační akce	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV: 50 000 Kč	
Maximální ZV: 5 000 000 Kč	
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS	
<p>Preferovány budou projekty, které:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod zemědělského hospodaření, • vytvoří nové pracovní místo • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby). 	

Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 23 01	Počet účastníků vzdělávání	0	24	60
Výsledku:				
9 20 30	T3 Celkový počet vyškolených účastníků podle čl. 14 nařízení EU č. 1305/2013 (Vzdělávací akce)	0	24	60

PRV 2 - Podpora místního zemědělství

Název Fiche	PRV 2 - Podpora místního zemědělství
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 17, odstavec 1., písmeno a) Investice do zemědělských podniků
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Podpora je zaměřena na posílení role místní ekonomiky v oblasti zemědělství - živočišné i rostlinné výrobě. V rámci podporovaných aktivit bude kladem důraz na prvovýrobu, místní produkci a rozšíření nabídky pro místní obyvatele. Předmětem fiche jsou investice do technologií, zařízení a budov v živočišné a rostlinné výrobě.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing 3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	
Oblasti podpory	
Podpora zahrnuje <i>hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě</i> , je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku.	
V rámci této Fiche <u>nelze</u> podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.	
Definice příjemce dotace	
Zemědělský podnikatel	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV: 50 000 Kč Maximální ZV: 5 000 000 Kč	
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS	
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod zemědělského hospodaření, • vytvoří nové pracovní místo • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby). 	

Indikátor OP				
Výstup:				
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	6	12
Výsledku:				
9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	0	0	1

PRV 3 - Rozvoj místní produkce

Název Fiche	PRV 3 - Rozvoj místní produkce
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 17, odstavec 1., písmeno b) Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU nebo bavlny, s výjimkou produktů rybolovu, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje. Produkty by měli především pocházet z místních surovin nebo připravovány dle regionálních receptů.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	
Oblasti podpory	
Podpora zahrnuje <i>hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů</i> a jejich uvádění na trh. Způsobilé výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. Způsobilé jsou rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu. V rámci této Fiche nelze podpořit investice týkající se zpracování produktů rybolovu a výroby medu a dále v případě zpracování vinných hroznů technologie, které obsahují: <ul style="list-style-type: none"> dřevěný sud nebo uzavřenou dřevěnou nádobu na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů, speciální kvasnou nádobu s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín (tzv. vinifikátor), cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami 	
Definice příjemce dotace	
Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, výrobce krmiv nebo jiné subjekty aktivní ve zpracování, uvádění na trh a vývoji zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU jako vstupní produkt.	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV:	50 000 Kč
Maximální ZV:	5 000 000 Kč

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod hospodaření, • vytvoří nové pracovní místo • podpoří regionální produkty • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby). 				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Midterm	Cílový stav
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	podnik	5	12
Výsledku:				
9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	FTE	0	1

PRV 4 - Cesty v krajině

Název Fiche	PRV 4 - Cesty v krajině
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 17, odstavec 1., písmeno c) Zemědělská infrastruktura
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Cílem Fiche je obnova cest, které slouží zemědělcům. Podporovány budou u investice související s rekonstrukcí a budováním zemědělské infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty polních cest.	
Vazba na cíle SCLLD	
4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny 4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel	
Oblasti podpory	
Podpora zahrnuje hmotné nebo nehmotné investice, které souvisejí s rekonstrukcí a budováním zemědělské infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty polních cest. Kromě rekonstrukce a výstavby polních cest bude podporována i obnova či nová výstavba souvisejících objektů a technického vybavení. Polní cesty musí být realizovány na území, kde byly dokončeny pozemkové úpravy (kromě projektů, kdy je žadatelem/příjemcem dotace obec), a mimo intravilán obce. Mezi související objekty a technické vybavení patří: mosty, propustky, brody, silniční příkopy a jejich zaústění do recipientů, svodnice, trativody, pramenné jímky, nájezdy, sjezdy ze silnice, výhybny, obratiště a veškeré bezpečnostní zařízení na polní cestě přiměřené kategorii cesty (svodidla, zábradlí, dopravní značky).	
Definice příjemce dotace	
Obec nebo zemědělský podnikatel.	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV: 50 000 Kč Maximální ZV: 5 000 000 Kč	

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby) 				
Předpokládaná alokace				
1.000.0000,-Kč				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	3
Výsledku:				
	Závazný indikátor není stanoven			

PRV 5 - Rozvoj venkovského podnikání a turistiky

Název Fiche	PRV 5 -Rozvoj venkovského podnikání a turistiky
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Podpora je zaměřena na rozvoj drobného místního podnikání s cílem přispět k místní zaměstnanosti a zvýšení ekonomické soběstačnosti regionu.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing 3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání 3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu	
Oblasti podpory	
Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Tyto ekonomické činnosti budou specifikovány v platných Pravidlech. Podporovány budou investice na založení a rozvoj nezemědělských činností. V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.	
Definice příjemce dotace	
Podnikatelské subjekty (FO a PO) - mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV: 50 000 Kč Maximální ZV: 5 000 000 Kč	

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS

Preferovány budou projekty, které:

- vytvoří pracovní místa,
- podporují regionální produkty
- zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby).

Indikátor OP

Výstupu:

Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	5	12

Výsledku:

9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	0	1	2,5
---------	---	---	---	-----

PRV 6 - Les pro odpočinek

Název Fiche	PRV 6 - Les pro odpočinek
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 25 Neproduktivní investice v lesích
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
<p>Fiche by měla přispívat ke zvýšení rekreační funkce lesa - rozvoji pěší či cykloturistiky, sportu, odpočinku. Podporována bude tvorba nových či rekonstrukce stávajících naučných, tematických nebo fitness stezek, včetně hipposteze a singletracků. Dále bude podporována výstavba či rekonstrukce mostků, lávek, lesních tělocvičen, altánů, apod.</p>	
Vazba na cíle SCLLD	
4.4. Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny 4.2. Zlepšení využití krajiny a kulturního dědictví pro aktivní život obyvatel	
Oblasti podpory	
<p>Způsobilé pro podporu v rámci této Fiche jsou <i>projekty zaměřené na posílení rekreační funkce lesa</i>, např. značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty (do šíře 2 m), značení významných přírodních prvků, výstavba herních a naučných prvků, fitness prvků. Podporovány budou též aktivity vedoucí k usměrňování návštěvnosti území, např. zřízení odpočinkových stanišť, přístřešků, informačních tabulí, závory. Realizovat lze také opatření k údržbě lesního prostředí, např. zařízení k odkládání odpadků a opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně.</p> <p>Projekty <i>musí být realizovány na PUPFL</i> s výjimkou zvláště chráněných území a oblastí Natura 2000. Žadatel na PUPFL, na které žádá o podporu, hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy.</p>	
Definice příjemce dotace	
Soukromí a veřejní držitelé lesů a jiné soukromoprávní a veřejnoprávní subjekty a jejich sdružení.	
Výše způsobilých výdajů	
Minimální ZV: 50 000 Kč	
Maximální ZV: 5 000 000 Kč	

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferovány budou projekty, které:				
<ul style="list-style-type: none"> • snižují negativní působení na přírodu a krajinu, • jsou realizovány na větší ploše, • jsou realizované v lesích s určitou převažující funkcí, • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby) 				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 30 01	Celková plocha	0	10	30
9 27 02	Počet podpořených akcí	0	3	8
Výsledku:				
	Závazný indikátor není stanoven			

PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva

Název Fiche	PRV 7 - Podpora lesnických technologií a opracování dřeva
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh
Vazba na cíle SCLLD	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing
Vazba na další cíle SCLLD	3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Předmětem fiche je podpora investic do technologií, zařízení a budov v dřevozpracujícím průmyslu se zaměřením na primární opracování dřevní hmoty. Dále je fiche zaměřena na investice do technologií a strojů v lesnictví včetně nákupu koně.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing 3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	
Oblasti podpory	
Podpora je prostřednictvím této Fiche poskytována na pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích jako např. stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost. Podpora se může týkat též výstavby či modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení. Investice související s používáním dřeva jako suroviny nebo zdroje energie jsou omezeny na všechny pracovní operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování). Investice související se zvyšováním ekonomické hodnoty lesů musejí být odůvodněné ve vztahu k očekávanému zlepšení lesů v jednom nebo více podnicích a mohou zahrnovat investice do strojů pro lesní těžební práce a postupů těžby, které jsou šetrné k půdě a zdrojům.	

Žadatel na lesních pozemcích hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy - nevztahuje se na dřevozpracující provozovny				
Definice příjemce dotace				
Soukromí držitelé lesů, obce, svazky obcí a malé a střední podniky zaměřené na investice, které zvyšují lesnický potenciál nebo souvisejí se zpracováním, mobilizací lesnických produktů a jejich uváděním na trh				
Výše způsobilých výdajů				
Minimální ZV: 50 000 Kč				
Maximální ZV: 5 000 000 Kč				
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod lesního hospodaření, • snižují negativní působení na přírodu a krajinu a posilují konkurenceschopnost žadatele, • přispívají k zaměstnanosti v regionu, • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby). 				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	2	6
Výsledku:				
9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	0	0,5	1

PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli

Název Fiche	PRV 8 - Spolupráce mezi podnikateli
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 35, odst. 2, písm. c) Sdílení a zařízení strojů
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Cíle Fiche je podpora spolupráce mezi podnikateli v oblasti zemědělství, potravinářství nebo lesnictví a dalším subjektům v regionu. V rámci podpory bude možné zakoupit společnou technologii, stroj či zbudovat či opravit sdílenou budovu.	
Vazba na cíle SCLLD	
3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing	
3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání	
Oblasti podpory	
Výsledky spolupráce jsou přínosem do odvětví zemědělství, lesnictví nebo směřují do venkovských oblastí. Podporovány budou společné investice, tzn. pořízení konkrétní technologie či stroje k výkonu činnosti spolupracujících subjektů. Modernizace nebo nová výstavba skladovacích a výrobních prostor nebo provedení stavebních prací potřebných k umožnění efektivního využití zdrojů (např. přírodních, energetických či genetických zdrojů). V souvislosti s realizovanou investicí může být podpora poskytnuta též na vznik a koordinaci spolupracujících subjektů, tzn. spolupráce na tvorbě studií a podnikatelského plánu. V případě spolupráce v odvětví zemědělství se projekt týká zemědělské prvovýroby nebo zpracování zemědělských produktů nebo uvádění zemědělských produktů na trh. Spolupráce je umožněna v následujících záměrech:	

<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce v oblasti výroby, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů • Ostatní spolupráce v oblasti zemědělství a potravinářství (nespadající pod záměr a)) – spolupráce ve venkovských oblastech • Spolupráce v odvětví lesnictví 															
Definice příjemce dotace															
Uskupení minimálně dvou subjektů, přičemž minimálně jeden musí prokázat podnikatelskou činnost v oblasti zemědělství nebo potravinářství, v případě lesnictví se jedná o subjekt hospodařící v lesích. Každý subjekt musí splňovat definici mikropodniku. Může se jednat o následující subjekty: zemědělský podnikatel, výrobce potravin, subjekt hospodařící v lesích.															
Výše způsobilých výdajů															
Minimální ZV: 50 000 Kč Maximální ZV: 5 000 000 Kč															
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS															
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod hospodaření, • zvyšují efektivitu technologie • vytvoří pracovní místa, • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby) 															
Předpokládaná alokace															
3.000.0000,-Kč															
Indikátor OP															
Výstupu:															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Číslo</th> <th>Název</th> <th>Výchozí stav</th> <th>Midterm</th> <th>Cílový stav</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>9 31 02</td> <td>Počet podpořených kooperačních činností</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>9 37 01</td> <td>Počet podpořených podniků/příjemců</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav	9 31 02	Počet podpořených kooperačních činností	0	1	3	9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	3
Číslo	Název	Výchozí stav	Midterm	Cílový stav											
9 31 02	Počet podpořených kooperačních činností	0	1	3											
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	3											
Výsledku:															
<table border="1"> <tbody> <tr> <td></td> <td>Závazný indikátor není stanoven</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Závazný indikátor není stanoven													
	Závazný indikátor není stanoven														

PRV 9 - Podpora lokálního odbytu

Název Fiche	PRV 9 - Podpora lokálního odbytu
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 35, odst. 2, písm. d) Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	Fiche bude zaměřena na podporu propojení mezi zemědělci, potravináři a spotřebiteli. Propojení může být např. prostřednictvím farmářské prodejny, organizací farmářských trhů, přímého prodeje ze dvora, apod.
Vazba na cíle SCLLD	3.3. Zvýšení nabídky a spotřeby regionálních produktů a služeb a jejich marketing 3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání

Oblasti podpory				
Účelem podpory je začlenění prvovýrobců do dodavatelských řetězců a posílení jejich konkurenceschopnosti. Podpora je určena pro společné investice na vznik, rozvoj a společnou propagaci KDR nebo místního trhu. Způsobilé jsou aktivity např. společné pořízení strojů, technologie a vybavení, stavební náklady na novou výstavbu nebo modernizaci nemovitého majetku, pořízení počítačového softwaru, propagační činnost, tvorba studií a podnikatelského plánu.				
Definice příjemce dotace				
Uskupení minimálně dvou subjektů, přičemž minimálně jeden musí prokázat podnikatelskou činnost v oblasti zemědělství nebo potravinářství. Může se jednat o následující subjekty: zemědělský podnikatel, výrobce potravin, nevládní neziskové organizace zastupující zemědělce nebo zpracovatele potravin, obce nebo svazky obcí.				
Výše způsobilých výdajů				
Minimální ZV: 50 000 Kč				
Maximální ZV: 5 000 000 Kč				
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferovány budou projekty, které: <ul style="list-style-type: none"> • podporují uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod hospodaření, • vytvoří pracovní místa, • jsou regionální a mají návaznost na již realizované projekty, • zohledňují principy metody Leader a specifika stanovená MAS (velikost projektu, délka realizace, veřejné obhajoby, prvožadatele). 				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Midterm	Cílový stav
9 31 02	Počet podpořených kooperačních činností	podnik	1	3
9 37 01	Počet podpořených podniků/příjemců	FTE	1	3
Výsledku:				
	Závazný indikátor není stanoven			

PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ

Název Fiche	PRV 10 - Projekty spolupráce MAS NAD ORLICÍ
Vazba na článek Nařízení PRV	Čl. 44 Činnosti spolupráce v rámci LEADER
Vymezení Fiche	
Stručný popis Fiche	
Cílem fiche je realizovat projekty spolupráce s dalšími MAS v České republice, případně v zahraničí. Témata projektů spolupráce: <ul style="list-style-type: none"> - podpora šetrného cestovního ruchu při využití přírodních a kulturních hodnot regionů - motivace k místní sounáležitosti obyvatel regionů, podpora aktivního občanství a přístupu k životu - MAS rozvoj řemesel a zpracování místních produktů, podpora místní spotřeby a místního řetězce - Podpora prarodinných aktivit, činnosti spolků a dobrovolnictví Bude možné realizovat i další projekty spolupráce v souladu se Strategií.	

Vazba na cíle SCLLD				
1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem 1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života 2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání 3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání 3.4. Rozvoj šetrného a místně orientovaného cestovního ruchu a podnikání, zvýšení kapacit pro cestovní ruch v regionu 4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb				
Oblasti podpory				
V rámci projektů spolupráce lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS. Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje: <ul style="list-style-type: none"> • investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb propagační činnost • investice související se vzdělávacími aktivitami • investice do informačních a turistických center. Způsobilými výdaji projektu mohou být: <ul style="list-style-type: none"> • předběžná technická podpora projektů investice související se vzdělávacími aktivitami • náklady na řízení projektů vlastní realizace projektů 				
Definice příjemce dotace				
NAD ORLICÍ, o.p.s.				
Výše způsobilých výdajů				
Minimální ZV: 50 000 Kč Maximální ZV: 5 000 000 Kč, nebo do výše alokace stanovené Ministerstvem zemědělství				
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
Preferenční kritéria pro operaci 19.3.1 MAS nemusí uvádět, tato kritéria jsou stanovena centrálně z MZe.				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Výchozí stav	Cílový stav
9 25 01	Celkové veřejné výdaje	EUR	0	49 422
Výsledku:				
	Závazný indikátor není stanoven			

10.4. Integrovaný regionální operační program

IROP 1 – Bezpečná cesta do školy i do práce

Vazba na specifický cíl IROP	Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu		
Vazba na cíle SCLLD	1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy <ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost 4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb		
Popis opatření			
<p>Předmětem opatření je zvýšení bezpečnosti v dopravě v obcích na území MAS. Vzhledem k narůstající dopravě je nutné řešit problematické úseky především v centrech obcí a např. u škol, úřadů.</p> <p>Z ankety občanů a Rozhovory se starosty vyplynulo, že problémy s bezpečností v dopravě mají především ve větších městech nad 2000 obyvatel a dále obce, přes které vede silnice I/11. – nejvíce preferované prvky jsou: chodníky, stezky pro cyklisty a přechody pro chodce. Z analýzy území MAS vyplynula potřeba obchvatů obcí a oprava povrchů silnic.</p> <p>V souvislosti s výstavbou rychlostní komunikace R35 a jejich přívaděčů sena části území navýší intenzita dopravy na ostatních komunikacích v regionu. S tím vznikne potřeba zvýšit bezpečnost v dopravě.</p>			
Typy projektů			
<p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce, modernizace a výstavba chodníků podél silnic I., II., III. Třídy místních komunikací, přizpůsobených osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, včetně přechodů pro chodce a míst pro přecházení rekonstrukce, modernizace a výstavba bezbariérových komunikací pro pěší k zastávkám veřejné hromadné dopravy rekonstrukce, modernizace a výstavba podchodů nebo lávek pro chodce přes silnice I., II. a III. třídy, místní komunikace, železniční a tramvajovou dráhu, přizpůsobených osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a navazujících na bezbariérové komunikace pro pěší <p><u>Omezení:</u> Projekt nesmí zakládat veřejnou podporu.</p>			
Příjemci podpory			
Obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo založené obcemi			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě		
Výsledku:			
7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě		

IROP 2 – Na kole do práce a do školy

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyklodoprava 		
Vazba na cíle SCLLD	4.3. Zlepšení udržitelnosti a bezpečnosti místní dopravy a dostupnosti služeb		
Cíl a popis opatření			
<p>V současné době není dostatečně řešeno oddělení motorizované dopravy od cyklistů, což ohrožuje bezpečnost cyklistů a vede také k nezájmu o tento způsob dopravy ve prospěch dopravy jiné, tedy včetně individuální automobilové. Opatření je proto zaměřeno na budování cyklostezek a propojování sítí cyklostezek. Velmi důležité je také více navázat cyklostezky a cyklotrasy na veřejnou integrovanou dopravu a v neposlední řadě je důležité připravit místa s bezpečným uložením jízdního kola. Na území MAS je poměrně hustá síť cyklostezek, které slouží především k turistice, chybí však propojení menších obcí s městy, případně významnými zaměstnavateli.</p>			
Typy projektů			
<ul style="list-style-type: none"> • Cyklodoprava <p>Výstavba cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava.</p> <p>Výstavba cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy.</p> <p>Součástí projektu může být budování doprovodné infrastruktury, např. stojanů na kola, úschoven kol, odpočívadel a dopravního značení.</p> <p>Doplňkově lze do projektu zařadit zeleň, např. zelené pásy a liniové výsadby u cyklostezek a cyklotras.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami. • výstavba samostatných stezek pro cyklisty nebo stezek pro cyklisty a chodce se společným nebo odděleným provozem (s dopravním značením C8a,b, C9a,b nebo C10a,b), • výstavba jízdních pruhů pro cyklisty nebo společných pásů pro cyklisty a chodce v přidruženém prostoru silnic a místních komunikací (s dopravním značením C8a,b, C9a,b nebo C10a,b) • součástí mohou být doprovodné služby – stojany na kola, odpočívadla • výstavba parkovacích míst pro jízdní kola, doplňkově lze zařadit zeleň 			
<p><u>Omezení:</u> Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami.</p>			
Příjemci podpory			
Obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo založené obcemi			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
7 61 00	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	7 64 01	Počet parkovacích míst pro jízdní kola

Výsledku:			
7 63 10	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech		

IROP 3 – Kvalitní sociální služby

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deinstytucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování • Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociálních služeb
Vazba na cíle SCLLD	<p>2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb</p>
Cíl a popis opatření	
<p>Podpora bude směřovat do zřizování či rekonstrukce stávajících zařízení poskytující terénní, ambulantní a nízkokapacitní pobytové formy sociálních, zdravotních a návazných služeb pro osoby sociálně vyloučené či ohrožené chudobou a sociálním vyloučením a infrastruktury sociální práce a komunitních center.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociální služby <p>Jedná se především o podporu terénních a ambulantních a pobytových sociálních služeb, které jsou definovány zákonem 108/2006 Sb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doplnčková aktivita <p>Jako doplňková aktivita projektů bude možnost výsadby zeleně, parků apod.</p>	
Typy projektů	
<p><u>Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociálních služeb</u> nákup objektů, zařízení a vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro kvalitní poskytování sociálních služeb, obnovu a zkvalitnění materiálně-technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami</p> <p><u>Doplňková aktivita</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • výsadby zeleně v okolí budov a na budovách, hřiště a parky do realizovaných projektů <p><u>Omezení:</u> Nelze podpořit projekty, které budou sloužit pouze seniorům.</p>	
Příjemci podpory	
<p>Nestátní neziskové organizace, Obce a organizace zřizované nebo zakládané obcemi Kraje a organizace zřizované nebo zakládané kraji Dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí Organizační složky státu a příspěvkové, organizace organizačních složek státu, Círky a církevní organizace</p>	
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů	
<p>Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.</p>	
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS	
<p>Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.</p>	

Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práce	5 54 02	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb
Výsledku:			
6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce		

IROP 4 – Komunitní centra

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora rozvoje infrastruktury komunitních center za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce
Vazba na cíle SCLLD	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb
Vazba na další cíle SCLLD	1.2. Zvýšení pestrosti a dynamiky spolkového života 1.3. Posilování identity a sounáležitosti obyvatel s regionem
Cíl a popis opatření	
<p>Opatření je zaměřeno podporu komunitní práce v obcích a regionech, vytváření podmínek pro její vznik či rozvoj. Podpora bude směřována na vybudování zázemí, které bude otevřené veřejnosti, bude v něm potkávat komunita, sídlit v něm organizace různého zaměření, včetně spolků, apod. Centra budou mít roli zlepšení lokální dostupnosti k sociálním službám a sociálnímu poradenství, tak pro realizaci aktivit sociálního začleňování a prevence sociálního začlenění na platformě místních „neformálních“ aktérů sociálního začleňování (spolek, církve, škola, obec, atd.).</p> <ul style="list-style-type: none"> Komunitní centra Komunitní centrum je veřejné víceúčelové zařízení, v kterém se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci jednotlivých aktérů a komunity jako celku. V centru je poskytováno minimálně základní sociální poradenství. Doplňková aktivita Jako doplňková aktivita projektů bude možnost výsadby zeleně, parků apod. Cílem není budovat kulturní centra nebo prostory pro masovou zábavu. 	
Typy projektů	
<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj infrastruktury komunitních center zahrnuje: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením. <p>Omezení: Nelze podpořit projekty, které budou sloužit pouze seniorům.</p>	
Příjemci podpory	
<p>Nestátní neziskové organizace, Obce a organizace zřizované nebo zakládané obcemi Kraje a organizace zřizované nebo zakládané obcemi Dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí Organizační složky státu a příspěvkové, organizace organizačních složek státu, Církve a církevní organizace</p>	

Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci		
Výsledku:			
6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce		

IROP 5 – Sociální bydlení

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Sociální bydlení
Vazba na cíle SCLLD	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb
Cíl a popis opatření	
<p>Cílem opatření je zvýšení dostupnosti sociálních bytů, jak v případě krizových situací, kdy nutné okamžité řešení – př. exekuce, požár, které budou ke krátkodobému ubytování osob v bytové nouzi. Dále je možné byty využít jako nízkonákladové bydlení pro mladé či znevýhodněné rodiny v náročné životní situaci, tak aby mohli zůstat v regionu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sociální bydlení <p>Pořízení sociálních bytů, které jsou standardní bytovou jednotkou se základním vybavením, bez dalšího zařízení nábytkem.</p> <ul style="list-style-type: none"> Doplňková aktivita <p>Jako doplňková aktivita projektů bude možnost výsadby zeleně, parků apod.</p>	
Typy projektů	
<ul style="list-style-type: none"> Pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. 	
Příjemci podpory	
<p>Nestátní neziskové organizace Obce Církev a církevní organizace</p>	
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů	
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.	
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS	
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.	

Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení		
Výsledku:			
5 53 20	Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení	5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů

IROP 6 - Zázemí pro sociální podnikání

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>2.2. Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociální podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků
Vazba na cíle SCLLD	<p>3.1. Zvýšení ekonomické samostatnosti obyvatel, spolupráce a nových forem podnikání</p>
Cíl a popis opatření	
<p>Opatření má za cíl podpořit vznik či rozvoj sociálních podniků, které umožní zaměstnání sociálně vyloučeným osobám. Na území MAS neexistuje podnik, který by fungoval na principech sociálního podnikání, existuje zde několik chráněných dílen, které zaměstnávají především zdravotně handicapované. MAS těmto žadatelům poskytne kontakty na fungující sociální podniky a na konzultanty v oblasti sociálního podnikání, tak aby vznikly kvalitně připravené projekty. Jedná se o podporu vznikajících a udržitelných aktivit.</p> <ul style="list-style-type: none"> Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků <p>Sociálních podniky umožní sociálně vyloučeným osobám nebo osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a fungují na principu: <u>sociálního prospěchu</u> (min. 30% zaměstnanců z celkového počtu je z cílových skupin a zaměstnanci jsou co nejvíce zapojováni do rozhodování) <u>ekonomický prospěch</u> (zisk je přednostně využíván na rozvoj sociálního podniku) <u>environmentální a místní prospěch</u> (uspokojení přednostně místní potřeba a využívá místních zdrojů, zohledňuje environmentální aspekty)</p>	
Typy projektů	
<ul style="list-style-type: none"> vznik a rozvoj sociálních podniků: nová výstavba, nákup objektů, stavební úpravy, nákup zařízení a vybavení, které vytvoří podmínky pro sociální podnikání. <p><u>Omezení:</u> Musí dojít k vytvoření nových pracovních míst pro osoby ze znevýhodněných pracovních skupin. Žadatel s žádostí o podporu předkládá podnikatelský plán. V případě rozšíření kapacity musí být splněna alespoň jedna z následujících podmínek: rozšíření nabízených produktů nebo služeb, rozšíření prostorové kapacity podniku, zavedení nových technologií výroby, zefektivnění procesů v podniku, zřízení divize na novém místě nebo regionu. Předmětem činnosti sociálního podnikání nesmí být zemědělská prvovýroba a provozování komerčního zařízení pro cestovní ruch.</p>	
Příjemci podpory	
OSVČ Malé a střední podniky Nestátní neziskové organizace,	

Církev, církevní organizace			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
1 00 00	Počet podniků pobírajících podporu	1 01 02	Počet podniků pobírajících granty
1 04 00	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	1 01 05	Počet nových podniků, které dostávají podporu
1 03 00	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)	1 04 03	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny
Výsledku:			
1 04 11	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním		

IROP 7 – Kvalitní vzdělávání na školách

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách • Podpora infrastruktury škol a školských zařízení pro střední a vyšší odborné školy
Vazba na cíle SCLLD	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání
Vazba na další cíle SCLLD	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel
Cíl a popis opatření	
<p>Opatření je zaměřeno zlepšení zázemí pro vzdělávání žáků základních, středních a vyšších odborných škol v klíčových kompetencích a s ohledem na jejich specifické potřeby. Cílem je zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na uplatnění na trhu práce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách <p>Rozšiřování kapacit základních škol. (rozšiřování kapacit základních škol mimo vazbu na klíčové kompetence lze pouze na území ORP se sociálně vyloučenou lokalitou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury škol a školských zařízení pro střední a vyšší odborné školy <p>U obou oblastí jsou podporovány stavební úpravy a pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: Komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.</p>	

Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov, nákupu kompenzačních pomůcek a vybavení pro děti s SVOP.

Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu.

- Doplnňková aktivita

Jako doplnňková aktivita projektů bude možnost výsadby zeleně, parků apod.

Typy projektů

- stavby a stavební práce spojené s výstavbou nové infrastruktury, včetně vybudování přípojky pro přivedení inženýrských sítí
- rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury, včetně zabezpečení bezbariérovosti dle vyhlášky č. 398/2009 Sb.,
- nákup budov,
- pořízení vybavení budov a učeben
- pořízení kompenzačních pomůcek
- zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu

Omezení: Nebudou podporována žádná opatření vedoucí k diskriminaci a segregaci marginalizovaných skupin. Projekt musí být v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015 – 2020 a akčním plánem rozvoje vzdělávání (MAP či KAP).

Příjemci podpory

Školy a školská zařízení v oblasti základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy

Obce a organizace zřizované nebo zakládáné obcemi

Kraje a organizace zřizované nebo zakládáné kraji

Nestátní neziskové organizace

Další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit

Církev, církevní organizace

Minimální a maximální výše způsobilých výdajů

Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS

Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.

Indikátor OP

Výstupu:

Číslo	Název	Číslo	Název
5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení

Výsledku:

5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém		
---------	--	--	--

IROP 8 – Zájmové a celoživotní vzdělávání v regionu

Vazba na specifický cíl IROP	<p>Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</p> <p>Věcné zaměření: 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání v klíčových kompetencích • Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže 		
Vazba na cíle SCLLD	2.3. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel		
Vazba na další cíle SCLLD	2.2. Zvýšení kvality, diverzifikace a modernizace ve vzdělávání 3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel		
Cíl a popis opatření			
<p>Cílem opatření jsou stavební úpravy objektů a pořízení materiálně-technického vybavení pro zkvalitnění nabídky neformálního, zájmového a celoživotního vzdělávání v klíčových kompetencích na sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání v klíčových kompetencích • Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže <p>U obou oblastí jsou podporovány stavební úpravy a pořízení vybavení pro vzdělávání v následujících klíčových kompetencích: Komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doplnková aktivita <p>Jako doplňková aktivita projektů bude možnost výsadby zeleně, parků apod.</p>			
Typy projektů			
<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury, včetně zabezpečení bezbariérovost dle vyhlášky č. 398/2009 Sb., • nákup budov • pořízení vybavení budov a učeben 			
<u>Omezení:</u> Nebudou podporována žádná opatření vedoucí k diskriminaci a segregaci marginalizovaných skupin.			
Příjemci podpory			
<p>Školy a školská zařízení v oblasti základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy Obce a organizace zřizované nebo zakládané obcemi Kraje a organizace zřizované nebo zakládané obcemi Nestátní neziskové organizace Další subjekty podílející se na vzdělávání Církev, církevní organizace</p>			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení

Výsledku:			
5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém		

IROP 9 – Dokumenty územního rozvoje

Vazba na specifický cíl IROP	Specifický cíl: 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu Věcné zaměření: 3.3. Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje <ul style="list-style-type: none"> Pořízení územních studií 		
Vazba na cíle SCLLD	4.1. Koncepční a moderní prostředí v obcích pro bydlení a aktivní život		
Vazba na další cíle SCLLD	1.1. Zvýšení aktivity a otevřenosti místní samosprávy 4.4 Péče o rozmanitost a stabilitu krajiny		
Cíl a popis opatření			
Cílem opatření je podpora pořízení územní studie, která navrhne koncepční řešení dané problematiky na území správního obvodu obce s rozšířenou působností.			
<ul style="list-style-type: none"> Pořízení územní studie 			
Typy aktivit			
<ul style="list-style-type: none"> Pořízení územní studie 			
Příjemci podpory			
Obce s rozšířenou působností			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů			
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel IROP.			
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS			
Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.			
Indikátor OP			
Výstupu:			
Číslo	Název	Číslo	Název
9 02 00	Počet územních plánů, regulačních plánů a územních studií	9 02 04	Počet územních studií - veřejná infrastruktura
Výsledku:			
9 02 10	Plocha území pokrytá územním plánem, regulačním plánem a územní studií		

10.5. Operační program Zaměstnanost

OP Z 1 – Sociální služby a sociální začleňování

Název Opatření	OP Z 1 – Sociální služby a sociální začleňování
Vazba na specifický cíl OP Z	2.3.1. Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> Sociální služby a sociální začleňování
Vazba na cíle SCLLD	2.1. Lepší kvalita a dostupnost sociálních, zdravotních a komunitních služeb
Vazba na opatření SCLLD	2.1.1. Podpora rozvoje nabídky komunitních a sociálních služeb, zejména terénních a preventivních 2.1.2. Zvyšování kvalifikace a spolupráce poskytovatelů služeb občanům, jejich otevírání inovativním postupům a komunitní práci 2.1.4. Rozvoj služeb pro skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením 1.1.2. Zapojování veřejnosti do rozhodovacích a plánovacích procesů
Vymezení opatření	
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1 OPZ	
<p>Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím aktivit zaměřených na prevenci sociálního vyloučení osob, služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce. Dále podpoříme pilotní ověření nových forem sociálních služeb.</p> <p>Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení.</p> <p>Další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb.</p>	
Popis cíle a zdůvodnění opatření	
<p>Opatření je zaměřeno na podporu činnosti institucí poskytující sociální služby, jejich dostupnosti, komplexnosti a dostatečné kapacity sociálních služeb ve venkovských obcích prostřednictvím terénních a ambulantních pracovníků. Rovněž je toto opatření zaměřeno na vzdělávání pracovníků institucí, které poskytují či zprostředkovávají sociální služby, na zpracování kvalitních plánů a koncepcí poskytování sociálních služeb apod. V oblasti komunitní sociální práce má opatření za cíl podpořit místní komunity prostřednictvím komunitní sociální práce s cílem zapojení komunity do plánování, rozhodovacích procesů a života komunity pod vedením komunitního sociálního pracovníka a další aktivity s pozitivním sociálním efektem, které jsou mimo režim zákona č. 108/2006 Sb.</p>	
Oblasti podpory a typy možných aktivit	
<p>- Podpora poskytování vybraných sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených</p> <p>Podporovány budou pouze sociální služby poskytované terénní a ambulantní formou. Jako pobytové budou podporovány jen odlehčovací služby podle § 44 zákona č. 108/2006 Sb.</p> <p><u>Budou podporovány tyto druhy sociálních služeb:</u> Odborné sociální poradenství Terénní programy Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Sociálně terapeutické dílny Osobní asistence Odlehčovací služby</p>	

- **Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení**

Realizace komunitní sociální práce

- **Další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb.**

Budou podporovány zejména následující programy a činnosti:

- Aktivita zaměřené na vzdělávání osob z cílových skupin, tj. zejména osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a jako doplněk k těmto projektům také vzdělávání pracovníků organizací (NNO, obce) formou krátkých workshop, seminářů apod. šitých na míru konkrétním pracovníkům v území MAS podle jejich skutečných potřeb, a to v maximálním rozsahu do 24 hodin ročně.
- Aktivizační, asistenční a motivační programy přispívající k sociálnímu začlenění nebo k prevenci sociálního vyloučení (např. získávání základních sociálních a profesních dovedností, pracovní rehabilitace atd.).
- Aktivita zaměřené na předcházení ekonomické nestability osob z cílových skupin – posilování finanční gramotnosti osob ohrožených předlužeností, dluhové poradenství atd.
- Aktivita místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území (podpora obcí typu I ve výkon sociální práce, dostatečné personální zajištění výkonu sociální práce), pokrytí území MAS sociálními službami a dalšími navazujícími službami a programy podporujícími sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programy zaměřené na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (optimalizace, monitoring a koordinace sítě služeb, komunitní plánování služeb atd.). Projekt musí mít vždy přímý dopad na cílovou skupinu osob (klientů).

Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy

Vazba na OP Z 2 – Zaměstnanost: prostřednictvím OP Z 2 lze pomoci sociálně vyloučeným začlenit se do společnosti, díky jejich začlenění na trh práce. Některé aktivity tohoto opatření mohou podporovat zaměstnanost cílových skupin, na které se zaměřuje OP Z 2.

Vazba na OP Z 3 – Sociální podnikání: Podporou OP Z 3 se podpoří začleňování sociálních skupin.

Vazba na OP Z 4 – Prorodinné aktivity: Podporou OP Z 4 se podporuje sociální služba zaměřená na rodiče s malými dětmi.

Vazba na IROP:

Opatření OP Z 1 je propojeno s Opatřením IROP 3 Kvalitní sociální služby a Opatřením IROP 4 Komunitní služby, společně podporují sociální služby a zvyšují sociální inkluzi. Opatření IROP se zaměřují na investiční část podpory (např. stavební úpravy zázemí, nákup vybavení, které vytvoří podmínky pro kvalitní poskytování sociálních služeb, obnovu a zkvalitnění materiálně technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami) a OP Z 1 se zaměřuje na neinvestiční část podpory projektů v rámci sociálních služeb, viz oblasti podpory a typy projektů.

Opatření IROP 3 a IROP 4 napomáhají naplňování specifického cíle IROP 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu.

Vazba na PRV: neutrální

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření

Časový harmonogram realizace opatření

První výzva bude probíhat na začátku roku 2017 a druhá v první polovině roku 2018. Podpis dohod žadatelů bude probíhat cca 3-6 měsíců od vyhlášení výzvy. V případě zbývajících prostředků bude výzva v roce rok 2019. Ukončení projektu je plánováno na 30.6.2023.

Podporované cílové skupiny

Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené
 Osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním)
 Osoby s kombinovanými diagnózami
 Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách
 Imigranti a azylanty

Bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování

Oběti trestné činnosti

Osoby pečující o malé děti

Osoby pečující o jiné závislé osoby

Rodiče samoživitelé

Osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané

Osoby ohrožené předlužeností

Osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi

Osoby v nebo po výkonu trestu

Osoby opouštějící institucionální zařízení

Osoby ohrožené vícenásobnými riziky

Osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky

Výše způsobilých výdajů

Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel OP Z.

Definice příjemce dotace

Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Nestátní neziskové organizace

Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti

Dobrovolné svazky obcí

MAS – v případě klíčového projektu

Absorpční kapacita MAS

Ve výchozí situaci disponuje území základní sítí sociálních služeb poskytovaných jak organizacemi se sídlem v území MAS (10 poskytovatelů), tak organizacemi se sídlem mimo území MAS (cca 25 poskytovatelů).

Většina těchto poskytovatelů má zkušenosti s realizací projektů financovaných z evropských fondů. U těchto organizací předpokládáme větší část čerpání finanční alokace. Dále bude opatření naplňováno cca 6 obcemi.

Mimo registrovaných služeb poskytovaných v území jsou v území poskytovány i další služby pro rodinu, navazující a zdravotnické služby. Jedná se především o služby určené seniorům, služby pro rodinu (rodinná a mateřská centra, vzdělávání matek, poradenství, atd.), služby určené osobám bez přístřeší. Celkem je v území se sídlem poskytovatele identifikováno 32 subjektů, zajišťujících nosné aktivity.

Na území MAS byli identifikováni poskytovatelé a zřizovatelé služeb (registrovaných a navazující) se zkušenostmi a potenciálem dalšího rozšíření aktivit / služeb za účelem jejich poskytování pro komplexní a efektivní řešení systému sociální ochrany vybrané cílové skupiny / cílových skupin.

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ

Udržitelný rozvoj – neutrální

Rovné příležitosti a nediskriminace - neutrální

Rovnost žen a mužů – neutrální

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS

- Princip kvality, smysluplnosti a efektivnosti
- Princip spolupráce s dalšími subjekty v území
- Princip začlenění nových metod
- Princip zapojení dobrovolníků
- Princip komplexnosti projektu

Předpokládaná alokace

3.500.000,- Kč, v případě navýšení celkem 6.080.000,-Kč

Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Výchozí stav	Cílový stav
6 70 01	Kapacita podpořených služeb	místa	0	30
6 00 00	Celkový počet účastníků	osoby	0	60
5 51 02	Počet podpořených komunitních center	zařízení	0	1
Výsledku:				
6 70 10	Využívání podpořených služeb	osoby	0	25
6 73 15	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	osoby	0	28
6 73 10	Bývalí účastníci projektů, u nichž intervence formou sociální práce naplnila svůj účel	osoby	0	48

OP Z 2 – Zaměstnanost

Název Opatření	OP Z 2 – Zaměstnanost
Vazba na specifický cíl OP Z	2.3.1. Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Aktivita	• Zaměstnanost
Vazba na cíle SCLLD	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel
Vazba na opatření SCLLD	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu 3.3.2. Zaměstnávání propojené s potřebami regionu 2.1.5. Využití nezaměstnanosti k projektům na posílení sociálních vazeb, péče o potřeby dalších členů komunity a péči o místní hodnoty
Vymezení Opatření	
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1 OPZ	
<p>Celkově je míra nezaměstnanosti v MAS nižší než v České republice. Ovšem jsou zde rizikové skupiny např. uchazeči ve věku 50 let a dále je zde problém zaměstnávání osob se základním vzděláním a s kvalifikovaným zdravotním postižením (fyzickým, duševním i smyslovým). Velkou část významných zaměstnavatelů v regionu tvoří strojírenské firmy – např. ŠKODA AUTO, a.s. – závod Kvasiny, IVECO Vysoké Mýto, větší podíl nezaměstnanosti je tedy i u žen. Opatření tedy přispěje ke snížení lokální nezaměstnanosti, lepšímu využití ekonomického potenciálu venkova, ke zlepšení situace osob vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením žijících na venkově a ke zlepšení spolupráce všech místních aktérů při řešení problémů lokální zaměstnanosti.</p>	
Popis cíle a zdůvodnění opatření	
<p>V regionu je v současné době poměrně nízká nezaměstnanost, proto se chceme zaměřit na podporu vstupu na trh práce znevýhodněným osobám. V regionu je např. nízká nabídka kvalifikovaného zaměstnání na zkrácený úvazek či možnost flexibilního zaměstnání. Dále chceme podpořit začínající podnikatele – vzděláváním a poradenstvím.</p>	

Oblasti podpory a typy aktivit

Podporovány budou aktivity zaměřující se na:

- Zvyšování uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo osob sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce např.:
 - podpora nástrojů a činností vedoucích k motivaci a aktivizaci cílové skupiny k nalezení zaměstnání a jeho udržení,
 - aktivity zaměřené na zvýšení orientace osob v požadavcích trhu práce a realizace poradenských činností a programů, jejichž cílem je zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů osob pro volbu povolání (kariérové poradenství), pro zprostředkování vhodného zaměstnání,
 - podpora získání či obnova pracovních návyků,
 - doprovodné služby (dluhové, rodinné, psychologické poradenství, poradenství o oblasti bydlení apod.),
 - aktivity vhodné zejména pro osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, s kumulací hendikepů na trhu práce, které jsou nejvíce vzdáleny od trhu práce.
- Podpora vytváření nových pracovních míst např.:
 - tvorba pracovních míst pro příslušníky cílových skupin,
 - podpora uplatnění na trhu práce formou příspěvku na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatelům.
- Podpora flexibilních forem zaměstnání např.:
 - vytváření podmínek pro uplatnění cílové skupiny na trhu práce,
 - formou mzdových příspěvků bude podporováno vytváření nových pracovních míst na zkrácený úvazek.
- Prostupné zaměstnání např.:
 - aktivity k získání pracovních návyků a zkušeností jako jsou aktivizační pracovní příležitosti, pracovní místa na zkoušku, krátkodobé pracovní příležitosti, sezónní pracovní místa, pracovní tréninky, placené odborné praxe a stáže apod.

Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy

Vazba na OP Z 1 Sociální služby a sociální začleňování: Prostřednictvím OP Z 1 lze pomoci sociálně vyloučeným začlenit se do společnosti, díky tomu, že se začlení na trh práce.

Vazba na OP Z 3 Sociální podnikání: Podporou OP Z 3 se zvýší počet pracovních míst určených pro cílové skupiny.

Vazba na OP Z 4 Prorodinné aktivity: Podporou OP Z 4 se podporuje zaměstnanost rodičů s malými dětmi

Vazba na IROP: neutrální

Vazba na PRV:

Vazba na PRV 5 – Rozvoje venkovského podnikání: Podporou PRV 5 se může zvýšit počet pracovních míst pro cílové skupiny.

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření

Časový harmonogram realizace opatření

První výzva bude probíhat na začátku roku 2017 a druhá v první polovině roku 2018. Podpis dohod žadatelů bude probíhat cca 3-6 měsíců od vyhlášení výzvy. V případě zbývajících prostředků bude výzva v roce 2019. Ukončení projektu je plánováno na 30.6.2023.

Podporované cílové skupiny

Uchazeči o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence uchazečů o zaměstnání)

Zájemci o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence zájemců o zaměstnání)

Neaktivní osoby - osoby v produktivním věku, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se rozumí i výkon samostatně výdělečné činnosti) ani nezaměstnané (tj. evidované ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání)

Osoby se zdravotním postižením

Osoby s kumulací hendikepů na trhu práce (tj. splňují alespoň dvě z níže uvedených charakteristik: uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci déle než 5 měsíců, osoby mladší 25 let, osoby ve věku nad 54 let, osoby s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2), osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou, osoby z národnostních menšin či osoby z jiného sociokulturního prostředí)

Osoby jinak znevýhodněné - azylanti a imigranti, osoby před propuštěním z VTOS a propuštěné z VTOS,

Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené (tj. nevykonávaly zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost po dobu mateřské/rodičovské dovolené a v řádu měsíců se u nich očekává návrat na trh práce)

Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené

Výše způsobilých výdajů

Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel OP Z.

Definice příjemce dotace

Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Nestátní neziskové organizace

Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti

Dobrovolné svazky obcí

MAS – v případě klíčového projektu

OSVČ a obchodní korporace

Absorpční kapacita MAS

Na území MAS je cca 10 neziskových organizací, které se zabývají vzděláváním a mají zkušenosti s evropskými či národními projekty. Dále se do projektů zapojí i několik obcí.

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ

Udržitelný rozvoj – neutrální

Rovné příležitosti a nediskriminace - neutrální

Rovnost žen a mužů – neutrální

Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS

- Princip kvality, smysluplnosti a efektivnosti
- Princip spolupráce s dalšími subjekty v území
- Princip začlenění nových metod
- Princip zapojení dobrovolníků
- Princip inovativních přístupů
- Princip komplexnosti projektu

Předpokládaná alokace

3.000.000,- Kč, v případě navýšení celkem 4.000.000,-Kč

Indikátor OP

Výstupu:

Číslo	Název	Jednotka	Výchozí stav	Cílový stav
6 00 00	Celkový počet účastníků	osoby	0	25
5 01 05	Počet zaměstnavatelů, kteří podporují flexibilní formy práce	podniky	0	1

Výsledku:

5 01 30	Počet osob pracujících v rámci flexibilních forem práce	osoby	0	2
6 26 00	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	osoby	0	10
6 27 00	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	0	13

6 28 00	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	osoby	0	10
6 29 00	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	0	8
6 31 00	Účastníci ve věku nad 54 let zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ.	osoby	0	4
6 32 00	Znevýhodnění účastníci v zaměstnání 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	0	5

OP Z 3 – Sociální podnikání

Název Opatření	OP Z 3 – Sociální podnikání
Vazba na specifický cíl OP Z	2.3.1. Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Aktivita	• Sociální podnikání
Vazba na cíle SCLLD	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel
Vazba na opatření SCLLD	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu 3.3.2. Zaměstnávání propojené s potřebami regionu 2.1.5. Využití nezaměstnanosti k projektům na posílení sociálních vazeb, péče o potřeby dalších členů komunity a péči o místní hodnoty
Vymezení Opatření	
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1 OPZ	
V oblasti zaměstnanosti je v regionu NAD ORLICÍ Největším problémem zaměstnávání znevýhodněných osob. Uplatnění těchto osob je možné např. v chráněných dílnách (AB Tip Borohrádek) je nedostatečné. Na území MAS v současné době nefunguje žádný sociální podnik. Podpořené podniky měly sloužit jako pilotní podniky v regionu. Opatření tedy přispěje ke snížení lokální nezaměstnanosti, lepšímu využití ekonomického potenciálu venkova, ke zlepšení situace osob vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením žijících na venkově a ke zlepšení spolupráce všech místních aktérů při řešení problémů lokální zaměstnanosti.	
Popis cíle a zdůvodnění opatření	
Opatření má za cíl podpořit vznik či rozvoj sociálních podniků, které umožní zaměstnání sociálně vyloučeným osobám. Na území MAS neexistuje podnik, který by fungoval na principech sociálního podnikání, existuje zde několik chráněných dílen, které zaměstnávají především zdravotně handicapované. MAS těmto žadatelům poskytne kontakty na fungující sociální podniky a na konzultanty v oblasti sociálního podnikání, tak aby vznikly kvalitně připravené projekty. Jedná se o podporu vznikajících a udržitelných aktivit	
Oblasti podpory a typy aktivit	
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny. • Vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu. 	

- Marketing sociálního podniku.
- Provozování sociálního podnikání.

U environmentálního sociálního podniku navíc:

- Environmentální audity a strategie.
- Zajištění péče o děti a další závislé osoby znevýhodněných pracovníků, zajištění dopravy znevýhodněných pracovníků.

Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy

Vazba na OP Z 1 Sociální služby a sociální začleňování: Prostřednictvím OP Z 3 podpoří sociální začleňování cílových skupin.

Vazba na OP Z 2 - Zaměstnanost: Podporou OP Z 3 vznikají nová pracovní místa pro cílové skupiny.

Vazba na OP Z 4 Prorodinné aktivity: neutrální vazba

Vazba na IROP:

Vazba na IROP 6 – Zázemí pro sociální podnikání: Obě opatření podporují sociální podnikání. IROP 6 se zaměřuje na investiční část podpory (např. výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků) a OP Z 3 na neinvestiční část podpory v rámci sociálního podnikání, viz popis oblasti podpory a typy projektů

Opatření IROP 3 a IROP 4 napomáhají naplňování specifického cíle IROP 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

Vazba na PRV:

Vazba na PRV 5 – Rozvoje venkovského podnikání: Podporou PRV 5 se může zvýšit počet pracovních míst pro cílové skupiny.

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření

Časový harmonogram realizace opatření

Výzva je plánovaná na druhou polovinu roku 2017, která bude navazovat na výzvu IROP 6 – Zázemí pro sociální podnikání, která bude vyhlášena na jaře 2017. Podpis dohod žadatelů bude probíhat cca 3-6 měsíců od vyhlášení výzvy. V případě zbývajících prostředků bude výzva v roce 2018.

Ukončení projektu je plánováno na 30.6.2023.

Podporované cílové skupiny

Aktivita A)

Osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením

Osoby dlouhodobě nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR déle než 1 rok)

Osoby opakovaně nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání, jejichž doba evidence na ÚP ČR dosáhla v posledních 2 letech souborné délky 12 měsíců)

Osoby se zdravotním postižením (viz § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)

Osoby v nebo po výkonu trestu (osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu trestu)

Osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy 15, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení)

Aktivita B)

Cílové skupiny budou upřesněny ve výzvě

Výše způsobilých výdajů

Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel OP Z.

Definice příjemce dotace

Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost)

OSVČ - sociální podniky (v případě sociálního podnikání nejsou oprávněnými žadateli NNO; je-li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50 %; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %)

Nestátní neziskové organizace				
Absorpční kapacita MAS				
Na základě jednání v území MAS předpokládáme, že podpoříme 2 projekty vedoucí ke vzniku sociálního podniku. V území MAS se nachází několik zařízení, které by tyto podmínky mohly splnit – tj. které by mohly optimálně využít potenciálu sociálního podnikání k podpoře pracovního uplatnění u svých klientů (chráněné bydlení, ...). Potenciál sociálního podnikání by dále mohly uchopit organizace, které již nyní poskytují chráněná pracovní místa, nebo pracovní rehabilitaci.				
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ				
Udržitelný rozvoj – neutrální Rovné příležitosti a nediskriminace - neutrální Rovnost žen a mužů – neutrální				
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
<ul style="list-style-type: none"> • Princip kvality, smysluplnosti a efektivnosti • Princip spolupráce s dalšími subjekty v území • Princip začlenění nových metod • Princip zapojení dobrovolníků • Princip inovativních přístupů • Princip komplexnosti projektu 				
Předpokládaná alokace				
1.000.000,- Kč, v případě navýšení celkem 2.000.000,-Kč				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Výchozí stav	Cílový stav
6 00 00	Celkový počet účastníků	účastníci	0	3
1 02 13	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	organizace	0	1
Výsledku:				
1 02 11	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory	organizace	0	1
6 27 00	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	0	1
6 28 00	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	osoby	0	1
6 32 00	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	0	2

OP Z 4 – Prorodinná opatření

Název Opatření	OP Z 4 – Prorodinná opatření
Vazba na specifický cíl OP Z	2.3.1. Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Aktivita	• Prorodinná opatření
Vazba na cíle SCLLD	3.2. Rozvoj různých forem zaměstnání a kvalifikace obyvatel
Vazba na opatření SCLLD	3.2.1. Aktivní vzdělávání k samostatnosti a rekvalifikace provázané s potřebami regionu 3.3.2. Zaměstnávání propojené s potřebami regionu
Vymezení Opatření	
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1 OPZ	
Toto opatření v souladu se specifickým cílem 2.3.1 OP Zaměstnanost přispěje ke snížení lokální nezaměstnanosti, ke zlepšení spolupráce všech místních aktérů při řešení problémů lokální zaměstnanosti a ke zlepšení situace osob vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením žijících na venkově. Opatření umožní rodičům pečujícím o malé děti lepší návrat a uplatnění na trhu práce.	
Popis cíle a zdůvodnění opatření	
Cílem opatření je rozšířit nabídku služeb určených osobám pečujícím o děti s cílem zvýšit slučitelnost soukromého a pracovního života.	
Oblasti podpory a typy možných aktivit	
Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin pro děti mladšího školního věku Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost Individuální péče o děti	
Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy	
Vazba na OP Z 1: Podporou OP Z 4 se podporuje sociální služba zaměřená na rodiče s malými dětmi Vazba na OP Z 2: Podporou OP Z 4 se podporuje zaměstnanost rodičů s malými dětmi (pečujících osob) s malými dětmi. Vazba na OP Z 3: neutrální vazba Vazba na IROP: neutrální vazba Vazba na PRV: neutrální vazba	
Priorizace navrhovaných opatření	
Opatření financovaná z alokované částky	
Časový harmonogram realizace opatření	
Výzva je plánovaná na první polovinu roku 2017. Podpis dohod žadatelů bude probíhat cca 3-6 měsíců od vyhlášení výzvy. V případě zbývajících prostředků bude výzva v roce 2018. Ukončení projektu je plánováno na 30.6.2023.	
Podporované cílové skupiny	
Osoby pečující o malé děti Osoby pečující o jiné závislé osoby	
Výše způsobilých výdajů	
Výše minimálních a maximálních nákladů bude specifikována ve výzvě podle platných pravidel OP Z.	
Definice příjemce dotace	
Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách Nestátní neziskové organizace	

<p>Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti Dobrovolné svazky obcí OSVČ a obchodní korporace MAS – v případě klíčového projektu</p>				
Absorpční kapacita MAS				
Zájem o realizaci projektů projevily jak neziskové organizace v území, tak školy a školská zařízení.				
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ				
<p>Udržitelný rozvoj – neutrální Rovné příležitosti a nediskriminace - neutrální Rovnost žen a mužů – neutrální</p>				
Principy pro stanovení preferenčních kritérií MAS				
<ul style="list-style-type: none"> • Princip kvality, smysluplnosti a efektivnosti • Princip spolupráce s dalšími subjekty v území • Princip začlenění nových metod • Princip zapojení dobrovolníků • Princip inovativních přístupů • Princip komplexnosti projektu 				
Předpokládaná alokace				
2.750.000,- Kč				
Indikátor OP				
Výstupu:				
Číslo	Název	Jednotka	Výchozí stav	Cílový stav
5 00 01	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	osoby	0	54
5 01 00	Počet podporovaných zařízení péče o děti předškolního věku	zařízení	0	1
6 00 00	Celkový počet účastníků	osoby	0	68
Výsledku:				
5 01 10	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	osoby	0	10
6 28 00	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	osoby	0	5

12. Vazba na horizontální témata

Horizontální témata řeší SCLLD v celém svém záběru a v různých opatřeních různě. Základním principem strategie je udržitelný rozvoj regionu. Cíle jsou zaměřeny proti diskriminaci nejrozličnějších skupin obyvatel, na vyrovnání příležitostí žen a mužů nejen na trhu práce a ve vzdělávání, rovné příležitosti různých skupiny obyvatel, na spolupráci, dialog a otevřenost.

Rovné příležitosti

Žádné z opatření nepřipouští diskriminaci jakékoli skupiny obyvatel. Posuzováním jsou dotčeny jen záměry a projekty, právnické a fyzické osoby z pohledu projektu, nikoliv osoby a jejich příslušnost ke skupinám obyvatel. Pokud by se takové kritérium nebo přístup vyskytlo, nemůže být uplatněno. Naopak ve vzdělávání, zaměstnanosti, podnikání jsou pozitivně podporována řešení a záměry, které projektem vyřeší stávající problémy vytvářející diskriminační podmínky, nebo projekty odstraňující diskriminační stav či aktivně začleňující diskriminované skupiny obyvatel (sociálně, etnicky, vzděláním, věkem...).

Udržitelný rozvoj

SCLLD vytyčuje cíle podmíněné udržitelným rozvojem, jejich dopad na udržitelný rozvoj je základní podmínkou jejich naplňování a opatření, která mají negativní dopad, nejsou přípustná. Cíle jsou vytyčeny dlouhodobě a jednotlivá opatření naplňovaná projekty MAS a žadatelů je mají často podporovat, což je zajištěno preferenčními kritérii a kritérii přijatelnosti pro projekty ve výzvách. Primárně jsou však projektové záměry konzultovány tak, aby mohly být přijatelné, a tím i v souladu s politikami EU a operačními programy. Opatření strategie i jednotlivé projekty jsou hodnoceny (evaluací nebo výběrem) tak, aby naplňovaly principy vyváženého udržitelného rozvoje na místní úrovni.

Rovné příležitosti mužů a žen

SCLLD se specificky zaměřuje na rovné příležitosti pohlaví jen okrajově, spíše neutrálně. Problémy regionu nevykazují (až na otázky zaměstnanosti a podpory lídrů) významné potřeby zaměřené se na vyrovnání příležitostí. Tyto jsou pak v příslušných opatřeních pojmenovány a navrženy k řešení, v otázce zaměstnanosti a vzdělávání dokonce mohou být řešeny pomocí nástrojů akčního plánu. Projekty jako takové nesmí být diskriminační a pokud mají pozitivní dopad na řešení této nerovnováhy, budou preferovány kritérii.

V případě programového rámce PRV budou dále akcentovány průřezové cíle specificky pro jednotlivá implementovaná opatření v návaznosti na priority PRV:

- Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně
- Inovace
- Životní prostředí

K problematice **změny klimatu a životního prostředí** budou mít vazbu projekty podpořené z fichí PRV 2 – Podpora místního zemědělství, PRV 3 – Rozvoj místní PRV 7 – Podpora lesnických technologií a opracování dřeva, kde budou zvýhodněny projekty s uplatnění moderních a k přírodě šetrných metod zemědělského a lesního hospodaření při snižování negativního působení na přírodu a krajinu. Znalosti zaměřené na ochranu klimatu budou šířeny v rámci fiche PRV 1 – Vzdělávání pro podnikatele.

Oblasti **inovací** se MAS věnuje prostřednictvím stanovených principů pro tvorbu preferenčních kritérií, neboť místní akční skupina bude zvýhodňovat inovativní projekty.

D. Implementační část

13. Popis řízení a realizace strategie

12.1. Orgány MAS a její zdroje

Základní organizační strukturu a provázanost partnerů včetně vztahů vystihuje následující schéma. Popis odpovědností je podrobně rozepsán ve Statutu a Jednacím řádu. Základní ideou je podřízení registrovaného subjektu NAD ORLICÍ, o.p.s. plně demokratickým principům uvnitř partnerství MAS. Místní akční skupina je smluvním partnerstvím partnerů obecně prospěšné společnosti, toto schéma je jediné možné u právní formy o.p.s. Zároveň je v případě MAS NAD ORLICÍ nastavena tak, aby partneři měli silná práva a odpovědnost a orgány MAS plně ovládaly zákonné orgány o.p.s.

Orgány NAD ORLICÍ, o.p.s. jsou:

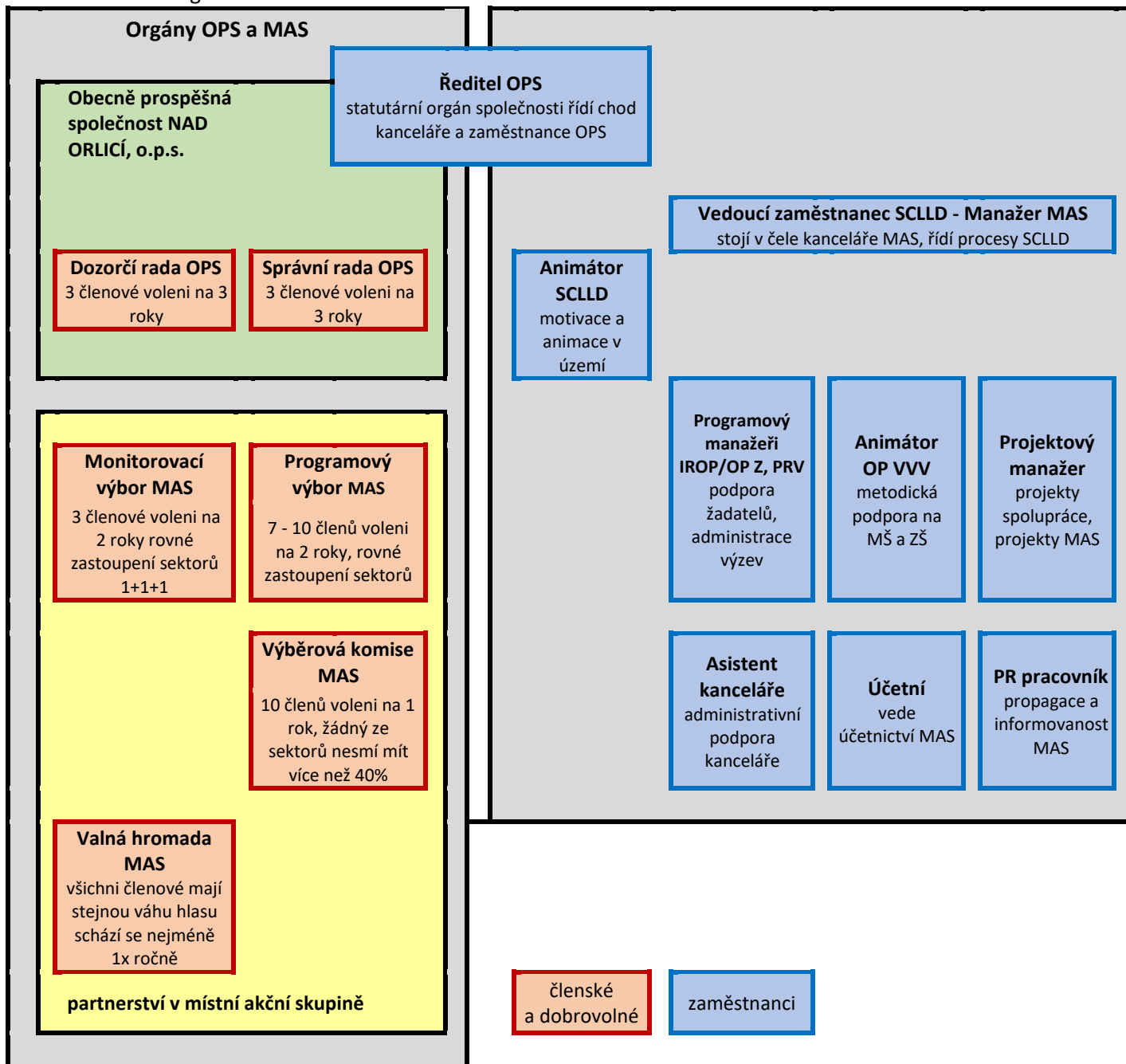
- Ředitel
- Správní rada
- Dozorčí rada

Orgány MAS NAD ORLICÍ jsou:

- Valná hromada
- Programový výbor
- Výběrová komise
- Monitorovací výbor

Současná struktura MAS je následující (ne všechny pracovní pozice jsou míněny jako celé úvazky, na řadě míst jde o oddělení rolí, ale pracovník může místy vykonávat dvě role):

Obr. č. 8: Organizační schéma MAS NAD ORLICÍ

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Podrobné vymezení orgánů MAS, jejich činnosti a kompetence, jsou součástí Statutu NAD ORLICÍ o.p.s., který je Přílohou č. 7.

Orgány dle zákona o obecně prospěšné společnosti

Tabulka č. 45: Orgány NAD ORLICÍ, o.p.s. a jejich členové

SPRÁVNÍ RADA	DOZORČÍ RADA
Ing. Václav Záruba	Ilona Dvořáková
Pavel Hubálek	Bc. Jan Šlaj
Jiří Svatoš	Jaromír Žid

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Orgány k realizaci Komunitně vedeného místního rozvoje

Tabulka č. 46: Monitorovací výbor – přehled členů

SUBJEKT	ZASTOUPENÝ	ZÁJMOVÁ SKUPINA
Šťastný domov, o. s.	Iva Kaplanová	Nezisková organizace
Město Kostelec nad Orlicí	JUDr. Jana Blezzardová	Veřejná správa
Ing. Ladislav Libotovský	Ing. Ladislav Libotovský	Podnikání a řemesla

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Tabulka č. 47: Programový výbor – přehled členů

SUBJEKT	ZASTOUPENÝ	ZÁJMOVÁ SKUPINA
ZO ČSOP ORLICE	Václav Záruba	Cestovní ruch
Obec Černilov	Vojtěch Šústek	Veřejná správa
Obec Oucmanice	Miroslav Míkovec	Veřejná správa
Obec Dobříkov	Jiří Svatoš	Veřejná správa
Pavel Bílek	Pavel Bílek	Cestovní ruch
Rycon consulting s.r.o.	Yvonna Ronzová	Podnikání a řemesla
Pavel Chalupa	Pavel Chalupa	Zemědělství
PRO Štěnkov	Ing. Lenka Vondrušková	Nezisková organizace
Kostelecký okrašlovací spolek	Iva Jelínková	Nezisková organizace

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Tabulka č. 48: Výběrová komise – přehled členů

SUBJEKT	ZASTOUPENÝ	ZÁJMOVÁ SKUPINA
Městys Častolovice	Ing. Jan Bělka	Veřejná správa
Obec Orlické Podhůří	Jiří Hudeček	Veřejná správa
Obec Libníkovice	Ing. Jiří Vavřinka	Veřejná správa
Ekocentrum PALETA	Jan Půlpán	Nezisková organizace
Mateřské centrum Kamínek	Anežka Pavlišová	Nezisková organizace
ADEVA – zařízení školního stravování, s.r.o.	Jana Hubálková	Cestovní ruch
Radek Sus	Marta Susová	Zemědělství
Kovolitectví s.r.o.	Michaela Kaplanová	Podnikání a řemesla
ULITA Černilov	Jana Žárská	Nezisková organizace
Jaromír Žid	Jaromír Žid	Podnikání a řemesla

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

MAS dodržuje a plní povinnosti vyplývající z Metodiky pro standardizaci MAS v programovém období 2014–2020, schválené usnesením vlády ČR ze dne 21. 5. 2014 č. 368 (dále také „Metodika standardizace MAS“): MAS je povinna plnit podmínky vyplývající z kapitoly 3.3 Standardy pro přijatelnost MAS (s výjimkou podmínky 3.3.5.3.) Metodiky standardizace MAS a to od vydání „Osvědčení o splnění standardů MAS“ po celé programové období 2014–2020. Osvědčení o splnění standardů MAS je v Příloze č. 1.

12.1.1. Lidské zdroje MAS

Zaměstnanci MAS

Mgr. Petr Kulíšek – HPP – ředitel, manažer MAS

Vzdělání Přírodovědecká fakulta UK Praha, obory botanika, ekologie a obecná antropologie (1990 - 1996). Od roku 2007 ředitel a manažer MAS NAD ORLICÍ, o.p.s., 2003 – 2007 manažer mikroregionu společenství obcí Podkrkonoší. Další vzdělávání: kurz Profesionálové v MAS (2007, rozsah 150 hodin, školitel Tima Liberec), Euromanažer (2005 - 2006, rozsah 200 hodin, školitel Centrum evropského plánování Hradec Králové), od roku 2007 účast na mezinárodních konferencích a workshopech např. Prepare, Linz, Leader fest. Zkušenosti z neziskového sektoru - 20 let předseda INEX – sdružení dobrovolnických aktivit Kostecké Horky.

Bc. Martina Lorencová - HPP – projektová manažerka

Vzdělání Univerzita Hradec Králové, obor sociální práce. Od roku 2010 zaměstnaná v NAD ORLICÍ, o.p.s. jako projektová či finanční manažerka projektů především z OP VK, dále administrátorka projektů LEADER. Kurz Je třeba nasadit MASky! (rozsah 150 hodin, školitel Tima Liberec), zkušenosti z neziskového sektoru - 6 let vede Mateřské centrum v Chocni.

Ing. Blanka Matějková – VPP – účetní

Vzdělání Zemědělská univerzita Praha, obor veřejná správa a regionální rozvoj. 15 let praxe ve vedení účetnictví, praxe ve vedení účetnictví NNO, obcí, podnikatelů, příspěvkových organizací.

Michaela Švecová – HPP – administrativní pracovnice

Vzdělání Obchodní akademie Choceň.

O dalších pracovních pozicích bude rozhodnuto dle aktuálního vývoje při realizaci strategie. V současnosti jsou lidské zdroje dostačující a těžko financovatelné. V případě nutnosti má MAS dostatek vhodných kandidátů na další pozice, především z řad externích spolupracovníků, kteří se podíleli na přípravě této strategie.

Členové orgánů a výborů MAS

Ing. Václav Záruba, předseda správní rady o.p.s. a Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Krňovice, Třeběchovice pod Orebem

Absolvent stavební fakulty – vodohospodář. Od r. 1997 spolujatel a zaměstnanec Dřevozpracujícího družstva, zaměřený na opravy a rekonstrukce dřevěných objektů, výstavba nových dřevostaveb. Od r. 1996 práce na vzniku (stavební realizace i provoz areálu) Podorlického skanzenu v Krňovicích.

Člen ZO ČSOP Orlice – člen výboru, od r. 2006 člen Ústřední výkonné rady ČSOP. V rámci ČSOP se věnuje záchraně starých a krajových odrůd ovocných dřevin.

Minulá dvě období člen Komise pro místní část Krňovice.

Pavel Hubálek, člen správní rady o.p.s. a Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Kostecká Lhota, Kostelec n. Orlicí

Absolvent hotelové školy. Majitel firmy zabývající se zajišťováním školního a závodního stravování a zajišťování cateringových akcí, 20-letá praxe v oboru, zahraniční praxe v SRN, nyní spolujatel Hostince u Hubálků, jehož součástí je i ubytování.

Ocenění – bronzová medaile M. D. Rettigové od Asociace kuchařů a cukrářů ČR za dlouhodobý přínos v gastronomii.

Člen výboru AKC ČR, SDH Kostecká Lhota, TJ Sokol Kostecká Lhota.

Člen osadního výboru v Kostecké Lhotě, v letech 2010 – 2014 zastupitel Města Kostelec nad Orlicí.

Jeden ze zakladatelů MAS. V pracovních skupinách MAS se zabývá oblastmi podnikání, rozvoje cestovního ruchu a problematikou neziskových organizací.

Ing. Pavel Bílek, člen Programového výboru MAS NAD ORLICÍ, v letech 2008 - 2014 člen správní rady MAS.

Vrbice

Absolvent strojí fakulty – specializace ekonomika a řízení firmy (1995), Absolvent Ústavu soudního inženýrství v Brně (1997). 13 let učitel odborných předmětů na SOŠ, od r. 1997 soudní znalec, nyní OSVČ v oblasti informačních technologií, od roku 2010 spolujatel Penzionu Pod rozhlednou ve Vrbici. 2002-2006 starosta obce Vrbice, v letech 2006 - 2014 zastupitel, manažer dotačních projektů obce Vrbice (SROP, Leader ČR, POV).

V rámci MAS NAD ORLICÍ je aktivní v pracovní skupině v oblasti památkové péče, krajinného rázu a ochrany přírody, spojení neziskového a podnikatelského sektoru.

Mgr. Vojtěch Šústek, člen Programového výboru MAS NAD ORLICÍ
Černilov

Absolvent Střední průmyslové školy dřevařské a Katolické teologické fakulty University Karlovy v Praze, obor učitelství. Pracoval nejprve v dřevařském oboru, později jako vychovatel v domově mládeže, personalista u Policie ČR. Nyní tajemník Obecního úřadu v Černilově.

Mnoho let se věnuje hudbě (zpěv, kytara, klavír, vedení sboru), byl u zrodu občanského sdružení ULITA a mateřského klubu v Černilově, je starosta TJ Orel, dlouhodobě se věnuje kulturním a společenským akcím pro veřejnost.

Mgr. Miroslav Míkovec, člen Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Oucmanice

Ředitel Ekocentra Paleta, pobočka Ocmanice (pobytové středisko ekologické výchovy Pardubického kraje).

Zastupitel obce Oucmanice.

Jiří Svatoš, člen správní rady MAS NAD ORLICÍ, člen Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Dobříkov

Absolvent oboru biochemie. Další kurzy: provoz a technická podpora biologických čistíren odpadních vod, výroba piva – sládek malých provozů, potápěčská škola. Jednatel společnosti Tejnora & Svatoš s.r.o., Vysoké Mýto. Člen správní rady Mikroregionu Vysokomýtsko.

Od roku 1990 člen zastupitelstva a od roku 1998 starosta obce Dobříkov.

PhDr. Yvonna Ronzová, členka Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Hradec Králové, manažerka společností působících v regionu MAS

Absolventka FF MU Brno, obor sociologie, FTVS UK Praha, obor trenérství. Autorizovaná osoba v rámci Národní soustavy kvalifikací. Působila na VÚT Brno, dále na pozicích personální či marketingové ředitelky, nyní jednatelka společností RYCON Consulting s.r.o. a RYCON Academy s.r.o., působí v oblasti vzdělávacích aktivit, firemního poradenství, strategického a projektového řízení, výzkumu, zavádění nových produktů, interim managementu (restrukturalizace firem.) Členka poradního sboru ÚP v Hradci Králové.

Pavel Chalupa, člen Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Orlické Podhůří

Absolvent Střední zemědělské školy technické v Moravské Třebové. Pracoval jako zootechnik v JZD Skrovnice, poté jako veterinární technik na Okresní veterinární správě v Ústí nad Orlicí. V roce 1991 koupil zemědělskou usedlost v Perné, kde má Ekofarmu.

Aktivní člen Mysliveckého sdružení, člen myslivecké rady Okresního spolku v Ústí nad Orlicí.

Ing. Lenka Vondrušková, členka Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Štěnkov, Třebechovice p. Orebem

Absolventka České zemědělské univerzity, obor Veřejná správa a regionální rozvoj. Od roku 2013 zaměstnaná u Lesy ČR, s. p., jako technik stavebních investic. V letech 2006 - 2012 AHOLD Czech Republic, a.s., oddělení správy majetku.

Aktivní v občanském sdružení PRO ŠTĚNKOV a v osadním výboru místní části Štěnkov.

Iva Jelínková, členka Programového výboru MAS NAD ORLICÍ

Kostelec nad Orlicí

Absolventka Střední zahradnické školy Kopidlno, Střední pedagogické školy v Litomyšli, Univerzity Hradec Králové, obor Vychovatelství. Pracuje v Dětském výchovném ústavu Kostelec n. Orlicí.

Předsedkyně spolku Kostelecký okrašlovací spolek.

Od roku 2006 zastupitelka Města Kostelec n. Orlicí, předsedkyně Finančního výboru.

12.1.2. Technické prostředky MAS

Kancelář MAS je v dlouhodobém podnájmu v prostorách bývalé základní školy v obci Kostelecké Horky, kde v minulosti přispěla k rekonstrukci objektu nebo se na vybavení kvalitních prostor podílela projekty. Kancelář je vybavena kvalitním základním počítačovým vybavením (pro každého zaměstnance), přístupem k Internetu, dataprojektorem, flipchartem, tiskárnou a drobnou kancelářskou technikou (fotoaparát, diktafon, přenosné flash disky). Zázemí je vybaveno novou prezentační technikou i mobilní technikou pro využití v terénu. V prostorách se dále nachází archiv (archive veškeré dokumentace související s realizovanými projekty), zasedací místnost (pro 6 – 10 osob) s možností videokonference a školící místností (pro 20 – 40 osob). Od roku 2012 využívají zaměstnanci pro externí zálohování dat tzv. centrální úložiště dat (server). Prostory byly v roce 2012 rekonstruovány.

12.1.3. Finanční prostředky MAS

MAS nedisponuje volnými prostředky. Veškeré finance získané z regionu, ať již dary nebo příspěvky obcí, slouží k financování neuznatelných nákladů (úroky, mzdy v mezidobí, neuznatelné vícenáklady a náklady projektů) anebo a zejména na financování tvorby SCLLD. V budoucím období bude muset MAS přesvědčit všechny samosprávy v území (vč. krajských) o trvalém finančním vztahu k MAS a podpoře spolufinancování potřebné spoluúčasti MAS na administraci CLLD a na financování neuznatelných nákladů.

Předfinancování činnosti MAS bude zajištěno poskytnutím příspěvku od obcí a bankovním úvěrem v potřebné výši tak, aby pokrylo nezbytné náklady včetně rezervy a postačilo i na zajištění chodu ostatních činností MAS nesouvisejících s realizací SCLLD. Nejdůležitější součástí rozpočtu MAS budou tvořit finanční prostředky z jednotlivých operačních programů. Financování projektů žadatelů není a nebude součástí rozpočtu MAS, i když na jeho výši bude mít bezprostřední vliv.

12.2. Odpovědnosti orgánů MAS ve vztahu k realizaci SCLLD

Za naplňování integrované strategie území je odpovědná NAD ORLICÍ o.p.s., která je jejím zpracovatelem a realizátorem. Odpovědnou osobou je pak ředitel společnosti, jenž je zároveň statutárním zástupcem. Ředitel jedná za společnost navenek a přispívá k realizaci aktivit a projektů v souladu s touto strategií. Důležitým aktérem pro realizaci strategie je taktéž Valná hromada MAS (tvořená zakladateli a partnery), která strategii schvaluje, a to včetně záměrů dotačních programů, které společnost vyhlásí. Programový výbor MAS pak připravuje aktualizaci strategie, schvaluje znění jednotlivých opatření vedoucích k naplnění strategie, schvaluje preferenční kritéria pro hodnocení projektů a vyhlašuje výzvy.

Valná hromada

Valná hromada vykonává ve vztahu k realizaci SCLLD zejména tyto činnosti

- zřizuje orgány MAS
- zodpovídá za provádění SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběr projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS
- schvaluje rozvojové koncepce a strategie MAS pro zájmové území
- volí a odvolává členy Programového výboru a navrhuje Správní radě OPS nové členy Správní rady Společnosti

- volí a odvolává členy Monitorovacího výboru a navrhuje Správní radě OPS nové členy Dozorčí rady Společnosti
- volí a odvolává členy Výběrové komise

Celkový přehled činností Valné hromady je uveden v Příloze č. 7, Statut NAD ORLICÍ, o.p.s.

Programový výbor

Ve vztahu k realizaci SCLLD vykonává a zajišťuje Programový výbor zejména tyto činnosti:

- připravuje spolu s ředitelem rozvojovou strategii regionu
- realizuje úkoly a opatření k implementaci rozvojové strategie regionu
- schvaluje výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
- schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
- schvaluje předvýběr projektů a přidělení finančních prostředků učiněný Výběrovou komisí

Úplný výčet úkolů Programového výboru je uveden v Příloze č. 7, Statut NAD ORLICÍ, o.p.s.

Výběrová komise

Jako výběrový orgán MAS plní Výběrová komise ve vztahu k realizaci SCLLD zejména tyto úkoly:

- stanovuje podmínky výběru projektů, které mají být podpořeny metodou LEADER, nebo provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
- provádí hodnocení a předvýběr projektů na základě objektivních kritérií, navrhuje jejich pořadí dle přínosu těchto operací k plnění závěrů a cílů SCLLD.

Monitorovací výbor

Do kompetence Monitorovacího výboru patří ve vztahu k realizaci SCLLD zejména tyto činnosti:

- projednává Výroční zprávy a provádí dohled nad souladem činnosti MAS se zákony a s platnými předpisy pro provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a předpisy pro činnost MAS (k tomu má oprávnění nahlížet do potřebných dokumentů MAS a Společnosti)
- kontroluje metodiku výběru projektů v rámci provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a její dodržování, a vyřizuje odvolání žadatelů proti rozhodnutím jako prvoinstanční odvolací autorita
- odpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD

Kancelář MAS

Dle Statutu kancelář MAS slouží k zajištění kompletního servisu MAS související s realizací SCLLD, pro práci orgánů MAS. V čele kanceláře MAS stojí vedoucí zaměstnanec pro SCLLD, který ji řídí a je za její řádný chod odpovědný řediteli a Programovému výboru MAS.

Kancelář MAS je začleněna do kanceláře OPS jako celé organizace a je organicky i organizačně provázána s posláním celé organizace.

12.2.1. Plánované personální kapacity pro vyhlášení výzev, hodnocení a výběr projektů

Jak již bylo uvedeno, kancelář MAS poskytuje administrativní, správní a finanční servis Místní akční skupině a jejím orgánům - Programovému výboru, Výběrové komisi a Monitorovacímu výboru. Vede evidenci projektů (průběh výběru, registraci, administrativní kontrolu apod.) a výsledky jejich schvalování. Organizační schéma kanceláře MAS je na obr. Č. 8, str. 207.

Stanovení funkcí, úkolů a odpovědností

Činnosti nutné pro zabezpečení realizace projektů podpořených v rámci SCLLD a jejich přidělení konkrétnímu pracovní pozici:

Manažer SCLLD

(ve Statutu veden jako „vedoucí zaměstnanec SCLLD“):

- je odpovědný za vedení Kanceláře MAS
- koordinuje proces přípravy a vyhlášení výzev, kontrol, hodnocení a schvalování žádostí
- koordinuje činnost pracovních skupin vztažených k SCLLD
- odpovídá za předávání potřebných informací řídicím a výkonným orgánům či partnerům SCLLD
- podílí se na přípravě klíčových projektů MAS a projektů spolupráce
- odpovídá za monitoring a evaluaci SCLLD
- podporuje spolupráci partnerů
- Iniciuje nové formy spolupráce a přípravu projektů
- provádí monitoring územně plánovacích dokumentací obcí regionu a zajišťuje jejich provázání na SCLLD
- propojuje projektové záměry do společných projektů
- připravuje projektové záměry a projekty k žádostem o dotace
- může se účastnit jednání Výběrové komise
- podporuje činnost Monitorovacího výboru
- zpracovává Manuálu pro žadatele a příjemce
- realizuje animační aktivity směřující k naplňování SCLLD

Programoví manažeři IROP/PRV/OP Z:

- připravují vyhlášení výzev
- poskytují poradenství pro žadatele, přípravu školení, podporu příjemcům dotace
- zapojují se do přípravy a realizace klíčových projektů MAS a projektů spolupráce
- připravuje podklady pro jednání související s hodnocením a výběrem projektů
- provádí kontroly předložených žádostí
- sledují plnění monitorovacích indikátorů, připravují podklady pro evaluaci
- odpovídají za dokumentaci a archivaci projektů

Animátor OP VVV:

- poskytuje metodickou podporu Základním a Mateřským školám
- zajišťuje zaškolení realizátorů projektů Základních a Mateřských škol
- poskytuje konzultační pomoc při realizaci projektů, zpracování monitorovacích zpráv, ukončování projektů apod.

Projektový manažer

- je odpovědný za přípravu a realizaci projektů spolupráce
- je odpovědný za přípravu a realizaci klíčových projektů MAS
- vede související dokumentaci

Animační projektový manažer a koordinátor spolupráce

- je odpovědný za přípravu a realizaci projektů spolupráce
- je odpovědný za přípravu a realizaci klíčových projektů MAS
- vede související dokumentaci
- podílí se na přípravě klíčových projektů MAS a projektů spolupráce
- podporuje spolupráci partnerů
- propojuje projektové záměry do společných projektů
- realizuje animační aktivity směřující k naplňování SCLLD

Asistent:

- vede evidenci k výzvám a projektům
- shromažďuje a archivuje dokumenty týkající se výzev, hodnocení a výběru projektů, výsledků monitoringu a evaluace, komunikace s řídicími orgány a další dokumenty souvisejícími s realizací SCLLD
- shromažďuje a archivuje PR výstupy (tiskové zprávy, mediální výstupy, vydané publikace)
- zpracovává přehledy aktuálních evropských a národních dotačních programů
- vede přehledy aktuálních evropských a národních dotačních programů na webových stránkách www.nadorlici.cz
- připravuje podklady pro účetní a finančního manažera
- zpracovává podklady pro programové manažery a PR pracovníka

Finanční manažer, účetní

- odpovídá za finanční management při plnění SCLLD
- řídí čerpání rozpočtu
- připravuje vyúčtování projektů
- vede účetnictví MAS, včetně mzdové agendy

PR pracovník:

- odpovídá za propagaci a informovanosti o MAS
- je odpovědný za tvorbu a naplňování komunikační strategie MAS
- zajišťuje publicitu MAS
- zajišťuje aktualizaci webových a facebookových stránek MAS
- odpovídá za tvorbu článků a tiskových zpráv o realizaci SCLLD
- odpovídá za tvorbu tištěného či mailingového občasníku NAD ORLICÍ, o.p.s.

12.3. Administrativní postupy MAS

MAS NAD ORLICÍ má nastavené jednoznačné, transparentní a snadno kontrolovatelné postupy a vnitřní předpisy pro příjem a registraci projektů, jejich administrativní kontrolu, hodnocení přijatelnosti a bodování. Stejně tak má obecně ve svém Statutu a Jednacím řádu zajištěny základní principy velké otevřenosti a transparentnosti ve veškerém rozhodování, vycházející z nejlepší praxe zapojování veřejnosti a přístupu CLLD.

Tabulka č. 49: Přehled administrativních postupů MAS

Krok	Termín	Odpovídá
Schválení harmonogramu výzev na následující rok	maximálně do 15. 12. předcházejícího roku	Programový výbor
Zveřejnění výzvy	podle harmonogramu výzev	Kancelář MAS
Ukončení výzvy	minimálně 30 dní od vyhlášení	Kancelář MAS
Kontroly přijatelnosti a formálních náležitostí projektů	maximálně 10 pracovních od ukončení výzvy	Kancelář MAS
Výzva k doplnění formálních náležitostí	maximálně 15 dní od ukončení výzvy	Kancelář MAS
Hodnocení projektů	1. setkání Výběrové komise max. 25 dní od ukončení výzvy, dále následuje možnost kontroly hodnotitelů na místě a Veřejné slyšení	Výběrová komise
Výběr projektů	zasedání Výběrové komise, maximálně 20 dní od 1. zasedání VK,	Výběrová komise
Schválení projektů	jednání Programového výboru, max. 7 dnů po 2. zasedání VK	Programový výbor
Informování žadatele o výsledku	do 3 třech pracovních dnů	Kancelář MAS
Předání projektů ŘO	v termínech stanovených ŘO jednotlivých programových rámců	Kancelář MAS
Podpora příjemců	po dobu realizace a udržitelnosti	Kancelář MAS

12.3.1. Administrace výzev

Vyhlášení výzvy

V souladu s Finančním plánem a harmonogramem uvedenými ve Strategii a výzvami Řídících orgánů připraví Manažer SCLLD Výzvu MAS k předkládání žádostí o podporu.

Výzva musí obsahovat minimálně: název Fiche, Opatření SCLLD, datum vyhlášení a konec příjmu žádostí o podporu, preferenční kritéria, okruh příjemců, povinné přílohy, případně další informace dle požadavků Řídícího orgánu.

Výzvu schvaluje nejdříve Programový výbor a následně je předána k odsouhlasení příslušnému Řídícímu výboru. Vyhlášení probíhá prostřednictvím systému MS2014+.

Informace k výzvě jsou vždy zveřejněny na webových stránkách MAS, dále rozeslány na všechny obce v území MAS, všem členům MAS a dle tématu dalším elektronickým kontaktům, e-mailovým newsletterem, dále mohou být uveřejněny v obecních zpravodajích či na facebooku.

V období vyhlášení výzvy bude v území minimálně jeden informační seminář k tématům dané výzvy. Zde bude možno konzultovat vztah vlastních záměrů a Fichí, bude demonstrován postup a představena Příručka pro žadatele, kterou MAS bude zpracovávat.

Školení budou volně přístupná veřejnosti. Mimo uvedená školení lze informace získat na tzv. konzultačních hodinách.

Příjem žádostí

Na základě vyhlášené výzvy MAS probíhá v termínech uvedených ve výzvě příjem žádostí, který probíhá v kanceláři MAS v souladu s přesně stanovenými podmínkami uvedenými v konkrétní výzvě MAS. Příjem žádostí provádí pracovníci kanceláře MAS v čele s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD, přičemž každou předloženou žádost přijímají minimálně 2 pracovníci MAS. Ve chvíli zaregistrování žádosti je založena složka a přiřazeno evidenční číslo. Průvodní list bude zajišťovat kontrolu obsahu, zaznamenávat data vzniku dokumentů a jejich zpracování s potvrzením oprávněných osob. Kontrolu úplnosti žádosti provede Programový manažer.

Dále je vedena samostatná složka k výzvě, kde jsou zakládány dokumenty k žádostem a k výzvě – např. zápisy z jednání orgánů.

Po ukončení příjmu projektů je v nejbližším možném termínu zveřejněn na webových stránkách MAS Seznam přijatých žádostí.

Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti

Kontrolu provede Programový manažer s asistencí dalšího pracovníka pravidlem čtyř očí nejpozději do 15 pracovních dnů od ukončení příjmu žádostí. O jejím výsledku bude písemně a elektronicky informovat žadatele. Pokud Řídící orgán nestanoví jinak, bude žadateli umožněno odstranit nedostatky.

Výběr projektů

Žádosti, které splnily podmínky administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti, jsou předány Výběrové komisi k hodnocení projektů. Každý projekt hodnotí vždy tři hodnotitelé a na prvním zasedání si hodnotitelé jednotlivé projekty losují. Vždy platí požadavky na nestrannost a nepodjatost hodnotitele v rámci celé Fiche/Opatření. Předseda výběrové komise společně s Programovým manažerem stanoví termín a místo Veřejného slyšení a seznámí s ním všechny žadatele. Termín a je zveřejněn na webových stránkách MAS. Členům Výběrové komise je doporučena i kontrola na místě realizace projektu. V případě projektů z Operačního programu Zaměstnanost budou projekty dále předloženy k expertnímu posouzení odborníkům se zkušeností ze sociální oblasti (pokud již nejsou členy Výběrové komise), kteří vypracují odborný posudek ke každému projektu. Bodové hodnocení preferenčních kritérií členové Výběrové komise přidělují na základě předložených podkladů, kontrole na místě a veřejném slyšení. Ze třech hodnocení je stanoven aritmetický průměr ze dvou nejbližších hodnocení, v případě stejné odchylky se vypočítá průměr ze všech třech hodnocení.

Po Veřejném slyšení Výběrová komise uzavře hodnocení projektů a předá předvýběr projektů Programovému výboru ke schválení.

Podpořené žádosti jsou následně předány Řídícímu orgánu ke kontrole. V případě zjištěných chyb napomůže Programový manažer žadateli s odstraněním nedostatků. V případě, že žádost nemá žádné nedostatky, Řídící orgán uzavře s žadatelem Smlouvu či vydá Rozhodnutí.

Podrobný postup, včetně prohlášení hodnotitele, je popsáno v Etickém kodexu Výběrové komise NAD ORLICÍ.

Realizace projektů

Po schválení žádostí uspořádá MAS informační seminář pro příjemce o specifických rysech projektového cyklu, základním managementu rizik, pokyny pro výběr dodavatelů – MAS má vypracovány vzory, pravidla čerpání apod. MAS bude také nabízet podporu v hlídání procesů pro žadatele. Po celou dobu budou možné individuální konzultace. MAS bude provázet žadatele až k předání žádosti o proplacení a její úspěšné administraci.

Programový manažer konzultuje a schvaluje případné změny v projektu žadatele, včetně hlášení o změnách. Dále zajišťuje monitoring projektu a ve spolupráci s Monitorovacím výborem zajišťuje plánované i namátkové kontroly na místě realizace projektu. Kontroly budou provedeny na základě

plánu kontrol, a to 1. před zahájením realizace projektu (ex-ante), 2. v průběhu realizace projektu (ongoing), 3. po ukončení realizace projektu (ex-post). Kontrolu ex-ante ve většině případů nahrazuje návštěva výběrové komise při hodnocení projektů. Případné zjištěné nedostatky konzultuje s Manažerem SCLLD.

Podrobně budou postupy popsány ve vnitřním předpisu MAS – Administrace žádostí MAS NAD ORLICÍ.

12.3.2. Preferenční kritéria a postupy při výběru projektů

MAS NAD ORLICÍ má zájem na realizaci kvalitních projektů, které naplňují cíle stanovené v SCLLD. Z těchto důvodů je soustava preferenčních kritérií pro výběr projektů koncipována do oblastí preferencí takto:

zvýhodňuje projekty založené na partnerství (společné, především mezisektorové projekty více subjektů) a komunitní formy projektů (účast uživatelů zařízení a služeb na přípravě a realizaci projektů – tzv. zapojení veřejnosti)

- podporuje inovace – klade důraz na aktivity a akce, které jsou v území nové a mají rozvojový charakter; každé opatření obsahuje ve své Fichi/Opatření popis specifických inovací a jejich odraz v preferenčních kritériích
- má vazbu na systém monitoringu schválených projektů - zvýhodněny budou projekty s kratší dobou realizace, s nižším požadovaným objemem uznatelných nákladů, s prokázanými zkušenostmi žadatele apod., protože takové projekty obecně zakládají pro MAS nižší riziko; uvedená skupina má pro MAS zásadní význam, protože pomáhá snižovat rizikovost realizace celého SPL
- přispívá k plnění indikátorů Fiche/Opatření
- naplňuje cíle a indikátory více opatření stromu cílů SCLLD, horizontálních témat a provazuje více opatření

V každé Fichi je uveden seznam preferenčních kritérií, jejich charakteristika a počty bodů, kterých lze dosáhnout po splnění (nebo částečném splnění) daného kritéria. Zároveň je jasně uvedeno, na základě jakých podkladů bude bodování provedeno (dokumenty jsou součástí předloženého projektu jako povinné nebo nepovinné přílohy).

14. Klíčové projekty MAS

MAS může realizovat tzv. klíčové projekty, ve kterém bude MAS v roli žadatele a realizátora. Tento projekt bude podán v případě, že se na území mas nenajde jiný vhodný žadatel. Klíčový projekt musí být před podáním schválen Programovým výborem.

Výběr klíčových projektů MAS bude probíhat na základě transparentního výběrového řízení. I u těchto projektů platí, že hodnocení nesmí provádět členové, kteří mají osobní zájem na realizaci tohoto projektu, dále může být vyžádáno odborné stanovisko externích expertů. Zaměstnanci MAS, kteří budou projekt zpracovávat, se nebudou jakýmkoli způsobem podílet na příjmu projektu a na kontrole jeho přijatelnosti.

MAS může realizovat klíčové projekty z Operačního programu Zaměstnanost, a to následujících Fichích: OP Z 1 – Sociální a komunitní služby, OP Z 2 – Komunitní práce v regionu, OP Z 3 – Zaměstnanost a OP Z Prorodinná opatření.

15. Komunikační strategie

MAS NAD ORLICÍ má navrženou komunikační strategii, ve které jsou popsány formy propagace, komunikace a zpětné vazby, způsob distribuce informací a odpovědnosti jednotlivých pracovníků Kanceláře MAS.

Základní komunikační témata:

Informování o SCLLD a MAS:

- propagace cílů a priorit Strategie
- minimálně 1x za rok informovat veřejnost o naplňování SCLLD
- informovat o činnosti MAS - zveřejňovat zápisy z jednání povinných orgánů, přehled členů MAS, orgánů a pracovních skupin včetně jejich statutu

Informování o výzvách a realizacích projektů:

- masivně propagovat vyhlášenou Výzvu
- informovat o školeních pro žadatele a možnostech konzultací projektových záměrů
- informovat o výsledcích Výzev
- propagovat realizované projekty

Podpora regionu, animace a spolupráce:

- přenos dobrých zkušeností v rámci území MAS, tak v rámci České republiky a zahraničí
- propagovat region NAD ORLICÍ, o.p.s.
- propagovat aktivity členů, partnerů – př. kalendář akcí, úspěchy, výročí
- podpora a seznámení se s lídry regionu
- podpora regionálních producentů – výrobců, služeb

Nástroje propagace

- webové stránky MAS www.nadorlici.cz
- webové stránky obcí na území
- místní/oblastní zpravodaje
- regionální deníky
- výroční zprávy NAD ORLICÍ, o.p.s.
- Profily MAS NAD ORLICÍ na sociálních sítích
- tištěný či mailingový občasník NAD ORLICÍ, o.p.s.
- informační a propagační akce
- setkání členů, pracovních skupin

Evaluace komunikační Strategie:

- minimálně jednou za dva roky
- externí hodnocení dopadů na veřejnost (dotazníky, benchmarking s jinými MAS, ...)
- interní zhodnocení nástrojů a jejich efektivity a forem

16. Animace

Jedním z důležitých úkolů MAS je slovy metody LEADER animace aktérů v území. Animační aktivity jsou zaměřeny jednak na propojování aktivit a záměrů, motivace k inovacím a inspiracím a spolupráci v MAS, jednak na společné plánování mezi sektory i jednotlivými aktéry v regionu i napříč regiony a poté návazně na propagaci Strategie a na zvýšení absorpční kapacity území, tzn. na zvýšení zájmu o zapojení do realizace SCLLD. V projektové činnosti pak navazuje na animaci podpora zvyšování kvality předkládaných žádostí o dotace a realizovaných projektů. Dále si klademe za cíl propojovat subjekty na území formou výměny informací, např. pořádáním kulatých stolů, seminářů, workshopů. MAS má k těmto aktivitám nastaveny komunikační a propagační kanály popsané v předchozí kapitole.

Místní akční skupina je rovněž aktérem při setkávání veřejné správy, neziskových organizací a dalších sektorů. Tato setkání se konají již s jistou pravidelností a jsou účastníky velmi vítána. Na setkáních zúčastnění dostanou informace o aktuálním dění v regionu, dojde k výměně zkušeností a naplánování dalších možných aktivit.

MAS si plně uvědomuje, že animační aktivity v plném rozsahu je nutno provádět bez ohledu na uplatnitelnost záměrů ve Fichích Programových rámců. Proto je zaměřena i na animaci pro samostatné projekty subjektů v území, na podporu spolupráce a kvality. Specificky je podpořena pro animační činnost v OP VVV, ale projektově bude podporovat aktéry i v národních a regionálních dotačních programech a zejména bude podněcovat spolupráci samotnou.

V rámci OP VVV jsme připraveni realizovat i animační aktivity na úrovni jednotlivých škol, zejména:

- metodickou pomoc ZŠ/MŠ s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ;
- zaškolení realizátorů projektů ZŠ/MŠ (např. monitorovací systém MS2014+, Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV);
- průběžnou konzultační činnost při realizaci projektu, například nad problematikou zadávání veřejných zakázek, indikátorů, sledování a dodržování povinné publicity projektu;
- metodickou pomoc ZŠ/MŠ při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání údajů do monitorovacího systému MS2014+, zajištění správnosti předávaných výstupů;
- metodickou pomoc s vypořádáním případných připomínek k monitorovacím zprávám od řídicího orgánu apod.;
- metodickou pomoc při kontrole na místě a při ukončování projektu a závěrečné zprávě o realizaci.

17. Spolupráce

MAS NAD ORLICÍ od svého vzniku zcela zásadně staví své aktivity na spolupráci na všech úrovních a na zachování všech dalších principů metody LEADER. Spolupráce je též jednou ze tří hlavních priorit Strategie.

Uplatňování spolupráce jako principu a metody a též cíle se bude dít v několika rovinách a různými formami. Její míra bude také hodnocena v evaluacích.

Jedná se o tyto postupy a přístupy:

- **Horizontální uplatnění principu spolupráce v projektech** – spolupráce při přípravě a realizaci bude zvýhodněna v preferenčních kritériích projektů žadatelů předkládaných do výzev fichí, včetně podpory opatření na spolupráci v místní produkci
- **Horizontální uplatnění principu spolupráce v orientaci opatření Strategie**
- **Animace spolupráce v území obecně** – práce se subjekty v regionu za účelem řešení problémů i mimo projekty, platforma pro dialog jako základní poslání organizace a MAS, navazování spolupráce v regionu a rozšiřování aktivního členství v MAS
- **Navazování spolupráce mezi regiony** – MAS působí a bude působit jako zprostředkovatel spolupráce konkrétních subjektů v území s jim vyhovujícími v jiných regionech MAS, facilitace spolupráce a cesty ke společným aktivitám, včetně podpory opatření na spolupráci v místní produkci
- **Realizace vlastních projektů v širokém a propojeném partnerství uvnitř i vně regionu MAS** – projekty spolupráce MAS a dalších subjektů i specificky Projekty spolupráce MAS v pojetí PRV

Zkušenosti s projekty spolupráce

MAS NAD ORLICÍ realizovala v Programovém období 2007 - 2013 celkem 8 projektů spolupráce, z čehož dva projekty byly mezinárodní. Témata projektů byla kulturní dědictví regionu, podpora místní ekonomiky a zázemí pro spolkový život. Partnery nám byly jak MAS v regionu (MAS SDRUŽENÍ SPLAV, MAS ORLICKO, MAS POHODA venkova), tak MAS napříč republikou (MAS Krajina srdce, MAS Sdružení Růže či MAS Strážnicko). Tyto projekty přinesly nejen konkrétní výstupy, ale i vzájemnou inspiraci a nové kontakty.

Mimo PRV jsme realizovali další dva partnerské projekty s Novohradskou občanskou společností a MAS Ostrožsko a Horácko z OP VK.

Přehled jednotlivých projektů včetně témat projektu je uveden v příloze č. 10 Projekty spolupráce.

Plánované projekty Spolupráce

V Programovém období 2014 – 2020 plánujeme v rámci Programu rozvoje venkova, článek 44 Činnosti spolupráce v rámci LEADER projekty v následujících oblastech:

- podpora šetrného cestovního ruchu při využití přírodních a kulturních hodnot regionů
- motivace k místní sounáležitosti obyvatel regionů, podpora aktivního občanství a přístupu k životu
- spolupráce navazující obecně na realizované projekty a zejména na společný projekt v NS MAS – zlepšování krajinných struktur a opatření na zvýšení resilience krajiny na změny klimatu
- rozvoj řemesel a zpracování místních produktů, podpora místní spotřeby a místního řetězce
- podpora prorodinných aktivit, činnosti spolků a dobrovolnictví

Bude možné realizovat i další projekty spolupráce v souladu se Strategií. V současné době probíhají jednání s potenciálními partnery z řad MAS z České republiky. Nevylučujeme však ani případné zapojení do projektů mezinárodní spolupráce s MAS na území Evropské unie.

17. Popis opatření pro řízení a sledování strategie

17.1. Monitoring

MAS bude provádět monitoring dopadů působení SCLLD ve všech jejích opatřeních a metodách. Součástí je i monitoring na úrovni opatření SCLLD a monitoring na úrovni projektů místních žadatelů. Pro MAS není monitoring pouhou soustavou kontrolní činnosti a příslušných ukazatelů. Klademe důraz na dlouhodobé dopady metody LEADER v našem regionu - jsou to

- zlepšení spolupráce aktivních subjektů v obcích
- překonání izolovanosti při přípravě a realizaci záměrů
- větší zapojení soukromého kapitálu do rozvoje obcí
- efekt společného postupu subjektů soukromé a veřejné sféry
- posílení místní demokracie
- efektivní vynaložení dotačních prostředků a rozptýlená lokalizace výstupů a dopadů
- komunitní metody plánování a rozhodování v obcích
- integrovaný rozvoj území, založený na jednotné strategii rozvoje a na inovacích
- orientace na specifika regionu a jeho částí.

Očekávání těchto dopadů se promítá do formulace Fichí a zejména do preferenčních kritérií. Tak jsou v opatřeních např. zvýhodňovány partnerské projekty, inovace a regionální specifika. Počet bodů každého preferenčního kritéria je stanoven na základě podkladů přiložených k žádosti.

Souhrnným dlouhodobým dopadem aktivit MAS by měla být mobilizace vnitřního rozvojového potenciálu regionu, jak to předpokládá EU v dokumentech, které se týkají podpory rozvoje venkova.

MAS bude prostřednictvím MS2014+ 2x ročně (do 15. 1. vždy s použitím údajů k 31. 12., resp. 15. 7. vždy s použitím údajů k 30. 6.) předkládat Zprávu o plnění integrované strategie, a po ukončení financování také Závěrečnou zprávu o plnění integrované strategie.

Plán monitoringu

Monitoring, na úrovni vlastní činnosti MAS i podporovaných projektů, prováděn průběžně, po celou dobu realizace SCLLD. Odpovědní pracovníci Manažer SCLLD, projektový manažer a programoví manažeři budou shromažďovat data a sestavovat jejich přehledy tak, aby Programový výbor a Monitorovací výbor měly pro své rozhodování a kontrolu kdykoli k dispozici aktuální data. Přehled monitorovacích ukazatelů bude pravidelně aktualizován, a to:

- po ukončení realizace každého projektu (podle uvedených ukazatelů v závěrečné monitorovací zprávě a podle výsledků kontroly na místě)
- na konci každého kalendářního roku
- v rámci střednědobého hodnocení
- z pravidelných kontrol (předběžných, průběžných, náhodných a následných) prováděných pracovníky MAS (důraz bude kladen na kontroly, které budou zjišťovat udržení výstupů a výsledků projektů po stanovenou dobu).

Na úrovni MAS a SCLLD bude monitoring plošný a kontinuální.

Pro každou činnost MAS a nebo konkrétní projekt MAS bude interně stanoven postup monitoringu, na obecné rovině budou monitorovány dopady a výstupy všech činností ve dvojím ohledu: naplňování cílů projektu, činnosti vzhledem k SCLLD a naplňování postupů a metody LEADER v rozvoji území. Monitorovací výbor bude dělat namátkové kontroly plnění monitorovacích ukazatelů především u

složitějších projektů nebo u těch, které jsou náročné na realizaci, slibují více druhů nebo vyšší hodnoty monitorovacích ukazatelů.

Kontrola na úrovni projektů bude selektivní. MAS vychází ze zkušenosti, že není třeba kontrolovat všechny projekty stejně intenzivně. Všechny schválené projekty budou Programovým manažerem rozděleny do tří skupin: A – bez nutnosti častých kontrol (půjde o příjemce, kteří prokázali hodně zkušeností s podobnými projekty, jsou finančně soběstační, mají potřebný personál pro řízení a realizaci projektu apod. – půjde např. o většinu obcí, ale také o zkušené organizace), B – přechodná skupina (s přechodně častější nebo jednorázovou kontrolou – např. v případě pochybností, oznámení o nesrovnalosti apod.), C – skupina, která si zaslouží častější a pravidelnou kontrolu, zejména ex-ante na místě, pomocí častějších zpráv apod. (půjde především o žadatele bez zkušeností s využíváním veřejných prostředků, resp. dotací).

Vždy však bude hlavním účelem kontroly pomoci příjemci s realizací projektu, nikoliv hledat závady a sankcionovat.

MAS bude rovněž sledovat, zda žadatelé/příjemci budou plnit uvedené monitorovací ukazatele i po dobu udržitelnosti projektů, která je stanovena v pravidlech. Plnění a udržení monitorovacích ukazatelů bude sledovat Monitorovací výbor.

Monitorovací výbor bude dělat namátkové kontroly plnění monitorovacích ukazatelů především u složitějších projektů nebo u těch, které jsou náročné na realizaci, slibují více druhů nebo vyšší hodnoty monitorovacích ukazatelů.

V případě zjištění neplnění monitorovacích ukazatelů, MAS vyzve realizátora projektu k plnění svých závazků plynoucích z Žádosti o dotaci a smlouvy. Pokud by realizátor i po ukončení projektu nedodržel počet, výši a druh monitorovacích ukazatelů, bude mu v příslušném poměru zkrácena dotace.

17.2. Evaluace

Plán vyhodnocování

MAS bude pravidelně vyhodnocovat svoji Strategii CLLD. Každoroční hodnocení se bude týkat především:

- sledování monitorovacích ukazatelů v rámci jednotlivých Fichí – dopady každé výzvy předkládané 1x ročně MV MAS
- plnění cílů a indikátorů stanovených v SCLLD – průběžné roční hodnocení MV MAS
- hodnocení metod a postupů metody LEADER uplatňované v SCLLD i další činnosti MAS (např. budování partnerství mezi jednotlivými sektory, spolupráce na projektech, uplatňování inovativních přístupů a přenos zkušeností, atd.)
- přínos realizace SCLLD pro region – na základě vnějšího dopadu

Postupy vyhodnocování a zajištění evaluace

Pro získání dat potřebných k evaluaci využije MAS osvědčené zdroje a techniky sběru dat dle dosavadních zkušeností.

Evaluace bude probíhat ve čtyřech různých časových rovinách (vzhledem k realizaci SCLLD):

1. Předběžná (**ex-ante**) - evaluace před zahájením realizace SCLLD (stanovení výchozích hodnot monitorovacích ukazatelů, popis výchozího stavu regionu - popisná část SCLLD apod.),
2. Namátková (**ad-hoc**) - evaluace, která bude provedena nahodile (vedení MAS předpokládá, že tento způsob evaluace využije v krajním případě, tj. pokud by hrozilo, že monitorovací ukazatele nebudou naplněny včas),
3. Střednědobá (**mid-term**) - evaluace, která se uskuteční během realizace SCLLD v rámci střednědobého hodnocení. Jedná se o zásadní krok v postupu realizace, který má vazbu na změny ve významných parametrech finančního plánu.
4. Následná (**ex-post**) - po skončení realizace SCLLD bude vypracována závěrečná evaluační zpráva, která zhodnotí naplnění monitorovacích ukazatelů, dopady SPL v regionu (pozitivní i případné negativní),

Výsledky vyhodnocování SCLLD budou zveřejněny ve výročních zprávách MAS. Střednědobá a závěrečná evaluační zpráva, která bude zpracovaná k 31. 12. 2018 (střednědobá) a skončení realizace SCLLD, bude zveřejněna na webových stránkách MAS. Evaluaci budou provádět pracovníci MAS za spolupráce se zkušenými evaluátory (členové MAS nebo externí spolupracovníci).

V případě, že by hrozilo, že by některé monitorovací ukazatele nebyly včas naplněny, navrhne MAS příslušná nápravná opatření. Konkrétní opatření budou závislá na tom, jaká kritéria bude nutné plnit.

17.3. Zajištění auditní stopy, archivace

Archivací se rozumí uchování originálů dokumentů a/nebo záznamů v elektronické podobě a jejich provedených změn (původní verze, aktualizované verze, platné verze, doklady o změnových řízeních projektu). Veškerá dokumentace bude archivována v kanceláři MAS ve fyzické, a pokud to bude možné, tak také v elektronické podobě. **Všechny dokumenty musí být archivovány a uchovány minimálně do roku 2028.** Pokud je v českých právních předpisech stanovena lhůta delší, musí být použita pro úschovu delší lhůta.

Dokumenty budou archivovány za běžných podmínek:

- fyzické dokumenty v šanonech (krabicích) a uskladněny tak, aby bylo zabráněno jejich poškození,
- elektronické dokumenty budou zálohovány na externích discích či discích v počítači a na DVD nebo CD.

Uvedené dokumenty budou archivovány chronologicky, jednotlivá období na sebe budou navazovat.

MAS musí zajistit dostupnost dokladů o projektech pro kontroly, prováděné oprávněnými osobami. Tuto povinnost musí MAS plnit ve všech fázích projektového cyklu.

Vedení složek projektů

Každý projekt bude evidován a archivován v tzv. složce projektů. Složka projektů bude mít fyzickou (papírovou) a elektronickou verzi. Za správné vedení složek zodpovídá Programový manažer a jeho asistent/asistentka, tj. že ve složkách:

- budou projekty na předepsaných formulářích,
- bude jednotný systém označování projektů ve fyzické i elektronické podobě,
- bude kontinuální a úplná dokumentace každého projektu (od podání projektové žádosti až po závěrečné vyhodnocení projektu),
- pro každý projekt budou na samostatném listě zaznamenávány důležité milníky (rozhodnutí, úkony, jednání).

Vytvoří se rovněž centrální evidence dokumentů z projektů.

Místní akční skupina je **povinna uchovávat** veškeré dokumenty, související s realizací svých projektů, zejména:

- dokumentaci o zakázkách v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a/nebo Metodickým pokynem pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014-2020,
- smlouvy s dodavateli,
- účetní písemnosti a doklady (např. faktury a doklady o platbách či úhradách faktur, dodací listy/předávací listy či jiné dokumenty prokazující převzetí předmětu dodávky),
- projektovou dokumentaci,
- inventurní soupisy hmotného a nehmotného majetku,
- korespondence,
- dokumenty k osobním nákladům (např. pracovní smlouvy / dohody o provedení práce / dohody o pracovní činnosti, výkazy práce, mzdové listy, výplatní pásky),
- dokumenty k cestovnímu (např. knihy jízd s vyznačením jízdy v rámci projektu),
- materiální výstupy,
- veškerá související potvrzení a průvodní materiály.

Archivace dokumentů z jednání orgánů MAS

Za archivaci příslušných dokumentů z jednání povinných orgánů MAS (např. zápisy vč. příloh, důležité podklady k jednání atd.) jsou zodpovědní předsedové či předsedkyně příslušných orgánů, konkrétně tedy:

- Valná hromada – předseda/předsedkyně MAS,
- Programový výbor – předseda/předsedkyně MAS,
- Výběrová komise – předseda/předsedkyně Výběrové komise,
- Kontrolní a monitorovací komise – předseda/předsedkyně Kontrolní a monitorovací komise.

E. Přílohy

18. Přílohy

1. Osvědčení o splnění standardů MAS
 - příloha vložena do systému MS 2014+

2. Tabulková část sdružující data popisu území
 - příloha vzhledem k velikosti dat uloženy na <http://www.nadorlici.cz/download-279.html>

3. Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie
 - příloha vložena do systému MS 2014+
 - rozsáhlejší přílohy na <http://www.nadorlici.cz/download-279.html>

4. Mapa území MAS a seznam obcí
 - příloha vložena do systému MS 2014+

5. Analýza rizik
 - příloha vložena do systému MS 2014+

6. Finanční plán a indikátory pro programové rámce
 - příloha vložena do systému MS 2014+

7. Statut společnosti NAD ORLICÍ o.p.s
 - příloha vložena do systému MS 2014+

8. Kartogramy
 - příloha vzhledem k velikosti dat uloženy na <http://www.nadorlici.cz/download-279.html>

9. Hierarchie cílů
 - příloha vložena do systému MS 2014+

10. Projekty spolupráce
 - příloha vložena do systému MS 2014+

11. Čestné prohlášení
 - příloha vložena do systému MS 2014+

12. Změnový list ke standardizaci
 - příloha vložena do systému MS 2014+

13. Žádost o standardizaci MAS
 - příloha vložena do systému MS 2014+

19. Seznam použitých zkratek

AČR - Armáda České republiky
B+R (bike and ride) je forma kombinované přepravy s návazností cyklistické dopravy na veřejnou hromadnou dopravu
CLLD – komunitně vedený místní rozvoj (Community-led local development)
ČDDD – čistý disponibilní důchod domácností
ČOV - čistička odpadních vod
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
ČZÚ - Česká zemědělská univerzita
DSO - dobrovolný svazek obcí
EU – Evropská unie
HPP - hlavní pracovní poměr
HDP – hrubý domácí produkt
HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky
OROP – Integrovaný regionální operační program
ISÚ – integrovaná strategie území
JPO – jednotka požární ochrany
JSDH - Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KD - kulturní dům
LAU – místní správní jednotka (Local Administrative Unit)
LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
MAS – místní akční skupina
MěÚ - městský úřad
MF - Ministerstvo financí
MHD - městská hromadná doprava
MK - Ministerstvo kultury
MMR ČR - Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS2014+ - monitorovací systém pro
MŠ – mateřská škola
NACE – Nomenclature général des Activités économiques dans les Communautés Européennes, klasifikace ekonomických činností vydávaná Evropskou komisí
NN – nízké napětí
NNO – nestátní nezisková organizace
NS MAS ČR – Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NUTS – nomenklatura územních statistických jednotek (Nomenclature des Unites Territoriales Statistique)
OHP – Orlické hory a Podorlicko, zájmové sdružení právnických osob
OP – Operační program
OPS HZS ČR – operační středisko Hasičského záchranného sboru ČR
OP VK – Operační program Vzdělávání a konkurenceschopnost
OP VVV – Operační program Výzkum, výzkum a vzdělávání
OP Z – Operační program Zaměstnanost
OP ŽP – Operační program Životní prostředí
ORL - Otorhinolaryngologie - lékařský obor

ORP – obec s rozšířenou působností
OSSZ - Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ - osoba samostaně výdělečně činná
POV - Program obnovy venkova
PP – přírodní památka
P+R - park and ride, česky „zaparkuj a jed“
PR – přírodní rezervace
PRV ČR – Program rozvoje venkova
PS – pracovní skupina/y
RES – Registr ekonomických subjektů
ROP - Regionální operační program
ŘO – řídicí orgán
SCLLD – strategie komunitně vedeného místního rozvoje (Strategy of community-led local development)
SDH – Sbor dobrovolných hasičů
SFDI - Státní fond dopravní infrastruktury
SLDB – sčítání lidu, domů a bytů
SPL – strategický plán Leader
THFK – tvorba hrubého fixního kapitálu
UK - Univerzita Karlova
ÚO - územní odbory
ÚP ČR – Úřad práce České republiky
ÚPO - územní plán obce
VHD – Veřejná hromadná doprava
VN – vysoké napětí
VOŠ - vyšší odborná škola
VPP - vedlejší pracovní poměr
VŠPS – výběrové šetření pracovních sil
VTOS – výkon trestu odnětí svobody
VVN – velmi vysoké napětí
VZP ČR – Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
ZCHÚ - Zvláště chráněné území
ZŠ – základní škola
ZÚJ – základní územní jednotka
ZUŠ - Základní umělecká škola

20. Soupis obrázků, grafů a tabulek použitých v textu

20.1. Obrázky

Obr. č. 1: Obce MAS NAD ORLICÍ a jejich příslušnost ke správnímu obvodu ORP, str. 13

Obr. č. 2: Orlice - záplavové území pětileté vody v území MAS NAD ORLICÍ, str. 36

Obr. č. 3: Altán na Dvořisku, str. 44

Obr. č. 4: Ekologická stabilita krajiny MAS NAD ORLICÍ, str. 91

Obr. č. 5: Strategická pyramida MAS NAD ORLICÍ, str. 121

Obr. č. 6: Klíčové oblasti rozvoje regionu MAS NAD ORLICÍ, str. 122

Obr. č. 7: Klíčové oblasti rozvoje a strategické cíle, str. 124

Obr. č. 8: Organizační schéma MAS NAD ORLICÍ, str. 211

20.2. Grafy

- Graf č. 1: Vývoj počtu členů MAS NAD ORLICÍ 2007 – 2015, str. 8
- Graf č. 2: Členská základna MAS NAD ORLICÍ - rozčlenění dle sektorů (%), str. 9
- Graf č. 3: Poměr počtu obyvatel mezi kraji v %, str. 14
- Graf č. 4: Poměr rozlohy území mezi kraji v %, str. 14
- Graf č. 5: Rozložení obyvatelstva v území MAS NAD ORLICÍ dle velikosti obce, str. 16
- Graf č. 6: Porovnání hustoty osídlení MAS NAD ORLICÍ, str. 17
- Graf č. 7: Podíl zemědělské a nezemědělské plochy na území MAS NAD ORLICÍ, str. 18
- Graf č. 8: Druhy pozemků na území MAS NAD ORLICÍ, str. 19
- Graf č. 9: Srovnání druhů pozemků ČR, krajů a MAS (%), str. 19
- Graf č. 10: Porovnání přírůstku/úbytku pozemků 2008/2014, str. 20
- Graf č. 11: Vývoj počtu obyvatel území MAS NAD ORLICÍ 1971-2014, str. 22
- Graf č. 12: Počet nově narozených na území MAS NAD ORLICÍ v období 2001-2014, str. 23
- Graf č. 13: Počet přistěhovalých/odstěhovalých na území MAS NAD ORLICÍ za období 2001 – 2014, str. 24
- Graf č. 14: Délka pobytu respondentů Ankety občanů v území MAS NAD ORLICÍ, str. 24
- Graf č. 15: Věková struktura obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ v letech 2001, 2008, 2013 a 2014, str. 25
- Graf č. 16: Poměr obyvatel ve věku 0 – 14 let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014, str. 26
- Graf č. 17: Poměr obyvatel ve věku 15 - 64 let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014, str. 26
- Graf č. 18: Poměr obyvatel ve věku 65+ let v letech 2001, 2008, 2013 a 2014, str. 27
- Graf č. 19: Vývoj indexu stáří na území MAS NAD ORLICÍ v letech 2001, 2008, 2013 a 2014, str. 27
- Graf č. 20: Věkový průměr obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ za období 2001 – 2014, str. 28
- Graf č. 21: Přehled dosaženého vzdělání obyvatel na území MAS NAD ORLICÍ, str. 29
- Graf č. 22: Porovnání vzdělanostní struktury v letech 2001 až 2011, str. 30
- Graf č. 23: Spotřeba energie v roce 2014 na 1000 obyvatel podle typu spotřebitele (MWh), str. 33
- Graf č. 24: Elektřina z obnovitelných zdrojů na 1000 obyvatel (MWh), str. 34
- Graf č. 25: Připojení obyvatel MAS NAD ORLICÍ na Internet v %, str. 35
- Graf č. 26: Porovnání počtu obyvatel na jeden byt, str. 46
- Graf č. 27: Porovnání nové výstavby za období 2001 – 2014 na obyvatele, str. 47
- Graf č. 28: Počet volebních období starostů ve funkci, str. 49
- Graf č. 29: Ženy/muži na pozici starosty ve volebním období 2014-2018, str. 49
- Graf č. 30: Přehled a počet komisí ustavených v obcích MAS NAD ORLICÍ, str. 50
- Graf č. 31: Účast respondentů Ankety občanů na jednáních zastupitelstva, str. 50
- Graf č. 32: Přehled rozpočtových příjmů obcí v letech 2011-2013 (v %), str. 51
- Graf č. 33: Výsledný stav hospodaření v obcích v letech 2000-2013 na obyvatele, str. 52
- Graf č. 34: Využívání dotačních zdrojů obcemi MAS NAD ORLICÍ, str. 52
- Graf č. 35: Jak daleko dojíždí lidé v MAS NAD ORLICÍ?, str. 54
- Graf č. 36: Využívání hromadné dopravy v MAS NAD ORLICÍ, str. 54
- Graf č. 37: Index kriminality v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014, str. 56
- Graf č. 38: Objasněné trestné činy v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014, str. 56
- Graf č. 39: Vybrané trestné činy v území MAS NAD ORLICÍ a okolí 2013/2014, str. 57
- Graf č. 40: Které prvky by nejvíce přispěly ke zvýšení bezpečnosti chodců, cyklistů a plynulosti dopravy v obci?, str. 58
- Graf č. 41: Jakými prostředky obce komunikují s občany, str. 60
- Graf č. 42: Jaký způsob informování upřednostňujete?, str. 60
- Graf č. 43: Počet míst v jednom ročníku ve studijních oborech nabízených školami v území MAS NAD ORLICÍ dle přehledu ekonomických činností, str. 68
- Graf č. 44: Účastníte se společenských akcí v obci?, str. 77
- Graf č. 45: Výskyt památek v území MAS NAD ORLICÍ, str. 78
- Graf č. 46: Činnost spolků v území MAS NAD ORLICÍ, str. 79

Graf č. 47: Vývoj míry nezaměstnanosti na území MAS NAD ORLICÍ 2005-2014, str. 82
Graf č. 48: Vývoj počtu ekonomických subjektů podle odvětví ekonomické činnosti v území MAS NAD ORLICÍ, str. 83
Graf č. 49: Podíl právních forem ekonomických subjektů v území MAS NAD ORLICÍ v roce 2014, str. 83
Graf č. 50: Potřeby území MAS NAD ORLICÍ z pohledu účastníků veřejných setkání, str. 95
Graf č. 51: Co je největší předností vaší obce?, str. 104
Graf č. 52: Rozvoj, které oblasti považujete za nejdůležitější pro budoucnost vaší obce, str. 104
Graf č. 53: Jaké jsou největší překážky v rozvoji vaší obce, str. 105
Graf č. 54: Jaký je dle vašeho názoru hlavní problém obce - tzv. citlivé místo?, str. 105
Graf č. 55: Územní plány obcí MAS NAD ORLICÍ – stav 2014, str. 107
Graf č. 56: Počet uchazečů na 1 volné místo v MAS NAD ORLICÍ 2013/2014, str. 109
Graf č. 57: Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech – srovnání ČR, Královéhradecký a Pardubický kraj, str. 110

20.3. Tabulky

- Tabulka č. 1: Identifikace MAS NAD ORLICÍ, str. 6
- Tabulka č. 2: Počty obyvatel, rozloha a hustota v územích ORP a celkem MAS NAD ORLICÍ, str. 12
- Tabulka č. 3: Změny druhů pozemků v letech 2008 a 2014, str. 20
- Tabulka č. 4: Výroba elektřiny v roce 2014 podle technologie elektráren v Královéhradeckém a Pardubickém kraji (MWh), str. 32
- Tabulka č. 5: Přehled bioplynových stanic na území MAS NAD ORLICÍ, str. 33
- Tabulka č. 6: Technická infrastruktura v obcích území MAS NAD ORLICÍ, str. 37
- Tabulka č. 7: Silnice I. třídy v území MAS NAD ORLICÍ, str. 38
- Tabulka č. 8: Silnice II. třídy v území MAS NAD ORLICÍ, str. 39
- Tabulka č. 9: Přehled cyklostezek na území MAS NAD ORLICÍ, str. 40
- Tabulka č. 10: Přehled tratí na území MAS NAD ORLICÍ, str. 41
- Tabulka č. 11: Změny na pozicích starostů po volbách 2014, str. 48
- Tabulka č. 12: Přehled zásahů JPO v okresech a krajích v letech 2013 a 2014, str. 58
- Tabulka č. 13: Tísňová volání na linky 112 a 150, str. 59
- Tabulka č. 14: Četnost vydávání obecních zpravodajů, str. 61
- Tabulka č. 15: Přehled DSO a členství obcí MAS NAD ORLICÍ v nich, str. 61
- Tabulka č. 16: Názory starostů na činnost DSO, str. 62
- Tabulka č. 17: Přehled MŠ v území MAS NAD ORLICÍ, str. 64
- Tabulka č. 18: Přehled ZŠ v území MAS NAD ORLICÍ, str. 65
- Tabulka č. 19: Přehled ZUŠ v území MAS NAD ORLICÍ, str. 66
- Tabulka č. 20: Přehled Speciálních škol v území MAS NAD ORLICÍ, str. 66
- Tabulka č. 21: Přehled středních škol a odborných učilišť v území MAS NAD ORLICÍ, str. 67
- Tabulka č. 22: Přehled Jazykových škol v Královéhradeckém a Pardubickém kraji, str. 68
- Tabulka č. 23: Dostupnost zdravotnické péče v území MAS NAD ORLICÍ, str. 72
- Tabulka č. 24: Přehled zařízení poskytujících sociální služby na území MAS NAD ORLICÍ, str. 74
- Tabulka č. 25: Muzea a galerie v území MAS NAD ORLICÍ, str. 76
- Tabulka č. 26: Počet zaměstnaných a podíl podnikatelů v roce 2014 (srovnání ČR a krajů), str. 81
- Tabulka č. 27: Volná místa a počet uchazečů na 1 místo (2013), str. 82
- Tabulka č. 28: Hromadná ubytovací zařízení v území MAS NAD ORLICÍ, str. 87
- Tabulka č. 29: Maloplošná chráněná území MAS NAD ORLICÍ, str. 92
- Tabulka č. 30: Chráněná území NATURA 2000 v území MAS NAD ORLICÍ, str. 94
- Tabulka č. 31: Pořadí témat víze v jednotlivých regionech a v celém území MAS, str. 96
- Tabulka č. 32: SWOT analýza – klíčové faktory rozvoje území MAS NAD ORLICÍ, str. 98
- Tabulka č. 33: Průběh a výstupy z veřejných setkání, str. 99
- Tabulka č. 34: SWOT analýza území MAS NAD ORLICÍ (2013-2014), str. 113
- Tabulka č. 35: SWOT analýza - Společenský, kulturní a sportovní život, str. 114
- Tabulka č. 36: SWOT analýza – Služby, školství a vzdělávání v regionu, str. 115
- Tabulka č. 37: SWOT analýza - Místní ekonomika a zdroje jejího rozvoje, str. 115
- Tabulka č. 38: SWOT analýza - Prostor pro život v regionu, krajina, komunikace, propojení, str. 116
- Tabulka č. 39: SWOT analýza - Udržitelné využívání přírodních zdrojů, str. 116
- Tabulka č. 40: Analýza problémů a potřeb, str. 117
- Tabulka č. 41: Vazby opatření na SWOT analýzu, str. 151
- Tabulka č. 42: Hierarchie cílů, str. 150
- Tabulka č. 43: Soulad a vazba SCLLD s vybranými strategickými dokumenty, str. 155
- Tabulka č. 44: Propojení cílů strategie a akčním plánem, str. 160
- Tabulka č. 45: Orgány NAD ORLICÍ, o.p.s. a jejich členové, str. 212
- Tabulka č. 46: Monitorovací výbor – přehled členů, str. 212
- Tabulka č. 47: Programový výbor – přehled členů, str. 212

Tabulka č. 48: Výběrová komise – přehled členů, str. 213

Tabulka č. 49: Přehled administrativních postupů MAS, str. 220